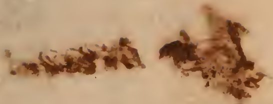

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
6
23 C
14

L. ANNEI

SENECAE

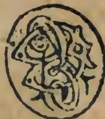
CORDVBENSIS

TRAGOEDIAE.

*

[redacted]

LVGDVNI,

APVD ANT. GRYPHIVM.

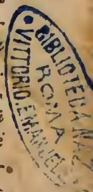
M. D. LXXXI.

INDEX TRAGOEDIARVM.

SENECAE VITA, EX LIBRO TERTIO PETRI CRINITI DE POETIS LATINIS.

LVCIVS *Anneus Seneca natione Hispanus, patria Cordubensis fuit: inter eos poëtas refertur, qui Tragœdias scripsẽrũt, vt Pacuuius, Accius, Attilius, & Põponius Secundus, qui eadẽ ætate claruit, & cum ipso Seneca paribus studijs versatus est in faciẽdis Tragœdijs, vt Fabius Quintilianus testatur. In magno pretio habitus est, & ob elegantiã ingenij plurimũ commendatus. Scripsit Tragœdias decem, in quibus propter sublimitatem carminis, grauitatemq́; sententiarum, non vulgarẽ laudem consecutus est: etsi tempora illa, in quæ incidit, magna ex parte aduersa extiterũt melioribus disciplinis. In suis fabulis Euripidem, atq; Aeschylum traditur imitatus, quæ res facilè intelligetur ab ijs, qui paulò diligentius eas obseruabunt. Qui scribũt poëtam hunc filiũ fuisse Annei Senecæ, qui in Stoicorum disciplinis magnopere claruit, coniecturis tantum nitũtur, neq; hanc rem, vt ego existimo, vllis autoribus asserunt. Minime autem dubiũ est duos fuisse Senecas, quorum alter in Philosophiæ studijs præclarus, atq; excellẽs habitus est. Itaq; diu⁹ Hieronymus propter egregiã illius probitatẽ, singularemq́; vitæ cõstãntiã, vt puto, inter autores Chri-*

ſtianos collocauit: quæ res optimis nationibus, & antiquis ſcriptoribus probatur. Val. Martialis duos celebrat Senecas, & vnicũ Lucanũ ex eadẽ Corduba Sidonius Apollinaris in ſuis poëmatis: ſic de Anneo Seneca ſcribit ad Felicem eo carmine, in quo de Latinis poëtis diſſerit:

Non quod Corduba præpotens alumnis
Facundum ciet, hic putes legendum.
Quorum vnus colit hiſpidum Platona,
Incaſſumq; ſuum monet Neronem.
Orcheſtram quatit alter Euripidis,
Pictum fæcibus Æſchylum ſecutus,
Aut plauſtris ſolitus ſonare Theſpim.
Qui poſt pulpita trita ſub cothurno
Ducebat olidæ patrem capellæ.

Ex his manifeſtè colligitur, quid exiſtimari debeat de vtroq; Seneca: præcipuè quod elici poteſt ex Octauia eiuſdẽ Tragœdia, in qua Neronis ſcelera, & crudeliſsima flagitia copioſè enumerãtur. Grammatici veteres videntur maximi feciſſe præter cæteros omnes Pacuuium, & Accium in ſcribendis Tragœdijs, vt alibi diximus. Non me præterit quàm multa ſcripta ſint de hoc Seneca à Xicone Poletano; ſed is mihi videtur abuti ſua diligentia, & aliorum iudicium contemnere, qui tam anxiè defatigatur in re minime dubia explicanda.

DIMENSIONES TRAgædiarum Senecæ per Hieronymum Auantium.

Versus Senarij, vel trimetri iambici sunt Archilochij omnes, & acatalectici apud Anneum Senecam Tragicum, & hanc solidam legem seruant, vt quamuis sedes secunda, quarta, & nouissima seruiant vni iambo, secunda tamen, & quarta, non repellunt tribrachum iambo comparem.

Primus autem pes vltra iambum recipit spondeũ, & spondei dissolutiones, id est dactylum, anapæstũ, & aliquando proceleumaticum, tribrachum verò, qui par est iambo, in hac prima sede admittunt versus vnus supra viginti.

Tertia sedes admittit iambum, spondeum, dactylum, tribrachum. nunquam in hoc tertio loco inuenies anapæstum præter hunc versum scilicet:

Inter senem iuuenémq; sed propior seni.

nisi dictio insit quatuor syllabarum, quod accidit versibus viginti.

Quintus locus, vt sæpissime, imò semper habet aut spondeum, aut anapæstum, ita nunquam vtitur tribracho: iambum verò, & dactylum nunquam assumit, nisi in nouem versibus, quorũ vltimæ dictiones sunt quatuor syllabarum, scilicet nepotibus, cacumine, Prometheus, Capharides, Polyxena, facinorum, & ter memoria.

Senecæ igitur trimetri non cacometri, sed omnes probabiles appellantur à Victorino, & Terentiano, cùm præsertim in nulla sede reperiatur trocheus, aut pyrrhichius, & cùm vbique deuitet scazonta, cúmque nullus versus constet ex iambis omnibus, vt Tragicorum lex præscribit.

HERCVLIS FVRENTIS ARGVMENTVM.

Continet hæc prior Tragœdia querelas Iunonis, & indignationem contra pellices Iouis mariti sui, simúlque contra Herculem ex pellice natum. Continet & Megaræ fletum ob coniugis Herculis absentiã, & ob tædia, mináſque Lyci: quippe qui Creōte rege, & filiis occiſis, Thebanũ imperium occupauerit, eíque vim pariter inferre tentauerit. Mox ab inferis rediēs Hercules, cognitis quæ fecerat Lycus, incedentē illũ ad ſacrificandum ob partum regnum interficit. Sed sui in Herculē odij Iuno minime etiam adhuc oblita iuſsit, vt is furore corriperetur. Quo actus miſerè Hercules coniugi & liberis vitam eripuit. Poſtremò mente reſumpta, illarúmque cædium cognito autore ſibi pariter & manum intuliſſet, vltro, ni genitoris ſui piæ preces interceſſiſſent.

*

INTERLOCVTORES.

IVNO.	LYCVS.
CHORVS.	HERCVLES.
MEGARA.	THESEVS.
AMPHITRYON.	

L. AN

L. ANNEI SENECAE CORDVBENSIS HERCVLES FVRENS.

PRIMVS ACTVS.

IVNO *sola.*

Trimetri Iambici.

Oror Tonantis (hoc enim solū mihi
Nomen relictum est) semper alienum Iouem,
Ac templa summi vidua deserui ætheris,
Locumq; cælo pulsa pellicibus dedi.
Tellus colenda est, pellices cælum tenent.
Hinc, Arctos alta parte glacialis poli
Sublime classes sidus Argolicas agit.
Hinc, quà tepenti vere laxatur dies,
Tyriæ per vndas vector Europæ nitet.
Illinc, timendum ratibus, ac ponto gregem
Paßim vagantes exerunt Atlantides.
Fera coma hinc exterret Orion deos:
Suasq; Perseus aureas stellas habet.
Hinc clara gemini signa Tyndaridæ micant:
Quibusq; natis mobilis tellus stetit.
Nec ipse tantum Bacchus, aut Bacchi parens,
Adiere superos: nequa pars probro vacet.
Mundus puellæ serta Gnoßiacæ gerit.

Sed vetera querimur: vna me dira, ac fera
Thebana nuribus sparsa tellus impijs,
Quoties nouercam fecit? ascendat, licet,
Meumq; victrix teneat Alcmene locum,
Pariterq; natus astra promissa occupet,
In cuius ortu mundus impendit diem,
Tardusq; Eoo Phœbus effulsit mari,
Retinere mersum iussus Oceano iubar.
Non sic abibunt odia, viuaces aget
Violentus iras animus, & sæuus dolor
Æterna bella pace sublata geret.
Quid bella? quidquid horridum tellus creat
Inimica, quidquid pontus, aut aër tulit
Terribile, dirum, pestilens, atrox, ferum,
Fractum, atq; domitũ est, superat & crescit malis,
Iraq; nostra fruitur, in laudes suas
Mea vertit odia, dum nimis sæua impero,
Patrem probauit: inde, quà lucem premit,
Aperitq; Tethys, quà ferens Titan diem
Binos propinqua tingit Æthiopes face,
Indomita virtus colitur: & toto Deus
Narratur orbe; monstra iam desunt mihi,
Minorq; labor est Herculi iussa exequi,
Quàm mihi iubere: lætus imperia excipit.
Quæ fera tyranni iussa violento queant
Nocere iuueni? nempe pro telis gerit,
Quæ timuit, & quæ fudit: armatus venit
Leone, & Hydra: nec satis terræ patent,
Effregit ecce limen inferni Iouis,

Et opima victi regis ad superos refert.
Parum est reuerti, fœdus vmbrarum perit.
Vidi ipsa, vidi nocte discussa inferum,
Et Dite domito, spolia iactantem patri
Fraterna. cur non vinctum, & oppressum trahit
Ipsum catenis patria sortitum Ioui?
Ereboq; capto potitur, & retegit Styga?
Patefacta ab imis manibus retro via est,
Et sacra Diræ mortis in aperto iacent,
At ille rupto carcere vmbrarum, ferox
De me triumphat, & superbifica manu
Atrum per vrbes ducit Argolicas canem.
Viso labantem Cerbero vidi diem,
Pauidúmq; solem: me quoque inuasit tremor,
Et terna monstri colla deuicti intuens,
Timui imperasse, leuia sed nimium queror.
Cælo timendum est, regna ne summa occupet,
Qui vicit ima. sceptra præripiet patri,
Nec in astra lenta veniet, vt Bacchus, via:
Iter ruina quæret, & vacuo volet
Regnare mundo: robore expenso tumet,
Et posse cælum viribus vinci suis
Didicit ferendo: subdidit mundo caput,
Nec flexit humeros molis immensæ labor,
Mediusq; collo sedit Herculeo polus.
Immota ceruix sidera, & cælum tulit,
Et me prementem: quærit ad superos viam.
Perge ira, perge, & magna meditantem opprime,
Congredere, manibus ipsa iam lacera tuis.

Quid tanta mandas odia? discedant feræ:
Ipse imperando fessus Eurystheus vacet.
Titanas ausos rumpere imperium Iouis
Emitte: Siculi verticis laxa specum.
Tellus gigante Doris excusso tremens,
Supposita monstri colla terrifici leuet.
Sublimis alias luna concipiat feras.
Sed vicit ista. quæris Alcidæ parem?
Nemo est, nisi ipse: bella iam secum gerat.
Adsint ab imo Tartari fundo excitæ
Eumenides, ignem flammeæ spargant comæ,
Viperea sæua verbera incutiant manus.
I nunc superbe, cælitum sedes pete,
Mouenda iam sunt bella, clarescit dies.
Humana temne: iam Styga, & manes, ferox,
Fugisse credis? hîc tibi ostendam inferos,
Reuocabo in alta conditam caligine
Vltra nocentum exilia discordem deam,
Quà mugit ingens montis oppositi specus,
Educam & imo Ditis è regno extraham
Quidquid relictum est. veniat inuisum scelus,
Suúmque lambens sanguinem impietas ferox,
Errorq;, & in se semper armatus furor.
Hoc, hoc ministro noster vtatur dolor,
Incipite famulæ Ditis: ardentem incitæ
Concutite pinum: & agmen horrendum anguibus
Megæra ducat: atque luctificà manu
Vastam rogo flagrante corripiat trabem.
Hoc agite, pœnas petite violatæ Stygis,

Concuti

Concutite pectus: acrior mentem excoquat
Quàm qui caminis ignis Aetnais furit.
Vt poßit animo captus Alcides agi
Magno furore percitus, nobis prius
Insaniendum est. Iuno cur nondum furit?
Me, me sorores mente deiectam mea
Versate primam, facere si quidquam apparo
Dignum nouerca: iam odia mutentur mea.
Natos reuersus videat incolumes: precor,
Manúque fortis redeat, inueni diem,
Inuisa quo nos Herculis virtus iuuet,
Me pariter, & se vincat, & cupiat mori
Ab inferis reuersus. hoc prosit mihi,
Ioue esse genitum. stabo, & vt certo exeant
Emissa neruo tela, librabo manum,
Regam furentis arma, pugnanti Herculi
Tandem fauebo, scelere perfecto licet
Admittat illas genitor in cælum manus.

ADILON.

CHORVS.

Anapæstici.

IAm rara micant sidera prono
Languida mundo, nox victa vagos
Contrahit ignes, luce renata,
Cogit nitidum Phosphoros agmen.
Signum celsi glaciale poli,
Septem stellis Arcades vrsæ,
Lucem verso temone vocant,

Iam

Iam cæruleis euectus equis
Titan, summum prospicit Oetan,
Iam Cadmæis inclyta baccis
Aspersa die dumeta rubent,
Phœbíque fugit reditura soror.
Labor exoritur durus, & omneis
Agitat curas, aperitque domos
Pastor, gelida cana pruina
Grege dimisso pabula carpit,
Ludit prato liber aperto
Nondum rupta fronte iuuencus.
Vacuæ reparant vbera matres.
Errat cursu leuis incerto
Molli petulans hædus in herba.
Pendet summo stridula ramo,
Pinnásque nouo tradere Soli
Gestit, querulos inter nidos
Thracia pellex, turbáque circùm
Confusa sonat, murmure misto
Testata diem. carbasa ventis
Credit dubius nauita vitæ,
Laxos aura complente sinus.
Hic exesis pendens scopulis,
Aut deceptos instruit hamos,
Aut suspensus spectat pressa
Præmia dextra.
Sentit tremulum linea piscem.
Hæc, innocuæ quibus est vitæ
Tranquilla quies, & læta suo,

Paruóque

Paruóque domus, spes & in agris.

CHORVS.

Eiusdem rationis cum superioribus.

TVrbine magno spes sollicitæ
Vrbibus errant, trepidíque metus.
Ille superbos aditus regum,
Durásque fores expers somni
Colit, ac nullo fine beatus
Componit opes, gazis inhians,
Et congesto pauper in auro est.
Illum populi fauor attonitum,
Fluctúque magis mobile vulgus,
Aura tumidum tollit inani.
Hic clamosi rabiosa fori
Iurgia vendens improbus, iras
Et verba locat. nouit paucos
Secura quies, qui velocis
Memores æui, tempora nunquam
Reditura tenent. dum fata sinunt,
Viuite læti: properat cursu
Vita citato, volucrique die
Rota præcipitis vertitur anni.
Duræ peragunt pensa sorores,
Nec sua retro fila reuoluunt.
At gens hominum fertur rapidis
Obuia fatis incerta sui.
Stygias vltro quærimus vndas.
Nimium Alcide pectore forti
Properas mæstos visere manes.

Certo veniunt ordine Parcæ,
Nulli iusso cessare licet,
Nulli scriptum proferre diem.
Recipit populos vrna citatos.
Alium multis gloria terris
Tradat, & omnes fama per vrbes
Garrula laudet, cælóque parem
Tollat, & astris: alius curru
Sublimis eat: me mea tellus
Lare secreto, tutóque tegat.
Venit ad pigros cana senectus,
Humilíque loco, sed certa sedet
Sordida paruæ fortuna domus:
Alte virtus animosa cadit.
Sed mæsta venit crine soluto
Megara, paruum comitata gregem,
Tardúsque senio graditur Alcidæ parens.

ACTVS SECVNDVS.

MEGARA.

Trimetri Iambici.

O *Magne Olympi rector, & mundi arbiter,*
Iam statue tandē grauibus ærūnis modum,
Finémque cladi. nulla lux vnquam mihi
Secura fulsit. finis alterius mali
Gradus est futuri. protinus reduci nouus
Paratur hostis ante, quàm lætam domum
Contingat, aliud iussus ad bellum meat.
Nec vlla requies, tempus aut vllum datur,

Nisi

Nisi dum iubetur: sequitur apprime statim
Infesta Iuno. nunquid immunis fuit
Infantis ætas? monstra superauit prius,
Quàm nosse posset. gemina cristati caput
Angues ferebant ora, quos contra obuius
Reptauit infans, igneos serpentium
Oculos remisso pectore, ac placido intuens,
Arctos serenus vultibus nodos tulit,
Et tumida tenerâ guttura elidens manu,
Prælusit Hydræ Mænali pernix fera,
Multo decorum præferens auro caput
Deprensa cursu est. Maximus Nemeæ timor
Gemuit lacertis pressus Herculeis Leo.
Quid stabula memorem dira Bistonij gregis?
Suísque regem pabulum armentis datum?
Solitúmque densis hispidum Erymanthi iugis
Arcadica quatere nemora Mænalium suem?
Taurúmque centum non leuem populis metum?
Inter remotos gentis Hesperiæ greges,
Pastor triformis littoris Cartesij
Peremptus, acta est præda ab occasu vltimo.
Notum Cithæron pauit Oceano pecus.
Penetrare iussus solis æstiui plagas,
Et adusta medius regna quæ torret dies,
Vtrinque monteis soluit abrupto obijce,
Et iam ruenti fecit Oceano viam.
Post hæc adortus nemoris opulenti domos
Aurifera vigilis spolia serpentis tulit.
Quid sæua Lernæ monstra, numerosum malum?

Non

Non igne demum vicit, & docuit mori?
Solitásque pinnis condere obductis diem,
Petiit ab ipsis nubibus Stymphalidas.
Non vicit illum cælibis semper tori
Regina gentis vidua Thermodoontiæ.
Nec ad omne clarum facinus audaces manus.
Stabuli fugauit turpis Augiæ labor.
Quid ista prosunt? orbe defenso caret.
Sensere terræ pacis autorem suæ
Abesse terris: prosperum, ac felix scelus
Virtus vocatur: sontibus parent boni.
Ius est in armis, opprimit leges timor.
Ante ora vidi nostra truculenta manu
Gnatos paterni cadere regni vindices,
Ipsúmque Cadmi nobilis stirpem vltimam
Occidere: vidi regium capitis decus
Cum capite raptum. quis satis Thebas fleat?
Ferax deorum terra, quem dominum tremit?
E cuius aruis, éque fæcundo sinu
Stricto iuuentus orta cum ferro stetit:
Cuiúsque muros natus Amphion Ioue
Struxit canoro saxa modulatu trahens:
In cuius vrbem non semel diuûm parens
Cælo relicto vênit, hæc quæ cælites
Recepit, & quæ fecit, & (fas sit loqui)
Fortasse faciet, sordido premitur iugo.
Cadmæa proles, ciuis atque Ophionius
Quò decidistis? tremitis ignauum exulem
Suis carentem finibus, nostris grauem?

Qui

Qui scelera terra, quique persequitur mari,
Ac sæua iusta sceptra confregit manu,
Nunc seruit absens, fértque quæ ferri vetat:
Tenétque Thebas exul Herculeas Lycus.
Sed non tenebit: aderit & pœnas petet,
Subitúsque ad astra emerget: inueniet viam,
Aut faciet. Adsis sospes, & remees tuis:
Tandémque venias victor ad victam domum.
Emerge coniux, atque depulsas manu
Abrumpe tenebras, nulla si vetito via,
Itérque clausum est, orbe diducto redi.
Et quicquid atra nocte possessum latet,
Emitte tecum, dirutis qualis iugis
Præceps citato flumini quærens iter
Quondam stetisti, scissa cum vasto impetu
Patuere Tempe, pectore impulsus tuo
Huc mons, & illuc cecidit: & rupto aggere
Noua cucurrit Thessalus torrens via.
Talis parentes, liberos, patriam petens,
Erumpe, rerum terminos tecum afferens,
Et quidquid auida tot per annorum gradus
Abscondit ætas, redde, & oblitos sui,
Lucisq; pauidos ante te populos age.
Indigna te sunt spolia, si tantum refers,
Quantū imperatū est: magna sed nimium loquor,
Ignara nostræ sortis, vnde illum mihi
(Quo te tuámque dexteram amplectar) diem,
Reditúsque lentos, nec mei memores querar?
Tibi ô deorum ductor indomiti ferent

Centena tauri colla: tibi frugum parens
Secreta reddam sacra: tibi multa fide
Longas Eleusi tacita iactabo faces.
Tum restitutas fratribus rebor meis
Animas, & ipsum regna moderantem sua
Florere patrem. siqua te maior tenet
Clausum potestas, sequimur: aut omnes tuos
Defende reditu sospes, aut omnes trahe.
Trahes, nec vllus eriget fractos deus.

AMPHITRYON. MEGARA.
Eiusdem rationis.

O Socia nostri sanguinis casta fide
Seruans torũ, natosq́; magnanimi Herculis
Meliora mente concipe, atque animum excita:
Aderit profecto, qualis ex omni solet
Labore maior. ME. *Quod nimis miseri volunt,*
Hoc facile credũt. AM. *Immo quod metuunt nimis*
Nunquam amoueri posse, nec tolli putant.
ME. *Prona est timori semper in peius fides.*
Demersus, ac defossus, & toto insuper
Oppressus orbe, quam viam ad superos habet?
AM. *Quam tunc habebat, cùm per arentẽ plagam,*
Et fluctuantes more turbati maris
Abiit arenas: hísque discedens fretum,
Et bis recurrens: cúmque deserta rate
Deprensus hæsit Syrtium breuibus vadis,
Et puppe fixa maria superauit pedes?
ME. *Iniqua raro maximis virtutibus*
Fortuna parcit: nemo se tutò diu

Pericu

Periculis offerre tam crebris potest.
Quem sæpe transit casus, aliquando inuenit.
Sed ecce sæuus, ac minas vultu gerens,
Et qualis animo est, talis incessu venit,
Aliena dextra sceptra concutiens Lycus,
Vrbis regens opulenta Thebanæ loca,
Et omne quicquid vberi cingit solo
Obliqua Phocis, quicquid Ismenus rigat,
Quicquid Cytharon vertice excelso videt,
Et bina fundens Isthmos exilis freta.

LYCVS. MEGARA. AMPHITRYON.
Trimetri Iambici.

NOn vetera patriæ iura possideo domus
Ignauus hæres, nobiles non sunt mihi
Aui, nec altis inclytum titulis genus,
Sed clara virtus. qui genus iactat suum,
Aliena laudat. Rapta sed trepida manu
Sceptra obtinentur: omnis in ferro est salus.
Quod ciuibus tenere te inuitis scias,
Strictus tuetur ensis, alieno in loco
Haud stabile regnum est. vna sed nostras potest
Fundare vires, iuncta regali face,
Thalamisq; Megara: ducet è genere inclyto
Nouitas colorem nostra. non equidem reor
Fore vt recuset, ac meos spernat toros.
Quòd si impotenti pertinax animo abnuet,
Stat tollere omnem potius Herculeam domum.
Inuidia factum, ac sermo popularis premet.
Ars prima regni est posse te inuidiam pati.

Tentemus igitur, fors dedit nobis locum.
Namque ipsa tristis vestis obtentu caput
Velata iuxta præsides astat deos,
Lateriq; adhæret verus Alcidæ sator.
ME. *Quidnam iste nostri generis exitium, ac lues,*
Noui parat? quid tentat? LY. *ô clarum trahens*
A stirpe nomen regia, facilis mea
Parumper aure verba patienti excipe.
Si æterna semper odia mortales agant,
Nec cœptus vnquam cedat ex animis furor,
Sed arma felix teneat, infelix paret:
Nihil relinquent bella: tum vastis ager
Squalebit aruis, subdita tectis face
Altus sepultas obruet gentes cinis.
Pacem reduci velle victori expedit:
Victo necesse est particeps regni veni:
Sociemus animos, pignus hoc fidei cape:
Continge dexteram. quid truci vultu siles?
ME. *Egone? vt parentis sanguine aspersam manum,*
Fratrúmque gemina cæde contingam? Prius
Extinguet ortus, referet occasus diem:
Pax ante fida niuibus & flammis erit,
Et Scylla Siculum iunget Ausonio latus,
Primúsque multò, vicibus alternis fugax
Euripus vnda stabit Euboica piger.
Patrem abstulisti, regna, germanos, larem,
Patriam: quid vltra est? vna res superest mihi,
Fratre, ac parente charior, regno ac lare,
Odium tui, quod esse cum populo mihi

Commu

Commune doleo:pars quota ex isto mea est?
Dominare tumidus, spiritus altos gere:
Sequitur superbos vltor à tergo Deus.
Thebana noui regna. Quid matres loquar
Passas, & ausa scelera? quid geminum nefas,
Mistúmq; nomen coniugis, nati, patris?
Quid bina fratrum castra? quid totidem rogos?
Riget superba Tantalis luctu parens,
Mæstúsq; Phrygio manat in Sipylo lapis.
Quin ipse toruum subrigens crista caput,
Illyrica Cadmus regna permensus fuga,
Longas reliquit corporis tracti notas.
Hæc te manent exempla. dominare vt lubet,
Dum solita regni fata te nostri vocent.
LY. *Agedum efferatas rabidas voces amoue:*
Et disce regum imperia ab Alcide pati.
Ego rapta quamuis sceptra victrici geram
Dextra, regámq; cuncta sine legum metu,
Quas arma vincunt: pauca pro causa loquar
Nostra: cruento cecidit in bello pater,
Cecidere fratres. arma non seruant modum,
Nec temperari facile, nec reprimi potest
Stricti ensis ira: bella delectat cruor.
Sed ille regno pro suo, nos improba
Cupidine acti, quæritur belli exitus,
Non causa: sed nunc pereat omnis memoria.
Cum victor arma posuit, & victum decet
Deponere odia: non vt inflexo genu
Regnantem adores, petimus. hoc ipsum placet,

Animo ruinas quòd capis magno tuas.
Es rege coniux digna, sociemus toros.
ME. *Gelidus per artus vadit exangues tremor.*
Quod facinus aures pepulit? haud equidē horrui,
Cùm pace rupta bellicus muros fragor
Circunsonaret, pertuli intrepidè omnia:
Thalamos tremisco, capta nunc videor mihi.
Grauent catenæ corpus, & longa fame
Mors protrahatur lenta, non vincet fidem
Vis vlla nostra: moriar Alcide tua.
LY. *Animósne mersus inferis coniux facit?*
ME. *Inferna tetigit, posset vt supera assequi.*
LY. *Telluris illum pondus immensæ premit.*
ME. *Nullo premetur onere, qui cælum tulit.*
LY. *Cogêre.* ME. *Cogi qui potest, nescit mori.*
LY. *Effare, thalamis quod nouis potius parem*
Regale munus? ME. *Aut tuam mortē, aut meam.*
LY. *Moriere demens.* ME. *Coniugi occurrā meo.*
LY. *Sceptróq; nostro potior est famulus tibi?*
ME. *Quot iste famulus tradidit reges neci?*
LY. *Cur ergo regi seruit, & patitur iugum?*
ME. *Imperia dura tolle, quid virtus erit?*
LY. *Obijci feris, monstrísq; virtutem putas?*
ME. *Virtutis est, domare, quæ cuncti pauent.*
LY. *Tenebræ loquētem magna tartareæ premunt.*
ME. *Non est ad astra mollis è terris via.*
LY. *Quo patre genitus, cælitum penetrat domos?*
AM. *Miseranda coniux Herculis magni sile.*
Partes meæ hæ sunt, reddere Alcidæ patrem,

Genúsq;

Genúsq; verùm:post tot ingentis viri
Memoranda facta, postq́; pacatum manu
Quodcunq; Titan ortus, & labens videt,
Post monstra tot perdomita, post Phlegram impio
Sparsam cruore, postq́; defensos Deos,
Nondum liquet de patre? mentimur Iouem?
Iunonis odio crede. LY. *Quid violas Iouem?*
Mortale cælo non potest iungi genus.
AM. *Communis ista pluribus causa est Deis.*
LY. *Famulíne fuerant antè quàm fierent Dei?*
AM. *Pastor Pheræos Delius pauit greges.*
LY. *Sed non per omnes exul errauit plagas.*
AM. *Quem profuga terræ mater erranti edidit.*
LY. *Non monstra, sæuas Phœbus aut timuit feras.*
AM. *Primus sagittas imbuit Phœbi Draco.*
Quàm grauia paruus tulerit, ignoras, mala.
E matris vtero fulmine eiectus puer,
Mox fulminanti proximus patri stetit.
Quid? qui gubernat astra, qui nubes quatit,
Num latuit infans rupis excesæ specu?
Sollicita tanti pretia natales habent,
Sempérq; magno constitit, nasci Deum.
LY. *Quemcunq; miserum videris, hominem scias.*
AM. *Quemcunq; fortem videris, miserum neges.*
LY. *Fortem vocemus, cuius ex humeris Leo*
Donum puellæ factus, & claua excidit,
Fulsitq́; pictum veste Sidonia latus?
Fortem vocemus, cuius horrentes comæ
Maduere nardo? laude qui notas manus

Ad non virilem tympani mouit sonum,
Mitra ferocem barbara frontem premens?
A M. *Non erubescit Bacchus effusos tener*
Sparsisse crines, nec manu molli leuem
Vibrasse thyrsum, cùm parum forti gradu
Auro decorum syrma barbaricum trahit.
Post multa virtus opera laxari solet.
L Y. *Hoc Euriti fatetur euersi domus,*
Pecorúmq; ritu virginum oppreßi greges.
Hoc nulla Iuno, nullus Eurystheus iubet.
Ipsius hæc sunt opera. A M. *Non nosti omnia.*
Ipsius opus est cæstibus fractus suis
Eryx, & Eryci iunctus Anteus Libys:
Et qui hospitali cæde manantes, foci
Bibêre iniustum sanguinem Busiridis.
Ipsius opus est, vulneri, & ferro obuius
Mortem coactus ante Geryonas pati.
Nec vnus vna Geryon victus manu.
Eris inter istos, qui tamen nullo stupro
Læsere thalamos. L Y. *Quod Ioui, hoc regi licet:*
Ioui dedisti coniugem, regi dabis.
Et te magistro non nouum hoc discet nurus,
Etiam viro probante meliorem sequi:
Sin copulari pertinax tædis negat:
Vel ex coacta nobilem partum feram.
M E. *Vmbræ Creontis, & penates Labdaci,*
Et nuptiales impij Oedipodæ faces,
Nunc solita nostro fata coniugio date.
Nunc, nunc cruentæ regis Aegypti nurus,

Adeste multo sanguine infectæ manus,
Deest vna numero Danais: explebo nefas.
LY. *Coniugia quoniam peruicax nostra abnuis,*
Regémq; terres, sceptra quid poßint, scies.
Complectere aras, nullus eripiet Deus
Te mihi: nec orbe si remolito, queat
Ad supera victor numina Alcides vehi.
Congerite syluas, templa supplicibus suis
Iniecta flagrent: coniugem, & totum gregem
Consumat vnus igne subiecto rogus.
AM. *Hoc munus à te genitor Alcidæ peto,*
Rogare quod me deceat, vt primus cadam.
LY. *Qui morte cunctos luere supplicium iubet,*
Nescit tyrannus esse: diuersa irroga,
Miserum veta perire: felicem iube.
Ego, dum cremandis trabibus accrescit rogus,
Sacro regentem maria votiuo rogem.
AM. *Prò numinum vis summma, prò cælestium*
Rector, paréns que, cuius excußis tremunt
Humana telis, impiam regis feri
Compesce dextram: quid Deos frustra precor?
Vbicunq; es audi nate. cur subito labant
Agitata motu templa? cur mugit solum?
Infernus imo sonuit è fundo fragor:
Audimur, en est sonitus Herculei gradus.

CHORVS.

Trimetri Iambici, seu Asclepiadæi.

O *Fortuna viris inuida fortibus:*
Quàm non æqua bonis præmia diuidis,

Euryſtheus facili regnet in otio,
Alcmena genitus bella per omnia
Monſtris exagitet cæliferam manum:
Serpentis reſecet colla ferocia,
Deceptis referat mala ſororibus,
Cum ſomno dederit peruigiles genas
Pomis diuitibus præpoſitus Draco.
Intrauit Scythiæ multiuagas domos,
Et gentes patrijs ſedibus hoſpitas:
Calcauítq; freti terga rigentia,
Et mutis tacitum littoribus mare.
Illic dura carent æquora fluctibus,
Et quà plena rates carbaſi tenderant,
Intonſis teritur ſemita Sarmatis.
Stat pontus vicibus mobilis annuis,
Nauem nunc facilis,nunc equitem pati,
Illic quæ viduis gentibus imperat,
Aurato religans ilia baltheo,
Detraxit ſpolium nobile corpori,
Et peltam,& niuei vincula pectoris,
Victorem poſito ſuſpiciens genu.
Qua ſpe præcipites actus ad inferos,
Audax ire vias irremeabiles
Vidiſti Siculæ regna Proſerpinæ?
Illic nulla Noto,nulla Fauonio
Conſurgunt tumidis fluctibus æquora.
Non illic geminum Tyndaridæ genus
Succurrunt timidis ſidera nauibus.
Stat nigro pelagus gurgite languidum,

Et cum mors auidis pallida dentibus
Gentes innumeras manibus intulit,
Vno tot populi remige transeunt.
Euincas vtinam iura feræ Stygis,
Parcarúmq; colos irreuocabiles.
Hic qui rex populis pluribus imperat,
Bello cum peteres Nestoriam Pylon,
Tecum conseruit pestiferas manus,
Telum ter gemina cuspide præferens:
Effugit tenui vulnere saucius,
Et mortis dominus pertimuit mori.
Fatum rumpe manu: tristibus inferis
Prospectus pateat lucis, & inuitus
Limes det faciles ad superos vias.
Immites potuit flectere cantibus
Vmbrarum dominos, & prece supplici
Orpheus, Eurydicen dum repetit suam.
Quæ syluas, & aues, saxáq; traxerat,
Ars quæ præbuerat fluminibus moras,
Ad cuius sonitum constiterant feræ,
Mulcet non solitis vocibus inferos,
Et surdis resonat clarius in locis:
Deflent & lacrymis difficiles Dei
Et qui fronte nimis crimina tetrica
Quærunt, at veteres excutiunt reos:
Deflent Eurydicen Threiciæ nurus.
Flentes Eurydicen Iuridici sedent.
Tandem mortis ait vincimur arbiter.
Euade ad superos, lege tamen data,

Tu post terga tui perge viri comes,
Tu non antè tuam respice coniugem,
Quàm cùm clara Deos obtulerit dies,
Spartaníq; aderit ianua Tænari.
Odit verus amor, nec patitur, moras.
Munus, dum properat cernere, perdidit.
Quæ vinci potuit regia cantibus,
Hæc vinci poterit regia viribus.

ACTVS TERTIVS.

HERCVLES.
Trimetri Iambici.

O Lucis alme rector, & cæli decus,
Qui alterna curru spatia flammifero ambiẽs
Illustre lætis exeris terris caput,
Da Phœbe veniam, siquid illicitum tui
Videre vultus: iussus in lucem extuli
Secreta mundi: tuq; cælestum arbiter,
Parénsq; visus fulmine opposito tege.
Et tu secundo maria qui sceptro regis,
Imas pete vndas: quisquis ex alto aspicit,
Terrena facie pollui metuens noua,
Aciem reflectat, oráq; in cælum erigat,
Portenta fugiens: hoc nefas cernant duo,
Qui aduexit, & iußit. In pœnas meas,
Atq; in labores, non satis terræ patent
Iunonis odio: vidi inaccessa omnibus,
Ignota Phœbo, quæq; deterior polus
Obscura diro spatia conceßit Ioui.

Et

Et si placerent tertiæ sortis loca,
Regnare potui: noctis æternæ chaos,
Et nocte quiddam grauius, & tristes Deos,
Et fata vici, morte contempta redij.
Quid restat aliud? vidi, & ostendi inferos:
Da, si quid vltra est: tam diu pateris manus
Cessare nostras Iuno? quid vinci iubes?
Sed templa quare miles infestus tenet?
Liménq; sacrum terror armorum obsidet?

AMPHITRYON. HERCVLES. THESEVS.

Trimetri Iambici.

VTrúmne visus vota decipiunt meos?
An ille domitor orbis, & Graiûm decus,
Tristi silentum nubilo liquit domum?
Estne ille natus? membra lætitiâ stupent.
O nate, certa, & sera Thebarum salus,
Verúmne cerno corpus? an fallor tua
Deceptus vmbra? tu ne es? agnosco toros,
Humerósque, & alto nobilem trunco manum.
HER. *Vnde iste genitor squalor, & lugubribus*
Amicta coniux? vnde tam fœdo obsiti
Pædore nati? quæ domum clades grauat?
AM. *Socer est peremptus: regna Lycus possidet,*
Natos, parentem, coniugem leto petit.
HER. *Ingrata tellus, nemo ad Herculeæ domus*
Auxilia venit? vidit hoc tantum nefas
Defensus orbis? cur diem quiestu tero?
Mactetur hostis. TH. *Hanc ferat virtus notam,*
Fiátq;

Non igne demum vicit, & docuit mori?
Solitásque pinnis condere obductis diem,
Petiit ab ipsis nubibus Stymphalidas.
Non vicit illum cœlibis semper tori
Regina gentis vidua Thermodoontiæ.
Nec ad omne clarum facinus audaces manus.
Stabuli fugauit turpis Augiæ labor.
Quid ista prosunt? orbe defenso caret.
Sensere terræ pacis autorem suæ
Abesse terris: prosperum, ac felix scelus
Virtus vocatur: sontibus parent boni.
Ius est in armis, opprimit leges timor.
Ante ora vidi nostra truculenta manu
Gnatos paterni cadere regni vindices,
Ipsúmque Cadmi nobilis stirpem vltimam
Occidere: vidi regium capitis decus
Cum capite raptum. quis satis Thebas fleat?
Ferax deorum terra, quem dominum tremit?
E cuius aruis, éque fœcundo sinu
Stricto iuuentus orta cum ferro stetit:
Cuiúsque muros natus Amphion Ioue
Struxit canoro saxa modulatu trahens:
In cuius vrbem non semel diuûm parens
Cælo relicto vênit, hæc quæ cælites
Recepit, & quæ fecit, & (fas sit loqui)
Fortasse faciet, sordido premitur iugo.
Cadmæa proles, ciuis atque Ophionius
Quò decidistis? tremitis ignauum exulem
Suis carentem finibus, nostris grauem?

Qui

Qui scelera terra, quique persequitur mari,
Ac sæua iusta sceptra confregit manu,
Nunc seruit absens, fértque quæ ferri vetat:
Tenétque Thebas exul Herculeas Lycus.
Sed non tenebit: aderit & pœnas petet,
Subitúsque ad astra emerget: inueniet viam,
Aut faciet. Adsis sospes, & remees tuis:
Tandémque venias victor ad victam domum.
Emerge coniux, atque depulsas manu
Abrumpe tenebras, nulla si vetito via,
Itérque clausum est, orbe diducto redi.
Et quicquid atra nocte possessum latet,
Emitte tecum, dirutis qualis iugis
Præceps citato flumini quærens iter
Quondam stetisti, scissa cum vasto impetu
Patuere Tempe, pectore impulsus tuo
Huc mons, & illuc cecidit: & rupto aggere
Noua cucurrit Thessalus torrens via.
Talis parentes, liberos, patriam petens,
Erumpe, rerum terminos tecum afferens,
Et quidquid auida tot per annorum gradus
Abscondit ætas, redde, & oblitos sui,
Lucisq; pauidos ante te populos age.
Indigna te sunt spolia, si tantum refers,
Quantū imperatū est: magna sed nimium loquor,
Ignara nostræ sortis, vnde illum mihi
(Quo te tuámque dexteram amplectar) diem,
Reditúsque lentos, nec mei memores querar?
Tibi ô deorum ductor indomiti ferent

Centena tauri colla: tibi frugum parens
Secreta reddam sacra: tibi multa fide
Longas Eleusi tacita iactabo faces.
Tum restitutas fratribus rebor meis
Animas, & ipsum regna moderantem sua
Florere patrem. si qua te maior tenet
Clausum potestas, sequimur: aut omnes tuos
Defende reditu sospes, aut omnes trahe.
Trahes, nec vllus eriget fractos deus.

AMPHITRYON. MEGARA.
Eiusdem rationis.

O Socia nostri sanguinis casta fide
Seruans torũ, natosq; magnanimi Herculis
Meliora mente concipe, atque animum excita:
Aderit profecto, qualis ex omni solet
Labore maior. ME. *Quod nimis miseri volunt,*
Hoc facile credũt. AM. *Immo quod metuunt nimis*
Nunquam amoueri posse, nec tolli putant.
ME. *Prona est timori semper in peius fides.*
Demersus, ac defossus, & toto insuper
Oppressus orbe, quam viam ad superos habet?
AM. *Quam tunc habebat, cùm per arentẽ plagam,*
Et fluctuantes more turbati maris
Abiit arenas: hisque discedens fretum,
Et bis recurrens: cúmque deserta rate
Deprensus hæsit Syrtium breuibus vadis,
Et puppe fixa maria superauit pedes?
ME. *Iniqua raro maximis virtutibus*
Fortuna parcit: nemo se tutò diu

Pericu

Periculis offerre tam crebris potest.
Quem sæpe transit casus, aliquando inuenit.
Sed ecce sæuus, ac minas vultu gerens,
Et qualis animo est, talis incessu venit,
Aliena dextra sceptra concutiens Lycus,
Vrbis regens opulenta Thebanæ loca,
Et omne quicquid vberi cingit solo
Obliqua Phocis, quicquid Ismenus rigat,
Quicquid Cythæron vertice excelso videt,
Et bina fundens Isthmos exilis freta.

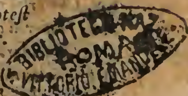
LYCVS. MEGARA. AMPHITRYON.
Trimetri Iambici.

NOn vetera patriæ iura possideo domus
Ignauus hæres, nobiles non sunt mihi
Aui, nec altis inclytum titulis genus,
Sed clara virtus. qui genus iactat suum,
Aliena laudat. Rapta sed trepida manu
Sceptra obtinentur: omnis in ferro est salus.
Quod ciuibus tenere te inuitis scias,
Strictus tuetur ensis, alieno in loco
Haud stabile regnum est. vna sed nostras potest
Fundare vires, iuncta regali face,
Thalamisq; Megara: ducet è genere inclyto
Nouitas colorem nostra. non equidem reor
Fore vt recuset, ac meos spernat toros.
Quòd si impotenti pertinax animo abnuet,
Stat tollere omnem potius Herculeam domum.
Inuidia factum, ac sermo popularis premet.
Ars prima regni est posse te inuidiam pati.

Tentemus igitur, fors dedit nobis locum.
Namque ipsa tristis vestis obtentu caput
Velata iuxta præsides astat deos,
Lateriq; adhæret verus Alcidæ sator.
ME. *Quidnam iste nostri generis exitium, ac lues,*
Noui parat? quid tentat? LY. *ô clarum trahens*
A stirpe nomen regia, facilis mea
Parumper aure verba patienti excipe.
Si æterna semper odia mortales agant,
Nec cæptus vnquam cedat ex animis furor,
Sed arma felix teneat, infelix paret:
Nihil relinquent bella: tum vastus ager
Squalebit aruis, subdita tectis face
Altus sepultas obruet gentes cinis.
Pacem reduci velle victori expedit:
Victo necesse est. particeps regni veni:
Sociemus animos, pignus hoc fidei cape:
Continge dexteram. quid truci vultu siles?
ME. *Egóne? vt parentis sanguine aspersam manu,*
Fratrúmque gemina cæde contingam? Prius
Extinguet ortus, referet occasus diem:
Pax ante fida niuibus & flammis erit,
Et Scylla Siculum iunget Ausonio latus,
Primúsque multò, vicibus alternis fugax
Euripus vnda stabit Euboica piger.
Patrem abstulisti, regna, germanos, larem,
Patriam: quid vltra est? vna res superest mihi,
Fratre, ac parente charior, regno ac lare,
Odium tui, quod esse cum populo mihi

Commu

Commune doleo:pars quota ex isto mea est?
Dominare tumidus, spiritus altos gere:
Sequitur superbos vltor à tergo Deus.
Thebana noui regna. Quid matres loquar
Passas, & ausa scelera? quid geminum nefas,
Mistúmq; nomen coniugis, nati, patris?
Quid bina fratrum castra? quid totidem rogos?
Riget superba Tantalis luctu parens,
Mœstúsq; Phrygio manat in Sipylo lapis.
Quin ipse toruum subrigens crista caput,
Illyrica Cadmus regna permensus fuga,
Longas reliquit corporis tracti notas.
Hæc te manent exempla. dominare vt lubet,
Dum solita regni fata te nostri vocent.
LY. *Agedum efferatas rabidas voces amoue:*
Et disce regum imperia ab Alcide pati.
Ego rapta quamuis sceptra victrici geram
Dextra, regámq; cuncta sine legum metu,
Quas arma vincunt: pauca pro causa loquar
Nostra: cruento cecidit in bello pater,
Cecidere fratres. arma non seruant modum,
Nec temperari facile, nec reprimi potest
Stricti ensis ira: bella delectat cruor.
Sed ille regno pro suo, nos improba
Cupidine acti, quæritur belli exitus,
Non causa: sed nunc pereat omnis memoria.
Cum victor arma posuit, & victum decet
Deponere odia: non vt inflexo genu
Regnantem adores, petimus. hoc ipsum placet,

Animo ruinas quòd capis magno tuas.
Es rege coniux digna, sociemus toros.
ME. *Gelidus per artus vadit exangues tremor.*
Quod facinus aures pepulit? haud equidē horrui,
Cùm pace rupta bellicus muros fragor
Circunsonaret, pertuli intrepidè omnia:
Thalamos tremisco, capta nunc videor mihi.
Grauent catenæ corpus, & longa fame
Mors protrahatur lenta, non vincet fidem
Vis vlla nostra: moriar Alcide tua.
LY. *Animósne mersus inferis coniux facit?*
ME. *Inferna tetigit, posset vt supera assequi.*
LY. *Telluris illum pondus immensæ premit.*
ME. *Nullo premetur onere, qui cælum tulit.*
LY. *Cogêre.* ME. *Cogi qui potest, nescit mori.*
LY. *Effare, thalamis quod nouis potius parem*
Regale munus? ME. *Aut tuam mortē, aut meam.*
LY. *Moriere demens.* ME. *Coniugi occurrā meo.*
LY. *Sceptróq; nostro potior est famulus tibi?*
ME. *Quot iste famulus tradidit reges neci?*
LY. *Cur ergo regi seruit, & patitur iugum?*
ME. *Imperia dura tolle, quid virtus erit?*
LY. *Obijci feris, monstrísq; virtutem putas?*
ME. *Virtutis est, domare, quæ cuncti pauent.*
LY. *Tenebræ loquētem magna tartareæ premunt.*
ME. *Non est ad astra mollis è terris via.*
LY. *Quo patre genitus, cælitum penetrat domos?*
AM. *Miseranda coniux Herculis magni sile.*
Partes meæ hæ sunt, reddere Alcidæ patrem,

Genúsq;

Genúsq; verùm: post tot ingentis viri
Memoranda facta, postq; pacatum manu
Quodcunq; Titan ortus, & labens videt,
Post monstra tot perdomita, post Phlegram impio
Sparsam cruore, postq; defensos Deos,
Nondum liquet de patre? mentimur Iouem?
Iunonis odio crede. LY. *Quid violas Iouem?*
Mortale cælo non potest iungi genus.
AM. *Communis ista pluribus causa est Deis.*
LY. *Famulíne fuerant antè quàm fierent Dei?*
AM. *Pastor Pheræos Delius pauit greges.*
LY. *Sed non per omnes exul errauit plagas.*
AM. *Quem profuga terra mater erranti edidit.*
LY. *Non monstra, sæuas Phœbus aut timuit feras.*
AM. *Primus sagittas imbuit Phœbi Draco.*
Quàm grauia paruus tulerit, ignoras, mala.
E matris vtero fulmine eiectus puer,
Mox fulminanti proximus patri stetit.
Quid? qui gubernat astra, qui nubes quatit,
Num latuit infans rupis exesæ specu?
Sollicita tanti pretia natales habent,
Sempérq; magno constitit, nasci Deum.
LY. *Quemcunq; miserum videris, hominem scias.*
AM. *Quemcunq; fortem videris, miserum neges.*
LY. *Fortem vocemus, cuius ex humeris Leo*
Donum puellæ factus, & claua excidit,
Fulsitq; pictum veste Sidonia latus?
Fortem vocemus, cuius horrentes comæ
Maduere nardo? laude qui notas manus

Ad non virilem tympani mouit sonum,
Mitra ferocem barbara frontem premens?
A M. *Non erubescit Bacchus effusos tener*
Sparsisse crines, nec manu molli leuem
Vibrasse thyrsum, cùm parum forti gradu
Auro decorum syrma barbaricum trahit.
Post multa virtus opera laxari solet.
L Y. *Hoc Euriti fatetur euersi domus,*
Pecorúmq; ritu virginum oppreßi greges.
Hoc nulla Iuno, nullus Eurystheus iubet.
Ipsius hæc sunt opera. A M. *Non nosti omnia.*
Ipsius opus est cæstibus fractus suis
Eryx, & Eryci iunctus Anteus Libys:
Et qui hospitali cæde manantes, foci
Bibêre iustum sanguinem Busiridis.
Ipsius opus est, vulneri, & ferro obuius
Mortem coactus ante Geryonas pati.
Nec vnus vna Geryon victus manu.
Eris inter istos, qui tamen nullo stupro
Læsere thalamos. L Y. *Quod Ioui, hoc regi licet:*
Ioui dedisti coniugem, regi dabis.
Et te magistro non nouum hoc discet nurus,
Etiam viro probante meliorem sequi:
Sin copulari pertinax tædis negat:
Vel ex coacta nobilem partum feram.
M E. *Vmbræ Creontis, & penates Labdaci,*
Et nuptiales impij Oedipodæ faces,
Nunc solita nostro fata coniugio date.
Nunc, nunc cruentæ regis Aegypti nurus,

Adeste

Adeste multo sanguine infectæ manus,
Deest vna numero Danais: explebo nefas.
L Y. *Coniugia quoniam peruicax nostra abnuis,*
Regémq; terres, sceptra quid possint, scies.
Complectere aras, nullus eripiet Deus
Te mihi: nec orbe si remolito, queat
Ad supera victor numina Alcides vehi.
Congerite syluas, templa supplicibus suis
Iniecta flagrent: coniugem, & totum gregem
Consumat vnus igne subiecto rogus.
A M. *Hoc munus à te genitor Alcidæ peto,*
Rogare quod me deceat, vt primus cadam.
L Y. *Qui morte cunctos luere supplicium iubet,*
Nescit tyrannus esse: diuersa irroga,
Miserum veta perire: felicem iube.
Ego, dum cremandis trabibus accrescit rogus,
Sacro regentem maria votiuo rogem.
A M. *Prò numinum vis summma, prò cœlestium*
Rector, parénsque, cuius excussis tremunt
Humana telis, impiam regis feri
Compesce dextram. quid Deos frustra precor?
Vbicunq; es audi nate. cur subito labant
Agitata motu templa? cur mugit solum?
Infernus imo sonuit è fundo fragor:
Audimur, en est sonitus Herculei gradus.

CHORVS.

Trimetri Iambici, seu Asclepiadæi.

O Fortuna viris inuida fortibus:
Quàm non æqua bonis præmia diuidis,

Euryſtheus facili regnet in otio,
Alcmena genitus bella per omnia
Monſtris exagitet cæliferam manum:
Serpentis reſecet colla ferocia,
Deceptus referat mala ſororibus,
Cum ſomno dederit peruigiles genas
Pomis diuitibus præpoſitus Draco.
Intrauit Scythiæ multiuagas domos,
Et gentes patrijs ſedibus hoſpitas:
Calcauítq; freti terga rigentia,
Et mutis tacitum littoribus mare.
Illic dura carent æquora fluctibus,
Et quà plena rates carbaſi tenderant,
Intonſis teritur ſemita Sarmatis.
Stat pontus vicibus mobilis annuis,
Nauem nunc facilis, nunc equitem pati,
Illic quæ viduis gentibus imperat,
Aurato religans ilia baltheo,
Detraxit ſpolium nobile corpori,
Et peltam, & niuei vincula pectoris,
Victorem poſito ſuſpiciens genu.
Qua ſpe præcipites actus ad inferos,
Audax ire vias irremeabiles
Vidiſti Siculæ regna Proſerpinæ?
Illic nulla Noto, nulla Fauonio
Conſurgunt tumidis fluctibus æquora.
Non illic geminum Tyndaridæ genus
Succurrunt timidis ſidera nauibus.
Stat nigro pelagus gurgite languidum,

Et cum mors auidis pallida dentibus
Gentes innumeras manibus intulit,
Vno tot populi remige transeunt.
Euincas vtinam iura feræ Stygis,
Parcarúmq; colos irreuocabiles.
Hic qui rex populis pluribus imperat,
Bello cum peteres Nestoriam Pylon,
Tecum conseruit pestiferas manus,
Telum ter gemina cuspide præferens:
Effugit tenui vulnere saucius,
Et mortis dominus pertimuit mori.
Fatum rumpe manu: tristibus inferis
Prospectus pateat lucis, & inuitus
Limes det faciles ad superos vias.
Immites potuit flectere cantibus
Vmbrarum dominos, & prece supplici
Orpheus, Eurydicen dum repetit suam.
Quæ syluas, & aues, saxáq; traxerat,
Ars quæ præbuerat fluminibus moras,
Ad cuius sonitum constiterant feræ,
Mulcet non solitis vocibus inferos,
Et surdis resonat clarius in locis:
Deflent & lacrymis difficiles Dei
Et qui fronte nimis crimina tetrica
Quærunt, at veteres excutiunt reos:
Deflent Eurydicen Threiciæ nurus.
Flentes Eurydicen Iuridici sedent.
Tandem mortis ait vincimur arbiter.
Euade ad superos, lege tamen data,

Et si placerent tertiæ sortis loca,
Regnare potui: noctis æternæ chaos,
Et nocte quiddam grauius, & tristes Deos,
Et fata vici, morte contempta redij.
Quid restat aliud? vidi, & offendi inferos:
Da, si quid vltra est: tam diu pateris manus
Cessare nostras Iuno? quid vinci iubes?
Sed templa quare miles infestus tenet?
Liménq; sacrum terror armorum obsidet?

AMPHITRYON. HERCVLES. THESEVS.

Trimetri Iambici.

VTrúmne visus vota decipiunt meos?
An ille domitor orbis, & Graiûm decus,
Tristi silentum nubilo liquit domum?
Estne ille natus? membra lætitia stupent.
O nate, certa, & sera Thebarum salus,
Verúmne cerno corpus? an fallor tua
Deceptus vmbra? tu ne es? agnosco toros,
Humerósque, & alto nobilem trunco manum.
HER. *Vnde iste genitor squalor, & lugubribus*
Amicta coniux? vnde tam fœdo obsiti
Pædore nati? quæ domum clades grauat?
AM. *Socer est peremptus: regna Lycus possidet,*
Natos, parentem, coniugem leto petit.
HER. *Ingrata tellus, nemo ad Herculeæ domus*
Auxilia venit? vidit hoc tantum nefas
Defensus orbis? cur diem questu tero?
Mactetur hostis. TH. *Hanc ferat virtus notam,*

Fiatq;

Fiátq; summus hostis Alcidæ Lycus:
Ad hauriendum sanguinem inimicum feror.
HER. *Theseu resiste, ne qua vis subita ingruat:*
Me bella poscunt. differt amplexus parens,
Coniúxq; differ: nuntiet Diti Lycus
Me iam redisse. TH. *Flebilem ex oculis fuga*
Regina vultum, túq; nato sospite
Lacrymas cadentes reprime: si noui Herculem,
Lycus Creonti debitas pœnas dabit:
Lentum est dabit, dat: hoc quoq; est lentum, dedit.
AM. *Votum secundet, qui potest, nostrum Deus,*
Rebúsq; lassis adsit. O magni comes
Magnanime nati, pande virtutum ordinem:
Quàm longa mæstos ducat ad manes via,
Vt vincla tulerit dura tartareus canis.
TH. *Memorare cogis acta, securæ quoq;*
Horrenda menti, vix adhuc certa est fides
Vitalis auræ, torpet acies luminum,
Hebetésq; visus vix diem insuetum ferunt.
AM. *Peruince Theseu quicquid alto pectore*
Remanet pauoris, néve te fructu optimo
Frauda laborum. Quod fuit durum pati,
Meminisse dulce est: Fare casus horridos.
TH. *Fas omne mundi, téq; dominantem precor*
Regno capaci, téq; quam toto irrita
Quæsiuit Enna mater, vt iura abdita
Et operta terris, liceat impune eloqui.
Spartana tellus nobile attollit iugum,
Densis vbi æquor Tænarus syluis

Hic

Hic ora soluit Ditis inuisti domus,
Hiátque rupes alta, & immenso specu
Ingens vorago faucibus vastis patet,
Latúmque pandit omnibus populis iter.
Non cæca tenebris incipit primo via.
Tenuis relictæ lucis à tergo nitor,
Fulgórque dubius solis afflicti cadit,
Et ludit aciem: tale non dubiè solet
Præbere lumen primus, aut serus dies.
Hinc ampla vacuis spatia laxantur locis,
In quæ omne mersum pereat humanum genus,
Nec ire labor est, ipsa deducit via.
Vt sæpe puppes æstus inuitas rapit,
Sic pronus agger vrget, atque auidum chaos,
Gradúmque retro flectere haud vnquam sinunt
Vmbræ tenaces: intus immenso sinu
Placido quieta labitur Lethe vado,
Demitq; curas: néve remeandi amplius
Pateat facultas, flexibus multis grauem
Inuoluit amnem. Qualis incerta vagus
Mæander vada ludit, & cedit sibi,
Instátque dubius, littus, an fontem petat.
Palus inertis fœda Cocyti iacet,
Hîc vultur, illic luctifer bubo gemit,
Oménque triste resonat infaustæ Strigis,
Horrent opaca fronde nigrantes comæ,
Taxo imminente, quam tenet segnis Sopor,
Faméſque mœsta tabido rictu iacens,
Pudórque serus conscios vultus tegit,

Me

Metus, Pauorq́; , Funus, & frendens Dolor,
Aterq́; Luctus sequitur, & Morbus tremens,
Et cincta ferro Bella: in extremo abdita
Iners Senectus adiuuat baculo gradum.
AM. *Estne aliqua tellus Cereris, aut bacchi ferax?*
TH. *Non prata viridi læta facie germinant,*
Nec adulta leni fluctuat Zephyro seges:
Non vlla ramos sylua pomiferos habet.
Sterilis profundi vastitas squalet soli:
Et fœda tellus torpet æterno situ.
Rerumq́; mœstus finis & mundi vltima:
Immotus aër hæret, & pigro sedet
Nox atra mundo, cuncta mœrore horrida.
Ipsaq́; morte peior est mortis locus.
AM. *Quid? ille opaca qui regit sceptro loca,*
Qua sede positus, temperat populos leues?
TH. *Est in recessu Tartari obscuro locus,*
Quem grauibus vmbris spissa caligo alligat,
A fonte discors manat hinc imo latex
Ater, quieto similis: hunc iurant Dei,
Tacente sacram deuehens fluuio Styga:
At hic tumultu rapitur ingenti ferox,
Et saxa fluctu voluit Acheron inuius
Renauigari. cingitur duplici vado
Aduersa Ditis regia, atq; ingens domus
Vmbrante luco tegitur: hic vasto specu
Pendent tyranni limina, hoc vmbris iter,
Hæc porta regni: campus hanc circa iacet:
In quo superbo digerit vultu sedens

Animas recentes. dira maiestas Deo:
Frons torua, fratrum quæ tamen specimen gerat,
Gentísq; tanta: vultus est illi Iouis,
Sed fulminantis: magna pars regni trucis
Est ipse dominus: cuius aspectum timet,
Quidquid timetur. AM. *Veráne est fama inferis*
Tam sera reddi iura, & oblitos sui
Sceleris nocentes, debitas pœnas dare?
Quis iste veri rector, atque æqui arbiter?
THE. *Non vnus alta sede quæsitor sedens*
Iudicia trepidis sera sortitur reis:
Auditur illo Cnosius Minos foro,
Rhadamanthus illo: Thetidis hoc audit socer.
Quod quisque fecit patitur, autorem scelus
Repetit, suoq; premitur exemplo nocens.
Vidi cruentos carcere includi duces,
Et impotentis terga plebeia manu
Scindi tyranni. quisquis est placidè potens,
Dominúsq; vitæ seruat innocuas manus,
Et incruentum mitis imperium regit,
Animóq; parcit, longa permensus diu
Felicis æui spatia, vel cælum petit,
Vel læta felix nemoris Elysij loca.
Iudex futurus, sanguine humano abstine,
Quicunque regnas: scelera taxantur modo
Maiore nostra. AM. *Certus inclusos tenet*
Locus nocentes: vtq; fert fama, impios
Supplicia vinclis sæua perpetuis domant?
THE. *Rapitur volucri tortus Ixion rota:*

Ceruice saxum grande Sisyphea sedet.
In amne medio faucibus siccis senex
Sectatur vndas, abluit mentum latex,
Fidémq; cùm iam sæpe decepto dedit,
Perit vnda, in ore poma destituunt famem.
Præbet volucri Tityus æternas dapes:
Vrnasq; frustra Danaides plenas ferunt.
Errant furentes impiæ Cadmeides:
Terrétq; mensas auida Phineas auis,
AM. *Nunc ede nati nobilem pugnam mei*
Patrui volentis munus, an spolium refert?
TH. *Ferale tardis imminet saxum vadis,*
Stupente vbi vnda segne torpescit fretum:
Hunc seruat amnem cultu, & aspectu horridus,
Pauidósq; manes squalidus gestat senex:
Impexa pendet barba, deformem sinum
Nodus coërcet, concauæ squalent genæ,
Regit ipse conto portitor longo ratem.
Hic onere vacuam littori puppim applicans,
Repetebat vndas: poscit Alcides viam
Cedente turba: dirus exclamat Charon:
Quò pergis audax? siste properantem gradum,
Non passus vllas natus Alcmena moras
Ipso coactum nauitam conto domat,
Scanditq; puppem: cymba populorum capax
Succubuit vni: sedit, & grauior ratis
Vtrinque Lethen latere titubanti bibit.
Tunc vasta trepidant monstra, Centauri truces,
Lapithæq; multo ad bella succensi mero.

Stygiæ

Stygiæ paludis vltimos quærens sinus,
Fœcunda mergit capita Lernæus labor.
Post hæc auari Ditis apparet domus.
Hic sæuus vmbras territat Stygius canis,
Qui terna vasto capita concutiens sono,
Regnum tuetur: sordidum tabo caput
Lambunt colubri: viperis horrent iubæ:
Longusq; torta sibilat cauda Draco:
Par ira formæ. sensit vt motus pedum,
Attollit hirtas angue vibrato comas,
Missumq; captat aure subiecta sonum,
Sentire & vmbras solitus, vt propior stetit
Ioue natus, antro sedit incertus canis,
Et vterq; timuit ecce latratu graui
Loca muta terret, sibilat totos minax
Serpens per armos: vocis horrendæ fragor
Per ora missus terna, felices quoque
Exterret vmbras, soluit à læua feros
Tunc ipse rictus, & Cleonæum caput
Opponit, ac se tegmine ingenti clepit,
Victrice magnum dextera robur gerens,
Huc nunc, & illuc verbere assiduo rotat,
Ingeminat ictus: domitus infregit minas,
Et cuncta lassus capita submisit canis,
Antróq; toto cessit, extimuit sedens
Vterque solio dominus, & duci iubet.
Me quoque petenti munus Alcidæ dedit.
Tunc grauia monstri colla permulcens manu
Adamante texto vincit: oblitus sui

Custos opaci peruigil regni canis,
Componit aures timidus: & patiens trahi,
Herúmq; fassus, ore submisso obsequens
Vtrunque cauda pulsat anguifera latus.
Postquam est ad oras Taenari ventum, & nitor
Percußit oculos lucis ignotae, bonos
Resumit animos vinctus, & vastas furens
Quassat catenas: penè vectorem abstulit,
Pronúmq; retrouexit, & mouit gradu.
Tunc & meas respexit Alcides manus,
Geminis vterq; viribus tractum canem
Ira furentem, & bella tentantem irrita,
Intulimus orbi. vidit vt clarum aethera,
Et pura nitidi spatia conspexit poli,
Oborta nox est, lumina in terram dedit:
Compreßit oculos, & diem inuisum expulit,
Aciemq; retro flexit, atque omni petit
Ceruice terram: tum sub Herculea caput
Abscondit vmbra. densa sed laeto venit
Clamore turba, frontibus laurum gerens,
Magníq; meritas Herculis laudes canit.

CHORVS.

Sapphici hendecasyllabi.

NAtus Eurystheus properante partu,
Iusserat mundi penetrare fundum:
Deerat hoc solum numero laborum,
Tertiae regem spoliare sortis,
Ausus est caecos aditus inire,
Ducit ad manes via qua remotos

Tristis, & sylua metuenda nigra.
Sed frequens magna comitante turba,
Quantus incedit populus per vrbes
Ad noui ludos auidus theatri:
Quantus Eleum coit ad tonantem,
Quinta cùm sacrum reuocauit æstas:
Quinta cùm longæ redit hora noctis,
Crescere & somnos cupiens quietos
Libra Phœbæos tenet æqua currus,
Turba secretam Cererem frequentat,
Et citi tectis properant relictis
Attici noctem celebrare Mystæ:
Tanta per campos agitur silentes
Turba: pars tarda gradiens senecta,
Tristis, & longa satiata vita:
Pars adhuc currit melioris æui,
Virgines nondum thalamis iugatæ,
Et comis nondum positis Ephebi,
Matris & nomen modò doctus infans.
His datum solis, minus vt timerent,
Igne prælato releuare noctem.
Cæteri vadunt per opaca tristes:
Qualis est nobis animus, remota
Luce, cùm mæstus sibi quisque sensit
Obrutum tota caput esse terra.
Stat chaos densum, tenebræq; turpes,
Et color noctis malus, ac silentis
Otium mundi, vacuæq; nubes.
Sera nos illò referat senectus.

Nemo ad id serò venit, vnde nunquam,
Cùm semel venit, potuit reuerti.
Quid iuuat durum properare fatum?
Omnis hæc magnis vaga vaga turba terris
Ibit ad manes, faciétq; inerti
Vela Cocyto. tibi crescit omne,
Et quod occasus videt, & quod ortus:
Parce venturis, tibi mors paramur:
Sis licet segnis, properamus ipsi.
Prima, quæ vitam dedit, hora carpsit.

Choriambici Glyconij versus.

Thebis læta dies adest,
Aras tangite supplices,
Pingues cædite victimas.
Permistæ maribus nurus
Solemnes agitent choros:
Cessent deposito iugo
Arui fertilis incolæ.
Pax est Herculea manu
Auroram inter, & Hesperum,
Et qua sol medium tenens
Vmbras corporibus negat.
Quodcunque alluitur solum
Longo Tethyos ambitu,
Alcidæ domuit labor.
Transuectus vada Tartari
Pacatis redit inferis.
Iam nullus superest timor,
Nil vltra iacet inferos.

Stantes

Stantes sacrificus comas
Dilecta tege populo.

ACTVS QVARTVS.

HERCVLES. THESEVS. AMPHITRYON. MEGAERA.

Trimetri Iambici.

VLtrice dextra fusus aduersam Lycus
Terram cecidit ore: tum quisquis comes
Fuerat tyranni, iacuit & pœnæ comes.
Nunc sacra patri victor, & superis feram,
Cæsisq; meritas victimis aras colam:
Te te laborum socia & adiutrix precor
Belligera Pallas, cuius in læua ciet
Aegis feroces ore sacrifico minas.
Adsit Lycurgi domitor, & rubri maris
Tectam virenti cuspidem thyrso gerens:
Geminúmq; numen, Phœbus, & Phœbi soror,
Soror sagittis aptior, Phœbus lyræ:
Fraterq; quisquis incolit cælum meus,
Non ex nouerca frater: huc appellite
Greges opimos. quidquid Indorum seges,
Arabesq; odoris quidquid arboribus legunt,
Conferte in aras, pinguis exudet vapor,
Populea nostras arbor exornet comas:
Te ramus oleæ fronde gentili tegat
Theseu: Tonantem nostra adorabit manus.
THE. *Dij conditores vrbis, & syluestria*
Truci antra Ceti, nobiles Dirces aquas,

Larémq; regis qui aduenæ Tyrium colis.
HER. *Date thura flāmis.* AM. *Nate manātes pri*
Manus cruenta cæde, & hostili expia.
HER. *Vtinam cruorem capitis inuisi deis*
Libare possem, gratior nullus liquor
Tinxisset aras: victima haud vlla amplior
Potest, magisq; opima mactari Ioui,
Quàm rex iniquus. AM. *Finiat genitor tuos*
Opta labores: detur aliquando otium,
Quiésq; fessis. HER. *Ipse concipiam preces*
Ioue, meq; dignas: stet suo cælum loco,
Tellusq; & æther, astra inoffensos agant
Æterna cursus: alta pax gentes alat,
Ferrum omne teneat ruris innocui labor,
Ensesq; lateant: nulla tempestas fretum
Violenta turbet: nullus irato Ioue
Exiliat ignis: nullus hyberna niue
Nutritus agros amnis euersos trahat:
Venena cessent: nulla nocituro grauis
Succo tumescat herba: non sæui, ac truces
Regnent tyranni: si quod etiamnum est scelus
Latura tellus properet, & si quod parat
Monstrum, meum sit. Sed quid hoc? medium diem
Cinxere tenebræ, Phœbus obscuro meat
Sine nube vultu. quis diem retro fugat,
Agitq; in ortus? vnde nox atrum caput
Ignota profert? vnde tot stellæ polum
Implent diurnæ? primus en noster labor
Cæli refulget parte non minima Leo,

Iráq; totus feruet, & morsus parat.
Iam rapiet aliquod sidus, ingenti minax
Stat ore, & ignes efflat & rutilat iubam
Ceruice iactans: quidquid autumnus grauis,
Hyemsq; gelido frigida spatio refert,
Vno impetu transiliet, & verni petet,
Frágétq; Tauri colla. AM. *Quòd subitũ hoc malũ* (*est?*
Quò nate vultus huc, & huc acres refers?
Aciéq; falsum turbida cælum vides?
HER. *Perdormita tellus, tumida cesserunt freta,*
Inferna nostros regna sensere impetus,
Immune cælum est, dignus Alcidæ labor.
In alta mundi spatia sublimis ferar,
Petatur æther, astra promittit pater.
Quid si negaret? non capit terra Herculem,
Tandemq; superis reddit. en vltro vocat
Omnis deorum cætus, & laxat fores,
Vna vetante. recipis, & reseras polum?
An contumacis ianuam mundi traho?
Dubitatur etiam vincla Saturno exuam,
Contraq; patris impij regnum impotens
Auum resoluam? bella Titanes parent
Me duce furentes: saxa cum syluis ferant,
Rapiamq; dextra plena Centauris iuga.
Iam monte gemino limitem ad superos agam.
Videat sub Ossa Pelion Chironsuum:
In cælum Olympus tertio positus gradu
Perueniet, aut mittetur. AM. *Infandos procul*
Auerte sensus: pectoris sani parum,

Magni tamen, compesce dementem impetum.
HER. *Quid hoc? gigantes arma pestifera mouent,*
Profugit & vmbras Tityus, ac lacerum gerens
Et inane pectus, quàm propè à cælo stetit?
Labat Cytharon, alta Pallene tremit,
Marcéntq; Tempe. rapuit hic Pindi iuga,
Hic rapuit Oethen, sæuit horrendum Mimas:
Flammifera Erinnys verbere excusso sonat,
Rogisq; adustas propius, ac propius sudes
In ora tendit: sæua Tisiphone caput
Serpentibus vallata post raptum Canem,
Portam vacantem clausit opposita face.
Sed ecce proles regis inimici latet,
Lyci nefandum semen: inuiso patri
Hæc dextra iam vos reddet, excutiat leues
Neruus sagittas, tela sic mitti decet
Herculea. AM. *Quò se cæcus inuergit furor?*
Vastum coactis flexit arcum cornibus,
Pharetramq; soluit, stridet emissa impetu
Arundo, medio spiculum collo fugit
Vulnere relicto. HER. *Cæterum prolem eruam,*
Omnésq; latebras. quid moror? maius mihi
Bellum Mycenis restat, vt Cyclopea
Euersa manibus saxa nostris concidant.
Huc eat & illuc aula disiecto obice,
Rumpátq; postes, columen impulsum labet:
Procumbat omnis regia: hic video abditum
Gnatum scelesti patris. AM. *En blandas manus*
Ad genua tendens voce miseranda rogat.

Scelus

Scelus nefandum, triste, & aspectu horridum,
Dextra precantem rapuit, & circa furens
Bis, ter rotatum misit: ast illi caput
Sonat, cerebro tecta dispersa madent.
At misera paruum protegens natum sinu
Megara, furenti similis e latebris fugit.
HER. *Licet Tonantis profuga condaris sinu,*
Petet vndecunque temet hæc dextra, & feret.
AM. *Quo misera pergis? quam fugam, aut latebras pe-*
Nullus salutis Hercule infenso est locus: (tis?
Amplectere ipsum potius, & blanda prece
Lenire tenta. ME. *Parce iam coniux precor,*
Agnosce Megaram: natus hic vultus tuos,
Habitúsque reddit: cernis, vt tendat manus?
HER. *Renuo nouercam: sequere, da pœnas mihi,*
Iugóque pressum libera turpi Iouem:
Sed ante matrem paruulum hoc monstrum auferam.
ME. *Quò tendis amens? sanguinem fundes tuum?*
AM. *Pauefactus infans igneo vultu patris*
Perit ante vulnus: spiritum rapuit timor.
In coniugem nunc claua libratur grauis,
Perfregit ossa: corpori trunco caput
Abest, nec vsquam est. cernere hoc audes nimis
Viuax senectus? si piget luctus, habes
Mortem paratam: pectus in tela indue,
Vel stipitem istum, cæde monstrorum illitum
Conuerte. falsum ac nomini turpem tuo
Remoue parentem, ne tuæ laudi obstrepat.
THE. *Quò te ipse genitor obuium morti ingeris?*

Quò

Quò pergis amens? profuge, & obtectus late,
Vnúmque manibus aufer Herculeis scelus.
HER. *Bene habet, pudendi regis excisa est domus.*
Tibi hunc dicatum maximi coniux Iouis
Gregem cecidi: vota persolui libens
Te digna, & Argos victimas alias dabit.
AM. *Nondum litasti nate, consumma sacrum.*
Stat ecce ad aras hostia, expectat manum
Ceruice prona: præbeo, occurro, insequor,
Macta. Quid hoc est? errat acies luminum,
Visúsque mœror hebetat. an video Herculis
Manus trementes? vultus in somnum cadit,
Et fessa ceruix capite summisso labat,
Flexo genu: iam totus ad terram ruit,
Vt cæsa syluis ornus, aut portus mari
Datura moles. viuis? an leto dedit
Idem tuos qui misit ad mortem furor?
Sopor est, reciprocos spiritus motus agit.
Detur quieti tempus, vt somno grauis
Vis victa morbi pectus oppressum leuet.
Remouete famuli tela ne repetat furens.

CHORVS.
Anapæstici, Adonij duo.

LVgeat æther, magnúsque parens
Aetheris alti, tellúsque ferax,
Et vaga ponti mobilis vnda.
Túque ante omnes, qui per terras,
Tractúsque maris fundis radios,
Noctémque fugas ore decoro,

Feru

Feruide Titan: obitus pariter
Tecum Alcides vidit, & ortus,
Nouítque tuas vtrasque domos.
Soluite tantis animum monstris,
Soluite superi: rectam in melius
Flectite mentem. túque ô domitor
Somne laborum, requies animi,
Pars humanæ melior vitæ,
Volucer matris genus Astreæ,
Frater duræ languide mortis,
Veris miscens falsa, futuri
Certus, & idem pessimus autor:
Pater ô rerum portus vitæ,
Lucis requies, noctísque comes,
Qui par regi, famulóque venis,
Placidus fessum, lenísque foues,
Pauidum leti genus humanum,
Cogis longam discere mortem.
Preme deuictum torpore graui,
Sopor indomitos alliget artus,
Nec torua prius pectora linquat,
Quàm mens repetat pristina cursum.
En fusus humi sæua feroci
Corde volutat somnia: nondum est
Tanti pestis superata mali:
Clauæq; graui lassum solitus
Mandare caput, quærit vacua
Pondera dextra, motus iactans
Brachia vano: nec adhuc omnes

Expulit æstus: sed, vt ingenti
Vexata Noto seruat longos
Vnda tumultus, & iam vento
Cessante tumet: pelle insanos
Fluctus animi, redeat pietas,
Virtúsque viro, vel sit potius
Mens vesano concita motu,
Error cæcus, quà cœpit, eat.
Solus te iam præstare potest
Furor insontem: proxima puris
Sors est manibus nescire nefas.
Nunc Herculeis percussa sonent
Pectora palmis: mundum solitos
Ferre lacertos verbera pulsent
Victrice manu: gemitus vastos
Audiat æther, audiat atri
Regina poli, vastísque ferox
Qui colla gerit vincta catenis,
Imò latitans Cerberus antro.
Resonet mæsto clamore chaos,
Latéque patens vnda profundi.
Et qui melius tua tela tamen
Senserat, æther.
Pectora tantis obsessa malis
Non sunt ictu ferienda leui.
Vno planctu tria regna sonent,
Et tu collo decus, ac telum
Suspensa diu fortis arundo,
Pharetræq; leues, date sæua fero

Verbera tergo: cadant humeros
Robora fortes, stipésque potens
Duris oneret pectora nodis:
Plangant tantos arma dolores.
Non vos patriæ laudis comites,
Vlti sæuo vulnere reges,
Non Argiua membra palæstra,
Flectere docti fortes cæstu,
Fortésque manu, iam tamen ausi
Telum Scythici leue Corithi
Missum certa librare manu,
Tutósque fuga figere ceruos,
Nondúmque feræ terga iubatæ.
Ite ad Stygios vmbræ portus,
Ite innocuæ, quas in primo
Limine vitæ scelus oppreßit,
Patriúsque furor: ite infaustum
Genus ô pueri, noti per iter
Triste laboris:
Ite iratos visite reges.

ACTVS QVINTVS.

HERCVLES. AMPHITRYON.
THESEVS.

Trimetri Iambici.

QVis hic locus? quæ regio? quæ mundi plaga?
Vbi sum? sub ortu solis, an sub cardine
Glacialis Vrsæ? nunquid Hesperij maris
Extrema tellus hunc dat Oceano modum?

Quas

Quas trahimus auras? quod solum fesso subest?
Certe redimus, vnde prostrata domo
Video cruenta corpora? an nondum exuit
Simulacra mens inferna? post reditus quoque
Oberrat oculos turba feralis meos?
Pudet fateri, paueo, nescio quod mihi,
Nescio quod animus grande præsagit malum.
Vbi est parens? vbi illa natorum grege
Animosa coniux? cur latus læuum vacat
Spolio leonis? quónam abiit tegmen meum?
Idémque somno mollis Herculeo torus?
Vbi tela? vbi arcus? arma quis viuo mihi
Detrahere potuit? spolia quis tanta abstulit?
Ipsúmque quis non Herculis somnum horruit?
Libet meum videre victorem, libet:
Exurge victor quem nouum cælo pater
Genuit relicto? cuius incestu stetit
Nox longior, quàm nostra? quod cerno nefas?
Nati cruenta cæde confecti iacent:
Perempta coniux. quis Lycus regnum obtinet?
Quis tanta Thebis scelera moliri ausus est
Hercule reuerso? quisquis Ismeni loca,
Actæa quisquis arua, qui gemino mari
Pulsata Pelopis regna Dardanij colis,
Succurre, sæuæ cladis autorem indica.
Ruat ira in omnes: hostis est, quisquis mihi
Non monstrat hostem. victor Alcidæ lates?
Procede, seu tu vindicas currus truces
Thracis cruenti, siue Geryonis pecus,

Libyæve dominos, nulla pugnandi mora est.
En nudus asto, vel meis armis licet
Petas inermem. cur meos Theseus fugit
Paterque vultus? ora cur condunt sua?
Differte fletus, quis meos dederit neci
Omnes simul profare. quid genitor siles?
At tu ede Theseu, sed tua Theseu fide.
Vterque tacitus ora pudibunda obtegit,
Furtimq; lacrymas fundit. in tantis malis
Quid est pudendum? nunquid Argiuæ potens
Dominator vrbis, nunquid infestum Lyci
Parentis agmen clade nos tanta obruit?
Per te meorum facinorum laudem precor
Genitor, tuiq; nominis semper mihi
Numen secundum, fare, quis fudit domum?
Cui præda iacui? AM. *Tacita sic abeant mala.*
HER. *Vt inultus ego sim?* AM. *Sæpe vĩdicta obfuit.*
HER. *Quisquámne segnis tanta tolerauit mala?*
AM. *Maiora quisquis tenuit.* HER. *His etiã pater*
Quidquam timeri maius, aut grauius potest?
AM. *Cladis tuæ pars ista, quam nosti, quota est?*
HER. *Miserere genitor, supplices tendo manus.*
Quid hoc? manus refugit, hic errat scelus.
Vnde hic cruor? quid illa puerili madens
Arundo leto, tincta Lernæa nece?
Iam tela video nostra, non quæro manum.
Quæ potuit arcum flectere? aut quæ dextera
Sinuare neruum vix recedentem mihi?
Ad vos reuertor: genitor, hoc nostrum est scelus?

Tacuere: nostrum est. AM. *Luctus est isthic tuus,*
Crimen nouercæ, casus hic culpa caret.
HER. *Nunc parte ab omni genitor iratus tona,*
Oblite nostri vindica sera manu
Saltem nepotes: stelliger mundus sonet,
Flammas & hic, & ille iaculetur polus:
Rupes ligatum Caspiæ corpus trahant,
Atque ales auida cur Promethei vacant
Scopuli? paretur vertice immenso feras
Volucrésque pascens Caucasi abruptum latus
Nudúmque syluis. illa, quæ pontum Scythen
Symplegas arctat, hinc & hinc vinctas manus
Distendat alto: cúmque reuocata vice
In se coibunt, saxáque in cælum exprimens
Actis vtrinque rupibus, medium mare
Ego inquieta montium iaceam mora.
Quin structum aceruans nemore cõgesto aggerem.
Cruore corpus impio sparsum cremo?
Sic sic agendum est, inferis reddam Herculem.
AM. *Nondum tumultu pectus attonitum caret,*
Mutauit iras: quódque habet proprium furor,
In se ipse sæuit. HER *Dira furiarum loca,*
Et inferorum carcer, & sonti plaga
Decreta turba, & si quod exilium latet
Vlterius Erebo, Cerbero ignotum, & mihi,
Huc me abde tellus, Tartari ad finem vltimum
Mansurus ibo pectus ô nimium ferum:
Quis vos per omnem, liberi, sparsos domum
Deflere digne poterit? hic durus malis

Lacrymare vultus nescit. huc ensem date,
Date huc sagittas, stipitem huc vastum date,
Tibi tela frangam nostra, tibi nostros puer
Rumpemus arcus, ac tuis stipes grauis
Ardebit vmbris: ipsa Lernæis frequens
Pharetra telis in tuos ibit rogos.
Dent arma pœnas: vos quoque infaustas meis
Cremabo telis, ô nouercales manus.
THE. *Quis nomẽ vnquam sceleris errori indidit?*
HER. *Sæpe error ingens sceleris obtinuit locum.*
THE. *Nũc Hercule opus est, perfer hãc molẽ mali.*
HER. *Non sic furore cessit extinctus pudor,*
Populos vt omnes impio aspectu fugem,
Arma, arma Theseu, flagito propere mihi
Subtracta reddi: sana si mens est mihi,
Referte manibus tela: si remanet furor,
Pater recede, mortis inueniam viam.
AM. *Per sancta generis sacra, per ius nominis*
Vtrunque nostri, siue me altorem vocas,
Seu tu parentem, perque venerandos piis
Canos, senectæ parce desertæ precor,
Annisque fessis, vnicum lapsæ domus
Firmamen, vnum lumen, afflicto malis
Temet reserua: nullus ex te contigit
Fructus laborum, semper aut dubium mare,
Aut monstra timui: quisquis in toto fuit
Rex sæuus orbe, manibus, aut aris nocens,
A me timetur, semper absentis pater
Fructum tui contractum & aspectum peto.

HER. *Cur animam in ista luce detineam amplius,*
Moretque, nihil est: cuncta iam amisi bona,
Mentem, arma, famam, coniugem, natos, manus,
Etiam furorem: nemo polluto queat
Animo mederi: morte sanandum est scelus. (dã.
THE. *Perimes parẽtẽ?* HER. *Facere ne possim, occi*
THE. *Genitore corã?* HE. *Cernere hũc docui nefas.*
THE. *Memoranda potius omnibus facta intuens,*
Vnius à te criminis veniam peto.
HER. *Veniam dabit sibi ipse, qui nulli dedit?*
Laudanda feci iussus, hoc vnum meum est.
Succurre genitor, siue te pietas mouet,
Seu triste fatum, siue violatæ decus
Virtutis, effer arma, vincatur mea
Fortuna dextra. THE. *Sunt quidem patriæ preces*
Satis efficaces. sed tamen nostro quoque
Moueare fletu: surge, & aduersa impetu
Perfringe solito: nunc tuum nulli imparem
Animum malo resume, nunc magna tibi
Virtute agendum est: Herculem irasci veta.
HER. *Si viuo, feci scelera: si morior, tuli.*
Purgare terras propero, iámque dudum mihi
Monstrum impium, sæuumq; & immite, ac ferum
Oberrat: agedum dextra conare aggredi
Ingens opus, labore bisseno amplius.
Ignaue cessas fortis in pueros modo,
Pauidámque matrem? arma nisi dentur mihi,
Aut omne Pindi Thracis excidam nemus,
Bacchíq; lucos, & Cythæronis iuga

Mecum

Mecum cremabo, tota cum domibus suis,
Dominísq; tecta, cum deis templa omnibus
Thebana, supra corpus excipiam meum,
Atq; vrbe euersa condar: & si fortibus
Leue pondus humeris mœnia immissa incident,
Septémq; opertus non satis portis premar,
Onus omne media parte qua mundus sedet,
Dirimítq; superos, in meum vertam caput.
Redde arma. AM. *Vox est digna genitore Herculis.*
Hoc en peremptus spiculo cecidit puer,
Hoc Iuno telum manibus emisit tuis,
Hoc nunc ego vtar. Ecce quàm miserum metu
Cor palpitat, corpúsq; solicitum ferit.
Aptata arundo est, ecce iam facies scelus
Volens, sciénsque. pande, quid fieri iubes?
HER. *Nihil rogamus, noster in tuto est dolor.*
AM. *Natum potes seruare tu solus mihi*
Theseu, ipse necdum maximum euasi metum.
Miserum haud potes me facere, felicem potes.
Sic statue quicquid statuis, vt causam tuam,
Famámq; in arcto stare, & ancipiti scias,
Aut viuis, aut occidis: hanc animam leuem,
Fessamq; senio, nec minus quassam malis
In ore primo teneo. tam tarde patri
Vitam dat aliquis? non feram vlterius moram,
Letale ferrum pectori impressum induam,
Hic hic iacebit Herculis sani scelus.
HER. *Iã parce genitor, parce, iam reuoca manum.*
Succumbe virtus, perfer imperium patris.

Eat ad labores hic quoquè Herculeos labor.
Viuamus, artus alleua afflictos solo
Theseu parentis, dextra contactus pios
Scelerata refugit. AM. *Hāc manū amplector libēs.*
Hac nixus ibo, pectori hanc ergo admouens
Pellā dolores. HER. *Quē locum profugus petam?*
Vbi me recondam? quá ve tellure obruam?
Quis Tanais, aut quis Nilus, aut quis Persica
Violentus vnda Tigris, aut Rhenus ferox,
Tagúsve Ibera turbidus gaza fluens,
Abluere dextram poterit? Arctoum licet
Mæotis in me gelida transfundat mare,
Et tota Tethys per meas currat manus,
Hærebit altum facinus: in quas impius
Terras recedes? ortum, an occasum petes?
Vbiq; notus perdidi exilio locum,
Me refugit orbis, astra transuersos agunt
Obliqua cursus, ipse Titan Cerberum
Meliore vultu vidit: ô fidum caput
Thesen, latebram quære longinquam, abditam.
Quicunq; semper sceleris alieni arbiter
Amat nocentes, gratiam meritis refer,
Vicémq; nostris: redde me infernis precor
Vmbris reductum, meq; subiectum tuis
Restitue vinclis: ille me abscondet locus.
Sed & ille nouit. THE. *Nostra te tellus manet.*
Illic solutam cæde Gradiuus manum
Restituit armis, illa te Alcide vocat,
Facere innocentes terra, quæ superos solet.

THYESTES TRAGOEDIA SECVNDA.

✠

ARGVMENTVM.

Cogit,excitátque ab inferis Megæra,ex furiis vna, 'antalum olim Phrygiæ regem, ad odia cōmiscen-a inter duos fratres, Thyestem & Atreum nepotes us: qui Mycenis alternis annis regnauerant. At treus furiis agitatus consilio cum seruo inito,deli-erat, quo pacto vindictam de fratre sumat, quòd olis Aeropen sibi coniugem constuprarit:quódque ietem aurei velleris surripuerit. Igitur ab Atreo si-ulata reconciliatione, Thyesti reuocato Mycenis inscio apponuntur in conuiuio sui filij epulandi. ostremò cùm etiam sanguinem illorum in patera opinasset Atreus,iussit demum afferri capita.Queis sis & agnitis deflet quidem Thyestes, sed Atreus, iòd vindicta processerit,oblectatur.

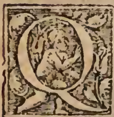
INTERLOCVTORES.

TANTALVS.	MEGAERA.
ATREVS.	SERVVS.
THYESTES.	PHILISTHENES.
NVNCIVS.	CHORVS.

ACTVS PRIMVS.

TANTALVS. MEGAERA.

Trimetri Iambici.

Vis me furor nunc sede ab infausta abstrahit,
Auido fugaces ore captantē cibos?
Quis male deorum Tantalo viuas domos
Ostendit iterum? peius inuentum est sui
Arente in vndis aliquid, & peius fame
Hiante semper? Sisyphi nunquid lapis
Gestandus humeris lubricus nostris venit?
Aut membra celeri differens cursu rota?
Aut pœna Tityi semper accrescens iecur
Visceribus atras pascet effoßis aues?
Et nocte reparans quidquid amisit die,
Plenum recenti pabulum monstro iacet.
In quod malum transcribor? ô quisquis noua
Supplicia functis durus vmbrarum arbiter
Disponis, adde siquid ad pœnas potes,
Quod ipse custos carceris diri horreat,
Quod mæstus Acheron paueat, ad cuius metum
Nos quoq; tremamus, quære: iam nostra subit
E stirpe turba, quæ suum vincat genus,
Ac me innocentem faciat, & inausa audeat.
Regione quidquid impia cessat loci
Complebo: nunquam stante Pelopeia domo
Minos vacabit. ME. *Perge detestabilis*
Vmbra, & penates impios furijs age.
Certetur omni scelere, & alterna vice

Strin

tringantur enses nec sit irarum modus,
udórve,mentes cæcus instiget furor.
abies parentum duret,& longum nefas
at in nepotes:nec vacet cuiquam vetus
disse crimen,semper oriatur nouum,
ec vnum in vno:dumq; punitur,scelus
escat superbis fratribus regna excidant,
petántq; profugos:dubia violentæ domus
rtuna reges inter incertos labet:
iser ex potente fiat,ex misero potens,
ctúq; regnum casus assiduo ferat:
scelera pulsi,cùm dabit patriam Deus,
scelera redeant,sintq; tam inuisi omnibus,
àm sibi:nihil sit,ira quod vetitum putet.
trem expauescat frater,& natum parens,
atúsq; patrem,liberi pereant male,
us tamen nascantur:immineat viro
sta coniux,bella trans pontum vehant,
ùsus omnes irriget terras cruor:
ráq; magnos gentium exultet duces
ido victrix:impia stuprum in domo
uissimum sit:fratris & fas,& fides,
q; omne pereat:non sit à vestris malis
nunc cælum,cùm micant stellæ polo,
nmæq; seruant debitum mundo decus:
c atra fiat,excidat cælo dies.
sce penates,odia,cædes,funera.
erse,& imple scelere Tantaleam domum.
etur altum columen,& lauro fores

Læta virescant: dignus aduentu tuo
Splendescat ignis, Thracium fiat nefas
Maiore numero: dextra cur patrui vacat?
Nondum Thyestes liberos deflet suos?
Ecquando tollet ignibus iam subditis
Spumante aheno? membra per partes eant
Discerpta, patrios polluat sanguis focos,
Epulæ instruantur, non noui sceleris tibi
Conuiua venies, liberum dedimus diem,
Tuámq; ad istas soluimus mensas famem.
Ieiunia exple, mistus in Bacchum cruor
Spectante te potetur: inueni dapes,
Quas ipse fugeres: siste, quò præceps ruis?
TAN. *Ad stagna, & amnes, & recedētes aquas,*
Labrísq; ab ipsis arboris plenæ fugas:
Abire in atrum carceris liceat mei
Cubile, liceat, si parum videor miser,
Mutare ripas: alueo medius tuo
Phlegethon relinquar, igneo cinctus freto,
Quicunq; pœnas lege fatorum datas
Pati iuberis, quisquis exeso iaces
Pauidus sub antro, quíq; venturi times
Montis ruinam, quisquis auidorum feros
Rictus leonum, & dira furiarum agmina
Implicitus horres, quisquis immissas faces
Semustus abigis, Tantali vocem excipe
Properantis ad vos, credite experto mihi,
Amate pœnas: quando continget mihi
Effugere superos? ME. *Antè perturba domum,*
Inferq;

Inferq; tecum prælia, & ferri malum
Regibus amorem: concute insano ferum
Pectus tumultu. TAN. *Me pati pœnas decet,*
Non esse pœnam: mittor vt dirus vapor
Tellure rapta, vel grauem populis luem
Sparsura pestis: ducam in horrendum nefas
Auus nepotes? magne diuorum parens,
Nosterq; quamuis pudeat, ingenti licet
Taxata pœna lingua crucietur, loquar,
Nec hoc tacebo: moneo, ne sacra manus
Violata cæde, ne ve furiali malo
Aspergat aras: stabo, & arcebo scelus.
Quid ora terres verbere, & tortos ferox
Minaris angues? quid famem infixam intimis
Agitas medullis? flagrat incensum siti
Cor, & perustis flamma visceribus micat.
ME. *Sequor, nūc ô furorē diuide in totam domum.*
Sic sic ferantur, & suum infensi inuicem
Sitiant cruorem: sensit introitus tuos
Domus, & nefando tota contactu horruit.
Actum est abunde, gradere ad infernos specus,
Amnémq; notum: iam tuo mœstæ pede
Terræ grauantur. cernis vt fontes liquor
Introsus actus linquat? vt ripæ vacent?
Ventúsq; raras igneus nubes ferat?
Pallescit omnis arbos, ac nudus stetit
Fugiente pomo ramus: & qui fluctibus
Illinc propinquis Isthmos, atq; illinc fremit
Vicina gracili diuidens terra vada,

Longe remotos latus exaudit sonos.
Iam Lerna retrocessit, & Phoronides
Latuere venæ, nec suas profert sacras
Alpheus vndas, & Cithæronis iuga
Stant parte nulla cana deposita niue,
Timéntq; veterem nobiles agri sitim.
En ipse Titan dubitat, an iubeat sequi,
Cogátq; habenis ire periturum diem.

CHORVS.

Choriambici Asclepiadei.

ARgos de superis siquis Achaicum,
Pisæásq; domos turribus inclytas,
Isthmi siquis amat regna Corinthij,
Et portus geminos, & mare dissidens:
Siquis Taygeti conspicuas niues,
Quas cum Sarmaticus tempore frigido
In summis Boreas composuit iugis,
Aestas veliferi soluit Etesijs,
Quem tangit gelido flumine lucidus
Alpheus, stadio notus Olympico:
Aduertat placidum numen, & arceat,
Alternæ scelerum ne redeant vices,
Neu succedat auo deterior nepos,
Et maior placeat culpa minoribus.
Tandem lassa feros exuat impetus
Sicci progenies impia Tantali:
Peccatum satis est, fas valuit nihil,
Aut commune nefas: proditus occidit
Deceptor dominæ Myrtilus: & fide

Vectus

us qua tulerat, nobile reddidit
ato pelagus nomine: notior
a est Ionijs fabula nauibus.
ptus gladio paruulus impio,
n currit patrium natus ad osculum,
natura vocis victima concidit.
isusq; tua est Tantale dextera,
nses vt strueres hospitibus Deis.
s æterna fames persequitur cibos,
os æterna sitis, nec dapibus feris
ecerni potuit pœna decentior.
at lusus vacuo gutture Tantalus,
npendet capiti plurima noxio
hineis auibus præda fugacior.
Hinc illinc grauidis frondibus incubat,
Et curuata suis fœtibus, ac tremens
Alludit patulis arbor hiatibus.
Hæc quamuis auidus, nec patiens moræ,
Deceptus toties tangere negligit,
Obliquátq; oculos, oráq; comprimit,
Inclusisq; famem dentibus alligat:
Sed tunc diuitias omne nemus suas
Demittit propius, pomáq; desuper
Insultant folijs mitia languidis,
Accendúntq; famem, quæ iubet irritas
Exercere manus: has vbi protulit,
Et falli libuit, totus in arduum
Autumnus rapitur, syluáq; mobilis.
Instat deinde sitis non leuior fame.

Qua

Quacum percaluit sanguis, & igneis
Exarsit facibus, stat miser obuios
Fluctus ore vocans, quos profugus latex
Auertit, sterili deficiens vado,
Conantémq; sequi deserit: hic bibit
Altum de rapido gurgite puluerem.

ACTVS SECVNDVS.

ATREVS. SERVVS.
Trimetri Iambici.

IGnaue, iners, eneruis, & (quod maximum
Probrum tyranno, rebus in summis reor)
Inulte: post tot scelera, post fratris dolos,
Fasq; omne ruptum, questubus vanis agis
Iras, & Argos fremere iam totum tuis
Debebat armis, omneis & geminum mare
Innare classeis: iam tuis flammis agros
Lucere, & vrbes decuit, ac strictum vndique
Micare ferrum: tota sub nostro sonet
Argolica tellus equite: non syluæ tegant
Hostem, nec altis montium structæ iugis
Arces: relictis bellicum totus canat
Populus Mycenis: quisquis inuisum caput
Tegit, ac tuetur, clade funesta occidat.
Hæc ipsa pollens inclyti Pelopis domus
Ruat, vel in me, dummodo in fratrem ruat.
Age anime, fac quod nulla posteritas probet,
Sed nulla taceat: aliquod audendum est nefas
Atrox, cruentum, tale, quod frater meus

Suum

Suum esse malit. scelera non vlcisceris
Nisi vincis: & quid esse tam sæuum potest,
Quod superet illum? nunquid abiectus iacet,
Nunquid secundis patitur in rebus modum?
Fessis quietem? noui ego ingenium viri
Indocile: flecti non potest, frangi potest.
Proinde antequam se firmet, aut vires paret,
Petatur vltro, ne quiescentem petat.
Aut perdet, aut peribit, in medio est scelus
Positum occupanti. SER. *Fama te populi nihil*
Aduersa terret? ATR. *Maximũ hoc regni bonum est,*
Quòd facta domini cogitur populus sui
Quàm ferre, tam laudare. SER. *Quos cogit metus*
Laudare, eosdem reddit inimicos metus:
At qui fauoris gloriam veri petit,
Animo magis, quàm voce laudari volet.
ATR. *Laus vera, & humili sæpe contingit viro:*
Non nisi potenti falsa quod nolunt, velint.
SER. *Rex velit honesta, nemo non eadem volet.*
ATR. *Vbicunq; tantum honesta dominãti licent,*
Precario regnatur. SER *Vbi non est pudor,*
Nec cura iuris, sanctitas, pietas, fides,
Instabile regnum est. ATR. *Sanctitas, pietas, fides,*
Priuata bona sunt: qua iuuat, reges eant.
SER. *Nefas nocere vel malo fratri puta.*
ATR. *Fas est in illum, quidquid in fratrẽ est nefas.*
Quid enim reliquit crimine intactum? aut vbi
Sceleri pepercit? coniugem stupro abstulit,
Regnúmq; furto specimen antiquum imperi
Fraude

Fraude est adeptus, fraude turbauit domum.
Est Pelopis altis nobile in stabulis pecus,
Arcanus Aries, ductor opulenti gregis,
Huius per omne corpus infuso coma
Dependet auro, cuius è tergo noui
Aurata reges sceptra Tantalici gerunt.
Possessor huius regnat: hunc tantæ domus
Fortuna sequitur: tuta seposita sacer
In parte carpit prata, quæ cludit lapis
Fatale saxeo pecus muro tegens.
Hunc (facinus ingens ausus) assumpta in scelus
Consorte, nostri perfidus thalami, abuchit:
Hinc omne cladis mutuæ fluxit malum:
Per regna trepidus exul errauit mea:
Pars nulla nostri tuta ab insidiis vacat.
Corrupta coniux, imperij quassa est fides:
Domus ægra, dubius sanguis est, certe nihil,
Nisi frater hostis. quid stupes? tandem incipe,
Animóque sume Tantalum, & Pelopem aspice:
Ad hæc manus exempla poscuntur meæ:
Profare, dirum qua caput mactem via.
SER. *Ferro peremptus spiritum inimicum expuat.*
ATR. *De fine pœnæ loqueris; ego pœnam volo*
Perimat tyrannus: lenis in regno meo
Mors impetretur? SER. *Nulla te pietas mouet?*
ATR. *Excede pietas, si modo in nostra domo*
Vnquam fuisti: dira Furiarum cohors,
Discórsque Erinnys veniat, & geminas faces
Megæra quatiens: non satis magno meum

Ardet

Ardet furore pectus: impleri iuuat
Maiore monstro. SER. *Quid noui rabidus struis?*
ATR. *Nil, quod doloris capiat assueti modum.*
Nullum relinquam facinus, & nullum est satis.
SER. *Ferrum?* ATR. *Parum est.* SER. *Quid ignis?*
ATR. *Etiamnum parum est.*
SER. *Quonam ergo telo tantus vtetur dolor?*
ATR. *Ipso Thyeste.* SER. *Maius est ira hoc malũ.*
ATR. *Fateor, tumultus pectora attonitus quatit,*
Penitusq; voluit: rapior, & quò, nescio:
Sed rapior: imò mugit è fundo solum,
Tonat dies serenus, ac totis domus,
Vt fracta, tectis crepuit: & moti lares
Vertêre vultum: fiat hoc, fiat, nefas,
Quod dij timetis. SER. *Facere quid tandem paras?*
ATR. *Nescio quid animus maius, & solito ampli⁹,*
Supraq; fines moris humani tumet,
Instatq; pigris manibus: haud, quid scit, scio,
Sed grande quiddam est. ita sit: hoc anime incipe.
Dignum est Thyeste facinus, & dignum Atreo,
Vterque faciat. vidit infandas domus
Odrysia mensas. fateor, immane est scelus,
Sed occupatum: maius hoc aliquid dolor
Inueniat, animum filij inspira parens,
Sororq;, causa est similis: aßiste, & manum
Impelle nostram: liberos auidus parens,
Gaudensq; laceret: & suos artus edat.
Bene est: abunde est: hic placet pœnæ modus.
Tantisper vbinam est? tam diu cur innocens

Versatur Atreus? tota iam ante oculos meos
Imago cædis errat, ingesta orbitas
In ora patris anime, quid rursus times,
Et ante rem subsidis? audendum est, age.
Quod est in isto scelere præcipuum nefas,
Hoc ipse faciat: SER. *Sed quibus captus dolis*
Nostros dabit perductus in laqueos pedem?
Inimica credit cuncta. ATR. *Non poterit capi,*
Nisi capere vellet: regna nunc sperat mea:
Hac spe minanti fulmen occurret Ioui:
Hac spe subibit gurgitis tumidi minas,
Dubiumq; Libycæ Syrtis intrabit fretum:
Hac spe (quod esse maximum retur malum)
Fratrem videbit. SER. *Quis fidem pacis dabit?*
Cui tãta credet? ATR. *Credula est spes improba.*
Gnatis tamen mandata, quæ patruo ferant,
Dabimus, relictis exul hospitijs vagus
Regno vt miserias mutet, atque Argos regat
Ex parte dominus: si nimis durus preces
Spernet Thyestes, liberos eius rudes,
Malisq; fessos grauibus, & faciles capi
Preces mouebunt: hinc vetus regni furor,
Illinc egestas tristis, hinc durus labor,
Quamuis rigentem tot malis subigent virum.
SER. *Iam tempus illi fecit ærumnas leues.*
ATR. *Erras: malorum sensus accrescit die:*
Leue est miserias ferre, perferre graue.
SER. *Alios ministros consilijs istis lege.*
ATR. *Peiora iuuenes facile præcepta audiunt.*

SER. *In patre facient, quidquid in patruo doces:*
Sæpe in magistrum scelera redierunt sua.
ATR. *Vt nemo doceat fraudis, & sceleris vias,*
Regnum docebit. ne mali fiant, times?
Nascuntur. istud, quod vocas sæuum, asperum,
Agiq; durè credis, & nimium impiè,
Fortasse & illic agitur. SER. *Hanc fraudē scient*
Nati parari, tacita tam rudibus fides
Non est in annis, detegent forsan dolos.
ATR. *Tacere multis discitur vitæ malis.*
SER. *Ipsósne, per quos fallere alium cogitas,*
Falles? ATR *At ipsi crimine, & culpa vacent.*
Quid enim est necesse liberos sceleri meo
Inserere? per nos odia se nostra explicent.
Male agis, recedis anime: si parcis tuis,
Parces & illi: consilij Agamemnon mei
Sciens minister fiat, & patris cliens
Menelaus adsit, prolis incertæ fides,
Ex hoc petatur scelere, si bella abnuunt,
Et gerere nolunt odia, si patruum vocant,
Pater est, eatur. multa sed trepidus solet
Detegere vultus, magna nolentem quoque
Consilia produnt: nesciant quantæ rei
Fiant ministri, nostra tu cœpta occule.
SER. *Haud sum monendus, ista nostro in pectore*
Fides, timórq;, sed magis claudit fides.

CHORVS.

Glyconicum carmen.

Tandem regia nobilis
Antiqui genus Inachi
Fratrum composuit minas.
Quis vos exagitat furor,
Alternis dare sanguinem,
Et sceptrum scelere aggredi?
Nescitis cupidi arcium,
Regnum quo iaceat loco:
Regem non faciunt opes,
Non vestis Tyriæ color,
Non frontis notæ regiæ,
Non auro nitidæ trabes.
Rex est, qui posuit metus,
Et diri mala pectoris:
Quem non ambitio impotens,
Et nunquam stabilis fauor
Vulgi præcipitis mouet.
Non quidquid fodit Occidens;
Aut vnda Tagus aurea
Claro deuehit alueo:
Non quidquid Libycis terit
Feruens area meßibus
Quem non concutiet cadens
Obliqui via fulminis,
Non Eurus rapiens mare,
Aut sæuo rapidus freto
Ventosi tumor Adriæ:
Quem non lancea militis,
Non strictus domuit chalybs:

Qui

Qui tuto positus loco,
Infra se videt omnia,
Occurritq; suo libens
Fato, nec queritur mori.
Reges conueniant licet,
Qui sparsos agitant Dacas,
Qui rubri vada littoris,
Aut gemmis mare lucidum
Late sanguineum tenent,
Aut qui Caspia fortibus
Recludunt iuga Sarmatis:
Certet Danubium licet,
Audet qui pedes ingredi,
Et quocunque loco iacent,
Seres vellere nobiles.
Mens regnum bona poßidet:
Nil vllis opus est equis,
Nil armis, & inertibus
Telis, quæ procul ingerit
Parthus, cùm simulat fugas.
Admotis nihil est opus
Vrbes sternere machinis
Longe saxa rotantibus.
Rex est, qui metuit nihil.
Hoc regnum sibi quisque dat.
Stet, quicunque volet, potens
Aulæ culmine lubrico:
Me dulcis saturet quies,
Obscuro positus loco

Leni perfruar otio.
Nullis nota Quiritibus
AEtas per tacitum fluat,
Sic cùm transierint mei
Nullo cum strepitu dies,
Plebeius moriar senex.
Illi mors grauis incubat,
Qui notus nimis omnibus,
Ignotus moritur sibi.

ACTVS TERTIVS.

THYESTES. PHILISTHENES.

Trimetri Iambici.

OPtata patriæ tecta, & Argolicas opes,
Miserisq́; summũ, ac maximũ exulibus bo-
Tactum soli natalis, & patrios deos, (num,
Si sunt tamen dij, cerno, Cyclopum sacras
Turres, labore maius humano decus,
Celebrata iuueni stadia, per quæ nobilis
Palmam paterno non semel curru tuli.
Occurret Argos, populus occurret frequens:
Sed nempe & Atreus repete syluestres fugas,
Saltúsq; densos potius, & mistam feris,
Similemq́; vitam, clarus hic regni nitor
Fulgore non est quòd oculos falso auferat.
Cum quid datur spectabis, & dantem aspice:
Modo inter illa, quæ putant cuncti aspera,
Fortis fui, lætusq́;: nunc contrà in metus
Reuoluor, animus hæret, ac retro cupit

Corpus

Corpus referre:moueo nolentem gradum.
PHI. *Pigro (quid hoc est?) genitor incessu stupet,*
Vultumq; versat, seq; in incerto tenet.
TH. *Quid anime pendes? quidve consilium diu*
Tam facile torques? rebus incertissimis
Fratri, atque regno credis? ac metuis mala
Iam victa, iam mansueta? & aerumnas fugis
Bene collocatus? esse iam miserum iuuat.
Deflecte gressum, dum licet, teq; eripe.
PHI. *Quae causa cogit genitor à patria gradum*
Referre visa? cur bonis tantis sinum
Subducis? ira frater abiecta redit,
Partemq; regni reddit, & lacerae domus
Componit artus, teq; restituit tibi.
TH. *Causam timoris, ipse quam ignoro, exigis:*
Nihil timendum video, sed timeo tamen:
Placet ire, pigris membra sed genibus labant,
Alioq;, quàm quò nitor, abductus feror:
Sic concitatam remige, & vento ratem
AEstus resistens remigi & velo refert.
PHI. *Peruince quidquid obstat, & mētē impedit,*
Reducemq; quanta praemia expectent, vide,
Pater potest regnare. TH. *Cum possim mori.*
PH. *Sūma est potestas.* TH. *Nulla, si cupias nihil.*
PHI. *Gnatis relinques.* TH. *Nō capit regnū duos.*
PHI. *Miser esse mauult, esse qui felix potest?*
TH. *Mihi crede, falsis magna nominibus placent.*
Frustra timentur dura: dum excelsus steti,
Nunquam pauere destiti, atque ipsum mei

Ferrum timere lateris. ô quantum bonum est,
Obstare nulli, capere securas dapes
Humi iacentem, scelera non intrant casam,
Tutusq; mensa capitur angusta cibus.
Venenum in auro bibitur, expertus loquor.
Malam bonæ præferre fortunam licet.
Non vertice alti montis impositam domum,
Et eminentem ciuitas humilis tremit:
Nec fulget altis splendidum tectis ebur,
Somnosq; non defendit excubitor meos:
Non classibus piscamur, & retro mare
Iacta fugamus mole: non ventrem improbum
Alimus tributo gentium: nullus mihi
Vltra Getas metitur, & Parthos ager:
Non thure colimur, nec meæ excluso Ioue
Ornantur aræ: nulla culminibus meis
Imposita nutat sylua, nec fumant manu
Succensa multa stagna: nec somno dies,
Bacchoq; nox ducenda peruigili datur:
Sed non timemus: tuta sine telo est domus,
Rebusq; paruis alta præstatur quies.
Immane regnum est posse sine regno pati.
PHY. *Nec abnuendum, si dat imperium deus.*
THY. *Nec appetẽdũ.* PH. *Frater vt regnes, rogat.*
TH. *Rogat? timendum est: errat hic aliquis dolus.*
PHY. *Redire pietas, vnde summota est, solet,*
Reparatq; vires iustus amissas amor.
THY. *Amat Thyesten frater? ætherias prius*
Perfundet Arctos pontus, & Siculi rapax

Consistet aestus vnda, & Ionio seges
Matura pelago surget, & lucem dabit
Nox atra terris: antè cum flammis aquae
Cum morte vita, cum mari ventus fidem,
Fœdusq; iungēt. PHY. *Quàm tamē fraudē times?*
TH. *Omnem: timori quem meo statuam modum?*
Tantū potest, quantū odit. PH. *In te quid potest?*
THY. *Pro me nihil iam metuo: vos facitis mihi*
Atrea timendum. PHY. *Decipi captus times?*
Serum est cauendi tempus in medijs malis.
Eatur, vnum genitor hoc hortamen est.
TH. *Ego vos sequor, nō duco.* PH. *Respiciat Deus*
Bene cogitata, perge non dubio gradu

ATREVS. THYESTES.
Trimetri Iambici.

PLagis tenetur clausa dispositis fera:
Et ipsum, & vnà generis inuisi indolem
Iunctam parenti cerno, iam tuto in loco
Versantur odia: venit in nostras manus
Tandem Thyestes, venit & totus quidem:
Vix tempero animo, vix dolor fraenos capit.
Sic, cùm feras vestigat, & longo sagax
Loro tenetur vmber, ac presso vias
Scrūtatur ore, dum procul lento suem
Odore sentit, paret, & tacito locum
Rostro pererrat: praeda cum propior fuit
Ceruice tota pugnat, & gemitu vocat
Dominum morantem, seq; retinenti eripit.
Cùm spirat ira sanguinem, nescit tegi.

Tamen tegatur. aspice, vt multo grauis
Squalore vultus obruat mæstos coma:
Quàm fœda iaceat barba: præstetur fides,
Fratrem iuuat videre. complexus mihi
Redde expetitos: quidquid irarum fuit,
Transierit: ex hoc sanguis ac pietas die
Colantur, animis odia damnata excidant.
THY. *Diluere possem cuncta, nisi talis fores:*
Sed fateor Atreu, fateor, admisi omnia
Quæ credidisti: pessimam causam meam
Hodierna pietas fecit: est prorsus nocens
Quicunque visus tam bono fratri est nocens.
Lacrymis agendum est, supplicem primus vides.
Hæ te precantur pedibus intactæ manus,
Ponatur omnis ira, & ex animo tumor
Erasus abeat. obsides fidei accipe
Hos innocentes frater. ATR. *A genibus manus*
Aufer, meosq; potius amplexus pete.
Vos quoque senum præsidia tot iuuenes, meo
Pendete collo. squalidam vestem exue,
Oculisq; nostris parce, & ornatus cape
Quales mei sunt, latus & partem imperi
Capesse frater: maior hæc laus est mea,
Fratri paternum reddere incolumi decus.
Habere regnum casus est, virtus dare.
TH. *Dij paria frater pretia pro tantis tibi*
Meritis rependant: regiam capitis notam
Squalor recusat noster, & sceptrum manus
Infausta refugit: liceat in media mihi

Latêre

Latêre turba. ATR. *Recipit hoc regnum duos.*
THY. *Meum esse credo, quidquid est frater tuum.*
ATR. *Quis influentis dona fortunæ abnuit?*
THY. *Expertus est quicũque quàm facile effluãt.*
ATR. *Fratrem potiri gloria ingenti vetas.*
THY. *Tua iam peracta gloria est, restat mea.*
Respuere, certum est, regna consilium mihi.
ATR. *Meam relinquã, nisi tuam partem accipis.*
THY. *Accipio, regni nomen impositi feram:*
Sed iura, & arma, seruient mecum tibi.
ATR. *Imposita capiti vincla venerando gere,*
Ego destinatas victimas superis dabo.

CHORVS.

Sapphici, & vnus Adonius.

CRedat hoc quisquam? ferus ille, & acer,
Nec potens mentis truculentus Atreus
Fratris aspectu stupefactus hæsit.
Nulla vis maior pietate vera est:
Iurgia externis inimica durant,
Quos amor verus tenuit, tenebit.
Ira cum magnis agitata causis
Gratiam rupit, cecinitq; bellum,
Cùm leues frænis sonuere turmæ,
Fulsit hinc, illinc agitatus ensis:
Quem mouet crebro furibundus ictu
Sanguinem Mauors cupiens recentem,
Opprimit ferrum, manibúsque iunctis
Ducit ad pacem pietas negantes.
Otium è tanto subitum tumultu

Quis

Quis Deus fecit? modo per Mycenas
Arma ciuilis crepuere belli:
Pallidæ matres tremuere natis,
Vxor armato timuit marito,
Cùm manum inuitus sequeretur ensis
Sordidus pacis vitio quietæ.
Ille labentes renouare muros,
Hic situ quassas stabilire turres,
Ferreis portas cohibere claustris
Ille certabat, pauidusq; pinnis
Anxiæ nocti vigil incubabat.
Peior est bello timor ipse belli.
Iam minæ sæui cecidere ferri,
Iam silet murmur graue classicorum,
Iam tacet stridor litui strepentis.
Alta pax vrbis reuocata lætæ.
Sic vbi ex alto tumuere fluctus
Brutium pontum feriente Coro,
Scylla pulsatis resonat cauernis,
Ac mare intortum timuere nautæ,
Quod rapax hausit reuomit Charybdis:
Et ferus Cyclops metuit parentem,
Rupe feruentis residens in Aetnæ,
Ne superfusis violetur vndis
Ignis Aetnæis resonans caminis:
Et putat mergi sua posse pauper
Regna Laertes Ithaca tremente:
Si suæ ventis cecidere vires,
Mitius stagno pelagus recumbit.

Alta, quæ nauis timuit secare
Hinc & hinc fusis spatiosa velis
Strata, ludenti patuere cymbæ:
Et vacat mersos numerare pisces
Hic, vbi ingenti modo sub procella
Cyclades pontum timuere motæ.
Nulla sors longa est: dolor, ac voluptas
Inuicem cedunt, breuior voluptas.
Ima permutat breuis hora summis.
Ille qui donat diadema fronti,
Quem genu nixæ tremuere gentes,
Cuius ad nutum posuere bella
Medus, & Phœbi propioris Indus,
Et Dacæ Parthis equitem minati,
Anxius sceptrum tenet, & monentes
Cuncta dynastas, metuitq́; casus
Mobiles rerum, dubiumq́; tempus.
Vos, quibus rector maris, atq; terræ
Ius dedit magnum necis, atq; vitæ,
Ponite inflatos, tumidosq́; vultus:
Quidquid à vobis minor extimescit,
Maior hoc vobis dominus minatur.
Omne sub regno grauiore regnum est.
Quem dies vidit veniens superbum,
Hunc dies vidit fugiens iacentem.
Nemo confidat nimium secundis,
Nemo desperet meliora, lapsus.
Miscet hæc illis, prohibetq́; Clotho
Stare fortunam, rotat omne fatum.

Nemo

Nemo tam diuos habuit fauentes,
Crastinum vt poßit sibi polliceri.
Res deus nostras celeri citatas
Turbine versat.

ACTVS QVARTVS.

NVNCIVS. CHORVS.

Trimetri Iambici.

QVis me per auras turbo præcipitem vehet,
Atráque nube inuoluet, vt tantum nefas
Eripiat oculis? ô domus Pelopi quoque
Et Tantalo pudenda. CH. *Quid portas noui?*
NVN. *Quænã ista regio est? Sparte, & Argos, im-*
Sortita fratres? & maris gemini premens (pios
Fauces Corinthus? an feris Ister fugam
Præbens Alanis? an sub æterna niue
Hyrcana tellus? an vagi paßim Scythæ?
CH. *Quis hic nefandi est conscius monstri locus?*
Effare, & istud pande, quodcunque est malum.
NVN. *Si steterit animus, si metu corpus rigens*
Remittet artus, hæret in vultu trucis
Imago facti: ferte me insanæ procul
Illò procellæ: ferte, quò fertur dies
Hinc raptus. CH. *Animos grauius incertos tenes.*
Quid sit, quod horres, effer, autorem indica.
Non quæro quis sit, sed vter: effare ocyus.
NVN. *In arce summa Pelopis, vna est pars domus*
Conuersa ad austros, cuius extremum latus
Aequale monti crescit, atque vrbem premit,

Et contumacem regibus populum suis
Habet sub ictu: fulget hîc turba capax
Immane tectum, cuius auratas trabes
Variis columnæ nobiles maculis ferunt.
Post ista vulgo nota, quæ populi colunt,
In multa diues spatia discedit domus.
Arcana in imo regia recessu patet,
Alta vetustum valle compescens nemus,
Penetrale regni: nulla, quæ lætos solet
Præbere ramos arbor, aut ferro coli,
Sed taxus, & cupressus, & nigra ilice
Obscura nutat sylua, quam supra eminens
Despectat alte quercus, & vincit nemus.
Hinc auspicari regna Tantalidæ solent,
Hinc petere lapsis rebus, & dubiis opem.
Affixa inhærent dona vocales tubæ,
Fractiq; currus spolia Myrtoi maris,
Victæq; falsis axibus pendent rotæ,
Et omne gentis facinus: hoc Phrygius loco
Fixus Tiaras Pelopis: hic præda hostium,
Et de triumpho picta barbarico chlamys.
Fons stat sub vmbra tristis, & nigra piger
Hæret palude: talis est diræ Stygis
Deformis vnda, quæ facit cælo fidem.
Hic nocte tota gemere ferales deos
Fama est: catenis lucus excussis sonat,
Vlulántque manes: quidquid audire est metus,
Illic videtur: errat antiquis vetus
Emissa bustis turba, & insultant loco

Maiore notis monstra: quin tota solet
Micare flamma sylua, & excelsæ trabes
Ardent sine igne: sæpe latratu nemus
Trino remugit: sæpe simulacris domus
Attonita magnis, nec dies sedat metum.
Nox propria luco est, & superstitio inferûm
In luce media regnat: hinc orantibus
Responsa dantur certa, cum ingenti sono
Laxantur adyto fata, & immugit specus
Vocem deo soluente: quò postquam furens
Intrauit Atreus, liberos fratris trahens,
Ornantur aræ: quis queat dignè eloqui?
Post terga iuuenum nobiles reuocat manus,
Et mœsta vitta capita purpurea ligat.
Non thura desunt, non sacer Bacchi liquor,
Tangénsve salsa victimam culter mola.
Seruatur omnis ordo, ne tantum nefas
Non ritè fiat. CH. *Quis manum ferro admouet?*
NVN. *Ipse est sacerdos, ipse funesta prece*
Letale carmen ore violento canit.
Stat ipse ad aras, ipse deuotos neci
Contrectat & componit, & ferro admouet,
Accendit ipse, nulla pars sacri perit,
Lucus tremiscit, tota succusso solo
Nutauit aula, dubia quò pondus daret,
Ac fluctuanti similis: è læuo æthere
Atrum cucurrit limitem sidus trahens:
Libata in ignes vina mutato fluunt
Cruenta Baccho: regium capiti decus

Bis

Bis térque lapsum est, fleuit in templis ebur.
Mouere cunctos monstra, sed solus sibi
Immotus Atreus constat, atque vltro deos
Terret minantes: iámque dimissa mora
Assiluit aris, toruum, & obliquum intuens.
Ieiuna syluis qualis in Gangeticis
Inter iuuencos Tigris errauit duos,
Vtriusque prædæ cupida, quò primos ferat
Incerta morsus: flectit huc rictus suos,
Illò reflectit, & famem dubiam tenet.
Sic dirus Atreus, capita deuota impiæ
Speculatur iræ: quem prius mactet sibi,
Dubitat: secunda deinde quem cæde immolet,
Nec interest, sed dubitat, & tantum scelus
Iuuat ordinare. CH. *Quem tamen ferro occupat?*
NVN. *Primus pietati, ne deesse pietatem putes,*
Auo dicatur, Tantalus prima hostia est.
CH. *Quo iuuenis animo, quo tulit vultu necem?*
NVN. *Stetit sui securus, & non est preces*
Perire frustra passus. ast illi ferus
In vulnere ensem abscondit, & penitus premens
Iugulo manum commisit, educto stetit
Ferro cadauer: cúmque dubitasset diu
Hac parte, an illa caderet, in patruum cadit.
Tunc ille ad aras Philisthenem sæuus trahit,
Adiicitque fratri: colla percussa amputat.
Ceruice cæsa, truncus in pronum ruit:
Querulum cucurrit murmure incerto caput.
CH. *Quid deinde gemina cæde perfunctus facit?*

f *Puero*

Pueróne parcit? an scelus sceleri ingerit?
NVN. *Sylua iubatus qualis Armenia leo*
In cæde multa victor, armento incubat,
Cruore rictus madidus, & pulsa fame
Non ponit iras, hinc, & hinc tauros premens
Vitulus minatur, dente iam lasso piger:
Non aliter Atreus sæuit, atque ira tumet:
Ferrúmque gemina cæde perfusum tenens,
Oblitus in quem fureret, infesta manu
Exegit vltra corpus: ac pueri statim
Pectore receptus ensis in tergo exiit:
Cadit ille, & aras sanguine extinguens suo.
Per vtrũque vulnus moritur. CH. *O sæuum scelus.*
NVN *Exhorruistis? hactenus non stat nefas,*
Plus est. CH. *An vltra, maius, aut atrocius*
Natura recipit? NVN *Sceleris hunc finem putas?*
Gradus est CH. *Quid vltra potuit? obiecit feris*
Lanianda forsan corpora: atque igne arcuit.
NVN. *Vtinam arcuisset: ne tegat functos humus,*
Nec soluat ignis, auibus epulandos licet
Feríque triste pabulum sæuis trahat,
Votum est sub hoc, quod esse supplicium solet,
Pater insepultos spectet. ô nullo scelus
Credibile in æuo, quódque posteritas neget:
Erepta viuis exta pectoribus tremunt,
Spirántque venæ, córque adhuc pauidum salit:
At ille fibras tractat, ac fata inspicit,
Et adhuc calentes viscerum venas notat.
Postquam hostiæ placuere, securas vacat.

Iam

Iam fratris epulis: Ipse diuisim secat
In membra corpus, amputat trunco tenus
Humeros patentes, & lacertorum moras,
Denudat artus durus, atque ossa amputat:
Tantum ora seruat, & datas fidei manus.
Hæc verubus hærent viscera, & lentis data
Stillant caminis: illa flammatus latex
Querente aheno iactat: impositas dapes
Transiluit ignis, iisque crepitantes focos
Bis, ter, regestus, & pati iussus moram
Inuitus ardet, stridet in verubus iecur,
Nec facile dicam, corpora, an flammæ gemant,
Gemuere: piceus ignis in fumos abit:
Et ipse fumus tristis, ac nebula grauis
Non rectus exit, séque in excelsum leuat,
Ipsos penates nube deformi obsidet.
O Phœbe patiens fugeris retro licet,
Medióque ruptum merseris cælo diem,
Serò occidisti, lancinat gnatos pater,
Artúsque mandit ore funesto suos:
Nitet fluente madidus vnguento comam,
Grauísque vino: sæpe præclusæ cibum
Tenuere fauces. in malis vnum hoc tuis
Bonum est Thyesta, quòd mala ignoras tua,
Sed & hoc peribit, verterit cursus licet:
Sed ipse Titan, obuium ducens iter,
Tenebrísque facinus obruat tetrum nouis,
Nox missa ab ortu tempore alieno grauis,
Tamen videndum est: tota patefient mala.

CHORVS.

Anapæstici, præter vnum & alterum Adonium.

QVo terrarum, superûmque parens,
Cuius ad ortus noctis opacæ
Decus omne fugit, quò vertis iter?
Medióque diem perdis Olympo?
Cur Phœbe tuos rapis aspectus?
Nondum seræ nuntius horæ
Nocturna vocat lumina vesper.
Nondum Hesperiæ flexura rotæ
Iubet emeritos soluere currus.
Nondum in noctem vergente die
Tertia misit buccina signum.
Stupet ad subitæ tempora cœnæ
Nondum fessis bubus arator.
Quid te ætherio pepulit cursu?
Quæ causa tuos limite certo
Deiecit equos? nunquid aperto
Carcere Ditis victi, tentant
Bella gigantes? nunquid Tityus
Pectore fesso renouat veteres
Saucius iras? num reiecto
Latus explicuit monte Typhœus?
Nunquid struitur via Phlegræos
Alta per hostes? & Thessalicum
Thressa premitur Pelion Ossa?
Solitæ mundi periere vices.
Nihil occasus, nihil ortus erit.
Stupet Eoos assueta deo.

Trade

Tradere frænos genitrix primæ
Roscida lucis: peruersa sui
Lumina regni: nescit fessos
Tingere currus, nec fumantes
Sudore iubas mergere ponto.
Ipse insueto nouus hospitio,
Sol auroram videt occiduus,
Tenebrásq; iubet surgere nondum
Nocte parata: non succedunt
Astra, nec vllo micat igne polus:
Nec luna graueis digerit vmbras.
Sed quicquid id est, vtinam nox sit.
Trepidant nostra pectora magno
Percussa metu, ne fatali
Cuncta ruina quassata labent:
Iterúmq; deos, hominésq; premat
Deforme chaos: iterum terras,
Et mare, & ignes, & vaga picti
Sidera mundi natura tegat.
Non æternæ facis exortu
Dux astrorum secula ducens
Dabit æstatis, brumæq; notas.
Non Phœbæis obuia flammis,
Demet nocti Luna timores,
Vincétq; sui fratris habenas,
Curuo breuius limite currens.
Ibit in vnum coniecta sinum
Turba Deorum.
Hic qui sacris peruius astris

Secat obliquo tramite Zonas,
Flectens longos Signifer annos,
Lapsa videbit sidera labens.
Hic qui nondum vere benigno
Reddit Zephyro vela tepenti,
Aries præceps ibit in vndas,
Per quas pauidam vexerat Hellen.
Hic qui nitido Taurus cornu
Perfert Hyadas, secum Geminos
Trahet, & curui brachia Cancri.
Leo flammiferis æstibus ardens
Iterum è cælo cadet Herculeus,
Cadet in terras Virgo relictas.
Iustæq; cadent pondere Libræ,
Secúmq; trahent Scorpion acrem.
Et qui neruo tenet Aemonio
Pennata senex spicula Chiron,
Rupto perdet spicula neruo.
Pigram referens hyemem gelidus
Cadet Aegoceros, frangétq; tuam,
Quisquis es, vrnam: tecum excidens
Vltima cæli sidera Pisces.
Monstráq; nunquam perfusa mari
Merget condens omnia gurges.
Et qui medias diuidit Vrsas
Fluminis instar, lubricus anguis,
Magnóq; minor iuncta Draconi
Frigida duro Cynosura gelu
Custósq; sui tardus plaustri

Iam

Iam non stabilis ruet Arctophylax.
Nos è tanto visi populo
Digni premeret quos euerso
Cardine mundus.
In nos ætas vltima venit.
O nos dura sorte creatos,
Seu perdidimus solem miseri,
Siue expulimus.
Abeant questus, discede timor:
Vitæ est auidus, quisquis non vult
Mundo secum pereunte mori.

ACTVS QVINTVS.

ATREVS, *solus.*
Trimetri Iambici.

AEqualis astris gradior, & cunctos super
Altum superbo vertice attingens polum,
Nunc decora regni teneo, nunc solium patris.
Dimitto superos: summa votorum attigi.
Bene est, abunde est, iam sat est etiam mihi.
Sed cur satis sit? pergam, & implebo patrem
Funere suorum, ne quid obstaret pudor,
Dies recessit: perge, dum cælum vocat.
Vtinam quidem tenere fugientes Deos
Possem, & coactos trahere, vt vltricem dapem
Omnes viderent: quod sat est, videat pater.
Etiam die nolente discutiam tibi
Tenebras miseriæ sub quibus latitant tuæ.
Nimis diu conuiua securo iaces,

Hilariq; vultu:iam satis mensis datum est,
Satisq; Baccho:sobrio tanta ad mala
Opus est Thyeste.turba famularis fores
Templi relaxa:festa patefiat domus:
Libet videre,capita natorum intuens
Quos det colores.verba quæ primus dolor
Effundat,aut vt spiritu expulso stupens
Corpus rigescat:fructus hic operis mei est.
Miserum videre nolo,sed dum fit miser,
Aperta multa tecta collucent face:
Resupinus ipse purpura,atq; auro incubat,
Vino grauatum fulciens læua caput,
Eructat.ô me cœlitum excelsissimum,
Regúmq; regem:vota transcendi mea:
Satur est,capaci ducit argento merum.
Ne parce potu,restat etiam nunc cruor
Tot hostiarum:veteris hunc Bacchi color
Abscondet:hoc mensa claudatur scypho:
Mistum suorum sanguinem genitor bibat,
Meum bibisset:ecce iam cantus ciet,
Festásq; voces,nec satis menti imperat.

THYESTES.

Anapæstici.

PEctora longis hebetata malis
Iam sollicitas ponite curas:
Fugiat mœror,fugiátq; pauor,
Fugiat trepidi comes exilij
Tristis egestas,rebúsq; grauis
Pudor afflictis.Magis vnde cadas

Quàm

Quàm quo refert. magnum, ex alto
Culmine lapsum, stabilem in plano
Figere gressum. magnum ingenti
Strage malorum pressum, fracti
Pondera regni non inflexa
Ceruice pati: nec degenerem
Victúmq; malis rectum impositas
Ferre ruinas. sed iam saeui
Nubila fati pelle, ac miseri
Temporis omnes dimitte notas:
Redeant vultus ad laeta boni.
Veterem ex animo mitte Thyestem.
Proprium hoc miseros sequitur vitium,
Nunquam rebus credere laetis.
Redeat felix fortuna licet,
Tamen afflictos gaudere piget.
Quid me reuocas, festúmq; vetas
Celebrare diem? quid flere iubes
Nulla surgens dolor ex causa?
Quis me prohibet flore recenti
Vincere comam? prohibet, prohibet.
Vernae capiti fluxere rosae:
Pingui madidus crinis amomo
Inter subitos stetit horrores.
Imber vultu nolente cadit.
Venit in medias voces gemitus.
Maeror lacrymas amata assuetas.
Flendi miseris dira cupido est.
Libet infaustos mittere quaestus:

Libet & Tyrio saturas ostro
Rumpere vestes: vlulare libet,
Mittit luctus signa futuri
Mens antè sui præsaga mali.
Instat nautis fera tempestas,
Cum sine vento tranquilla tument.
Quos tibi vultus, quósve tumultus
Fingis demens? credula præsta
Pectora fratri: iam quicquid id est,
Vel sine causa, vel serò times.
Nolo infelix, sed vagus intrà
Terror oberrat: subitos fundunt
Oculi fletus, nec causa subest.
Dolor, an metus est? an habet lacrymas
Magna voluptas?

ATREVS. THYESTES.
Trimetri iambici.

F*Estum diem germane consensu pari*
Celebremus. hic est sceptra qui firme t m
Solidámq; pacis alliget certæ fidem.
THY. *Saties dapis me, nec minus Bacchi tenet.*
Augere cumulus hic voluptatem potest,
Si cum meis gaudere felici datur.
ATR. *Hic esse natos crede in amplexu patris.*
Hic sunt, erúntque, nulla pars prolis tuæ
Tibi subtrahetur: ora, quæ exoptas, dabo,
Totúmq; turba iam sua implebo patrem,
Satiaberis, ne mutue: nunc misti meis
Iucunda mensæ sacra iuuenilis colunt,

Sed accientur: poculum infuso cape
Gentile Baccho. THY. *Capio fraternæ dapis*
Donum, paternis vina libentur Deis,
Tunc hauriantur. sed quid hoc? non vult manus
Parêre: crescit pondus, & dextram grauat.
Admotus ipsis Bacchus à labris fugit,
Circáq; rictus ore decepto effluit:
Et ipsa trepido mensa subsiluit solo.
Vix lucet ignis ipse quin æther grauis
Inter diem noctémq; desertus stupet.
Quid hoc? magis magísq; concussi labant
Conuexa cæli: spißior densis coit
Caligo tenebris, nóxq; se in noctem abdidit,
Fugit omne sidus: quidquid est, fratri precor
Gnatísq; parcat: omnis in vile hoc caput
Abeat procella. redde iam natos mihi.
ATR. *Reddam, & tibi illos nullus eripiet dies.*
THY. *Quis hic timultus viscera exagitat mea?*
Quid tremuit intus? sentio impatiens onus,
Meúmq; gemitu non meo pectus gemit.
Adeste gnati, genitor infelix vocat,
Adeste, visis fugiet hic vobis dolor.
Vnde obloquũtur? ATR. *Expedi amplexus pater,*
Venere: gnatos ecquid agnoscis tuos?
THY. *Agnosco fratrem. sustines tantum nefas*
Gestare tellus? non ad infernam Styga
Te, nósq; mergis? rupta & ingenti via
Ad chaos inane regna cum rege abripis?
Non tota ab imo tecta conuellens solo

Vertis

Vertis Mycenas? stare circa Tantalum,
Auósq; nostros, si quis intra Tartara est,
Vterq; iam debuimus. hinc compagibus
Et hinc reuulsis, huc tuam immani sinu
Demitte vallem, nósq; defossos tege
Acheronte toto: noxiæ supra caput
Animæ vagentur nostrum, & ardenti freto
Phlegethon arenas igneus totas agens,
Exitia supra nostra violentus fluat.
Immota tellus pondus ignauum iaces?
Fugêre superi. A T R. *At accipe hos potius libens,*
Recipe hosce citius: liberis tandem tuis
Diu expetitis, nulla per fratrem est mora,
Fruere, osculare, diuide amplexus tribus.
T H Y. *Hoc fœdus? hac est gratia? hæc fratris fides?*
Sic odia ponis? non peto incolumes pater
Natos vt habeam: scelere quod saluo dari,
Odióq; posset, frater hoc fratrem rogo.
Sepelire liceat, redde quod cernas statim
Vri: nihil te genitor habiturus rogo,
Sed perditurus. A T R. *Quidquid è natis tuis*
Superest, habebis: quódq; non superest, habes.
T H Y. *Vtrúmne sæuis pabulum alitibus iacent?*
An belluis seruantur? an pascunt feras?
A T R. *Epulatus ipse es impia natos dape.*
T H Y. *Hoc est Deos quod puduit: hoc egit diem*
Auersum in ortus. quas miser voces dabo?
Questúsq; quos? quæ verba sufficient mihi?
Abscissa cerno capita, & auulsas manus,

Et rupta fractis cruribus vestigia.
Hoc est, quod auidus capere non potuit pater,
Voluuntur intus viscera, & clasum nefas
Sine exitu luctatur, & quærit viam.
Da frater ensem: sanguinis multum mei
Habet ille: ferro liberis demus viam.
Negatur ensis? pectora illiso sonent
Concussa planctu: sustine infelix manum.
Parcamus vmbris, tale quis vidit nefas?
Quis inhospitalis Caucasi rupem asperam
Heniochus habitas? quísve Cecropijs metus
Terris Procustes? genitor en natos premo,
Premórq; natis, sceleris est aliquis modus?
ATR. *Sceleri modus debetur, vbi facias scelus,*
Non vbi reponas: hoc quoq; exiguum est mihi.
Ex vulnere ipso sanguinem calidum in tua
Diffundere ora debui, vt viuentium
Biberes cruorem: verba sunt iræ data
Dum propero, ferro vulnera impresso dedi.
Cecidi ad aras, cæde votiua focos
Placaui, & artus corpora exanima amputans
In parua carpsi frusta, & hæc feruentibus
Demersi ahenis, illa lentis ignibus
Stillare iußi: membra, neruósq; abscidi
Viuentibus, gracilíq; traiecto veru
Mugire fibras vidi, & aggeßi manu
Mea ipse flammas: omnia hæc melius pater
Fecisse potuit, cecidit incassum dolor.
Scidit ore natos impio, sed nesciens,

Sed

Sed nescientes. THY. *Clausa littoribus vagis*
Audite maria, vósq; Dij audite hoc scelus,
Quocunq; diffugistis, audite inferi,
Audite terræ, nóxq; Tartarea grauis
Et atra nube vocibus nostris vaca.
Tibi sum relictus, sola tu miserum vides,
Tu quoq; sine astris, vota non faciam improba.
Pro me nihil precabor: ecquid iam potest
Pro me esse? vobis vota prospiciens mea.
Tu summe cæli rector, ætheriæ potens
Dominator aulæ, nubibus totum horridis
Conuolue mundum, bella ventorum vndiq;
Committe, & omni parte violentum intona,
Manúque, non qua tecta, & immeritas domos
Telo petis minore, sed qua montium
Tergemina moles cecidit, & qui montibus
Stabant pares gigantes: hæc arma expedi,
Ignésq; torque, vindica amissum diem.
Iaculare flammas, lumen exemptum polo
Fulminibus exple: causa, ne dubites diu,
Vtriusq; mala sit: sin minus, mala sit mea:
Me pete: trisulco flammeam telo facem
Per pectus hoc transmitte: si natos pater
Humare, & igni tradere extremo volo,
Ego sum cremandus: si nihil superos mouet,
Nullúmq; telis impios numen petit,
Aeterna nox permaneat, & tenebris tegat
Immensa longis secla: nil Titan queror
Si perseueras. ATR *Nunc meas laudo manus,*

Nunc

Nunc parta vera est palma: perdideram scelus
Nisi sic doleres: liberos nasci mihi
Nunc credo, castis nunc fidem reddo toris.
TH. *Quid liberi meruere?* ATR. *Quòd fuerãt tui.*
THY. *Natos parenti?* ATR. *Fateor, &, quod me iuuat,*
Certos. THY. *Piorum præsides testor Deos.*
ATR. *Quid coniugales?* THY. *Scelere quis pensat scelus?*
ATR. *Scio quid queraris, scelere prærepto doles:*
Nec quòd nefandas hauseris tangit dapes,
Quòd non pararis: fuerat hic animus tibi,
Instruere similes inscio fratri cibos,
Et adiuuante liberos matre aggredi,
Similiq; leto sternere: hoc vnum obstitit,
Tuos putasti. THY. *Vindices aderunt Dei,*
His puniendum vota te tradunt mea.
ATR. *Te puniendum liberis trado tuis.*

THEBAIS TRAGOEDIA DIMIDIATA.

✱

ARGVMENTVM.

Oedipus ſoluto ænigmate, Sphingis beneficio, ac interfecto parente, Thebanũ potitus imperio, nec non & reginæ genitricis matrimonio: vt demum parricidium, & inceſtum cognouit ſuum, ſua ſibi manu effodit oculos. Is igitur Oedipus filiam rogans inducitur, vti parentem deſerat errabundum, nam ea ipſi capto oculis ſemitam prætentabat. Parantur mox bella inter vtrunque Oedipodis filium, Etheoclem, ſcilicet, ac Polynicem. Ad quæ ſedanda pergit mater Iocaſta, rogans, ne inter ſe, ſed in ipſam arma ſuſcipiant: ac demum vtrique exercitui ſuadet, arma deponāt. Cæterum cùm deſint Chorus & Actus poſtremus, Tragœdia hæc imperfecta exiſtimatur.

✱

INTERLOCVTORES.

OEDIPVS.	NVNCIVS.
ANTIGONE.	IOCASTA.

ACT.

ACTVS PRIMVS.

OEDIPVS. ANTIGONE.

Trimetri Iambici.

AECI *parentis regimen, ac fessi vnicum*
Patris leuamen nata, quam tanti est mihi
Genuisse, vel sic desere infaustum patrem.
In recta quid deflectis errantem gradum?
Permitte labi, melius inueniam viam
Quam quæro solus, quæ me ab hac vita extrahat,
Et hoc nefandi capitis aspectu leuet
Cælum, atque terras. quantulum hac egi manu?
Non video noxæ conscium nostræ diem,
Sed videor. hinc iam solue inhærentem manum,
Et patere cæcum, quà volet, ferri pedem.
Ibo, ibo, quà prærupta protendit iuga
Meus Cithæron, quà peragrati celer
Per saxa montis iacuit Actæon suis
Noua præda canibus: quà per obscurum nemus,
Syluamq; opacæ vallis instinctas deo
Egit sorores mater, & gaudens malo
Vibrante thyrso prætulit fixum caput:
Vel quà cucurrit corpus inuisum trahens
Zethi iuuentus: quà per horrentes rubos
Tauri ferocis sanguis ostentat fugas:
Vel quà altà maria vertice immerso premit,
Inoq; præceps quà scelus fugiens suum

Nouumq; faciens: mater insiluit freto
Mersura natum, seq; felices, quibus
Fortuna melior tam bonas matres dedit.
Est alius istis, noster in syluis locus,
Qui me reposcit, hunc petam cursu incito:
Non hæsitabit gressus, huc omni duce
Spoliatus ibo. quid moror sedes meas?
Montem Cithæron redde, & hospitium mihi
Illud meum restitue, vt expirem senex,
Vbi debui infans: recipe supplicium vetus
Semper cruente, sæue, crudelis, ferox
Cum occidis, & cum parcis: olim iam tuum
Est hoc cadauer: perage mandatum patris,
Iam & matris: animus gestit antiqua exequi
Supplicia. quid me nata pestifero tenes
Amore vinctum? quid tenes? genitor vocat:
Sequor, sequor, iam parce. sanguineum gerens
Insigne regni Laius erepti furit:
Et ecce manes manibus infestis petit,
Foditq; vultus. nata, genitorem vides?
ANT. *Video ego: tandem spiritum inimicum exue.*
OED. *Desertor animæ fortis in partem tui*
Omitte pœnas languidas longæ moræ,
Mortemq; totam recipe. quid segnis traho?
Quid viuo? nullum facere iam possum scelus?
Possum miser. prædico, discede à patre,
Discede virgo: timeo post matrem omnia.
ANT. *Vis nulla genitor à tuo nostram manum*
Corpore resoluet, nemo me comitem tui

iet vnquam: Labdaci claram domum,
lenta ferro regna germani petant:
s magna patris optimo è regno mea est,
er ipse: non hunc auferet frater mihi,
bana rapto sceptra qui regno tenet:
n hic cateruas alter Argolicas agens,
n si reuulso Iuppiter mundo tonet,
diumq; nostros fulmen in nexus cadat,
inum hanc remittam. prohibeas genitor licet,
gam abnuentem, dirigam inuitum gradum.
plana tendis? vado: prærupta expetis?
n obsto: sed præcedo: quo vis vtere
ice è duobus, omnis eligitur via.
rire sine me non potes, mecum potes.
ic alta rupes arduo surgit iugo,
ectatq; longe spatia subiecti maris,
s hanc petamus? nudus hic pendet silex,
Hic scissa tellus faucibus ruptis hiat:
s hanc petamus? hic rapax torrens cadit,
arteisq; lassi montis exesas rotat,
hunc ruamus: dum prior quo vis eo.
Non deprecor, non hortor. extingui cupis?
Votumq; genitor maximum mors est tibi?
Si moreris, antecedo: si viuis, sequor:
Sed flecte mentem, pectus antiquum aduoca,
Victasq; magno pectore ærumnas doma:
Resiste: tantis in malis vinci malum est.
OED. Vnde in nefanda specimen egregium domo?
Vnde ista generi virgo dissimilis suo

Fortuna? credis aliquis est ex me pius?
Non esset vnquam (fata bene noui mea)
Nisi vt noceret. ipsa se in leges nouas
Natura vertet, regeret in fontem citas
Reuolutus vndas amnis, & noctem afferet
Phœbæa lampas, hesperus faciet diem:
Vt ad miserias aliquid accedat meas,
Pij quoque erimus, vnica Oedipodæ est salus,
Non esse saluum: liceat vlcisci patrem
Adhuc inultum, dextra quid cessas iners
Exigere pœnas? quidquid exactum est adhuc,
Matri dedisti. mitte genitoris manum
Animosa virgo: funus extendis meum,
Longasq; viui ducis exequias patris.
Aliquando terra corpus inuisum tege.
Peccas honesta mente: pietatem vocas,
Patrem insepultum trahere. qui cogit mori
Nolentem, in æquo est, quiq; properantẽ impedit.
Occidere est, vetare cupientem mori.
Nec tamen in æquo est, alterum grauius reor:
Malo imperari, quàm eripi mortem mihi.
Desiste cœpto virgo, ius vitæ, ac necis
Meæ penes me est: regna deserui libens,
Regnum mei retineo: si fida es comes,
Ensem parenti trade: sed notum nece
Ensem paterna tradis? an nati tenent
Cum regno & illum? faciet, vbicunq; est, scelus.
Ibi sit, relinquo, natus hunc habeat meus,
Sed vterq; flammas potius, & vastum aggerem

Comp

pone : in altos ipse me immittam rogos,
ctam ad ignes funebrem ascendam struem,
tusq; soluam durum, & in cineres dabo
c quidquid in me viuit. vbi sæuum est mare?
c vbi sit altis præruptum saxis iugum:
torua rapidus ducat Ismenos vada:
c vbi feræ sint, vbi fretum, vbi præceps locus.
lux es, illuc ire morituro placet,
sedit alta rupe semifero dolos
inx ore nectens: dirige huc gressu pedem,
c siste patrem: dira ne sedes vacet,
onstrum repone maius: hoc saxum insidens
scura nostræ verba fortunæ loquar,
æ nemo soluat: quisquis Assyrio loca
ssessa regi scindis, & Cadmi nemus
rpente notum, sacras quo Dirce latet
pplex ad aras: quisquis Euroten bibis,
artemq; fratre nobilem gemino colis:
uicunq; Elim, Parnasson, & Bœotios
lonus agros vberis tondes soli,
duerte mentem: sæua Thebarum lues
uctifica cæcis verba committens modis,
uid simile posuit? quid tam inextricabile?
lui gener, patrisq; riualis sui,
rater suorum liberûm, & fratrum parens:
no auia partu liberos peperit viro,
c sibi nepotes. monstra quis tanta explicet?
go ipse, victæ spolia qui Sphingis tuli,
Harebo fati tardus interpres mei.

Quid perdis vltra verba? quid pectus ferum
Mollire tentas precibus? hoc animo sedet
Effundere hanc cum morte luctantem diu
Animã, & tenebras petere: nam sceleri hæc meo
Parum alta nox est: Tartaro condi iuuat,
Et si quid vltra Tartarum est, tandem libet.
Quod olim oportet: morte prohiberi haud queo.
Ferrum negabis? noxias lapso vias
Claudes? & arctis colla laqueis inseri
Prohibebis? herbas, quæ ferunt letum, auferes?
Quid ista tandem cura proficiet tua?
Vbique mors est. optime hoc cauit deus,
Eripere vitam nemo non homini potest,
At nemo mortem: mille ad hanc aditus patent,
Nil quæro, dextra noster & nuda solet
Bene animus vti: dextra nunc toto impetu,
Toto dolore, viribus totis veni:
Non destino vnum vulneri nostro locum,
Totus nocens sum: quà voles, mortem exige,
Effringe corpus, corq; tot scelerum capax
Euelle, totos viscerum nuda sinus:
Fractum incitatus ictibus guttur sonet:
Laceræve fixis vnguibus venæ fluant.
Aut dirige iras, quò soles: hæc vulnera
Rescissa multo sanguine, ac tabe irriga,
Hanc extrahe animam, duram, inexpugnabilem.
Et tu parens, vbicunque pœnarum arbiter
Astas mearum (non ego hoc tantum scelus
Vlla expiari credidi pœna satis

Vnquam,

quam, nec ista morte contentus fui,
c me redemi parte, membratim tibi
ui perire) debitum tandem exige,
nc soluo pœnas: tunc tibi inferias dedi.
es, atque inertem dexteram introrsus preme,
agisq; merge, timida cum paruo caput
hauit haustu, vixq; cupientes sequi
uxit oculos: hæret etiam nunc mihi
e animus, hæret, cùm recusantem manum
essere vultus: audies verum Oedipum.
inus eruisti lumina audacter tua,
iàm præstitisti: nunc manum cerebro indue,
ac parte mortem perage, qua cœpit mori.
N T. *Pauca, ô parens magnanime miserãda precor*
verba natæ mente placata audias.
on te vt reducam veteris ad specimen domus,
labitumq; regni flore pollenti inclyti
eto, aut vt iras tempore, aut ipsa mora
ractas remisso pectore, ac placido feras.
t hoc decebat roboris tanti virum,
on esse sub dolore, nec victum malis
are terga: non est, vt putas, virtus pater
imere vitam, sed malis ingentibus
bstare, nec se vertere, ac retro dare.
Qui fata procul cauit, ac vitæ bona
Proiecit, atque abscidit, & casus suos
Onerauit: ipsi, ceu video, nullum est opus,
Quare ipse mortem cupiat, aut quare petat.
Vtrunque timidi est velle, contempsit mori.

Qui concupiſcit: cuius haud vltra mala
Exire poſſunt, in loco tuo eſt ſitus.
Quis iam deorum (velle fac) quidquam poteſt
Malis tuis adijcere? iam nec tu potes,
Niſi hoc, vt eſſe te putes dignum nece:
Non es, nec vlla pectus hoc culpa attigit.
Et hoc magis te genitor inſontem voca,
Quod innocens es, dijs quoque inuitis: quid eſt,
Quod te efferarit? quod nouos ſuffixerit
Stimulos dolori? quid te ad infernas agit
Sedes? quid ex his pellit, vt careas die?
Cares, vt altis nobilem muris domum,
Patriamq́; fugias? patria tibi viuo perit.
Natos fugis, matremq́; ab aſpectu omnium
Fortuna te ſummouit: & quicquid poteſt
Auferre cuiquam mors, tibi hoc vita abſtulit.
Regni tumultus, turba fortunæ prior
Abſceſsit ante iuſſa: quem genitor fugis?
OED. *Me fugio: ſcelerum fugio conſcium omniũ*
Pectus: manumq́; hanc fugio, & hoc cælũ, & deos:
Et dira fugio ſcelera, quæ feci nocens.
Ego hoc ſolum, frugifera quo ſurgit Ceres,
Premo? has ego auras ore peſtifero traho?
Ego laticis hauſtu ſatior? aut vllo fruor
Almæ parentis munere? ego caſtam manum
Nefandus, inceſtificus, execrabilis
Attrecto? ego vllos aure concipio ſonos,
Per quos parentis nomen, aut nati audiam?
Vtinam quidem reſcindere has quirem vias,

Manib

anibusq; adactis omne,quo voces meant,
Aditusq; verbis tramite angusto patet,
ruere possem nata:iam sensum tui,
uæ pars meorum criminum es,infelix pater
igissem:inhæret,ac recrudescit nefas
ibinde,& aures ingerunt,quidquid mihi
egastis oculi.cur caput tenebris graue
on mitto ad vmbras Ditis æternas?quid hic
Ianes meos detineo?quid terram grauo?
Iistusq; superis erro?quid restat mali?
egnum,parentes,liberi,virtus quoque,
t ingeni solertis eximium decus
eriere:cuncta sors mihi infesta abstulit:
acrymæ supererant,has quoque eripuit mihi.
Absiste,nullas animus admittit preces,
Nouamq; pœnam sceleribus quærit parem:
Et esse par quæ poterit? infanti quoque
Decreta mors est:fata quis tam tristia
ortitus vnquam? videram nondum diem,
Vteriq; nondum solueram clausi moras,
Et iam timebar:protinus quosdam editos
Nex occupauit,& nouæ luci abstulit:
Mors me antecessit:aliquis intra viscera
Materna letum præcoqui fati tulit,
Sed nunquid & peccauit? abstrusum,abditum,
Dubiumq; an essem,sceleris infandi reum
Deus agit,illo teste damnauit parens,
Calidoq; teneros transtulit ferro pedes,
Et in alta nemora pabulum misit feris

Auidis, auibusq́; quas Cithæron noxius
Cruore sæpe regio attractas alit.
Sed quem deus damnauit, abiecit pater,
Mors quoque refugit: præstiti Delphis fidem;
Genitorem adortus impia straui nece.
Hoc alia pietas redimet? occidi patrem,
Sed matrem amaui. prò loqui hymenæum pudet,
Tædasq́; nostras. has quoque inuitum pati
Te coge pœnas: facinus ignotum, efferum,
Inusitatum fare, quod populi horreant,
Quod esse factum nulla non ætas neget:
Quod patricidam pudeat in patrios toros
Tuli paterno sanguine aspersas manus,
Scelerisq́; pretium maius accepi scelus.
Leue est paternum facinus, in thalamos meos
Deducta mater, ne parum scelerum foret,
Fœcunda: nullum crimen hoc maius potest
Natura ferre: si quod etiamnum est, tamen
Qui facere possunt, dedimus. abieci necis
Pretium paternæ sceptrum, & hoc iterum manus
Armauit alias: optime regni mei
Fatum ipse noui, nemo sine sacro feret
Illud cruore: magna præsagit mala
Paternus animus. iacta iam sunt semina
Cladis futuræ spernitur pacti fides.
Hic occupato cedere imperio negat,
Ius ille, & icti fœderis testes deos
Inuocat, & Argis exul, atque vrbes mouet
Graias in arma; non leuis fessis venit

Ruina

ina Thebis:tela,flammæ,vulnera
tant,& istis,si quod est,maius malum,
esse genitos nemo non ex me sciat.
N I. *Si nulla genitor causa viuendi tibi est,*
æc vna abunde est,vt pater natos regas
rauiter furentes:tu impij belli minas
uertere vnus,túque vecordes potes
hibere iuuenes,ciuibus pacem dare,
atriæ quietem,fœderi læso fidem.
itam tibi ipse si negas,multis negas.
E D. *Illis parentis vllus,aut æqui est amor*
luidis cruoris,imperij,armorum,doli,
Diris,scelestis,breuiter vt dicam,meis?
Certant in omne facinus,& pensi nihil
Ducunt,vbi illos ira præcipites agat.
Nefásque nullum,per nefas nati putant.
Non patris illos tangit afflicti pudor,
Non patria,regno pectus attonitum furit.
Scio quo ferantur:quanta moliri parent.
Idcóque leti quæro maturi viam,
Morique propero,dum in domo nemo est mea
Nocentior me gnata quid genibus meis
Fies aduoluta?quid prece indomitum domas?
Vnum hoc habet fortuna,quo possim capi
Inuictus aliis:sola tu affectus potes
Molire duros,sola pietatem in domo
Docere nostra:nil graue,aut miserum est mihi
Quod te sciam voluisse:tu tantum impera.
Hic Oedipus Aegæa tranabit freta

Iubente

Iubente te: flammásque quas Siculo vomit
De monte tellus igneos voluens globos,
Excipiet ore: seq; serpenti offeret,
Quæ sæua furto nemoris Herculeo furit:
Iubente te præbebit alitibus iecur,
Iubente viuet.

ACTVS SECVNDVS.

NVNTIVS. OEDIPVS ANTIGONE. IOCASTA.

Trimetri Iambici. Primus catalecticus Euripidius.

REgia stirpe edite,
Thebæ pauentes arma fraterna inuocant,
Rogántque tectis arceas patriis faces:
Non sunt minæ, iam propius accessit malum:
Nam regna repetens frater, & pactas vices,
In bella cunctos Græcia populos agit.
Septena muros castra Thebanos premunt.
Succurre, prohibe pariter & bellum, & nefas.
OED. *Ego ille sum, qui scelera committi vetem?*
Et abstineri sanguine à charo manus
Doceam? magister iuris, & amoris pij
Ego sum? meorum facinorum exempla appetunt:
Me nunc sequuntur: laudo, & agnosco libens:
Exhortor, aliquid vt patre hoc dignum gerant.
Agite ô propago clara generosam indolem
Probate factis, gloriam, ac laudes meas
Superate, & aliquid facite, propter quod patrem
Adhuc iuuet vixisse: facietis scio:

estis orti: scelere defungi haud leui,
aud vsitato, tanta nobilitas potest.
te arma, facibus petite penetrales deos,
génique flamma metite natalis soli:
scete cuncta, rapite in exilium omnia,
ijcite passim mœnia, in planum date:
nplis deos obruite, maculatos lares
flate, ab imo tota concidat domus:
s concremetur, primus à thalamis meis
ipiat ignis. A N. *Mitte violentum impetum*
loris, ac te publica exorent mala,
tórque placide liberis pacis veni.
D. *Vides modestæ deditum menti senem?*
acidæq; amantem pacis ad partes vocas?
met animus ira, feruet immensum dolor.
aiúsque, quàm quod casus, & iuuenum furor
natur, aliquid cupio: non satis est adhuc
uile bellum, frater in fratrem ruat.
ec hoc sat est, quòd debet vt fiat nefas
e more nostro, quod meos deceat toros.
ate arma patri: nemo me ex iis eruat
luis, latebo rupis exesæ cauo,
ut sepe densa corpus abstrusum tegam.
inc aucupabor verba rumoris vagi,
sæua fratrum bella, quod possum, audiam.
O. *Felix Agaue, facinus horrendum, manu,*
ua fecerat gestauit, & spolium tulit
uentanati Mænas in partes dati.
ecit scelus, sed misera non vltra suum

Scelus

Scelus hoc cucurrit, hoc leue est, quòd sum nocens,
Feci nocentes, hoc quoque etiamnum leue est:
Peperi nocentes: deerat ærumnis meis
Vt & hostem amarem. bruma ter posuit niues,
Et tertia iam falce decubuit Ceres
Vt exul errat natus, & patria caret,
Profugúsque regum auxilia Graiorum rogat,
Gener est Adrasti, cuius imperio mare
Quod cingit Isthmon, regitur: hic gentes suas,
Septémque secum regna ad auxilium trahit
Generi: quid optem, quídve decernam, haud scio.
Regnum reposcit: causa repetentis bona est,
Mala sic petentis: vota quæ faciam parens?
Vtrunque natum video, nil possum pie
Pietate salua facere. quodcunque alteri
Optabo nato, fiet alterius malo.
Sed vtrunque quamuis diligam affectu pari,
Quò causa melior, sórsque deterior trahit,
Inclinat animus semper infirmo fauens:
Miseros magis fortuna conciliat suis.
NVN *Regina dum tu flebiles questus cies,*
Terísque tempus, tota nudatis stetit
Acies in armis, æra iam bellum cient,
Aquiláque pugnam signifer mota vocat:
Septena reges bella dispositi parant,
Animo pari Cadmæa progenies subit,
Cursu citato miles hinc, atque hinc ruit.
Vide, vt atra nubes puluere abscondat diem,
Fumóque similes campus in cælum erigat

Nebu

ebulas, equestri fracta quas tellus pede
bmittit, & si vera metuentes vident,
festa fulgent signa: surrectus adest
ons prima telis: aurea clarum nota
omen ducum vexilla præscriptum ferunt.
redde amorem fratribus, pacem omnibus,
t impia arma matris oppositu impedi.

CTVS TERTIVS.

ANTIGONE. IOCASTA.
NVNTIVS.
Trimetri Iambici.

PErge ô parens, & concita celerem gradum,
Compesce tela, fratribus ferrum excute:
Nudum inter enses pectus infestos tene:
Aut solue bellum mater, aut prima excipe.
IOC. Ibo, ibo, & armis obuium opponam caput,
Stabo inter arma, petere qui fratrem volet,
Petat antè matrem: tela, qui fuerit pius,
Rogante ponat matre: qui non est pius,
Incipiat à me: feruidos iuuenes anus
Tenebo, nullum teste me fiet nefas:
Aut si quod, & me teste, committi potest,
Non fiet vnum AN. Signa collatis micant
Vicina signis, clamor hostilis fremit:
Scelus in propinquo est, occupa mater preces:
Et ecce motus, fletibus credas meis.
Sic agmen armis segne compositis venit.
IOC. Procedit acies tarda: sed properant duces.

Quis

Quis me procellæ turbine insanæ vehens
Volucer per auras ventus ætherias aget?
Quæ sphinx, vel atra nube subtexens diem
Stymphalis auidis præpetem pinnis feret?
Aut quæ per altas aëris rapiet vias
Harpyia sæui regis obseruans famem?
Et inter acies proiiciet raptam duas?
NVN. *Vadit furenti similis, atque etiam furit:*
Sagitta qualis Parthica velox manu
Excussa fertur: qualis insano ratis
Premente vento rapitur: aut qualis cadit
Delapsa cælo stella, cùm stringens polum
Rectam citatis ignibus rumpit viam.
Attonita cursu fugit, & binas statim
Diduxit acies, victa materna prece
Hæsere bella, iámque in alternam necem
Illinc, & hinc miscere cupientes manus
Vibrata tela continent dextra sua:
Paci fauetur, omnium ferrum latet,
Cessatq; telum vibratum fratrum manu.
Laniata canas mater ostendit comas.
Rogat, abnuentis irrigat fletu genas.
Negare matri qui diu dubitat, potest.

ACTVS QVARTVS.

IOCASTA. POLYNICES.

Trimetri Iambici.

IN me arma, & ignes vertite, in me omnis ruat
Vnam iuuentus: quæq; ab Inachio venit

Anim

nimosa muro: quæq; Thebana ferox
escendit arce: ciuis, atque hostis simul,
unc petite ventrem, qui dedit fratres viro.
ea membra passim spargite, ac diuellite,
go vtrunque peperi. ponitis ferrum ocyus,
Ic dico? & ex æquo dextras matri datis?
ate dum piæ sunt: error inuitos adhuc
cit nocentes: omne fortunæ fuit
eccantis in vos crimen: hoc primum nefas:
ter scientes geritur, in vestra manu est
trum velitis: sancta si pietas placet,
onate matrem pace: si placuit scelus,
Iaius paratum est, media se opponit parens:
roinde bellum tollite, aut belli moram.
ollicita cui nunc mater alterna prece
erba admouebo? misera quem amplectar prius?
n vtranque partem ducor affectu pari.
Hic abfuit: sed pacta si fratrum valent,
Nunc alter abierit: ergo iam nunquam duos,
Nisi sic, videbo? iunge complexus prior,
Qui tot labores, tótque perpessus mala,
Longo parentem fessus exilio vides:
Accede propius: clude vagina impium
Ensem: & trementem, iámque cupientem excuti
Hastam solo defige: maternum tuo
Coire pectus pectori clypeus vetat:
Hunc quoque repone: vinculo frontem exue,
Tegménque capitis triste belligeri leua,
Et ora matri redde. quo vultus refers?

Aciéque pauida fratris obseruas manum?
Affusa totum corpus amplexu tegam,
Tuo cruori per meum fiet via.
Quid dubius hæres? an times matris fidem?
PO. *Timeo, nihil iam iura naturæ valent*
Post ista fratrum exempla: ne matri quidem
Fides habenda est. IOC. *Redde iam capulo manũ,*
Astringe galeam, læua se clypeo ingerat,
Dum frater est armatus, armatus mane.
Tu pone ferrum, causa qui es ferri prior:
Si pacis odium est, furere si bello placet,
Inducias te mater exiguas rogat,
Ferat vt reuerso post fugam nato oscula,
Vel prima, vel suprema: dum pacem peto,
Audite inermes: ille te, tu illum times,
Ego vtrũque sed pro vtroque, quid strictũ abnuis
Recondere ensem? qualibet gaude mora.
Id gerere bellum cupitis, in quo est optimum
Vinci? vereris fratris infesti dolos?
Quoties necesse est fallere, aut falli à suis,
Patiare potius ipse, quàm facias, scelus.
Sed ne verere: mater insidias & hinc,
Et rursus illinc abiget: exoro, an patri
Inuideo vestro? veni vt arcerem nefas,
An vt viderem propius? hic ferrum abdidit
Recliuis hastæ, & arma defixa incubant:
Ad te preces nunc nate maternas feram,
Sed antè lacrymas: teneo longo tempore
Petita votis ora? te profugum solo,
Patrio

penates regis externi tegunt:
ria tot diuersa, tot cusus vagum
:non te duxit in thalamos parens
ata primos: nec sua festas manu
iit ædes: nec sua lætas faces
reuinxit: dona non auro, & graues
us socer, non arua, non vrbes dedit:
le bellum est, hostium es factus gener,
a remotus hospes alieni laris:
rna consecutus, expulsus tuis:
crimine exul, ne quid è fatis tibi
set paternis: hoc quoque ex illis habes,
sse thalamis. nate post multos mihi
isse soles, nate sollicitæ metus
ces parentis, cuius aspectum deos
per rogaui, cùm tuus reditus mihi
tum esset erepturus aduentu tuo,
ntum daturus: quando pro te desinam,
:i, timere? dixit irridens deus,
um timebis: nempe nisi bellum foret,
o te carerem: nempe, si tu non fores,
llo carerem: triste conspectus datur
etium tui durúmque: sed matri placet.
nc modo recedant arma dum nullum nefas
ars sæuus audet, hoc quoque est magnum nefas
m propè fuisse: stupeo, & exanguis tremo,
mstare fratres hinc, & hinc video duos
eleris sub ictu: membra quassantur metu
uam penè mater maius aspexit nefas,

Quàm quod miser videre non potuit pater:
Licet timore facinoris tanti vacem,
Videámque iam nil tale, sum infelix tamen,
Quòd penè vidi. per decem mensium graues
Vteri labores, pérque pietate inclytas
Precor sorores, & per irati sibi
Genas parentis, scelere quas nullo nocens
Erroris à se dura supplicia exigens
Hausit, nefandas mœnibus patriis faces
Auerte, signa bellici retro agminis
Flecte: vt recedas, magna pars sceleris tamen,
Vestri peracta est: vidit hostili grege
Campos repleri patria, fulgentes procul
Armis cateruas: vidit equitatu leui
Cadmæa frangi prata, & excelsos rotis
Volitare proceres, igne flagrantes trabes
Fumare, cineri quæ petunt nostras domos,
Fratrésque (facinus quod nouum & Thebis fuit)
In se ruentes. totus hoc exercitus,
Et populus omnis, & vtraque hoc vidit soror,
Genitríxque vidit: nam pater debet sibi,
Quòd ista non spectauit: occurrat tibi
Nunc Oedipus: quo iudice, erroris quoque
Pœnæ petuntur. ne precor, ferro erue
Patriam, ac penates: néve, quas regere expetis,
Euerte Thebas. quis tenet mentem furor?
Petendo patriam perdis: vt fiat tua,
Vis esse nullam? quin tuæ causæ nocet
Ipsum hoc, quòd armis vrtis infestis solum,

ésq; aduſtas ſternis, & totos fugam
per agros: nemo ſic vaſtat ſua.
corripi igne, quæ meti gladio iubes,
na credis. rex ſit è vobis vter;
ente regno quærite. hæc telis petes,
miſq; tecta? poteris has Amphionis
ſare moles? nulla quas ſtruxit manus
ente tardum machina ducens onus:
onuocatus vocis, & citharæ ſono
e ipſe turres venit in ſummas lapis.
ſaxa franges victor? hinc ſpolia auferes?
óſq; duces patris æquales tui?
res ab ipſo coniugum raptas ſinu
us catena miles impoſita trahet,
dulta virgo miſta captiuos gregi
bana nuribus munus Argolicis eat?
& ipſa palmas vincta poſt tergum datas
ter triumphi præda fraterni vehar?
éſne ciues lætus exitio datos
ere paſsim? mœnibus charis potes
ſtem admouere? ſanguine, & flamma potes
plere Thebas? tam ferum, & durum geris
umq; in iras pectus, & nondum imperas?
id ſceptra facient? pone veſanos, precor,
nimi tumores, téq; pietati refer.
o. Vt profugus errem ſemper? vt patria arcear?
émq; gentis hoſpes externæ ſequar?
uid paterer aliud, ſi fefelliſſem fidem?
peieraſſem? fraudis alienæ dabo

 Pæn

Pœnas, at ille præmium scelerum feret?
Iubes abire, matris imperio obsequor,
Da quò reuertar: regia frater mea
Habitet superbus, parua me abscondat casa:
Hanc da repulso, liceat exiguo lare
Pensare regnum: coniugi donum datus,
Arbitria thalami dura felicis feram?
Humilisq; socerum lixa dominantem sequar?
In seruitutem cadere de regno graue est.
IOC. *Si regna quæris, nec potest sceptro manus*
Vacare sæuo, multa, quæ possunt peti
In orbe toto, quælibet tellus dabit.
Hinc nota Baccho Tmolus attollit iuga,
Quà lata terris spatia frugiferis iacent,
Et quà trahens opulenta Pactolus vada
Inundat auro rura: nec lætis minus
Mæandros aruis flectit errantes aquas,
Rapidúsq; campos fertiles Hebrus secat.
Hinc grata Cereri Gargara, & diues solum,
Quod Xanthus ambit niuibus Idæis tumens.
Hinc, quà relinquit nomen Ionij maris,
Fauces Abydos Sestósq; opposita premunt.
Aut quà latus iam propior orienti dedit:
Tutámq; crebris portubus Lyciam videt.
Hæc regna ferro quære, in hos populos ferat
Socer arma fortis: has paret sceptro tuo
Tradátq; gentes: hoc adhuc regnum puta
Tenere patrem. melius exilium est tibi,
Quàm reditus iste. crimine alieno exulas,

edibis: melius vsus viribus
regna nullo scelere maculata appetes.
ipse frater arma comitatus tua
nilitabit: vade, & id bellum gere,
so pater, materq; pugnanti tibi
ere poßint: regna cum scelere omnibus
t exilijs grauiora. nunc belli mala
pone, dubias Martis incerti vices.
et omne tecum Græciæ robur trahas,
et arma longa miles, ac late explicet,
tuna belli semper ancipiti in loco est.
odcunq; Mars decernit, exæquat duos,
cet impares sint: gladius, & spes, & metus,
rs cæca versat: præmium incertum petit,
rtum scelus. fauisse fac votis Deos
mnes tuis: cessere, & auersi fugam
etiere ciues, clade funesta iacens
btexit agros miles: exultes licet,
Victorq; fratris spolia deiecti geras,
Frangenda palma est. quale tu id bellum putas
In quo execrandum victor admittit nefas,
Si gaudet? hunc, quem vincere infelix cupis,
Cum viceris, lugebis. infaustas, age,
Dimitte pugnas, libera patriam metu,
Luctu parentes. PO. Sceleris, & fraudis suæ
Pœnas nefandus frater vt nullas ferat?
IOC. Ne metue. pœnas soluet & quidem graues.
Regnabit: hæc est pœna. si dubitas, auo
Patriq; crede, Cadmus hoc dicet tibi,

Cadmiq; proles: sceptra Thebarum fuit
Impune nulli gerere, nec quisquam fide
Rupta tenebat illa: iam numeres licet
Fratrem inter istos. PO. *Numero, & est tāti mihi*
Cum regibus iacere. IOC. *Te turbæ exulum*
Adscribo: regna, dummodo inuisus tuis.
PO. *Regnare non vult, esse qui inuisus timet.*
Simul ista mundi conditor posuit Deus
Odium, atq; regnum: regis & magni reor
Odia ista premere: multa dominantem vetat
Amor suorum, plus in iratos licet.
IOC. *Qui vult amari, languida regnet manu.*
Inuisa nunquam imperia retinentur diu:
Præcepta melius imperij reges dabunt,
Exilia tu dispone. PO. *Pro regno velim*
Patriam, penates, coniugem flammis dare.
Imperia pretio quolibet constant bene.

FINIS DEEST.

IPPOLYTVS TRAGOEDIA QVARTA.

*

ARGVMENTVM.

ppolytus Thesei & Antiopæ filius cùm animo lisset omni se voluptatũ lenocinio abdicare, ve-oni tantum intentus vitam ducebat cœlibem, & ulierum blãditiis alienam. Sed Phædra nouerca priuigni forma, ætatéq; illecta, & amore vesano epta, & mariti absentia animata, ac demum dolo euicta, & ægritudine causata, vulnus iuueni dete-& inuitat ad Venerem. At cùm se sentit à priui-o acrius increpari, & cupitos amplexus pertinaci-denegari, infensa illico, & amoris oblita, Hippo-um insimulat Theseo ab inferis redeunti, ceu is n liquido interpellarit. Igitur adolescens patris clinans furorem, inscenso curru, distrahitur atque cerpitur ab equis suis, à Phocis exterritis, quos im-iserat Aegeus. Postremò Phædra sui facinoris sce-m detegens, super Hippolyti corpus misere gladio ipsam conficit.

INTERLOCVTORES.

HIPPOLYTVS.	PHAEDRA.
NVTRIX.	CHORVS.
THESEVS.	NVNTIVS.

ACTVS PRIMVS

HIPPOLYTVS.

Anapæstici, seu Pindarici.

Te, vmbrosas cingite syluas,
Summáq; montis iuga Cecropij:
Celeri plantâ lustrate vagi,
Quæ saxa solo Carpaneto
Subiecta iacent, & quæ Thriasij
Vallibus amnis rapida currens
Verberat vnda: scandite colles
Semper canos niue Riphæa.
Hàc hàc alij quà nemus alta
Texitur alno, quà prata iacent,
Quà rorifera mulcens aura
Zephyrus vernas euocat herbas,
Vbi per glacies leuis Elissus,
Vbi Mæander super æquales
Labitur agros piger, & steriles
Amne maligno radit arenas.
Vos, quà Marathon tramite læuo
Saltus aperit, quà comitatæ
Gregibus paruis nocturna petunt
Pabula feræ: vos, quà tepidis
Subditus austris frigora mollit
Durus Acarnan: alius rupem
Dulcis Himetti, paruas alius
Calcet Aphidnas. pars illa diu
Vacat immunis, quà curuati
Littora ponti Sunion vrget.

m tangit gloria sylue,
hunc Philippis:hic versatur
s agricolis,vulnere multo
otus aper.at vos laxas
us tacitis mittite habenas,
nt acres lora molossos.
gnaces tendant Cressæ
a trito vincula collo.
partanos (genus est audax
úmq; feræ) nodo cautus
iore liga:veniet tempus,
latratu caua saxa sonent.
c demißi nare sagaci
ent auras, lustráq; presso
rant rostro,dum lux dubia est,
n signa pedum roscida tellus
ressa tenet:alius raras
uice graui portare plagas,
s teretes properet laqueos.
ta rubenti lineo pinna
o claudat terrore feras.
libretur mißile telum.
graue dextra,læuáq; simul
ur lato dirige ferro.
præcipites clamore feras
ssessor ages.tu iam victor
uo solues viscera cultro.
es en comiti diua virago,.
ius regno pars terrarum

Secre

Secreta vacat: cuius certis
Petitur telis fera, quæ gelidum
Potat Araxem,
Et quæ stanti ludit in Istro.
Tua Getulos dextra leones,
Tua Cretæas sequitur ceruas.
Nunc veloces figis damas
Leuiore manu:
Tibi dant variæ pectora tigres.
Tibi villosi terga bisontes,
Latisq; fericornibus Vri,
Quidquid solis pascitur aruis:
Siue illud inops nouit Garamas,
Siue illud Arabs diuite sylua,
Siue ferocis iuga Pyrenes,
Siue Hyrcani celant saltus,
Vacuisq; vagus Sarmata campis,
Arcus metuit Diana tuos.
Tua si gratus numina cultor
Tulit in saltus: retia vinctas
Tenuere feras,
Nulli laqueum rupere pedes.
Fertur plaustro præda trementi,
Cùm rostra canes sanguine multo
Rubicunda gerunt, repetitq; casas
Rustica longo turba triumpho.
Et diua faue,
Signum arguti misere canes,
Vocor in syluas. hàc hàc pergam,

ia longum compensat iter.

PHAEDRA. NVTRIX.

Iambici Senarij.

Magna vasti Creta dominatrix freti,
Cuius per omne littus innumeræ rates
re pontum, quidquid Assyria tenus
e nereus peruium rostris secat,
ue in penates obsidem inuisos datam,
íq; nuptam degere ætatem in malis,
ymísq; cogis? profugus en coniux abest,
átq; nuptæ, quam solet Theseus fidem.
s per altas inuij retro lacus
it tenebras miles audacis proci:
vt reuulsam regis inferni abstrahat,
rit furoris socius: haud illum timor
lórq; tenuit: stupra, & illicitos toros
eronte in imo quærit Hippolyti pater:
maior alius incubat mæstæ dolor.
n me quies nocturna, non altus sopor
uêre curis: alitur, & crescit malum,
ardet intus, qualis Aetnæo vapor
undat antro. Palladis telæ vacant,
inter ipsas pensa labuntur manus.
n colere donis templa votiuis libet,
n inter aras Atthidum mistam choris,
ctare tacitis conscias sacris faces,
ec adire castis precibus, aut ritu pio
diudicatam præsidem terræ Deam.
uuat excitatas consequi cursu feras,

Et

Et rigida molli gessa iaculari manu:
Quò tendis anime? quid furens saltus amas?
Fatale miseræ matris agnosco malum,
Peccare noster nouit in syluis amor.
Genitrix tui me miseret, infando malo
Correpta pecoris efferi sæuum ducem
Audax amasti: toruus impatiens iugi
Adulter ille, doctor indomiti gregis,
Sed amabat aliquid: quis meas miseræ Deus,
Aut quis iuuare Dædalus flammas queat?
Non si ille remeet arte Mopsopia potens,
Qui nostra cæca monstra conclusit domo,
Promittat vllam casibus nostris opem.
Stirpem perosa Solis inuisi Venus
Per nos catenas vindicat Martis sui,
Suásq; probris omne Phœbeum genus
Onerat nefandis: nulla Minois leui
Defuncta amore est, iungitur semper nefas.
NVT. *Thesea coniux clara progenies Iouis,*
Nefanda casto pectore exturba ocyus.
Extingue flammas: néve te diræ spei
Præbe obsequentem. quisquis in primo obstitit,
Pepulítq; amorem, tutus ac victor fuit:
Qui blandiendo dulce nutriuit malum,
Sero recusat ferre, quod subijt, iugum.
Nec me fugit, quàm durus, & vere insolens
Ad recta flecti regius nolit tumor.
PH. *Quemcunq; dederit exitum casus, feram:*
Fortem facit vicina libertas senem:

NVT.

Obstare primum est velle, nec labi via:
r est secundus, nosse peccandi modum.
nisera pergis: quid domum infamem grauas?
ásq; matrem? maius est nostro nefas:
monstra fato, moribus scelera imputes.
òd maritus supera non cernit loca,
n esse facinus credis, & vacuum metu,
s. tum tu crede Lethæo abditum
a profundo ferre perpetuam Stygem.
l ille, lato maria qui regno premit,
lisq; reddit iura centenis pater,
re tantum facinus occultum sinet?
ix parentum est cura credamus tamen
dolóq; tegere nos tantum nefas:
d ille rebus lumen infundens suum
tris parens? quid ille, qui mundum quatit
rans corusca fulmen Aetnæum manu
r Deorum? credis hoc posse effici
r videntes omnia, vt lateas auos?
, vt secundus numinum abscondat fauor
us nefandos, vtq; contingat stupro
gata magnis sceleribus semper fides,
id pœna præsens, conscia noctis pauor,
nimusq; culpa plenus, & semet timens?
lus aliqua tutum, nulla securum tulit.
npesce amoris impij flammas precor,
fasq;, quod non vlla tellus barbara
mmisit vnquam, non vagus campis Geta,
ec inhospitalis taurus, aut sparsus Scythes,

Expelle

Expelle facinus mente castifica horridum,
Memórque matris metue concubitus nouos:
Miscere thalamos patris, & gnati apparas,
Vteróque prolem capere confusam impio.
Perge, & nefandis verte naturam ignibus.
Cur monstra cessant? aula cur fratris vacat?
Prodigia toties orbis insueta audiet,
Natura toties legibus cedet suis,
Quoties amabit Cressa. PHAE. *Quæ memoras, scio*
Vera esse nutrix: sed furor cogit sequi
Peiora, vadit animus in præceps sciens,
Remeátque frustra sana consilia expetens:
Sic cùm grauatam nauita aduersa ratem
Propellit vnda, cedit in vanum labor,
Et victa prono puppis aufertur vado.
Quod ratio poscit, vincit ac regnat furor,
Potiénsque tota mente dominatur Deus.
Hic volucer omni regnat in terra potens,
Ipsúmque flammis torret indomitis Iouem.
Gradiuus istas belliger sensit faces:
Opifex trisulci fulminis sensit Deus:
Et qui furentes semper Aetnæis iugis
Versat caminos, igne tam paruo calet.
Ipsúmque Phœbum, tela qui neruo regit.
Figit sagitta certior missa puer,
Volitátque cælo pariter, & terris grauis.
NVT. *Deum esse amorem, turpiter vitio fauens*
Finxit libido: quóque liberior foret,
Titulum furori numinis falsi addidit.

Natum

Natum per omnes, scilicet terras vagum
Erycina mittit: ille per cælum volans,
Proterua tenera tela molitur manu,
Regnúmq; tantum minimus in superos habet:
Vana ista demens animus asciuit sibi,
Venerisq; numen finxit, atque arcus Dei.
Quisquis secundis rebus exultat nimis,
Fluitque luxu, semper insolita appetens,
Hunc illa magnæ dira fortunæ comes
Subit libido: non placent suetæ dapes,
Non tecta sani moris, aut vilis cibus.
Cur in penates rarius tenues subit
Hæc delicatas eligens pestis domos?
Cur sancta paruis habitat in tectis Venus?
Mediúmq; sanos vulgus affectus tenet?
Et se coercent modica? contra diuites,
Regnóq; fulti, plura quàm fas est, petunt?
Quod non potest, vult posse, qui nimium potest.
Quid deceat alto præditam solio, vides:
Metue, ac verere sceptra remeantis viri.
PH. *Amoris in me maximum regnum fero,*
Reditúsq; nullos metuo: non vnquàm amplius
Conuexa tetigit supera, qui mersus semel
Adijt silentem nocte perpetua domum.
NVT. *Ne crede, Ditis clauserit regnum licet,*
Canisq; diras Stygius obseruet fores,
Solus negatas inueniet Theseus vias.
PH. *Veniam ille amori forsitan nostro dabit.*
NVT. *Immitis etiam coniugi castæ fuit.*

Expelle facinus mente castifica horridum,
Memórque matris metue concubitus nouos:
Miscere thalamos patris,& gnati apparas,
Vteróque prolem capere confusam impio.
Perge,& nefandis verte naturam ignibus.
Cur monstra cessant? aula cur fratris vacat?
Prodigia toties orbis insueta audiet,
Natura toties legibus cedet suis,
Quoties amabit Cressa. PHAE. *Quæ memoras, scio*
Vera esse nutrix: sed furor cogit sequi
Peiora, vadit animus in præceps sciens,
Remeátque frustra sana consilia expetens:
Sic cùm grauatam nauita aduersa ratem
Propellit vnda, cedit in vanum labor,
Et victa prono puppis aufertur vado.
Quod ratio poscit, vincit ac regnat furor,
Potiénsque tota mente dominatur Deus.
Hic volucer omni regnat in terra potens,
Ipsúmque flammis torret indomitis Iouem.
Gradiuus istas belliger sensit faces:
Opifex trisulci fulminis sensit Deus:
Et qui furentes semper Aetnæis iugis
Versat caminos, igne tam paruo calet.
Ipsúmque Phœbum, tela qui neruo regit.
Figit sagitta certior missa puer,
Volitátque cælo pariter,& terris grauis.
NVT. *Deum esse amorem, turpiter vitio fauens*
Finxit libido: quóque liberior foret,
Titulum furori numinis falsi addidit.

Natum

Natum per omnes, ſcilicet terras vagum
Erycina mittit: ille per cælum volans,
Proterua tenera tela molitur manu,
Regnúmq; tantum minimus in ſuperos habet:
Vana iſta demens animus aſciuit ſibi,
Venerisq; numen finxit, atque arcus Dei.
Quiſquis ſecundis rebus exultat nimis,
Fluitque luxu, ſemper inſolita appetens,
Hunc illa magnæ dira fortunæ comes
Subit libido: non placent ſuetæ dapes,
Non tecta ſani moris, aut vilis cibus.
Cur in penates rarius tenues ſubit
Hæc delicatas eligens peſtis domos?
Cur ſancta paruis habitat in tectis Venus?
Mediúmq; ſanos vulgus affectus tenet?
Et ſe coercent modica? contra diuites,
Regnóq; fulti, plura quàm fas eſt, petunt?
Quod non poteſt, vult poſſe, qui nimium poteſt.
Quid deceat alto præditam ſolio, vides:
Metue, ac verere ſceptra remeantis viri.
PH. *Amoris in me maximum regnum fero,*
Reditusq; nullos metuo: non vnquam amplius
Conuexa tetigit ſupera, qui merſus ſemel
Adijt ſilentem nocte perpetua domum.
NVT. *Ne crede, Ditis clauſerit regnum licet,*
Canisq; diras Stygius obſeruet fores,
Solus negatas inueniet Theſeus vias.
PH. *Veniam ille amori forſitan noſtro dabit.*
NVT. *Immitis etiam coniugi caſtæ fuit.*

Experta sæuam est barbara Antiope manum.
Sed posse flecti coniugem iratum puta:
Quis huius animum flectet intractabilem?
Exosus omne fœmineum nomen fugit,
Immitis annos cœlibi vitæ dicat:
Connubia vitat, genus Amazonium scias,
PH. *Hunc in niuosi collis hærentem iugis,*
Et aspera agili saxa calcantem pede,
Sequi per alta nemora, per montes placet.
NVT. *Resistet ille, seq; mulcendum dabit?*
Castosq; ritus Venere non casta exuet?
Tibi ponet odium, cuius odio forsitan (test?
Persequitur omnes? PH. *Precibus haud vinci po-*
NVT. *Ferus est.* PH. *Amore didicimus vinci feros.*
NVT *Fugiet.* PH. *Per ipsa maria, si fugiat, sequar.*
NVT. *Patris memẽto.* P. *Meminim⁹ matris simul.*
NVT. *Genus omne ꝓfugit.* PH. *Pellicis careo metu.*
NVT. *Aderit maritus.* PH. *Nempe Pirithoi comes.*
NVT. *Aderitq; genitor* PH. *Mitis Ariadnæ pater.*
NVT. *Per has senectæ splendidas supplex comas,*
Fessumq; curis pectus, & chara vbera
Precor furorem siste, teq; ipsam adiuua.
Pars sanitatis, velle sanari fuit.
PH. *Non omnis animo cessit ingenuo pudor:*
Paremus altrix, qui regi non vult, amor
Vincatur: haud te fama maculari sinam.
Hæc sola ratio est, vnicum effugium mali:
Virum sequamur, morte præuertam nefas.
NVT. *Moderare alumna mentis effrenæ impetus.*

Animos

Animos coerce: dignam ob hoc vita reor,
Quòd esse temet autumas dignam nece.
PH. *Decreta mors est, quaeritur fati genus:*
Laqueóne vitam finiam, an ferro incubem.
An missa praeceps arce Palladia cadam.
NVT. *Prò castitatis vindicem armemus manū.*
Sic te senectus nostra praecipiti sinet
Perire leto? siste furibundum impetum.
Haud facile quisquam ad vitam reuocari potest.
PH. *Prohibere nulla ratio periturum potest,*
Vbi quis mori constituit, & debet mori.
NVT. *Solamen annis vnicum fessis hera,*
Si tam proteruus incubat menti furor,
Contemne famam: fama vix vero fauet:
Peius merenti melior, & peior bono.
Tentemus animum tristem, & intractabilem:
Meus iste labor est, aggredi iuuenem ferum,
Mentémq; saeuam flectere immitis viri.

CHORVS.
Sapphici versus.

DIua non miti generata ponto,
Quam vocat matrem geminus Cupido
Impetens flammis simul, & sagittis:
Iste lasciuus puer, acre nitens,
Tela quàm certo iaculatur arcu:
Labitur totas furor in medullas,
Igne furtiuo populante venas,
Non habet latam data plaga frontem,
Sed vorat tectas penitus medullas.

Nulla pax isti puero: per orbem
Spargit effusas agilis sagittas.
Quæq; nascentem videt ora solem,
Quæq; ad occasus iacet ora seros,
Si qua feruenti subiecta Cancro est:
Si qua maioris glacialis Vrsæ
Semper errantes patitur colonos,
Nouit hos æstus. iuuenum feroces
Concitat flammas, senibúsq; fessis
Rursus extinctos reuocat calores.
Virginum ignoto ferit igne pectus?
Et iubes cælo superos relicto
Vultibus falsis habitare terras.
Thessali Phœbus pecoris magister
Egit armentum, positoq; plectro
Impari tauros calamo vocauit.
Induit formas quoties minores
Ipse qui cælum, nebulásq; ducit?
Candidas ales modo mouit alas,
Dulcior vocem moriente cycno.
Fronte nunc torua petulans iuuencus
Virginum strauit sua terga ludo,
Pérq; fraternos mala regna fluctus,
Vngula lentos imitante remos,
Pectore aduerso domuit profundum,
Pro sua vector timidus rapina.
Arsit obscuri Dea clara mundi
Nocte deserta, nitidósq; fratri
Tradidit currus aliter regendos.

Ille

Ille nocturnas agitare bigas
Discit, & gyro breuiore flecti.
Nec suum tempus tenuere noctes,
Et dies tardo remeauit ortu,
Dum tremunt axes grauiore curru.
Natus Alcmena posuit pharetras,
Et minax vasti spolium leonis,
Passus aptari digitis smaragdos,
Et dari legem rudibus capillis:
Crura distincto religauit auro,
Luteo plantas cohibente socco:
Et manu, clauam modo qua gerebat,
Fila deduxit properante fuso.

Anapæstici.

Vidit Perses, ditisq; ferax
Lydia regni deiecta feri
Terga Leonis, humerisq;, quibus
Sederat alti regia cæli,
Tenuem Tyrio stamine pallam.
Sacer est ignis (credite læsis)
Nimiúmq; potens, quà terra mari
Cingitur alto, quáq; ætherio
Candida mundo sidera currunt.
Hæc regna tenet pueri immitis,
Spicula cuius sentit in imis
Cærulus vndis grex Nereidum,
Flammásq; nequit leuare mari.
Ignes sentit genus aligerum.
Venere instincti, quàm magna gerunt

Nulla pax isti puero: per orbem
Spargit effusas agilis sagittas.
Quaeq; nascentem videt ora solem,
Quaeq; ad occasus iacet ora seros,
Si qua feruenti subiecta Cancro est:
Si qua maioris glacialis Vrsae
Semper errantes patitur colonos,
Nouit hos aestus. iuuenum feroces
Concitat flammas, senibúsq; fessis
Rursus extinctos reuocat calores.
Virginum ignoto ferit igne pectus?
Et iubes caelo superos relicto
Vultibus falsis habitare terras.
Thessali Phoebus pecoris magister
Egit armentum, positoq; plectro
Impari tauros calamo vocauit.
Induit formas quoties minores
Ipse qui caelum, nebulásq; ducit?
Candidas ales modo mouit alas,
Dulcior vocem moriente cycno.
Fronte nunc torua petulans iuuencus
Virginum strauit sua terga ludo,
Pérq; fraternos mala regna fluctus,
Vngula lentos imitante remos,
Pectore aduerso domuit profundum,
Pro sua vector timidus rapina.
Arsit obscuri Dea clara mundi
Nocte deserta, nitidósq; fratri
Tradidit currus aliter regendos.

Ille nocturnas agitare bigas
Discit, & gyro breuiore flecti.
Nec suum tempus tenuere noctes,
Et dies tardo remeauit ortu,
Dum tremunt axes grauiore curru.
Natus Alcmena posuit pharetras,
Et minax vasti spolium leonis,
Passus aptari digitis smaragdos,
Et dari legem rudibus capillis:
Crura distincto religauit auro,
Luteo plantas cohibente socco:
Et manu, clauam modo qua gerebat,
Fila deduxit properante fuso.

Anapæstici.

Vidit Perses, ditisq; ferax
Lydia regni deiecta feri
Terga Leonis, humerisq;, quibus
Sederat alti regia cæli;
Tenuem Tyrio stamine pallam.
Sacer est ignis (credite læsis)
Nimiumq; potens, quà terra mari
Cingitur alto, quáq; æthereo
Candida mundo sidera currunt.
Hæc regna tenet pueri immitis,
Spicula cuius sentit in imis
Cærulus vndis grex Nereidum,
Flammásq; nequit eleuare mari.
Ignes sentit genus aligerum.
Venere instincti, quàm magna gerunt

Grege pro toto bella iuuenci.
Si coniugio timuere suo,
Poscunt timidi prælia cerui,
Et mugitus dant, concepti
Signa furoris. tunc virgatas
India tigres decolor horret.
Tunc vulnificos acuit dentes
Aper, & toto est spumeus ore.
Pœni quatiunt colla leones,
Cùm mouit amor, tum sylua gemit
Murmure sæuo. amat insani
Bellua ponti, lucæq; boues.
Vendicat omnes natura sibi.
Nihil immune est: odiúmque perit
Cùm iußit amor, veteres cedunt
Ignibus iræ. quid plura canam?
Vincit sæuas cura nouercas.

ACTVS SECVNDVS.

PHAEDRA. NVTRIX. HIPPOLYTVS.

Trimetri Iambici.

ALtrix profare quid feras: quonam in loco est?
NVT. *Spes nulla tantum posse leniri malum,*
Finisq; flammis nullus insanis erit.
Terretur æstu tacito, & inclusus quoque,
Quamuis tegatur, proditur vultu furor.
Erumpit oculis ignis, & lapsæ genæ
Lucem recusant: nil idem dubiæ placet;
Artusq; variè iactat incertus dolor.
Nunc vt soluto labitur moriens gradu,

Et vix labante sustinet collo caput:
Nec se quieti reddit, & somni immemor
Noctem querelis ducit: attolli iubet,
Iterumq; poni corpus: & solui comas,
Rursusq; fingi: semper impatiens sui
Mutatur habitus: nulla iam Cereris subit
Cura, aut salutis: vadit incerto pede
Iam viribus defecta, non idem vigor,
Non ora tingens nitida purpureus rubor.
Populatur artus cura: iam gressus tremunt,
Tenerq; nitidi corporis cecidit decor.
Et, qui tenebant signa Phœbeæ facis
Oculi, nil gentile, nec patrium micant.
Lacrymæ cadunt per ora, & assiduo genæ
Rore irrigantur, qualiter Tauri iugis
Tepido madescunt imbre perfusæ niues.
Sed en patescunt regiæ fastigia,
Recliuis ipsa sedis auratæ toto
Solitos amictus mente non sana abnuit.
PH. *Remouete famulæ purpura atque auro illitas*
Vestes, procul sit muricis Tyrij rubor,
Quæ fila ramis vltimi Seres legunt.
Breuis expeditos Zona constringat sinus.
Ceruix monili vacua, nec niueus lapis
Deducat aures, Indici donum maris.
Odore crinis sparsus Assyrio vacet.
Sic temere iactæ colla perfundant comæ,
Humerosq; summos: cursibus motæ citis.
Ventos sequantur. læua se pharetræ dabit.

Hastile vibret dextra Thessalicum manus.
Talis seueri mater Hippolyti fuit:
Qualis relictis frigidi ponti plagis,
Egit cateruas, Atticum pulsans solum,
Aut Tanais, aut Maeotis, & nodo comas
Coegit, emisitq́; lunata latus
Protecta pelta, talis in syluas ferar.
NVT. *Sepone questus, non leuat miseros dolor,*
Regina: saeuis ecquis est flammis modus?
Agreste placa Virginis numen Deae.
Regina nemorum, sola, quae montes colis,
Et vna solis montibus coleris Dea,
Conuerte tristes omnium in melius minas.
O magna syluas inter, & lucos Dea,
Clarúmq; caeli sidus, & noctis decus,
Cuius relucet mundus alterna face
Hecate triformis, en ades coeptis fauens.
Animum rigentem tristis Hippolyti doma:
Amare discat, mutuos ignes ferat;
Det faciles aures: mitiga pectus ferum,
Inuerte mentem: toruus, auersus, ferox
In iura Veneris redeat, huc vires tuas
Intende: sic te lucidi vultus ferant;
Et nube rupta cornibus puris eas.
Sic te regentem frena nocturni aetheris
Detrahere nunquam Thessali cantus queant,
Nullúsq; de te gloriam pastor ferat.
Ades inuocata, iam fauet votis Dea.
Ipsum intuor solenne venerantem sacrum,

Nullo latus comitante. quid dubitas? dedit
Tempus, locumq́; casus. vtendum artibus.
Trepidamus: haud est facile mandatum scelus
Audere: verum iusta, qui reges timet,
Deponat, omne pellat ex animo decus.
Malus est minister regij imperij pudor.
HIP. *Quid huc seniles fessa moliris gradus*
O fida nutrix, turbidam frontem gerens,
Et mœsta vultus? sospes est certe parens?
Sospésq; Phædra? stirpis & geminæ iugum?
NVT. *Metus remitte, prospero regnũ in statu est,*
Domúsq; florens sorte felici viget.
Sed tu beatis mitior rebus veni,
Nanque anxiam me cura sollicitat tui.
Quòd te ipse pœnis grauibus infestus grauas.
Quem fata cogunt, hic quidem viuat miser:
At si quis vltro se malis offert volens,
Séq; ipse torquet, perdere est dignus bona,
Queis nescit vti. potius annorum memor
Mentem relaxa, motibus festis facem
Attolle, curas Bacchus exoneret graues.
AEtate fruere, mobili cursu fugit.
Nunc facile pectus, grata nunc iuueni Venus.
Exultet animus: cur toro viduo iaces?
Tristem iuuentam solue: nunc luxus rape.
Effunde habenas, optimos vitæ dies
Effluere prohibe: propria describit Deus
Officia, & æuum per suos ducit gradus.
Lætitia iuuenem, frons decet tristis senem.

Quid te coerces, & necas rectam indolem?
Seges illa magnum fœnus agricolæ dabit,
Quæcunq; lætus tenera luxuriat satis.
Arborq; celso vertice euincit nemus,
Quam non maligna cadit, aut resecat manus.
Ingenia melius recta se in laudes ferunt,
Si nobilem animum vegeta libertas alit.
Truculentus, & syluester, & vitæ inscius
Tristem iuuentam, Venere deserta, colis.
Hoc esse munus credis indictum viris,
Vt dura tolerent, cursibus domitent equos,
Et sæua bella Marte sanguineo gerant?
Prouidit ille maximus mundi parens,
Cùm tam rapaces cerneret fati minas,
Vt damna semper sobole repararet noua.
Excedat, agedum, rebus humanis Venus,
Quæ supplet, ac restituit humanum genus:
Orbis iacebit squallido turpis situ.
Vacuum sine vllis classibus stabit mare,
Alesq; cœlo deerit, & syluis fera,
Solis & aër peruius ventis erit.
Quàm varia leti genera mortalem trahunt,
Carpuntq; turbam: pontus, & ferrum, & doli.
Sed fata credas deesse, sic atram Styga
Iam petimus vltrò, cælibem vitam probet
Sterilis iuuentus, hoc erit, quidquid vides,
Vnius æui turba, & in semet ruet.
Proinde vitæ sequere naturam ducem,
Vrbem frequenta, ciuium cœtus cole.

HIP. *Non alia magis est libera, & vitio carens,*
Ritúsque melius, vita, quæ priscos colat,
Quàm quæ, relictis mœnibus, syluas amat.
Non illum auaræ mentis inflammat furor,
Qui se dicauit montium insontem iugis:
Non aura populi, & vulgus infidum bonis:
Non pestilens inuidia, non fragilis fauor,
Non ille regno seruit, ac regno imminet,
Vanósque honores sequitur, aut fluxas opes
Spei, metúsque liber: haud illum niger,
Edáxque liuor dente degeneri petit:
Nec scelera populos inter atque vrbes sita
Nouit: nec omnes conscius strepitus pauet.
Haud verba fingit: mille non quærit tegi
Diues columnis, nec trabes multo insolens
Suffigit auro: non cruor largus pias
Inundat aras: fruge nec sparsi sacra
Centena niuei colla submittunt boues:
Sed rure vacuo potitur, & aperto æthere
Innocuus errat, callidas tantum feris
Struxisse fraudes nouit, & fessus graui
Labore niueo corpus Ilysso fouet.
Nunc ille ripam celeris Alphei legit:
Nunc nemoris alti densa metitur loca,
Vbi Lerna puro gelida perlucet vado,
Sedémque mutat. hîc aues querulæ fremunt,
Ramíque ventis lene percussi tremunt,
Veterésque fagi. iuuat hîc aut amnis vagi
Pressisse ripas: cespite aut nudo leues

Duxis

Duxisse somnos: siue fons largus citas
Diffundit vndas, siue per flores nouos
Fugiente dulcis murmurat riuo sonus.
Excussa syluis poma compescunt famem,
Et fraga paruis vulsa dumetis cibos
Faciles ministrant. regios luxus procul
Est impetus fugisse. sollicito bibant
Auro superbi. quam iuuat nuda manu
Captasse fontem? si celer somnus premit,
Secura duo membra versantur toro.
Non in recessu furta, & obscuro improbus
Quærit cubili, seq; multiplici timens
Domo recondit: æthera, ac lucem petit,
Et teste cœlo viuit. hoc equidem reor
Vixisse ritu, prima quos mistos deis
Profudit ætas: nullus iis auri fuit
Cæcus cupido, nullus in campo sacer
Diuisit agros arbiter populis lapis:
Nondum secabant credulæ pontum rates:
Sua quisque norat maria: non vasto aggere
Crebráque turre cinxerant vrbes lacus:
Non arma sæua miles aptabat manu:
Nec torta clausas fregerat saxo graui
Ballista portas: iussa nec dominum pati
Iuncto ferebat terra seruitium boue:
Sed arua per se fœta poscentes nihil
Pauere gentes: syluæ natiuas opes,
Et opaca dederant antra natiuas domos.
Rupere fœdus impius lucri furor,

Et ira præceps, quæq; succensas agit
Libido mentes: venit imperij sitis
Cruenta, factus præda maiori minor,
Pro iure vires esse: tum primum manu
Bellare nuda, saxáque, & ramos rudes
Vertêre in arma. non erat gracili leuis
Armata ferro cornus, aut longo latus
Mucrone cingens ensis, aut cristæ caput
Galeæ comantes: tela faciebat dolor.
Inuenit artes bellicus Mauors nouas,
Et mille formas mortis: hinc terras cruor
Infecit omnes fusus, & rubuit mare.
Tum scelera dempto fine per cunctas domos
Iere: nullum caruit exemplo nefas:
A fratre frater, dextera nati parens
Cecidit, maritus coniugis ferro iacet:
Perimuntque fœtus impiæ matres suos.
Taceo nouercas: mitius nil est feris.
Sed dux malorum fœmina, & scelerum artifex
Obsedit animos: cuius incestæ stupris
Fumant tot vrbes, bella tot gentes gerunt,
Et versa ab imo regna tot populos premunt.
Sileantur aliæ, sola coniux Aegei
Medea reddit fœminas dirum genus.
NVT. *Cur omnium fit culpa paucarum scelus?*
HIP. *Detestor omnes, horreo, fugio, execror,*
Sit ratio, sit natura, sit dirus furor,
Odisse placuit: Ignibus iungens aquas,
Et amica ratibus antè promittet vada

Incerta

Incerta Syrtis: antè ab extremo sinu
Hesperia Tethys lucidum attollet diem:
Et ora damis blanda præbebunt lupi,
Quàm victus animum fœminæ mitem geram.
NVT. *Sæpe obstinatis induit frænos amor,*
Et odia mutat. regna materna aspice,
Illæ feroces sentiunt Veneris iugum.
Testaris istud vnicus genitus puer.
HIP. *Solamen vnum matris amissæ fero,*
Odisse quòd iam fœminas omnes licet.
NVT. *Vt dura cautes vndique intractabilis*
Resistit vndis, & lacessentes aquas
Longe remittit, verba sic spernit mea.
Sed Phædra præceps graditur impatiens moræ:
Quò se dabit fortuna? quò verget furor?
Repente terræ corpus exanimum cadit,
Et ora morti similis obduxit color.
Attolle vultus, dimoue vocis moras,
Tuus en alumna temet Hippolytus tenet.

PHAEDRA. HYPPOLYTVS.
NVTRIX.
Trimetri Iambici.

Q*Vis me dolori reddit, atque æstus graues*
Reponit animo? quàm bene exciderā mihi,
Cur dulce munus redditæ lucis fugis?
Aude anime, tenta, perage mandatum tuum,
Intrepida constent verba: qui timide rogat,
Docet negare: magna pars sceleris mei
Olim peracta est: serus est nobis pudor:

Amaui

Amauimus nefanda: si cœpta exequor,
Forsan iugali crimen abscondam face.
Honesta quædam scelera successus facit.
En incipe anime. commodes paulum precor,
Secretus aures, si quis est, abeat comes.
HIP. *En locus ab omni liber arbitrio vacat.*
PH. *Sed ora cœptis transitum verbis negant,*
Vis magna vocem emittit, at maior tenet.
Vos testor omnes cœlites, hoc, quod volo.
HIP. *Animúsne cupiens aliquid effari, nequit?*
PH. *Curæ leues loquuntur, ingentes stupent.*
HIP. *Committe curas auribus mater meis.*
PH. *Matris superbũ est nomen, & nimium potens,*
Nostros humilius nomen affectus decet.
Me vel sororem Hippolyte, vel famulam voca:
Famulámque potius, omne seruitium feram.
Non me per altas ire, si iubeas, niues,
Pigeat, gelatis ingredi Pindi iugis:
Non, si per ignes ire, & infesta agmina,
Cuncter paratis ensibus pectus dare.
Mandata recipe, sceptra, me famulam accipe:
Te imperia regere, me decet iussa exequi.
Muliebre non est regna tutari patris.
Tu, qui iuuentæ flore primæuo viges,
Ciues paterno fortis imperio rege.
Sinu receptam supplicem, ac seruam rege.
Miserere viduæ. HIP. *Summus hoc omen deus*
Auertat: aderit sospes actutum parens.
PH. *Regni tenacis dominus, & tacitæ Stygis*

Nullam

Nullam relictos fecit ad superos viam.
Thalami remittet ille raptorem sui?
Nisi fortè amori placidus & Pluto sedet.
HIP. *Illum quidem æqui cælites reducem dabunt:*
Sed, dum tenebit vota in incerto Deus,
Pietate charos debita fratres colam,
Et te tuebor, esse ne viduam putes,
Ac tibi parentis ipse supplebo locum.
PH. *O spes amantum credula, ô fallax amor,*
Satísne dixit? precibus admotis agam.
Miserere, tacitæ mentis exaudi preces.
Libet loqui, pigetq́;. HIP. *Quodnã istud malũ est?*
PH. *Quod in nouercã cadere vix credas, malum.*
HIP. *Ambigua voce verba perplexe iacis:*
Effare apertè. PH. *Pectus insanum vapor,*
Amórque torret, intimas sæuus vorat
Penitus medullas, atque per venas meat
Visceribus ignis mersus, & venis latens,
Vt agilis altas flamma percurrit trabes.
HIP. *Amore nempe Theseica sto furis?*
PH. *Hippolyte sic est: Thesei vultus amo*
Illos priores, quos tulit quondam puer,
Cùm prima puras barba signaret genas.
Monstrique cæcam Gnossij vidit domum,
Et longa curua fila collegit via.
Quis tum ille fulsit? presserant vittæ comam,
Et ora flauus tenera tingebat rubor.
Inerant lacertis mollibus fortes tori,
Tuæve Phœbes vultus, aut Phœbi mei,

Tuus

Tuúsque potius: talis, en talis fuit,
Cùm placuit hosti: sic tulit celsum caput.
In te magis refulget incomptus decor:
Et genitor in te totus: & torua tamen
Pars aliqua matris miscet ex æquo decus.
In ore Graio Scythicus apparet rigor.
Si cum parente Creticum intrasses fretum,
Tibi fila potius nostra neuisset soror.
Te te soror, quacunque siderei poli
In parte fulges, inuoco ad causam parem,
Domus sorores vna corripuit duas:
Te genitor, at me natus: en supplex iacet
Allapsa genibus regiæ proles domus,
Respersa nulla labe, intacta & innocens:
Tibi mittor vni, certa descendi ad preces,
Finem hic dolori faciet, aut vitæ dies:
Miserere amantis. HIP. *Magne regnator deûm*
Tam lentus audis scelera? tam lentus vides?
Ecquando sæua fulmen emittes manu?
Si nunc serenum est, omnis impulsus ruat
Aether, & atris nubibus condat diem,
Ac versa retro sidera obliquos agant
Retorta cursus: túque sidereum caput
Radiante Titan, tu nefas stirpis tuæ
Speculare, lucem merge, & in tenebras fuge.
Cur dextra diuûm rector, atque hominum vacat
Tua? nec trisulca mundus ardescit face?
In me tona, in me fige, me velox cremet
Transactus ignis: sum nocens, merui mori.

Placui nouercæ. dignus an stupris ego?
Scelerique tanto visus ego solus tibi
Materia facilis? hoc meus meruit rigor?
O scelere vincens omne fœmineum genus,
O maius ausa matre monstrifera malum,
Genitrice peior: illa se tantum stupro
Contaminauit, & tamen tacitum diu
Crimen biformis partus exhibuit nota,
Scelúsque matris arguit vultu truci
Ambiguus infans, ille te venter tulit.
O ter, quatérque prospero fato dati,
Quos hausit, & peremit, & leto dedit
Odium, dolúsque: genitor inuideo tibi.
Colchide nouerca maius hoc maius malum est.
PH. *Et ipsa nostræ fata cognosco domus:*
Fugienda petimus, sed mei non sum potens.
Te vel per ignes, per mare insanum sequar,
Rupésque, & amnes, vnda quos torrens rapit.
Quacunque gressus tuleris, hac amens sequar.
Iterum superbe genibus aduoluor tuis.
HIP. *Procul impudicos corpore à casto amoue*
Tactus quid hoc est? etiam in amplexus ruit.
Stringatur ensis: merita supplicia exigat.
En impudicum crine contorto caput
Læua reflexi, iustior nunquam focis
Datus tuis est sanguis arcitenens dea.
PH. *Hippolyte, nunc me compotem voti facis,*
Sanas furentem, maius hoc voto meo est,
Saluo vt pudore manibus immoriar tuis.

HIP.

HIP. *Abscede, viue, nequid exores? & hic*
Contactus ensis deserat castum latus.
Quis eluet me Tanais? aut quæ barbaris
Mæotis vndis Pontico incumbens mari?
Non ipse toto magnus Oceano pater
Tantum expiarit sceleris. ô syluæ, ô feræ.
NVT. *Depresa culpa est: anime quid segnis stupes?*
Regeramus ipsi crimen, atque vltro impiam
Venerem arguamus. scelere velandum est scelus.
Tu[illegible]mum est inferre, cùm timeas, gradum.
Ausæ priores simus, an passæ nefas,
Secreta cum sit culpa, quis testis sciet?
Adeste Athenæ, fida famulorum manus
Fer opem: nefandi raptor Hippolytus stupri
Instat, premítque, mortis intentat metum:
Ferro pudicam terret. en præceps abit,
Ensémque trepida liquit attonitus fuga.
Pignus tenemus sceleris: hanc mæstam prius
Recreate: crinis tractus, & laceræ comæ
Vt sunt remaneant. facinoris tanti notas
Referte in vrbem. recipe iam sensus hera.
Quid te ipsa lacerans omnium aspectum fugis?
Mens impudicam facere, non casus, solet.

CHORVS.
Sapphici versus.

F*Vgit insanæ similis procellæ,*
Ocyor nubes glomerante Coro,
Ocyor cursum rapiente flamma,
Stella cum ventis agitata longos

Corripit ignes.
Conferat tecum decus omne priscum
Fama miratrix senioris aeui.
Pulchrior tanto tua forma lucet,
Clarior quanto micat orbe pleno,
Cùm suos ignes coëunte cornu
Iunxit, & curru properante pernox
Exerit vultus rubicunda Phœbe.
Nec tenent stellæ faciem minores:
Qualis est primas referens tenebras
Nuntius noctis, modo lotus vndis
Hesperus, pulsis iterum tenebris
Lucifer idem.

Asclepiadei.

Et tu thyrsigera Liber ab India,
Intonsa iuuenis perpetuum coma,
Tigres pampinea cuspide territans,
Ac mitra cohibens cornigerum caput,
Non vinces rigidas Hippolyti comas.
Nec vultus nimium suspicias tuos,
Omneis per populos fabula distulit,
Phædræ quem Bromio prætulerit soror.
Anceps forma bonum mortalibus,
Exigui donum breue temporis,
Vt velox celeri pede laberis:
Non sic vere nouo prata decentia
Aestatis calidæ dispoliat vapor,
Sæuit solstitio cum medius dies,
Et noctem breuibus præcipitat rotis:

Languescunt folio lilia pallido,
Et grata capiti deficiunt rosæ.
Vt fulgor teneris qui radiat genis
Momento rapitur, nulláq; non dies
Formosi spolium corporis abstulit.
Res est forma fugax. quis sapiens bono
Confidat fragili? dum licet, vtere:
Tempus: sed tacitum subruet, horáq;
Semper præterita deterior subit.
Quid deserta petis? tutior auijs
Non est forma locis: te nemore abditum,
Cum Titan medium constituit diem,
Cinget turba licens Naiades improbæ,
Formosos solite claudere fontibus.
Et somnis facient insidias tuis
Lasciuæ nemorum & montiuagæ deæ,
Panes quas Dryadas montiuagi petunt.
Aut te stellifero despiciens polo
Sidus post veteres Arcadas editum,
Currus non poterit flectere candidos.
Et nuper rubuit, nulláq; lucidis
Nubes sordidior vultibus obstitit.
At nos solliciti lumine turbido
Tractam Thessalicis carminibus rati,
Tinnitus dedimus: tu fueras labor,
Et tu causa moræ, te dea noctium
Dum spectat, celeres sustinuit vias.
Vexent hanc faciem frigora parcius,
Hæc solem facies rarius appetat,

Lucebit pario marmore clarius.
Quàm grata est facies torua viriliter,
Et pondus veteris triste supercili!
Phœbo colla licet splendida compares,
Illum cæsaries nescia colligi
Perfundens humeros ornat, & integit.
Te frons hirta decet, te breuior coma
Nulla lege iacens: tu licet asperos,
Pugnacésq; deos viribus arceas,
Et vasti spatio vincere corporis,
Aequas Herculeos iam iuuenis toros;
Martis belligeri pectore latior,
Si dorso libeat cornipedis vehi,
Frænis Castorea mobilior manu
Spartanum poteris flectere Cyllarum.
Amentum digitis tende prioribus,
Et totis iaculum dirige viribus:
Tam longè dociles spicula figere
Non mittent gracilem Cretes arundinem,
At, si tela modo spargere Parthico
In cælum placeat, nulla sine alite
Descendent tepido viscere condita:
Prædam de medijs nubibus afferes.
Raris forma viris, secula prospice,
Impunita fuit: te melior Deus
Tutum prætereat, formáq; nobilis
Deformis senij limina transeat.

Trimetri.

Quid sinat inausum fæminæ præceps furor?

Nefand

Nefanda iuueni crimina insonti apparat:
In scelere quærit crine lacerato fidem.
Decus omne turbat capitis, humectat genas.
Instruitur omnis fraude fœminea dolus.
Sed iste quisnam est regium in vultu decus
Gerens, & alto vertice attollens caput?
Vt ora iuueni paria Pirithoo gerit:
Ni languido candore pallerent genæ,
Starétq; recta squallor incultus coma.
En ipse Theseus redditus terris adest.

ACTVS TERTIVS.

THESEVS. NVTRIX.

Trimetri Iambici.

TAndem profugi noctis æternæ plagam,
Vastóq; manes carcere vmbrantem polum:
Vt vix cupitum sufferunt oculi diem!
Iam quarta Eleusis dona Triptolemi secat,
Parémq; toties Libra composuit diem,
Ambiguus vt me sortis ignotæ labor
Detinuit, inter mortis, & vitæ mala,
Pars vna vitæ mansit extincto mihi,
Mersus malorum finis Alcides fuit:
Qui cùm reuulsum Tartaro extraheret Canem,
Me quoq; supernas pariter ad sedes tulit.
Sed fessa virtus robore antiquo caret,
Trepidántq; gressus heu labor quantus fuit,
Phlegethonte imo petere longinquum æthera,
Pariuérq; mortem fugere, & Alciden sequi?

Quis fremitus aures flebilis pepulit meas?
Expromat aliquis luctus, & lacrymæ, & dolor,
Liminéq; in ipso vasta lamentatio,
Hospitia digna prorsus inferno hospite.
NVT. *Tenet obstinatum Phædra consilium necis,*
Fletúsq; nostros spernit, ac morti imminet.
TH. *Quæ causa leti? reduce cur moritur viro?*
NVT. *Hæc ipsa letum causa maturum attulit.*
TH. *Perplexa magnum verba nescio quid tegūt.*
Effare aperte quis grauet mentem dolor.
NVT. *Haud pandit vlli, mœsta secretum occulit:*
Statuítq; secum ferre, quo moritur, malum.
TH. *Iam perge quæso, perge, properato est opus.*
Reserate clausos regij postis lares.

THESEVS. PHAEDRA.
Trimetri Iambici.

O Socia thalami, siccine aduentum viri,
Et expetiti coniugis vultum excipis:
Quin ense viduas dexteram? atq; animum mihi
Restituis? & te quidquid è vita fugat,
Expromis? PH. *Eheu, per tui sceptrum imperi*
Magnanime Theseu, pérq; natorum indolem,
Tuósq; reditus, pérq; iam cineres meos,
Permitte mortem. TH. *Causa quæ cogit mori?*
PH. *Si causa leti dicitur, fructus perit.*
TH. *Nemo istud alius, me quidem excepto, audiet:*
Aures pudicas coniugis solas times?
Effare, fido pectore arcana occulam.
PH. *Alium silere quod voles, primus sile.*

TH.

TH. *Leti facultas nulla continget tibi.*
PH. *Mori volenti deesse nunquam mors potest.*
TH. *Quod sit luendũ morte delictũ, indica:* (*uẽt.*
PH. *Quod viuo.* TH. *lacrymæ nonne te nostræ mo-*
PH. *Mors optima est, perire lacrymandum suis.*
TH. *Silere pergit: verbere, ac vinclis anus,*
Altrixq; prodet, quidquid hæc fari abnuit.
Vincite ferro, verberum vis extrahat
Secreta mentis. PH. *Ipsa iam fabor, mane.*
TH. *Quidnã hora mœsta auertis & lacrymas ge-*
Subito coortas veste prætenta obtegis? (*nis*
PH. *Te te creator cælitum testem inuoco,*
Et te coruscum lucis ætheriæ iubar,
Ex cuius ortu nostra dependet domus:
Tentata precibus restiti: ferro ac minis
Non cessit animus, vim tamen corpus tulit.
Labem hanc pudoris eluet noster cruor.
TH. *Quis, ede, nostri decoris euersor fuit?*
PH. *Quē rere minime.* TH. *Quis sit, audire expeto.*
PH. *Hic dicet ensis, quem tumultu territus*
Liquit stuprator, ciuium accursum timens.
TH. *Quod facinus, heu me, cerno? quod monstrum*
Regale paruis asperum signis ebur (*intuor?*
Capulo refulget, gentis Actææ decus.
Sed ipse quonam euasit? PH. *Hi trepidum fuga*
Videre famuli concitum celeri pede.
TH. *Pro sancta pietas, pro gubernator poli,*
Et qui secundum in fluctibus regnum tenes:
Vnde ista venit generis infandi lues?

Hunc Graia tellus aluit, an Taurus Scythes,
Colchúsq; Phases? redit ad autores genus,
Stirpémq; primam degener sanguis refert.
Est prorsus iste gentis armigeræ furor
Odisse Veneris fœdera, & castum diu
Vulgare populis corpus. O tetrum genus,
Non vlla victum lege melioris soli,
Feræ quoq; ipsæ Veneris euitant nefas:
Generísq; leges inscius seruat pudor.
Vbi vultus ille, & ficta maiestas viri?
Atq; habitus horrẽs, prisca, & antiqua appetens?
Morúmq; senium triste, & aspectu graue?
O vita fallax, abditos sensus geris,
Animísq; pulchram turbidis faciem induis.
Pudor impendentem celat, audacem quies,
Pietas nefandum, vera fallaces probant:
Simulántq; molles dura syluarum incola
Ille efferatus, castus, intactus, rudis,
Mihi te reseruas? à meo primum toro
Et scelere tanto placuit ordiri virum?
Iamiam superno numini grates ago
Quòd icta nostra cecidit Antiope manu:
Quòd non ad antra Stygia descendens tibi
Matrem reliqui: profugus ignotas procul
Percurre gentes: te licet terra vltimo
Summota mundo dirimat Oceani plagis,
Orbémq; nostris pedibus obuersum colas:
Licet in recessu penitus extremo abditus
Horrifera celsi regna transieris poli,

Hyem

Hyeméſq; ſupra poſitus, & canas niues,
Gelidi frementes liqueris Boreæ minas,
Poſt te furentes ſceleribus pœnas dabis.
Profugum per omnes pertinax latebras premam,
Longinqua, clauſa, abſtruſa, diuerſa, inuia
Emetiemur: nullus obſtabit locus:
Huc nota mittam, tela quò mitti haud queunt.
Scis vnde redeam? genitor æquoreus dedit,
Vt vota prono trina concipiam Deo:
Et inuocata munus hoc ſanxit Styge.
En perage donum triſte regnator freti,
Non cernat vltra lucidum Hippolytus diem,
Adeátq; manes iuuenis irato patre.
Fer abominandam nunc opem nato parens.
Nunquam ſupremum numinis manus tui.
Conſumeremus, magna ni premerent mala.
Inter profunda Tartara, & Ditem horridum,
Et imminentes regis inferni minas
Voto peperci: redde nunc pactam fidem
Genitor, moraris? cur adhuc vndæ ſilent?
Nunc atra ventis nubila impellentibus
Subtexe noctem: ſidera, & cælum eripe:
Effunde pontum, vulgus æquoreum cie,
Fluctus tumidos ipſo ab Oceano voca.

Dimetri anapæſtici, cum quibuſdam monometris, & penultimis duobus trimetris iambicis.

CHORVS.

O *Magna parens natura Deûm,*

Tuq;

Tuq́; igniferi rector Olympi,
Qui sparsa cito sidera mundo,
Cursusq́; vagos rapis astrorum,
Celeriq́; polos cardine versas,
Cur tibi tanta est cura perennes
Agitare vias ætheris alti?
Vt nunc canæ frigora brumæ
Nudent syluas,
Nunc arbustis redeant vmbræ:
Nunc æstiui colla Leonis
Cererem magno feruore coquant,
Viresq́; suas temperet annus.
Sed cur idem, qui tanta regis,
Sub quo vasti pondera mundi
Librata suos ducunt orbes,
Hominum nimium securus, ades
Non sollicitus prodesse bonis,
Nocuisse malis?
Res humanas ordine nullo
Fortuna regit, spargitq́; manu
Munera cæca, peiora fouens:
Vincit sanctos dira libido;
Fraus sublimi regnat in aula:
Tradere turpi fasces populus
Gaudet: eodem colit, atq́; odit.
Tristis virtus peruersa tulit
Præmia recti: castos sequitur
Mala paupertas, vitioq́; potens
Regnat adulter.

O vane

O vane pudor, falsumq; decus.
Sed quid citato nuntius portat gradu?
Restátq; mæstus lugubrem vultum gerens?

ACTVS QVARTVS.

NVNTIVS. THESEVS.

Trimetri Iambici.

O *Sors acerba, & dura famulatus grauis,*
Cur me ad nefandos Nuntium casus vocas?
TH. *Ne metue clades fortiter fari asperas,*
Non imparatum pectus ærumnis gero.
NVN. *Vocem dolori lingua luctifica negat*
TH. *Proloquere, quæ sors aggrauet quassam domũ.*
NVN. *Hippolytus, heu me, flebili leto occubat.*
TH. *Gnatum parens obijsse iampridem scio,*
Nam raptor obijt: mortis effare ordinem.
NVN. *Vt profugus vrbem liquit infesto gradu,*
Celerem citatus passibus cursum explicans,
Celsos sonipedes ocyus subigit iugo,
Et ora frænis domita substrictis ligat.
Tum multa secum effatus, & patrium solum
Abominatus, sæpe genitorem ciet,
Acérq; habenis lora permissis quatit.
Tum subito vastum tumuit ex alto mare,
Creuítq; in astra, nullus inspirat salo
Ventus, quieti nulla pars cæli strepit,
Placidúmq; pelagus propria tempestas agit.
Non tantus Auster Sicula disturbat freta,
Nec tam furenti pontus exurgit sinu

Regna

Opima ceruix, arduos tollit toros,
Naréſque hiulcis hauſtibus patulæ fremunt:
Muſco tenaci pectus, ac palear viret,
Longum rubenti ſpargitur fuco latus.
Tum ponè tergus vltima in monſtrum coit
Facies, & ingens bellua immenſam trahit
Squamoſa partem: talis extremo mari
Priſtis citatas ſorbet, aut reddit rates.
Tremuere terræ, fugit attonitum pecus
Paßim per agros, nec ſuos paſtor ſequi
Meminit iuuencos: omnis è ſaltu fera
Diſceßit, omnis frigido exanguis metu
Venator horret: ſolus immunis metu
Hippolytus arctis continet frænis equos,
Pauidosque notæ vocis hortatu ciet.
Eſt alta ad Argos collibus ruptis via
Vicina tangens ſpatia ſuppoſiti maris,
Hic ſcilla moles acuit: atque iras parat.
Vt cepit animos, ſeque prætentans ſatis
Præluſit iræ: præpeti curſu euolat
Summam citato vix gradu tangens humum,
Toruusque currus ante trepidantes ſtetit.
Contra feroci natus inſurgens minax
Vultu, nec ora mutat, & magnum intonat:
Haud frangit animum vanus hic terror meum,
Nam mihi paternus vincere eſt tauros labor.
Inobſequentes protinus frænis equi
Rapuere currum: iamque deerrantes via,
Quacunque pauidos rapidus euexit furor,

Hac ire pergunt, seq; per scopulos agunt.
At ille (qualis turbido rector mari
Ratem retentat, ne det obliquum latus,
Et arte fluctus fallit) haud aliter citos
Currus gubernat: ora nunc pressus trahit
Constricta frenis, terga nunc torto frequens
Verbere coercet: sequitur assiduus comes,
Nunc æqua carpens spatia, nunc contrà obuius
Oberrat, omni parte terrorem mouens.
Non licuit vltrà fugere: nam toruo obuius
Incurrit ore corniger ponti horridus.
Tum verò pauida sonipedes mente exciti
Imperia soluunt, seq; luctantur iugo
Eripere, rectiq; in pedes iactant onus.
Præceps in ora gnatus implicuit cadens
Laqueo tenaci corpus, & quanto magis
Pugnat, sequaces hoc magis nodos ligat.
Sensere pecudes facinus, & curru leui,
Dominante nullo, quà timor iussit, ruunt.
Talis per auras non suum agnoscens onus,
Soliq; falso creditum indignans diem,
Phaëthonta currus deuio excussit polo,
Late cruentat arua, & illisum caput
Scopulis resultat, auferunt dumi comas,
Et ora durus pulchra populatur lapis,
Peritq; multo vulnere infelix decor.
Moribunda celeres membra peruoluunt rotæ,
Tandemq; raptum truncus ambusta sude,
Medium per inguen stipite iniecto tenet,

Paul

Paulumq; domino currus affixo stetit:
Hæsere biiuges vulnere, & pariter moram
Dominumq; rumpunt, inde semianimem secant
Virgulta, acutis asperi vepres rubis,
Omnisq; truncus corporis partem tulit.
Errant per agros funebris famuli manus.
Per illa, quà distractus Hippolytus, loca,
Longum cruenta tramitem signat nota:
Mœstæq; domini membra vestigant canes.
Nec dum dolentum sedulus potuit labor
Explere corpus. hoccine est formæ decus?
Qui modo paterni clarus imperij comes,
Et certus hæres, siderum fulsit modo,
Passim ad supremos ille colligitur rogos,
Et funeri confertur. TH. *O nimium potens,*
Quanto parentes sanguinis vinclo tenes
Natura, quàm te colimus inuiti quoque.
Occidere volui noxium, amissum fleo.
NVN. *Haud quisquã honestè flere, qđ voluit, põt.*
TH. *Equidẽ malorũ maximũ hunc cumulũ reor,*
Si abominanda casus optata efficit.
NVN. *Et si odia seruas, cur madent fletu genæ?*
TH. *Quòd interemi, non quòd amisi, fleo.*

CHORVS.

Dimetri anapæstici, cum quibusdam asclepiadeis & glyconiis.

QVanti casus humana rotant?
Minus in paruis fortuna furit,
Leuiusq; ferit leuiora deus

Seruat placidos obscura quies.
Præbet somnos casa securos.
Admota æthereis culmina sedibus
Duros excipiunt Notos,
Insani Boreæ minas
Imbriferúmq; Corum: humida vallis
Raros patitur fulminis ictus.
Tremuit telo Iouis altisoni
Caucasus ingens, Phrygiúmq; nemus
Matris Cybeles. metuens cælo
Iuppiter alto vicina petit.
Non capit vnquam magnos motus
Humilis tecti plebeia domus.
Circa regna tonat.
Volat ambiguis mobilis alis
Hora, nec vlli præstat velox
Fortuna fidem.
Qui clara videt side- [illegible] ·di,
Nitidúmq; diem morte relicta,
Luget mæstos tristis reditus,
Ipsóq; magis flebile Auerno
Sedis patriæ videt hospitium.

Sapphici.

Pallas Actææ veneranda genti,
Quòd tuus cælum superosq; Theseus
Spectat, & fugit Stygias paludes,
Casta nil debes patruo rapaci,
Constat inferno numerus tyranno.

Quæ

Iambici.

e vox ab altis flebilis tectis sonat?
ctóq; vecors Phædra quid ferro parat?

ACTVS QVINTVS.

THESEVS. PHAEDRA.
CHORVS.

Trimetri Iambici.

QVis te dolore percitam instigat furor?
Quid ensis iste, quidve vociferatio,
nctúsq; supra corpus inuisum volunt?
Me me profundi sæue dominator freti
ade, & in me monstra cærulei maris
itte, quidquid intimo Tethys sinu
rema gestat, quidquid Oceanus vagis
plexus vndis vltimo fluctu tegit.
re Theseu semper, ô nunquam tuis
ò reuerse: gnatus, & genitor nece
litus tuos luêre: peruertis domum,
ore semper coniugum, aut odio nocens.
polyte tales intueor vultus tuos?
ésq; feci? membra quis sæuus Scinis:
t quis Procrustes sparsit? aut quis Cresius
dalea vasto claustra mugitu replens
rus biformis ore cornigero ferox
ulsit: heu me, quò tuus fugit decor?
líq; nostrum sidus? exanimis iaces.
es parumper, verbáq; exaudi mea.
l turpe loquimur, hac manu pœnas tibi
uam, & nefando pectori ferrum inseram.

Animaq; memet pariter, ac scelere exuam :
Et te per vndas, perq; Tartareos lacus,
Per Styga, per amnes igneos amens sequar.
Placemus vmbras: capitis exuuias cape,
Laceraeq; frontis accipe abscissam comam.
Non licuit animos iungere, at certè licet
Iunxisse fata: morere, si casta es, viro:
Si incesta amori. coniugis thalamos petam
Tanto impiatos facinore? hoc deerat nefas,
Vt vindicati sancta fruereris toro.
O mors, pudoris maximum laesi decus,
O mors amoris vna sedamen mali:
Confugimus ad te, pande placatos sinus.
Audite Athenae, tuq; funesta pater
Peior nouerca: falsa memoraui, & nefas:
Quod ipsa demens pectore insano hauseram,
Mentita finxi: falsa punisti pater:
Iuuenisq; castus crimine incestae iacet,
Pudicus, insons: recipe iam mores tuos:
Mucrone pectus impium iusto patet:
Cruorq; sancto soluat inferias viro.
Quid facere rapto debeas gnato, parens
Disce ex nouerca, condere Acherontis plagis.

Trochaici tetrametri.

TH. *Pallidi fauces Auerni, vosq; Taenarei specus,*
Vnda miseris grata Lethes, vosq; torpentes lacus
Impiũ rapite, atq; mersũ premite perpetuis malis.
Nunc adeste saeua ponti monstra, nũc vastũ mare
Vltimo quodcunq; Proteus aequoris abscõdit sinu,

Meq;

leq; ouantē scelere tanto rapite in altos gurgites.
uq; semper genitor iræ facilis assensor meæ,
Morte dignum facinus ausus, qui noua natū nece
egregē sparsi per agros: quiq; dum falsum nefas
Exequor, vindex scelestus incidi in verum nefas.
Sidera & manes, & vndas scelere compleui meo,
Amplius sors nulla restat, regna me norunt tria.

Iambici.

In hoc redimus, patuit ad cælum via,
Bina vt viderem funera, & geminam necem?
Cælebs & orbus funebres vna face
Vt concremarem prolis, ac thalami rogos?
Donator atræ lucis Alcide tuum
Diti remitte munus, ereptos mihi
Restitue manes. impius frustra inuoco
Mortem relictam. crudus, & leti artifex,
Exitia machinatus insolita efferar.
Nunc tibimet ipse iusta supplicia irroga.
Pinus coacto vertice attingens humum
Cælo remissa findat in geminas trabes,
Mittarq; præceps saxa per Scyronia.
Grauiora vidi, quæ pati clausos iubet
Phlegethon nocentes, igneo cingens vado.
Quæ pœna maneat memet, & sedes, scio.
Vmbræ nocentis cedat, & ceruicibus
His his repositum degrauet fessas manus
Saxum, senis perennis Aeolij labor.
Me ludat amnis ora vicina abluens.
Vultur relicto transuolet Tityo ferus.

Meúmq; pœnæ semper accrescat iecur.
Et tu mei requiesce Pirithoi pater:
Hæc incitatis membra turbinibus ferat
Nunquam resistens orbe reuoluto rota.
Dehisce tellus, recipe me dirum chaos,
Recipe, hæc ad vmbras iustior nobis via est.
Gnatum sequor, ne metue, qui manes regis,
Casti venimus: recipe me æterna domo,
Non exiturum. non mouent diuos preces.
At, si rogarem scelera, quàm proni forent?
CHO. *Theseu querelis tempus æternum manet,*
Nunc iusta nato solue, & absconde ocyus
Dispersa fœdè membra laniatu effero.
TH. *Huc huc reliquias vehite chari corporis,*
Pondúsq; & artus temere congestos date.
Hippolytus hic est? facinus agnosco meum,
Ego te peremi: neu nocens tantum semel,
Solúsve fierem, facinus ausurus parens
Patrem aduocaui: munere en patrio fruor.
O triste fractis orbitas annis malum,
Complectere artus, quódq; de nato est super,
Miserande mæsto pectore incumbens foue.
Disiecta genitor membra laceri corporis
In ordinem dispone, & errantes loco
Restitue partes. fortis hic dextræ locus,
Hic læua frænis docta moderandis manus
Ponenda: læui lateris agnosco notas.
Quàm magna lacrymis pars adhuc nostris abest!
Durate trepidæ lugubri officio manus,

Fletúsq;

letusq; largos sistite arentes genæ.
Dum membra nato genitor annumerat suo,
orpusq; fingit.hoc quidem est forma carens,
t turpe, multo vulnere ambesum vndique.
uæ pars tui sit dubito, sed pars est tui.
Hic hic repone non suo, at vacuo loco.
Hæcne illa facies igne sidereo nitens
nimica flectens lumina? huc cecidit decor?
dira fata numinum, ô sæuus furor,
ic ad parentem gnatus ex voto redit?
n hæc suprema vota genitoris cape,
æpe efferendus: interim hæc ignes ferant.
atefacite acerba cæde funestam domum,
Mopsopia claris tota lamentis sonet,
os apparate regij flammam rogi.
t vos per agros corporis partes vagas
equirite: istam terram defossam premat,
rauisq; tellus impio capiti incubet.

OEDIPVS TRAGOEDIA QVINTA.

*

ARGVMENTVM.

Laborantibus pesti'entia Thebis,ibiq; tum regnante Oedipode,de quo satis superius in Thebaide,consultus Apollo an pesti remedium foret vllum,responsum tulit,non cessaturam illam donec Laij interitus expietur,& interfector illius plectatur exilio. Cæterùm cùm interfectoris nomen minimè indicasset,ab Oedipode,Tiresia vates consulta,pandit,ipsum fuisse Oedipodé,qui regem Laium peremerit. Deprehendens postremò Oedipus coniecturis quibusdam, artis magicæ beneficio, vera locutam fuisse Tiresiam, & sibi effodit oculos, & Iocastæ parenti plurimum id roganti gladio vitam eripuit.

INTERLOCVTORES.

OEDIPVS. IOCASTA.
CHORVS. CREON.
TIRESIAS. MANTO.
SENEX. PHORBAS.
NVNTIVS.

ACT

ACTVS PRIMVS.

OEDIPVS. IOCASTA.

Trimetri Iambici.

AM nocte pulsa dubius effulsit dies
Et nube mœstũ squalida exoritur iubar,.
(rens.
Lumẽq; flãma triste luctifera ge-
Iã cernet auidapeste solatasdomos.
tragémq; quam nox fecit, ostendit dies,
uisquámne regno gaudet? ô fallax bonum,
uantum malorum, fronte quàm blanda tegis?
alta ventos semper excipiunt iuga?
upemq; saxis vasta dirimentem freta
uamuis quieti verberant fluctus maris,
nperia sic excelsa fortunæ obiacent.
uàm bene parentis sceptra Polybi fugeram
ris solutus: exul, intrepidus, vagans,
elum, deosq; testor, in regnum incidi.
fanda timeo, ne mea genitor manu
erimatur: hoc me Delphicæ laurus monent
liudq; nobis indicant maius scelus.
O C. *Est maius aliud patre mactato nefas?*
E D. *Prò misera pietas, eloqui fatum pudet.*
alamos parentis Phœbus, & diros
nato minatur impia incestos face.
ic me paternis expulit regnis timor.
on ego penates profugus excessi meos:
arum ipse fidens mihimet, in tuto tua
atura posui iura. cùm magna horreas,

Quæ posse fieri non putes, metuas tamen.
Cuncta expauesco, mèq; non credo mihi.
Iamiam aliquid in nos fata moliri parant.
Nam quid reor, quòd ista Cadmææ lues
Infesta genti, strage tam latè edita
Mihi parcit vni? cui reseruamur malo
Inter ruinas vrbis, & semper nouis
Deflenda lacrymis funera, ac populi struem?
Incolumis ergo, scilicet Phœbi reus,
Sperare poteras sceleribus tantis dari
Regnum salubre? fecimus cælum nocens,
Non aura gelido lenis afflatu fouet
Anhela flammis corda: non Zephyri leues
Spirant: sed ignes auget æstiferi Canis
Titan, Leonis terga Nemæi premens.
Deseruit amnes humor, atq; herbas color,
Arétq; Dirce, tenuis Ismenos fluit,
Et tingit ipsa nuda vix vnda vada.
Obscura cælo labitur Phœbi soror,
Tristísq; mundus nubilo pallet nouo.
Nullum serenis noctibus sidus micat,
Sed grauis, & ater incubat terris vapor.
Obtexit arces cælitum, ac summas domos
Inferna facies: denegat fructum Ceres
Adulta, & altis flaua cum spicis cremat:
Arente culmo sterilis emoritur seges.
Pars nulla regni immunis exitio vacat,
Sed omnis ætas pariter, & sexus ruit.
Iuuenésq; senibus iungit, & gnatis patres,

Funest

Funesta pestis: vna fax thalamos cremat:
Fletúque acerbo funera, & questu carent.
Quin ista tanti peruicax clades mali
Siccauit oculos: quódque in extremis solet,
Periere lacrymæ: portat hunc æger parens
Supremum ad ignem, mater hunc amens gerit,
Properátque, vt alium regerat in eundem locum.
Quin luctu in ipso luctus exoritur nouus,
Suæq; circa funus exequiæ cadunt:
Tum propria flammis corpora alienis cremant.
Diripitur ignis: nullus est miseris pudor:
Non ossa tumuli sancta discreti tegunt,
Arsisse satis est. pars quota in cineres abit?
Deest terra tumulis: iam rogos syluæ negant:
Non vota, non ars vlla corruptos leuant:
Cadunt medentes: morbus auxilium trahit.
Affusus aris supplices tendo manus,
Matura poscens fata, præcurram vt prior
Patriam ruentem: néve post omnes cadam,
Fiámque regni funus extremum mei.
O sæua nimium numina, ó fatum graue,
Negatur vni nempe in hoc populo mihi
Mors tam parata? sperne letali manu
Contacta regna: linque lacrymas, funera
Tabifica cœli vitia, quæ tecum inuehis
Infaustus hospes: profuge iamdudum ocyus
Vel ad parentes. o Quid iuuat, coniux, mala
Grauare questu? regium hoc ipsum reor,
Aduersa capere: quóque sit dubius magis

Sta-

Status, & cadentis imperij moles labet,
Hoc stare certo preßius fortem gradu.
Haud est virile terga fortunæ dare.
OED. *Abest pauoris crimen, ac probrum procul,*
Virtúsque nostra nescit ignauos metus.
Si tela contrà stricta, si vis horrida
Mauortis in me rueret, aduersus feros
Audax gigantes obuias ferrem manus.
Nec Sphinga cæcis verba nectentem modis
Fugi: cruentos pestis infandæ tuli
Rictus, & albens oßibus sparsis solum.
Cúmque è superba rupe iam prædæ imminens
Aptaret ales verbera, & caudam mouens
Sæui leonis more conciperet minas,
Carmen poposci, sonuit horrendum, insuper
Crepuere malæ, saxáque impatiens moræ
Reuulsit vnguis, viscera expectans mea.
Nodosa fortis verba, & implexos dolos
Ac triste carmen alitis solui feræ.
IOC. *Quid sera mortis vota nunc demens facis?*
Licuit perire: laudis hoc pretium tibi
Sceptrum, & perēptæ Sphingis hæc merces datur.
OED. *Ille, ille, dirus calidi monstri cinis*
In nos rebellat: illa nunc Thebas lues
Perempta perdit. vna iam superest salus,
Si quam salutis Phœbus ostendit viam.

Sapphici partim, Anapæstici, Dimetri, & Monometri inserti, cum nonnullis Trimetris Iambicis.

CHORVS.

Occidis

Occidis Cadmi generosa proles
Vrbe cum tota: viduas colonis
espicis terras miseranda Thebe.
arpitur leto tuus ille Bacche
Iiles: extremos comes vsque ad Indos:
usus Eois equitare campis,
igere & mundo tua signa primo.
innamis syluas Arabum beatas
idit, & versas equitis sagittas
erga conuersi metuenda Parthi.
ittus intrauit pelagi rubentis.
romit hic ortus, aperitque lucem
hœbus, & flamma propiore nudos
ficit Indos.
irpis inuictæ genus interimus,
abimur sæuo rapiente fato.
ucitur semper noua pompa morti.
ongus ad manes properatur ordo
gminis mœsti, seriésque tristis
æret, & turbæ tumulos petenti
on satis septem patuere portæ.
at grauis strages, premitúrque iuncto,
nere funus.
rima vis tardas tetigit bidentes.
aniger pingues male carpsit herbas.
lla tacturus steterat sacerdos,
um manus certum parat alta vulnus,
Aureo taurus rutilante cornu
abitur segnis: patuit sub ictu

Pond.

Ponderis vasti resoluta ceruix:
Nec cruor ferrum maculauit: atra
Turpis è plaga sanies profusa est.
Segnior cursu sonipes in ipso
Concidit gyro, dominúmque prono
Prodidit armo.
Incubant pratis pecudes relictæ,
Taurus armento pereunte marcet.
Deficit pastor grege diminuto,
Tabidos inter moriens iuuencos.
Non lupos cerui metuunt rapaces,
Cessat irati fremitus leonis,
Nulla villosis feritas in vrsis.
Perbibit pestem latebrosa serpens,
Aret, & sicco moritur veneno.
Nan sua sylua decorata coma.

Anapæstici.

Fundit opacis montibus vmbras.
Non rura virent vbere glebæ,
Non plena suo vitis Iaccho
Brachia curuat.
Omnia nostrum sensere malum.
Rupere Erebi claustra profundi
Turba sororum face tartareâ:
Phlegethónque sua motum ripa
Miscuit vndis Styga Sidoniis.
Mors alta auidos oris hiatus
Pandit, & omneis explicat alas.
Quíq; capaci turbida cymba
Flumina seruat, durus senior

auita Charon, vix aßiduo
rachia conto lassata refert,
ssus turbam vectare nouam.
uin Tænarij vincula ferri
upisse canem fama, & nostris
rasse locis: mugisse solum:
ga per lucos simulacra virûm
aiora viris: bis Cadmæum
iue discussa tremuisse nemus:
s turbatam sanguine Dircen:
nphionios vlulasse canes
octe silenti.
dira noui facies leti,
rauior leto. piger ignauos
ligat artus languor, & ægro
ibor in vultu, maculæq; caput
arsere leues: tum vapor ipsam
rporis arcem flammeus vrit,
ultóque genas sanguine tingit,
uliq; rigent, & sacer ignis
ascitur artus: resonant aures,
illátque niger naris aduncæ
uor, & venas rumpit hiantes.
tima creber viscera quassat
emitus stridens: tunc amplexu
igida presso saxa fatigant.
uos liberior domus elato
stode sinit, petitis fontes,
litúrque sitis latice ingesto,

Prostrata iacet turba cadentum,
Orátque mori: solum hoc faciles
Tribuere Dei: delubra petunt,
Haud vt voto numina placent:
Sed iuuat ipsos satiare deos.

Iambici.

Quisnam ille propero regiam gressu petit?
Adéstne clarus sanguine, ac factis Creon?
An æger animus falsa pro veris videt?
Adest petitus omnibus votis Creon.

ACTVS SECVNDVS.

OEDIPVS. CREON.

Trimetri, & Tetrametri Iambici, cum quibusdam hexametris.

HOrrore quatior, fata quò vergant, timens,
Trepidúmque gemino pectus euentu labat.
Vbi læta duris mista in ambiguo iacent,
Incertus animus, scire cùm cupiat, timet.
Germane nostræ coniugis, fessis opem
Siquam reportas, voce properata edoce.
CRE. *Responsa dubia sorte perplexa latent.*
OED. *Dubiam salutem qui dat afflictis, negat.*
CRE. *Ambage nexa Delphico mos est deo*
Arcana tegere. OED. *Fare, sit dubium licet:*
Ambigua soli noscere Oedipodæ datur.
CRE. *Sedem expiari regiam exilio deus,*
Et interemptum Laium vlcisci iubet.
Non antè cælo lucidus curret dies,
Haustúsque tutos ætheris puri dabit.

D. *Ecquis peremptor inclyti regis fuit?*
em memoret, ede, Phœbus: vt pœnas luat.
Sit p̄cor dixisse tutū, visu, & auditu horrida,
por insidet per artus: frigidus sanguis coit.
sacrata templa Phœbi supplici intraui pede,
pias numen precatus rite submisi manus,
mina Parnaßi niualis arx trucē sonitū dedit,
minēs Phœbea laurus tremuit, & mouit domū:
repente sancta fontis lympha Castalij stetit.
ipit lethæa vates spargere horrentes comas,
pati commota Phœbū: contigit nondū specum,
icat vasto fragore maior humano sonus.
tia Cadmæis remeabunt sidera Thebis,
rofugus Dircen Ismenida liqueris hospes
gis cæde nocens, Phœbo iam notus, & infans.
c tibi longa manent scelerata gaudia cædis,
um bella geres: natis quoque bella relinques,
rpis maternos iterum reuolutus in ortus.
D. *Quod facere monitu cælitum iussus paro,*
ncti cineribus regis hoc decuit dari,
sancta quisquam sceptra violaret dolo.
gi tuenda maxime regum est salus.
eritur peremptum nemo quē incolumem timet,
E. *Curam peremptī maior excußit timor.*
D. *Pium prohibuit vllus officium metus?*
E. *Prohibent nefandi carminis tristes minæ.*
D. *Nunc expietur numinum imperio scelus.*
ijquis deorum regna placatus vides,
tu penes quem iura præcipitis poli,

Túque ô sereni maximum mundi decus,
Bissena cursu signa qui vario regis,
Qui tarda celeri secula euoluis rota,
Sorórque fratri semper occurrens tuo
Noctiuaga Phœbe: quíque ventorum potens
Aequor per altum cæruleos currus agis,
Et qui carentes luce disponis domos,
Adeste. cuius Laius dextera occidit,
Hunc non quietum tecta, non fidi lares,
Non hospitalis exulem tellus ferat,
Thalamis pudendis doleat, & prole impia.
Hic & parentem dextera perimat sua,
Faciátque (nunquid grauius optari potest?)
Quidquid ego fugi, non erit veniæ locus,
Per regna iuro, quæq; nunc hospes rego,
Et quæ reliqui, pérque penetrales deos,
Per te pater Neptune, qui fluctu breui
Vtrinque nostro geminus alludis solo.
Et ipse nostris vocibus testis veni
Fatidica vatis ora Cyrrheæ mouens.
Ita molle senium ducat, & summum diem,
Securus alto degat in solio parens,
Solásque Meropc nouerit Polybi faces,
Vt nulla sontem gratia eripiat mihi.
Sed quo nefastum facinus admissum loco est
Memorate: Marte aperto, an insidiis iacet?
CRE. *Frondifera sanctæ nemora Castaliæ petẽs,*
Calcauit altis obsitum dumis iter,
Trigemina quà se spargit in campos via.

at vna gratum Phocidos Baccho solum,
de altus ima deserit cælum petens,
menter acto colle Parnassus biceps:
vna bimares Sisyphi terras adit
enia in arua: tertius trames caua
nualle serpens, tangit errantes aquas,
lidúmque dirimit amnis Elei vadum.
ic pace fretum subita prædonum manus
gressa ferro facinus occultum tulit,
tempore ipso sorte Phœbeia excitus
esta tremulo tardus accelerat gradu,
néque Manto luce viduatum trahens.

OEDIPVS. TIRESIAS.
MANTO.
Trimetri Iambici.

Ætrate diuis, proximum Phœbo caput,
Responsa solue: fare, quem pœnæ petant.
R. *Quòd tardo fatū, lĩgua quòd quærit moras,*
ud te quidem magnanime mirari addecet:
u carentem magna pars veri latet.
quò vocat me patria, quò Phœbus, sequar.
ta eruantur, si foret viridis mihi
idúsque sanguis, pectore exciperem deum.
Appellite aris candidum tergo bouem,
ruóque nunquam colla depressum iugo.
lucis inopem gnata genitorem regens
anifesta sacri signa fatidici refer.
N. *Opima sanctas victima ante aras stetit.*
In vota superos voce solenni voca,

 Arás

Aráſque dono thuris Eoi extrue.
MAN *Iam thura ſacris cœlitum ingreſſi focis.*
TIR. *Quid flãma? largas iámne cõprehẽdit dapes?*
MAN. *Subito refulſit lumen, & ſubitò occidit.*
TIR *Vtrúmne clarus ignis, & nitidus ſtetit?*
Rectúſque purum verticem cœlo tulit?
Et ſummam in auras fuſus explicuit comam?
An latera circa ſerpit incertus viæ?
Et fluctuante turbidus fumo labat?
MAN. *Non vna facies mobilis flammæ fuit.*
Imbrifera qualis implicat varios ſibi
Iris colores, parte quæ magna poli
Curuata picto nuntiat nimbos ſinu.
Quis deſit illi, quiſve ſit dubites color,
Cærulea fuluis miſta oberrauit notis,
Sanguinea rurſus, vltimum in tenebras abit.
Sed ecce pugnax ignis in partes duas
Diſcedit, & ſe ſcindit vnius ſacri
Diſcors fauilla. genitor horreſco intuens.
Libata Bacchi dona permutat cruor,
Ambitq; denſus regium fumus caput,
Ipſoſq; circa ſpiſſior vultus ſedet,
Et nube denſa ſordidam lucem abdidit.
Quid ſit parens effare. TIR. *Quid fari queam?*
Inter tumultus mentis attonitæ vagos
Quidnam loquar? ſunt dira, ſed in alto malà.
Solet ira certis numinum oſtendi notis.
Quid iſtud eſt, quod eſſe prolatum volunt,
Iterúmque nolunt, & truces iras tegunt?

Pudet

det Deos nescio quid huc propere admoue,
sparge salsa colla taurorum mola.
acidóne vultu sacra, & admotas manus
tiuntur? M A N. *Altum taurus attollens caput*
imos ad ortus positus expauit diem,
pidúsq; vultum obliquat, & radios fugit.
R. *Vnóne terram vulnere afflicti petunt?*
A N. *Iuuenca ferro semet opposito induit,*
vulnere vno cecidit: at taurus duos
rpessus ictus, huc & huc dubius ruit,
imámq; fessus vix reluctantem exprimit.
R. *Vtrum citatus vulnere angusto micat?*
lentus altas irrigat plagas cruor?
A N. *Viuus per ipsam, qua patet pectus viam*
fusus amnis, huius exiguo graues
aculantur ictus imbre. sed versus retro
r ora multus sanguis, atq; oculos redit.
R. *Infausta magnos sacra terrores cient.*
l ede certas viscerum nobis notas.
N. *Genitor quid hoc est? nō leui motu, vt solēt,*
itata trepidant exta, sed totas manus
atiunt, nouísq; prosilit venis cruor.
r marcet ægrum penitus, ac mersum latet,
uéntq; venæ, magna pars fibris abest,
felle nigro tabidum spumat iecur.
semper omen vnico imperio graue,
capita paribus bina consurgunt toris:
l vtrunq; cæsum tenuis abscondit caput
embrana latebram rebus occultis negans,

Hostile valido robore insurgit latus,
Septémq; venas tendit: has omnes retro
Prohibens reuerti limes obliquus secat,
Mutatus ordo est, sede nil propria iacet,
Sed acta retro cuncta, non animae capax
In parte dextra pulmo sanguineus iacet,
Non laeua cordis regio, non molli ambitu
Omenta pingues viscerum obtendunt sinus:
Natura versa est, nulla lex vtero manet.
TIR. *Scrutemur vnde tantus hic extis rigor.*
MAN. *Quod hoc nefas? conceptus infaustae bouis*
Nec more solito positus, alieno in loco
Implet parentem, membra cum gemitu mouet,
Tremulo rigore debiles artus micant:
Infecit arctas liuidus fibras cruor,
Tentántq; turpes mobilem trunci gradum,
Et inane surgit corpus, ac sacros petit
Cornu ministros, viscera effugiunt manu.
Neq; ipsa, quae te pepulit, armenti grauis
Vox est, nec vsquam territi fugiunt greges,
Immugit aris ignis, & trepidant foci.
OED. *Quid ista sacri signa terrifici ferant*
Exprome: voces aure non timida hauriam.
Solent suprema facere securos, mala.
TIR. *His inuidebis, quibus opem quaeris, malis.*
OED. *Memora, quod vnum scire caelicolae volunt,*
Contaminarit rege quis caeso manus.
TIR. *Nec alta caeli quae leuis pennas secat,*
Nec fibra viuis rapta pectoribus potest

Ciere

ere nomen: alia tentanda est via.
Ipse euocandus noctis æternæ plagis
Emissus Erebo, vt cædis autorem indicet.
Reseranda tellus, Ditis implacabile
Numen precandum, populus infernæ Stygis
Huc extrahendus. ede cui mandes sacrum:
Nam te penes quem summa regnorum est, nefas
Inuisere vmbras. OED. *Te Creon hic poscit labor,*
Ad quem secundum regna respiciunt mea.
TIR. *Dum nos profundæ claustra laxamus Stygis,*
Populare Bacchi laudibus carmen sonet.

Versus hexametri, trimetri, trochaici anapæstici, dimetri, monometri, acatalectici, catalectici, brachycatalectici, & sapphici inserti.

CHORVS.

EFfusam redimite comam nutante corymbo,
Mollia Nysæis armate brachia thyrsis.
Lucidum cæli decus huc adeas votis,
Quæ tibi nobiles Thebæ, Bache, tuæ
Palmis supplicibus ferunt.
Huc aduerte fauens virgineum caput,
Vultu sidereo discute nubila,
Et tristes Erebi minas, auidúmq; fatum.
Te decet cingi comam floribus vernis,
Te caput Tyria cohibere mitra,
Ederáve mollem baccifera religare frontem,
Spargere effusos sine lege crines,
Rursus adducto reuocare nodo.

Qualis iratam metuens nouercam,
Creueras falsos imitatus artus,
Crine flauenti simulata virgo,
Luteam vestem retinente zona.
Vnde tam molles placuere cultus,
Et sinus laxi, fluidúmq; syrma.
Vidit aurato residere curru,
Veste cum longa regeres Leones,
Omnis Eoæ plaga vasta terræ,
Qui bibit Gangem, niueúmq; quisquis
Frangit Araxem.
Te senior turpi sequitur Silenus asello,
Turgida pampineis redimitus tempora sertis,
Condita lasciui deducunt orgia Mystæ,
Te Bassaridum comitata cohors:
Nunc Edonio pede pulsauit
Sola Pangæi, nunc Threicio
Vertice Pindi, nunc Cadmæas
Inter matres, impia Mænas
Comes Ogygio venit Iaccho
Nebride sacra præcincta latus.
Tibi commotæ pectora matres
Fudere comam, Thyrsumq; leuem
Vibrante manu: iam post lacertos
Pentheos artus Thyades œstro
Membra remissæ, velut ignotum
Videre nefas.
Ponti regna tenet nitidi matertera Bacchi,
Nereidúmq; choris Cadmæia cingitur Ino.

habet in fluctus magni puer aduena ponti
gnatus Bacchi numen non vile Palæmon.
Tyrrhena puer rapuit manus:
tumidum Nereus posuit mare,
rula cum pratis mutat freta.
inc verno platanus folio viret,
Phœbo laurus charum nemus.
irrula per remos auis obstrepit,
uaces ederas ramus tenet,
mma ligat vitis carchesia.
æus prora fremuit Leo,
gris puppe sedet Gangetica,
um piratâ freto pauidus natat,
nova demersos facies habet.
achia prima cadunt prædonibus,
isumq; vtero pectus coit,
irvula dependet lateri manus,
t dorso fluctum curuo subit:
unata scindit cauda mare,
t sequitur curuus fugientia carbasa Delphin.
iuite Pactolus vexit te Lydius vnda
urea torrenti deducens flumina ripa.
axauit victos arcus, Geticásq; sagittas
actea Mesagetes, qui pocula sanguine miscet.
egna securigeri Bacchum sensere Lycurgi.
ensere terræ Zedacum feroces,
t quos vicinus Boreas ferit
rua mutantes: quásq; Mæotis
luit gentes frigido fluctu,

Quásq; despectat vertice summo
Sidus Arcadium, geminúmq; plaustrum.
Ille dispersos domuit Gelonos,
Arma detraxit trucibus puellis:
Ore deiecto petiere terram
Thermodontiaca cateruæ:
Positísq; tandem leuibus sagittis,
Mites sunt factæ.
Sacer Citharon sanguine inundauit
Ophioniáq; cæde.
Prætides syluas petiere, & agros.
Præsentem Bacchum coluit nouerca.
Naxos Aegæo redimita ponto
Tradidit thalamis virginem relictam,
Meliore pensans damna marito.
Pumice ex sicco fluxit Nyctileus latex,
Garruli gramen secuere riui,
Combibit dulces humus alta succos,
Niueíq; lactis candidos fontes,
Et mista odoro Lesbia cum thymo.
Ducitur magno noua nupta cælo,
Solenne Phœbus carmen canit,
Infusis humero capillis:
Concinit tedas geminus Cupido,
Telum depos uit Iuppiter igneum,
Condidit Baccho veniente fulmen.
Lucida dum current annosi sidera mundi,
Oceanus clausum dum fluctibus ambiet orbem,
Lunáq; demissos dum plena recolliget ignes,

Dum

Dum matutinos prædicet Lucifer ortus,
Altáq; cæruleum dum Nerea nesciet arctos,
Candida formosi venerabimur ora Lyæi.

ACTVS TERTIVS.

OEDIPVS. CREON.

Trimetri Iambici.

Etsi ipse vultus flebiles præfert notas,
Expone cuius capite placemus Deos.
CRE. *Fari iubes, tacere quæ suadet metus.*
OED. *Si te ruentes non satis Thebæ mouent,*
At sceptra moueant lapsa cognatæ domus.
CRE. *Nescisse cupies, nosse quæ nimium expetis.*
OED. *Iners malorum remedium ignorantia est.*
Itáne & salutis publicæ indicium obrues?
CRE.. *Vbi turpis est medicina, sanari piget.*
OED. *Audita fare, vel malo domitus graui,*
Quid arma possint regis irati scies.
CRE. *Odere reges dicta, quæ dici iubent.*
OED. *Mitteris Erebo vile pro cunctis caput,*
Arcana sacri voce ni retegis tua.
CRE. *Tacere liceat: nulla libertas minor*
A rege petitur. OED. *Sæpe vel lingua magis*
Regi, atq; regno muta libertas obest.
CRE. *Vbi non licet tacere, quid cuiquam licet?*
OED. *Imperia soluit, qui tacet, iussus loqui.*
CRE. *Coacta verba placidus accipias precor.*
OED. *Vllíne pœna vocis expressæ fuit?*
CRE. *Est procul ab vrbe lucus ilicibus niger,*
Dircæa circa vallis irrigua loca.

Cupressus altis exerens syluis caput
Virente semper alligat trunco nemus,
Curuósq; tendit quercus, & putres situ
Annosa ramos: huius abrupit latus
Edax vetustas: sylua iam fessa cadens
Radice fulta pendet aliena trabe.
Amara baccis laurus, & tiliæ leues,
Et Paphia myrtus, & per immensum mare
Motura ramos alnus: & Phœbo obuia
Enode Zephyris pinus opponens latus.
Medio stat ingens arbor, atq; vmbra graui
Syluas minores vrget, & magno ambitu
Diffusa ramis vmbra defendit nemus.
Tristis sub illa lucus, & Phœbi inscius.
Hîc stagnat humor frigore æterno rigens,
Limosa pigrum circuit fontem palus.
Huc vt sacerdos intulit senior gradum,
Haud est moratus præstitit noctem locus:
Tum effossa tellus, & super rapti rogis
Iaciuntur ignes: ipse funesto integit
Vates amictu corpus, & frondem quatit.
Lugubris imos palla perfundit pedes.
Squalente cultu mœstus ingreditur senex,
Mortifera canam taxus astringit comam.
Nigro bidentes vellere atq; atræ boues
Retro trahuntur, flamma prædatur dapes,
Viuumq; trepidat igne ferali pecus.
Vocat inde manes, teq; qui manes regis,
Et obsidentem claustra letalis lacus.

arménq; magicum voluit, & rabido minax
)ecantat ore, quicquid aut placat, leues
lut cogit vmbras: irrigat sanguis focos,
olidásq; pecudes vrit, & multo specum
aturat cruore: libat & niueum insuper
.actis liquorem: fundit & Bacchum manu
.æua: canítq; rursus, & terram intuens
Grauiore manes voce, & attonita ciet.
.atrauit Hecates turba: ter valles cauæ
onuere mæstum: tota succusso solo
'ulsata tellus. audior, vates ait:
Rata verba fudi, rumpitur cæcum chaos,
térq; populis Ditis ad superos datur.
ubsedit omnis sylua, & erexit comam,
Duxere rimas robora, & totum nemus
Concussit horror: terra se retro dedit,
Gemuítq; penitus: siue tentari abditum
Acheron profundum mente non æqua tulit:
Siue ipsa tellus vt daret functis viam,
Compage rupta sonuit: aut ira furens
Triceps catenas Cerberus mouit graues.
Subito dehiscit terra, & immenso sinu
Laxata patuit: ipse pallentes Deos
Vidi inter vmbras: ipse torpentes lacus,
Noctémq; veram, gelidus in venis stetit
Hæsitq; sanguis, sæua prosiluit cohors,
Et stetit in armis omne vipereum genus
Fratrum, cateruæ dente Dyrcæo satæ,
Auidúmq; populi pestis Ogygij malum.

Tum

Tum torua Erinnys sonuit, & cæcus Furor,
Horrórque, & vnà quidquid æterna creant,
Celántq; tenebræ: Luctus auellens comam,
Aegréq; lapsum sustinens Morbus caput,
Grauis. Senectus sibimet, & pendens Metus.
Nos liquit animus: ipsa quæ ritus senis,
Artésq; norat, stupuit: intrepidus parens
Audáxq; damno conuocat Ditis feri
Exangue vulgus, ilico vt nebulæ leues
Volitant, & auras libero cælo trahunt.
Non tot caducas Oeta frondes educat,
Nec vere flores Hybla tot medio creat,
Cùm examen alto nectitur densum globo:
Fluctúsq; non tot frangit Ionium mare,
Nec tanta gelidi Strymonis fugiens minas
Permutat hyemes ales, & cælum secans
Tepente Nilo pensat Arctoas niues.
Quot ille populos vatis eduxit sonus,
Pauidè latebras nemoris vmbrosi petunt
Animæ trementes. primus emergit solo
Dextra ferocem cornibus taurum premens
Zetus, manúq; sustinet læua chelyn
Qui saxa dulci traxit Amphion sono.
Intérq; natos Tantalis tandem suos,
Totò superba fert caput fastu graui,
Et numerat ombras. peior ah genitrix adest
Furibunda Agaue, tota quam sequitur manus
Partita regem: sequitur & Bacchum lacer
Pentheus, tenétq; sæuus etiamnum minas.

Tand

ndem vocatus sæpe pudibundum extulit
put, atque ab omni dißidet turba procul,
látq; ſemet: inſtat, & Stygias preces
eminat ſacerdos, donec in apertum extulit
ltus opertos Laius fari horreo:
etit per artus ſanguine effuſo horridus,
edore fœdo ſqualidam obtectus comam.
ore rabido fatur: ô Cadmi effera
uore ſemper læta cognato domus,
brate thyrſos, antea gnatos manu
terate potius: maximum Thebis ſcelus,
Maternus amor eſt: patria, non ira Deûm
d ſcelere raperis: non graui flatu tibi
uctificus Auſter, nec parum pluuio æthere
tiata tellus halitu ſicco nocet:
d rex cruentus, pretia qui ſæua necis
eptra, & nefandos occupat thalamos patris,
uiſa proles: ſed tamen peior parens,
uàm natus, vtero rurſus infauſto grauis,
git qui in ortus ſemet, & matri impios
tus regeßit: quiq; nec mos eſt feris,
ratres ſibi ipſe genuit. implicitum malum,
Magíſq; monſtrum Sphinge perplexum ſua.
te cruenta, ſceptra qui dextra geris,
pater inultus, vrbe cùm tota petam,
t mecum Erinnes pronubas thalami trahan,
rahan ſonantes verbera: inceſtam domum
ertam, & penates impio Marte obteram.
roinde pulſum finibus regem ocyus

Agite

Agite exulem: quodcunque funesto gradu
Solum relinquet, vere florifero virens
Reparabit herbas: spiritus puros dabit
Vitalis aura, veniet & syluis decor.
Letum, luésque, mors, labor, tabes, dolor
Comitatus illo dignus, excedent simul.
Et ipse rapidis greßibus sedes volet
Effugere nostras: sed graues pedibus moras
Addam, & tenebo: repetet incertus viæ,
Baculo senili triste prætentans iter.
Præripite terras, auferam cælum pater.
OED. *Et ossa, & artus gelidus inuasit tremor.*
Quidquid timebam facere, fecisse arguor:
Tori iugalis abnuit Merope nefas
Sociata Polybo: sospes absoluit manus
Polybus meas: vterque defendit parens
Cædem, stuprúmque: quis locus culpæ est super?
Multo antè Thebæ Laium amissum gemunt,
Bæota gressu quàm meo tetigi loca.
Falsúsne senior an Deus Thebis grauis?
Iam iam tenemus callidi socios doli.
Mentitur ista preferens fraudi Deos
Vates, tibíque sceptra despondet mea.
Egóne vt sororem regia expelli velim?
Si me fides sacrata cognati laris
Non contineret in meo certum statu,
Tamen ipsa me fortuna terreret nimis
Sollicita semper: liceat hoc tutò tibi
Exuere pondus, ne recidentem opprimat.
Iam

m te minore tutior pones loco.
E D. *Hortaris etiam sponte deponam vt mea*
m grauia regna? C R E. *Suadeam hoc illis ego*
vtrunque, queis est liber etiam nunc status.
bi iam necesse est ferre fortunam tuam.
E D. *Certißima est regnare cupienti via,*
udare modica, & otium, ac somnum sequi:
inquieto sæpe simulatur quies.
R E. *Parúmne me tam longa defendit dies?*
E D. *Aditum nocendi perfido præstat dies.*
R E. *Solutus onere regio regni bonis*
uor, domusq; ciuium cœtu viget:
ec vlla vicibus surgit alternis dies.
a non propinqui munera ad nostros lares
ptri redundent, cultus, opulentæ dapes
nata multis gratia nostra salus,
uid tam beatæ deesse fortunæ rear?
D. *Quòd res secūdæ non habēt vnquā modum.*
R E. *Incognita igitur vt nocens causa cadam?*
E D. *Num ratio vobis reddita est vitæ meæ?*
um audita causa est nostra Tiresiæ? tamen
ntes videmur, facitis exemplum, sequor.
. *Quid si innocēs sum?* OE. *Dubia ꝑ certis solēt*
mere reges. C R E. *Qui pauet vanos metus,*
ros fatetur. O E D. *Quisquis in culpa fuit*
missus, odit omne quod dubium putat.
R E. *Sic odia fiunt.* O E. *Odia qui nimiū timet,*
gnare nescit: regna custodit metus.
R E. *Qui sceptra duro sæuus imperio regit,*

Timet

Timet timentes, motus in autorem redit.

OED. *Seruate fontem saxeo inclusum specu,*
Ipse ad penates regios referam gradum.

CHORVS.

Anapæstici.

NOn tutantis causa periclis,
Non hæc Labdacidas premunt
Fata, sed veteres Deûm
Iræ sequuntur, Castalium nemus
Vmbram Sidonio præbuit hospiti,
Lauitq; Dirce Tyrios colonos.
Vt primùm magni natus Agenoris
Fessus per orbem, furta sequi Iouis
Sub nostræ ramis constitit arboris,
Prædonem memorans suum: monitusq; Phæbi
Iussus erranti comes ire vaccæ,
Quam non flexerat
Vomer, aut tardi iuga curua plaustri,
Deseruit fugas, nomenq; genti
Inauspicata de boue tradidit.
Tempore ex illo noua monstra semper
Protulit tellus,
Aut anguis imis vallibus editus,
Annosa supra robora sibilat,
Supraq; pinus:
Supra Chaonias celsior arbores
Cæruleum erexit caput,
Cum maiore sui parte recumberet.
Aut fœta tellus impio partu

Effud

fudit arma.
nuit reflexo classicum cornu,
ituusq; adunco stridulos cantus
lisit ære, non ante linguas
llias, & arma vocis ignota
lamore primùm hostico experta
Agmina campos cognata tenent,
Dignaq; iacto semine proles
Vno ætatem permensa die
Post luciferi nata meatus
Ante hesperios occidit ortus.
Horret tantis aduena monstris,
Populiq; timet bella ruentis,
Donec cecidit sæua iuuentus,
Genitrixq; suo reddi gremio
Modò productos vidit alumnos.
Hàc transierit ciuile nefas.
Illa Herculeæ norint Thebæ
Prælia fratrum.
Quid Cadmæi fata nepotis?
Cùm viuacis cornua cerui
Frontem ramis texere nouis,
Dominumq; canes egere suum,
Præceps syluas, montesq; fugit
Citus Actæon, agiliq; magis
Pede per saltus, & saxa vagus
Metuit motas Zephyris plumas,
Et quæ posuit retia vitat,
Donec placidi fontis in vnda

Cornua vidit, vultusq; feros,
Vbi virgineos fouerat artus
Nimium saeui diua pudoris.

ACTVS QVARTVS.

OEDIPVS. IOCASTA.

Trimetri Iambici.

CVras reuoluit animus, & repetit metus.
Obijsse nostro Laium scelere autumant
Superi, inferiq;: sed animus contrà innocens,
Sibiq; melius quàm Deis notus, negat.
Redit memoria tenue per vestigium
Cecidisse nostri stipitis impulsu obuium,
Datúmq; Diti, cùm prior iuuenem senex
Curru superbus pelleret, Thebis procul,
Phocea trifidas regio quà scindit vias.
Vnanima coniux explica errorem precor,
Quæ spatia moriens Laius vitæ tulit.
Primóne in æuo viridis, an fracto occidit?
IOC. *Inter senem, iuuenémq;, sed propior seni.*
OED. *Frequénsne turba regium cinxit latus?*
IOC. *Plures fefellit error ancipitis viæ,*
Paucos fidelis curribus iunxit labor.
OED. *Aliquísne cecidit regio fato comes?*
IOC. *Vnum fides, virtusq; consortem addidit.*
OED. *Teneo nocentem, conuenit numerus, locus:*
Sed tempus adde. IOC. *Decima iam metitur seges.*

SENEX. OEDIPVS.

Trimetri Iambici.

Corin

Corinthius te populus in regnum vocat
Patrium: quietem Polybus æternam obtinet.
OED. Vt vndique in me sæua fortuna irruit.
Edissere mihi quo cecidit fato parens.
SEN. Animam senilem mollis exoluit sopor.
OED. Genitor sine vlla cæde defunctus iacet?
Testor, licet iam tollere ad cælum piè
Puras, nec vlla scelera metuentes, manus.
Sed pars magis metuenda fatorum manet.
SEN. Omnem paterna regna discutiunt metum.
OED. Repetā paterna regna, sed matrem horreo.
SEN. Metuis parentē, quæ tuum reditum expetēs
Sollicita pendet? OED. Ipsa me pietas fugat.
SED. Viduā relinques? OED. Tangis en ipsos metus.
SEN. Effare, mersus qui premat mentem timor:
Præstare tacitam regibus soleo fidem.
OED. Connubia matris Delphico monitu tremo.
SEN. Timere vana desine, & turpes metus
Depone: Merope vera non fuerat parens.
OED. Quod subditicij præmium gnati petit?
SEN. Regum superbam liberi astringunt fidem.
OED. Secreta thalami fare, quo excipias modo.
SEN. Hæ te parenti paruulum tradunt manus.
OED. Tu me parenti tradis? at quis me tibi?
SEN. Pastor niuoso sub Citharonis iugo.
OED. In illa temet nemora quis casus tulit?
SEN. Illo sequebar monte cornigeros greges.
OED. Nunc adijce certas corporis nostri notas.
SEN. Forata ferro gesseras vestigia.

Tumore nactus nomen, ac vitio pedum.
OED. *Quis fuerit ille, qui meum dono dedit*
Corpus, requiro. SEN. *Regios pauit greges:*
Minor sub illo turba pastorum fuit.
OED. *Eloquere nomẽ.* SEN. *Prima languescit senũ*
Memoria, longo lassa sublabens situ.
OED. *Potésne facie noscere, ac vultu virum?*
SEN. *Fortasse noscam: sæpe iam spatio obrutam*
Leuis exoletam memoriam reuocat nota.
OED. *Ad sacra, & aras omne compulsum pecus*
Duces sequantur: ite propere, accersite
Famuli, penes quos summa consistit gregum.
SEN. *Siue ista ratio, siue fortuna occulit,*
Latere semper patere, quod latuit diu:
Sæpe cruentis veritas patuit malo.
OED. *Malum timeri maius his aliquod potest?*
SEN. *Magnũ esse magna mole quod petitur scias.*
Concurrit illinc publica, hinc regis salus,
Vtrinque patriæ: contine medias manus,
Vt nil lacessas, ipsa te fata explicant:
Non expedit concutere felicem statum.
OED. *Tuto mouetur quidquid extremo in loco est.*
SEN. *Nobilius aliquid genere regali appetis?*
Ne te parentis pigeat inuenti, vide.
OED. *Nec pænitendi sanguinis quæram fidem,*
Sed nosse certum est. ecce grandæuus Senex
Arbitria sub quo regij fuerant gregis
Phorbas, refersne nomen, aut vultum senis?
SEN. *Arridet animo forma, nec notus satis,*

Nec rursus iste vultus ignotus mihi.
Regnum obtinente Laio famulus greges
Agitasti opimos sub Citharonis plaga?

PHORBAS. SENEX. OEDIPVS.

Trimetri Iambici.

LAEtus Citharon pabulo semper nouo
AEstiua nostro prata summittit gregi. (ria.
SE. *Noscísne memet?* PH. *Dubitat anceps memo*
OED. *Huic aliquis à te traditus quondam puer?*
Effare: dubitas? cur genas mutat color?
Quid verba quæris? veritas odit moras.
PHO. *Obducta longo temporum tractu moues.*
OED. *Fatere: ne te cogat ad verum dolor.*
PHO. *Inutile isti munus infantem dedi.*
Non potuit ille luce, non cælo frui.
SEN. *Procul sit omen, viuit, & viuat precor.*
OED. *Superesse quare traditur infantem negas?*
PHO. *Ferrum per ambos tenue transactũ pedes*
Ligabat artus: vulneri innatus tumor
Puerile fœda corpus vrebat lues.
SEN. *Quid quæris vltrà? fata iam accedũt propé.*
OE. *Quis fuerit infans, edoce.* PH. *Prohibet fides.*
OED. *Huc aliquis ignẽ flamma iam excutiet fidẽ.*
Per tam cruentas vera quærenti vias.
PHO. *Ignosce quæso si ferus videor tibi,*
Et impotens, iam parta vindicta in manu est.
OED. *Dic vera, quis nã, quóve generatus patre?*
Qua matre genitus. PH. *Coniuge est genitus tua.*
OED. *Dehisce tellus: tuq; tenebrarum potens.*

In tartara ima rector vmbrarum rape
Retro reversus generis, ac stirpis vices,
Congerite cives saxa in infestum caput,
Mactate telis, me petat ferro parens,
Me natus, in me coniuges arment manus,
Fratrésque; & æger populus ereptos rogis
Iaculetur ignes: seculi crimen vagor,
Odium Deorum, iuris exitium sacri.
Qua luce primum spiritus hausi rudes,
Iam morte dignus: redde nunc animos parens,
Nunc aliquid aude sceleribus dignum tuis.
I, perge, propero regiam cursu pete,
Gratare matri liberis aucta domo.

CHORVS. Choriambici versus.

Fata si liceat mihi
Fingere arbitrio meo,
Temperem Zephyro leui
Vela; ne pressa graui
Spiritu antennæ tremant.
Lenis at modicum fluens
Aura nec vergens latus
Ducat intrepidam ratem,
Tuta me media vehat
Via decurrens vita.
Gnosium regem timens,
Alta dum demens petit
Artibus fidens nouis,
Certat, & veras aues
Vincere, ac falsis nimis

Imperat

Imperat pennis puer,
Nomen eripuit freto.
Callidus medium senex
Dædalus librans iter
Nube sub media stetit
Alitem expectans suum;
Qualis accipitris minas
Fugit, & sparsos metu
Colligit fœtus auis,
Donec in ponto manus
Mouit implicitas puer.
Comes audacis viæ.
Quidquid excessit modum,
Pendet instabili loco.
Sed quid hic postes sonat
Regios famulus manu
Mæstus, & quassans caput?
Ede quid portes noui.

ACTVS QVINTVS.

NVNCIVS.

Trimetri Iambici

PRadicta postquam fata, & infandum genus
Deprendit, ac se scelere coniunctum Oedipus
Damnauit, ipse regiam infestus petens
Inuisa propero tecta penetrauit gradu,
Qualis per arua Lybicus insanit Leo
Fuluam minaci fronte concutiens iubam.
Vultus furore toruus, atque oculi truces,
Gemitus, & altum murmur, & gelidus fluit

 Sudor

Sudor per artus, ſpumat, & voluit minas,
Ac merſus altè magnus exundat dolor,
Secum ipſe ſæuus grande, neſcio quid, parat,
Suisq; fatis ſimile. Quid pœnas moror?
Vt hoc cæleſtum pectus aut ferro petat,
Aut feruido aliquis igne, vel ſaxo domet?
Quæ Tigris, aut quæ ſæua viſceribus meis
Incurret ales! ipſe tu ſcelerum capax
Sacer Citharon, vel ferax in me tuis
Emitte ſyluis: mitte vel rabidos canes.
Nunc redde Agauen. anime quid mortem times?
Mors innocentem ſola fortuna eripit.
Hæc fatus, aptat impiam capulo manum,
Enſemq; ducit, itáne tam magnis breues
Pœnas ſceleribus ſoluis? atque vno omnia
Penſabis ictu? moreris, hoc patri ſat eſt.
Quid deinde matri? quid male in lucem editis
Natis? quid ipſi, quæ tuum magna luit
Scelus ruina, flebili patriæ dabis?
Soluenda non eſt illa, quæ leges ratas
Natura in vno vertit Oedipode nouos
Commenta partus: ſupplicijs eadem meis
Nouetur. iterum viuere, atque iterum mori
Liceat: renaſci ſemper, vt toties noua
Supplicia pendas. vtere ingenio miſer,
Quòd ſæpe fieri non poteſt, fiat diu:
Mors eligatur longa: quæratur via,
Qua nec ſepultis miſtus, & viuis tamen
Exemptus erres. morere, ſed citra patrem,

Cunct

Cunctaris anime? subitus an vultus grauat
Perfusus imber? ac rigat fletu genas?
Et flere satis est? hactenus fundent leuem
Oculi liquorem, sedibus pulsi suis
Lacrymas sequantur. hi maritales statim
Fodiantur oculi. dixit, atque ira furit.
Ardent minaces igne truculento genæ,
Oculíque vix se sedibus retinent suis.
Violentus, audax, mutus, iratus, ferox,
Tantum cruentus gemuit, & dirum fremens
Manus in orta torsit: at contrà truces
Oculi steterunt, & suam intenti manum
Vltro insequuntur, vulneri occurrunt suo.
Scrutatur auidus manibus vncis lumina,
Radice ab ima funditus vulsós simul
Euoluit orbes: hæret in vacuo manus,
Et fixa penitus vnguibus lacerat cauos
Altè recessus luminum, & inanes sinus:
Sæuítque frustra, plúsque quàm satis est, furit:
Tantum est periculum lucis, at tollit caput,
Cauísque lustrans orbibus cæli plagas,
Noctem experitur: quicquid effossis male
Dependet oculis, rumpit. & victor Deos
Conclamat omnes: parcite en patriæ, precor:
Iam iussa feci, debitas pœnas tuli:
Inuenta thalamis digna nox tandem meis.
Rigat ora fœdus imber, & lacerum caput
Largum reuulsis sanguinem venis vomit.

CHORVS.

Dimetri Anapæstici.

FAtis agimur, cedite fatis:
Non sollicitæ possunt curæ
Mutare rati stamina fusi.
Quidquid patimur mortale genus,
Quidquid facimus, venit ex alto.
Sertátque suæ decreta colus
Lachesis: dura reuoluta manu
Omnia certo tramite vadunt,
Primúsque dies dedit extremum.
Non illa deo vertisse licet,
Quæ nexa suis currunt causis.
It cuique ratus prece non vlla
Mobilis ordo: multis ipsum
Timuisse nocet: multi ad fatum
Venêre suum dum fata timent.
Sonuere fores, atque ipse suum
Duce non vllo molitur iter
Luminis orbus.

OEDIPVS CHORVS. IOCASTA.

Trimetri Iambici.

BEne habet, peractum est, iusta persolui patri.
Iuuant tenebræ. quis deus tandem mihi
Placatus atra nube perfundit caput?
Quis scelera donat? conscium euasi diem:
Nil parricida dextera debes tuæ.
Lux te refugit, vultus Oedipodem hic decet.
CHO. *En ecce rapido sæua prosiluit gradu*

Ioca

Iocaſta vecors: qualis attonita, & furens
Cadmæa mater abſtulit nato caput,
Senſitve raptum traxit: afflictum alloqui
Cupit, pauetq;: iam malis ceſsit pudor.
IOC. *Cupiunt, & horrent ora, nam quid te vocem?*
Gnatum? ne dubites: gnatus es, gnati pudet.
Immitis oro gnate, quò auertis caput,
Vacuosq; vultus? OED. *Quis frui tenebris vetat?*
Quis reddit oculos? mater, an matris ſonus?
Perdidimus operam. congredi fas amplius
Haud eſt: nefandos diuidat vaſtum mare,
Dirimatq; tellus abdita: & quiſquis ſub ho
In alia verſus ſidera, ac ſolem auium
Dependet orbis, alterum ex nobis ferat.
IOC. *Fati iſta culpa eſt, nemo fit fato nocens.*
OED. *Iam parce verbis mater, & parce auribus.*
Per has reliquias corporis trunci precor,
Per inauſpicatum ſanguinis pignus mei,
Per omnem noſtri nominis fas, & nefas.
IOC. *Quid anime torpes? ſocia cur ſcelerum dare*
Pœnas recuſas? omne confuſum perit
Inceſta per te iuris humani decus.
Morere, ac nefaſtum ferro exige.
Non ſi ipſe mundum concitans diuûm pater
Coruſca ſæua tela iaculetur manu,
Vnquam rependam ſceleribus pœnas pares
Mater nefanda. mors placet: mortis via
Quæratur, agedum, commoda matri manum,
Si parricida, reſtat hoc operi vltimum,

Rapia

Rapiatur ensis, hoc iacet ferro meus
Coniux, quid illum nomine haud vero vocas?
Socer est, vtrúmne pectori infigam meo
Telum? an patenti conditum iugulo imprimam?
Eligere nescis vulnus: hunc dextra, hunc pete
Vterum capacem: qui virum & natum tulit.
CHO. *Iacet perempta, vulneri immoritur manus,*
Ferrúmque secum nimius eiecit cruor.
OE D *Te fatidice, te præsidem veri deum*
Compello, solum debuit fatis patrem:
Bis paricida, plúsque quàm timui nocens.
Matrem paremi, scelere confecta est meo.
O Phœbe mendax, fata superaui impia.
Pauitante gressu sequere fallaces vias
Suspensa plantis efferens vestigia.
Cæcam tremente dextera noctem rege.
I, gradere præceps, lubricos ponens pedes.
I, profuge, vade siste, ne in matrem incidas:
Quicunque fessi corpore, & morbo graues
Semianima trahitis corpora: en fugio, exeo,
Releuate colla, mitior cœli status
Post terga sequitur: quisquis exilem iacens
Animam retentat, viuidos haustus leuis
Concipiat. ite, ferte depositis opem.
Mortifera mecum vitia terris extraho.
Violenta fata, & horridus morbi tremor,
Maciésque, & atra pestis, & rabidus dolor
Mecum ite, mecum: ducibus his vti libet.

TROAS

TROAS TRAGOEDIA SEXTA.

ARGVMENTVM.

Excisa deletáque Troia, Græcis in patriam redire [p]arantibus, apparuit Achillis vmbra, quem Paris in [t]emplo Apollinis interfecerat. Ea monuit, vt manes [s]ui Polyxenæ puellæ regiæ victima placarentur, cu[i]us enixè, dum viueret, connubium expetebat. Pri[m]um igitur Troiæ sæuum defletur excidium: mox [a]b Vlysse inquiritur Astyanax puer, Hectoris filius, [v]t tollatur è medio, nequid supersit reliquiarum ad [b]ellium vindicandum. Reperto demum puero, abdu[c]táque puella, vt refertur à nuntio, ea quidem in Si[g]æo ad tumulum Achillis mactatur: at ille præcipita[t]ur è turri. Referuntur autem idcirco, quòd horren[d]a minime actitantur in scena, sed tantummodo re[c]itantur.

INTERLOCVTORES.

HECVBA.	PYRRHVS.
CHORVS *mulierum.*	ANDROMACHA.
TALTHYBIVS.	SENEX.
AGAMEMNON.	VLYSSES.
CALCHAS.	ASTYANAX.
HELENA.	NVNTIVS.

ACTVS

ACTVS PRIMVS.

HECVBA.

Trimetri Iambici.

VICVNQVE *regno fidit, & magna potens*
Dominatur aula, nec leues metuit deos,
Animúmque rebus credulum lætis dedit:
Me videat, & te Troia: non vnquam tulit
Documenta fors maiora, quàm fragili loco
Starent superbi, columen euersum occidit
Pollentis Asiæ, cælitum egregius labor:
Ad cuius arma venit, & qui frigidum
Septena Tanain ora pandentem bibit,
Et qui renatum prorsus excipiens diem
Tepidum rubenti Tigrin immiscet freto:
Et quæ vagos vicina prospiciens Scythas
Ripam cateruis ponticam viduis ferit.
Excisa ferro est, Pergamum incubuit sibi.
En alta muri decora congesti iacent:
Tectis adustis regiam flammæ ambiunt:
Omnísque latè fumat Assaraci domus.
Non prohibet auidas flamma victoris manus,
Diripitur ardens Troia, nec cælum patet
Vndante fumo, nube ceu densa obsitus
Ater fauilla squalet Iliaca dies.
Stat auidus ira victor, & lentum Ilium
Metitur oculis, ac decem tandem ferus
Ignoscit annis: horret afflictam quoque,

Victam

Victamq; quamuis videat, haud credit sibi
Potuisse vinci: spolia populator rapit
Dardania, prædam mille non capiunt rates.
Testor deorum numen aduersum mihi,
Patriæq; cineres, téque rectorem Phrygum,
Quem Troia toto conditum regno tegit,
Tuósque manes, quodq; stetit ante Ilion,
Et vos meorum liberum magni greges
Vmbræ minores, quidquid aduersi accidit,
Quæcunq; Phœbas ore lymphato furens,
Credi deo vitante, prædixit mala,
Prior Hecuba vidi grauida, nec tacui metus,
Et vana vates ante Cassandram fui.
Non cautus ignes Ithacus, aut Ithaci comes
Nocturnus in nos sparsit, aut fallax Sinon:
Meus ignis iste est, facibus ardetis meis.
Sed quid ruinas vrbis euersæ gemis
Viuax senectus? respice infelix ad hos
Luctus recentes; Troia iam vetus est malum.
Vidi execrandum regiæ cædis nefas,
Ipsasq; ad aras maius admissum scelus
Æacidæ armis: cùm ferox sæua manus
Coma reflectens regium torta caput
Alto nefandum vulneri ferrum abdidit.
Quod penitus actum cùm recepisset libens,
Ensis senili tinctus è iugulo redit.
Placare quem non potuit à cæde effera
Mortalis æui cardinem extremum premens,
Superiq; testes sceleris, & quondam sacrum

Regni

Regni iacentis. ille tot regum parens
Caret sepulchro Priamus, & flamma indiget
Ardente Troia, non tamen superi sat est:
Dominum ecce Priami nuribus, & natis legens
Sortitur vrna. præda quem vilis sequar?
Hic Hectoris coniugia despondet sibi:
Hic optat Heleni coniugem: hic Antenoris.
Nec deest tuos Cassandra qui thalamos petat.
Mea sors timetur: sola sum Danais metus.
Lamenta cessant? turba captiuæ mea
Ferite palmis pectora, & planctus date,
Et iusta Troiæ facite: iandudum sonet
Fatalis Idæ Iudicis diri domus.

CHORVS *mulierum.* HECVBA.
Anapæstici versus.

NOn rude vulgus, lacrymísque nouum
Lugere iubes: hoc continuis
Egimus annis. ex quo tetigit
Phrygius Graias hospes Amyclas,
Secuitque fretum pinus matri
Sacra Cybele, decies niuibus
Canuit Ide, Ide nostris
Nudata rogis: & Sigæis
Trepidus campis decies secuit
Messor aristas: vt nulla dies
Mœrore caret, sed noua fletus
Causa ministrat, ite ad planctus
Miserámque leua regina manum,
Vulgus dominam vile sequemur:

Non

Non indociles lugere sumus.

HEC. *Fidæ casus nostri comites*
Soluite crinem, per colla fluant
Mœsta capilli, tepido Troiæ
Puluere turpes: paret exertos
Turba lacertos, veste remissa
Substringe sinus, vteróque tenus
Pateant artus. cui coniugio
Pectora velas captiue pudor?
Cingat tunicas palla solutas,
Vacet ad crebri verbera planctus
Furibunda manus, placet hic habitus,
Placet, agnosco Troada turbam.
Iterum luctus redeant veteres,
Solitum flendi vincite morem,
Hectora flemus.

CHO. *Soluimus omnes lacerum multo*
Funere crinem: coma demissa est
Libera nodo, sparsitq; cinis
Feruidus ora.

HEC. *Complete manus: hoc ex Troia*
Sumpsisse licet: cadax ex humeris
Vestis apertis, vtrunque tegat
Suffulta latus: iam nuda vocant
Pectora dextras. nunc nunc vires
Exprome dolor: Rhœtæa sonent
Littora planctus: habitánsque cauis
Montibus Echo, non, vt solita est,
Extrema breuis verba remittat,

Totos reddat Troia gemitus.
Audiat omnis pontus, & aether.
Saeuite manus, pulsu vasto
Tundite pectus, non sum solito
Contenta sono: Hectora flemus.
CHO. *Tibi nostra ferit dextra lacertos,*
Humerosq́; ferit tibi sanguineos.
Tibi nostra caput dextera pulsat.
Tibi maternis vbera palmis
Laniata iacent: fluit, & multo
Sanguine manat, quamcunq; tuo
Funere feci rupta cicatrix.
Columen patriae, mora fatorum.
Tu praesidium Phrygibus fessis,
Tu murus eras, humerisq; tuis
Stetit illa decem fulta per annos.
Tecum cecidit, summusq́; dies
Hectoris idem, patriaeq; fuit.
HEC. *Vertite planctus, Priamo vestros*
Fundite fletus: satis Hector habet.
CHO. *Accipe rector Phrygiae planctus,*
Accipe fletus bis capte senex:
Nil Troia semel te rege tulit.
Bis pulsari Dardana Graio
Moenia ferro, bisq; pharetras
Passa Herculeas. post elatos
Hecubae partus, regúmq; rogos
Postrema pater funera cludis,
Magnóq; Ioui victima caesus

Sigæa premis littora truncus.
HEC. *Aliò lacrymas flectite vestras,*
Non est Priami miseranda mei
Mors Iliades: felix Priamus
Dicite cunctæ: liber manes
Vadit ad imos, nec feret vnquam
Victa Graium ceruice iugum.
Non ille duos videt Atridas,
Nec fallacem cernit Vlyssem.
Non Argolici præda triumphi
Subiecta feret colla trophæis.
Non assuetas ad sceptra manus
Post terga dabit, currúsq; sequens
Agamemnonios aurea dextra
Vincula gestans.
Lætis fiet pompa Mycenis.
CHO. *Felix Priamus, dicimus omnes:*
Secum excedens sua regna tulit.
Nunc Elysij nemoris tutus
Errat in vmbris, intérq; pias
Felix animas Hectora quærit.
Felix Priamus: felix quisquis
Bello moriens, omnia secum
Consumpta videt.

AGTVS SECVNDVS.

SALTYBIVS. CHORVS.

Trimetri Iambici.

QVam longa Danais semper in portu mora,
Seu petere bellum, petere seu patriã volunt.

CHO. *Quæ causa ratibus faciat, & Danais moram,*
Effare, reduces quis Deus claudat vias.
TAL. *Pauet animus: artus horrid⁹ quassat tremor.*
Maiora veris monstra vix capiunt fidem.
Vidi ipse, vidi, summa iam Titan iuga
Stringebat, ortus vicerat noctem dies,
Cùm subitò cæco terra mugitu fremens
Concussa cæcos traxit ex imo sonos.
Mouere syluæ capita: & excelsum nemus
Fragore vasto tonuit, & lucus sacer.
Idæa ruptis saxa ceciderunt iugis:
Nec sola tellus tremuit, & pontus suum
Adesse Achillem sensit, ac strauit vada.
Tunc scissa tellus aperit immensos specus,
Et hiatus Erebi, peruium ad superos iter
Tellure fracta præbet, ac tumulum leuat.
Emicuit ingens vmbra Thessalici ducis,
Threicia qualis arma præludens tuis
Iam Troia fatis strauit: aut Neptunium
Cana nitentem perculit iuuenem coma:
Aut cùm inter acies Marte violento furens
Corporibus amnes clausit, & quærens iter
Tardus cruento Xanthus errauit vado:
Aut cùm superbo victor in curru stetit,
Egitq; habenas, Hectorem, & Troiam trahens.
Impleuit omne littus irati sonus:
Ite, ite inertes, debitos manibus meis
Auferte honores: soluite ingratas rates
Per nostra ituri maria: non paruo luet

ras Achillis Græcia, at magno luet.
Desponsa nostris cineribus Polyxena
Pyrrhi manu mactetur, & tumulum riget.
Hæc fatus alta voce, dimisit diem,
Repeténsq; Ditem, mersus ingentem specum
Coeunte terra iunxit: immoti iacent
Tranquilla pelagi, ventus abiecit minas,
Placidúmq; fluctu murmurat leni mare,
Triton ab alto cecinit Hymenæum choro.

PIRRHVS. AGAMEMNON. CALCHAS.

Trimetri Iambici.

CVm læta pelago vela rediturus dares,
Excidit Achilles: cuius vnius manu
Impulsa Troia corruit tandem solo,
Breui repensans quidquid adiecit moræ
Scyros: fretúmq; Lesbos Aegæum secans
Illo remoto, dubia quò caderet stetit.
Velis licet, quod petitur, ne properes dare,
Serò es daturus: iam suum cuncti duces
Tulere pretium. quæ minor merces potest
Tantæ dari virtuti? an is meruit parum,
Qui fugere bellum iussus, & longa sedens
Aeuum senecta degere, ac Pylij senis
Transcendere annos exuit matris dolos,
Falsásq; vestes, fassus est armis virum?
Inhospitali Telephus regno impotens,
Dum Mysiæ ferocis introitus negat,
Rudem cruore regio dextram imbuit,
Fortémq; tandem sensit, & mitem manum.

CHO. *Quæ causa ratibus faciat, & Danais moram,*
Effare, reduces quis Deus claudat vias.
TAL. *Pauet animus: artus horrid⁹ quassat tremor.*
Maiora veris monstra vix capiunt fidem.
Vidi ipse, vidi, summa iam Titan iuga
Stringebat, ortus vicerat noctem dies,
Cùm subitò cæco terra mugitu fremens
Concussa cæcos traxit ex imo sonos.
Mouere sylue capita: & excelsum nemus
Fragore vasto tonuit, & lucus sacer.
Idæa ruptis saxa ceciderunt iugis:
Nec sola tellus tremuit, & pontus suum
Adesse Achillem sensit, ac strauit vada.
Tunc scissa tellus aperit immensos specus,
Et hiatus Erebi, peruium ad superos iter
Tellure fracta præbet, ac tumulum leuat.
Emicuit ingens vmbra Thessalici ducis,
Threicia qualis arma præludens tuis
Iam Troia fatis strauit: aut Neptunium
Cana nitentem perculit iuuenem coma:
Aut cùm inter acies Marte violento furens
Corporibus amnes clausit, & quærens iter
Tardus cruento Xanthus errauit vado:
Aut cùm superbo victor in curru stetit,
Egitq; habenas, Hectorem, & Troiam trahens.
Impleuit omne littus irati sonus:
Ite, ite inertes, debitos manibus meis
Auferte honores: soluite ingratas rates
Per nostra ituri maria: non paruo luet

Ira

Iras Achillis Græcia, at magno luet.
Desponsa nostris cineribus Polyxena
Pyrrhi manu mactetur, & tumulum riget.
Hæc fatus alta voce, dimisit diem,
Repeténsq; Ditem, mersus ingentem specum
Coeunte terra iunxit: immoti iacent
Tranquilla pelagi, ventus abiecit minas,
Placidúmq; fluctu murmurat leni mare,
Triton ab alto cecinit Hymenæum choro.

PIRRHVS. AGAMEMNON. CALCHAS.

Trimetri Iambici.

CVm læta pelago vela rediturus dares,
Excidit Achilles: cuius vnius manu
Impulsa Troia corruit tandem solo,
Breui repensans quidquid adiecit moræ
Scyros: fretúmq; Lesbos Aegæum secans
Illo remoto, dubia quò caderet stetit.
Velis licet, quod petitur, ac properes dare,
Serò es daturus: iam suum cuncti duces
Tulere pretium. quæ minor merces potest
Tantæ dari virtuti? an is meruit parum,
Qui fugere bellum iussus, & longa sedens
Aeuum senecta degere, ac Pylij senis
Transcendere annos exuit matris dolos,
Falsásq; vestes, fassus est armis virum?
Inhospitali Telephus regno impotens,
Dum Mysiæ ferocis introitus negat,
Rudem cruore regio dextram imbuit,
Fortémq; tandem sensit, & mitem manum.

Cecidere Thebæ, vidit Eetion capi
Sua regna victus. clade subuersa est pari
Apposita celso parua Lyrnesos iugo,
Captáq; tellus nobilis Briseide,
Et causa litis regibus Chryse iacet,
Et nota fama Tenedos, & quæ pascuo
Fœcunda pingui Thracios nutrit greges,
Et sacra Phœbo Cilla. quid, quas alluit
Vernis Caicus gurgitem attollens aquis?
Hæc tanta clades gentium, ac tantus pauor,
Sparsæ tot vrbes turbinis vasti modo,
Alterius esset gloria, ac summum decus,
Iter est Achilli: sic meus venit pater,
Et tanta gessit bella, dum bellum parat.
Vt alia sileam merita, non vnus satis
Hector fuisset? Ilium vicit pater,
Vos diruistis. inclytas laudes iuuat,
Et clara magni facta genitoris sequi.
Iacuit peremptus Hector ante oculos patris,
Patruíq; Memnon: cuius ob luctum parens
Pallente mæstum protulit vultu diem,
Suíq; victor operis exemplum horruit,
Didicítq; Achilles, & Deus natos mori.
Tum versa Amazon vltimus cecidit timor.
Debes Achilli, merita si digne æstimas,
Et si Mycenis virginem, atque Argis petat.
Dubitatur etiam? placita nec subito probas?
Priamíq; natam Pelei nato ferum
Mactare credis? at tuam natam parens

Helena

Helenæ immolasti: solita iam & facta expeto.
AGA. *Iuuenile vitium est regere nõ posse impetũ.*
Aetatis alios feruor hic primæ rapit,
Pyrrhum paternus: spiritus quondam truces,
Mináſq; tumidi lentus Aeacidæ tuli.
Quo plura poſsis, plura patienter feras.
Quid cæde dira nobiles clari ducis
Aspergis vmbras? noſcere hoc primum decet,
Quid facere victor debeat: victus pati:
Violenta nemo imperia continuit diu,
Moderata durant: quóq; fortuna altius
Euexit ac leuauit humanas opes,
Hoc se magis supprimere felicem decet,
Varióſq; casus tremere metuentem Deos
Nimium fauentes. magna momento obrui
Vincendo didici. Troia nos tumidos facit
Nimium, ac feroces: stamus hoc Danai loco,
Vnde illa cecidit. fateor, aliquando impotens
Regno ac superbus altius memet tuli,
Sed fregit illos spiritus hæc, quæ dare
Potuiſſet alij causa fortunæ fauor.
Tu me superbum, Priame, tu timidum facis.
Ego esse quidquam sceptra, niſi vano putem
Fulgore tectum nomen? & falso comam
Vinclo decentem? casus hæc rapiet breuis,
Nec mille forsan ratibus, aut annis decem,
Non omnibus fortuna tam lenta imminet.
Equidem fatebor (pace dixiſſe hoc tua
Argiua tellus liceat) affligi Phrygas

Vinciq; volui:ruere,& aequari solo
Etiam arguissem:sed regi frænis nequit
Et ira,& ardens hostis,& victoria
Commissa nocti,quidquid indignum,aut ferum
Cuiquam videri potuit,hoc fecit dolor,
Tenebræq;,per quas ipse se irritat furor,
Gladiúsq; felix,cuius inflecti semel
Vecors libido est.quidquid euersæ potest
Superesse Troiæ,maneat:exactum satis
Pœnarum,& vltrà est.regia vt virgo occidat,
Tumulóq; dono detur,& cineres riget,
Et facinus atrox cædis,vt thalamos vocem,
Non patiar.in me culpa cunctorum redit:
Qui non vetat peccare,cùm possit,iubet.
PYR. Nullúmne Achilli præmium manes ferent?
AGA. Ferent:& illum laudibus cuncti canent,
Magnúmq; terræ nomen ignotæ audient.
Quòd si leuatur sanguine infuso cinis,
Opima Phrygij colla cædantur gregis,
Fluátq; nulli flebilis matri cruor.
Quis iste mos est? quando in inferias homo est
Impensus homini? detrahe inuidiam tuo
Odiumq; patri,quem coli pœna iubes.
PYR. O tumide,rerum dum secundarum status
Extollit animos:timide, cùm increpuit metus,
Regum Tyranne:iámne flammatum geris
Amore subito pectus,ac Veneris noua?
Solúsne toties spolia de nobis feres?
Hac dextra Achilli victimam reddam suam:

Quam si negas, retinésque, maiorem dabo.
Dignámq; quam det Pyrrhus: & nimium diu
A cæde nostra regia cessat manus:
Paremq; poscit Priamus. AGA. *Haud equidẽ nego*
Hoc esse Pyrrhi maximum in bello decus,
Sæuo peremptum ense quod Priamus iacet
Supplex paternus. PYR. *Supplices nostri patris,*
Hostésq; eosdem nouimus: Priamus tamen
Præsens rogauit, tu grauis pauidus metu
Nec ad rogandum fortis, Aiaci preces,
Ithacóq; mandas, clusus atq; hostem tremens.
AGA. *At non timebat tunc tuus, fateor, parens:*
Intérq; cædes Græciæ, atq; vstas rates
Segnis iacebat, belli & armorum immemor,
Leui canoram verberans plectro chelyn.
PYR. *Tunc magnus Hector arma cõtemnens tua*
Cantus Achillis timuit & tanto in metu
Naualibus pax alta Thessalicis fuit.
AGA. *Nempe ijsdem in istis Thessalis naualibus*
Pax alta rursus Hectoris patri fuit.
PYR. *Est regis alti spiritum regi dare.*
AGA. *Cur dextra regi spiritum eripuit tua?*
PYR. *Mortem misericors sæpe pro vita dabit.*
AGA. *At nunc misericors virgines busto petis.*
PIR. *Iámne immolari virgines credis nefas?*
AGA. *Præferre patriam liberis regem decet.*
PIR. *Lex nulla capto parcit, aut pœnã impedit.*
AGA. *Quod non vetat lex, hoc vetat fieri pudor.*
PIR. *Quodcunq; libuit, facere victori licet.*

AGA.

AGA. *Minimum decet libêre, cui multum licet.*
PYR. *Is ista iactas, quos decem annorum graui*
Regno subactos Pyrrhus exoluit iugo? *(ret.*
AG. *Hos Scyros animos?* PY. *Scelere quæ fratrũ ca-*
AG. *Inclusa fluctu.* PYR. *Nempe cognati maris,*
Atrei, & Thyestæ nobilem noui domum.
AGA. *Ex virginis concepte furtiuo stupro,*
Et ex Achille nate, sed nondum viro.
PYR. *Illo ex Achille: genere qui mundum suo*
Sparsus per omnem cælitum regnum tenet:
Thetide æquor, vmbras Aeaco, cælum Ioue.
AGA. *Illo ex Achille, qui manu Paridis iacet.*
PYR. *Quem nec Deorum cominus quisquã petijt.*
AGA. *Compescere equidẽ verba, & audacẽ malo*
Poteram domare: sed meus captis quoq;
Scit parcere ensis: potius interpres Deum
Calchas vocetur, fata si poscunt, dabo.
Tu qui Pelasgæ vincla soluisti rati,
Morásq; bellis, arte qui reseras polum:
Cui viscerum secreta, cui mundi fragor,
Et stella longa semitam flamma trahens
Dant signa fati: cuius ingenti mihi
Mercede constant ora, quid iubeat Deus
Effare Calcha, nósq; consilio rege.
CAL. *Dant fata Danais, quo solent, pretio viam.*
Mactanda virgo est Thessali busto ducis,
Sed quo iugari Thessalæ cultu solent,
Ionidésve vel Mycenææ nurus.
Pyrrhus parenti coniugem tradat suo,

Sic

Sic ritè dabitur: non tamen nostras tenet
Hæc vna puppes causa: nobilior tuo
Polyxene cruore debetur cruor,
Quem fata quærunt: turre de summa cadat
Priami nepos Hectoreus, & letum oppetat:
Tum mille velis impleat classis freta.

CHORVS.
Choriambici Asclepiadei.

VErum est? an timidos fabula decipit,
Vmbras corporibus viuere conditis?
Cum coniux oculis imposuit manum,
Supremúsq; dies solibus obstitit,
Et tristes cineres vrna coercuit,
Non prodest animam tradere funeri,
Sed restat miseris viuere longius?
An toti morimur? nulláq; pars manet
Nostri, cùm profugo spiritus halitu
Immistus nebulis cessit in aera,
Et nudum tetigit subdita fax latus?
Quidquid sol oriens, quidquid occidens
Nouit: cæruleis Oceanus fretis
Quidquid vel veniens, vel fugiens lauat,
Aetas pegaseo corripiet gradu.
Quo bissena volant sidera turbine,
Quo cursu properat secula voluere
Astrorum dominus, quo properat modo
Obliquis Hecate currere flexibus,
Hoc omnes petimus fata: nec amplius
Iuratos superis qui tetigit lacus,

Vsquam

Vsquam est. vt calidis fumus ab ignibus
Vanescit spatium per breue sordidus:
Vt nubes grauidas quas modò vidimus,
Arctoi Boreæ dißipat impetus:
Sic hic, quo regimur, spiritus effluet.
Post mortem nihil est, ipsaq; mors nihil.
Velocis spatij meta nouißima.
Spem ponant auidi, solliciti metum.
Quæris quo iaceas post obitum loco?
Quo non nata iacent.
Tempus non auidum deuorat, & chaos.
Mors indiuidua est noxia corpori,
Nec parcens animæ. Tænara, & aspero
Regnum sub domino, limen & obsidens
Custos non facili Cerberus ostio,
Rumores vacui, verbáq; inania,
Et par solicito fabula somnio.

ACTVS TERTIVS.

ANDROMACHA. SENEX.
VLYSSES.
Trimetri Iambici.

QVid mœsta Phrygiæ turba laceratis comas?
Miserúmq; tunsæ pectus, effuso genas
Fletu rigatis? leuia perpessæ sumus,
Si flenda patimur. Ilium vobis modò,
Mihi cecidit olim, cùm ferus curru incito
Mea membra raperet, & graui gemeret sono
Peliacus axis pondere Hectorio tremens.

Tunc

Tunc obruta, atque euersa Troia concidit.
Torpens malis, regensq; sine sensu feror.
Iam erepta Danais coniugem sequerer meum,
Nisi hic teneret: hic meos animos domat.
Moriq; prohibet: cogit hic aliquid Deos
Adhuc rogare: tempus ærumnæ addidit.
Hic mihi malorum maximum fructum abstulit,
Nihil timere, prosperis rebus locus
Ereptus omnis: dira, quà veniant, habent:
Miserrimum est timere, cùm speres nihil.
SEN. *Quis te repens: commouit afflictam metus?*
AND. *Exoritur aliquid maius ex magno malũ.*
Nondum ruentis Ilij fatum stetit.
SEN. *Ecquas reperiet, vt velit, clades Deus?*
AND. *Stigij profundi claustra, & obscuri specus*
Laxantur, & ne desit euersis metus,
Hostes ab imo conditi tumulo exeunt,
Solísne retro peruium est Danais iter?
Certè æqua mors est, turbat, atq; agitat Phrygas
Communis iste terror: hic propriè, meum
Exterret animum noctis horrendæ sopor.
SEN. *Quæ visa portent, effer in medium, metus.*
AND. *Partes ferè nox alma transierat duas,*
Clarumq; septem verterant stellæ iugum,
Ignota tandem venit afflictæ quies,
Breuisq; fessis somnus obrepsit genis:
(Si somnus ille est mentis attonitæ stupor)
Cùm subitò nostros Hector ante oculos stetit,
Non qualis vltro bella in Argiuos ferens,

Graias

Graias petebat facibus Idæis rates.
Nec cæde vasta qualis in Danaos furens
Vera ex Achille spolia simulato tulit.
Non ille vultus flammeum incendens iubar,
Sed fessus, ac deiectus, & fletu grauis,
Similísq; nostro squalida obtectus coma:
Iuuat tamen vidisse: tum quassans caput,
Depelle somnos, inquit, & natum eripe
O fida coniux: lateat: hæc vna est salus.
Omitte fletus, Troia quòd cecidit gemis?
Vtinam iaceret tota: festina, amoue
Quocunq; nostræ paruulam stirpem domus.
Mihi gelidus horror ac tremor somnum excutit,
Oculósq; nunc huc pauida, nunc illuc ferens,
Oblita nati misera quæsiui Hectorem.
Fallax per ipsos vmbra complexus abit.
O nate magni certa progenies patris,
Spes vna Phrygibus, vnica afflictæ domus,
Veterísq; soboles sanguinis nimium inclyti,
Nimiúmq; patri similis: hos vultus meus
Habebat Hector, talis incessu fuit,
Habitúq; talis, sic tulit fortes manus,
Sic celsus humeris, fronte sic torua minax,
Ceruice fusam dißipans lata comam.
O nate sero Phrygibus, ac matri citò,
Eritne tempus illud, ac felix dies
Quo Troici defensor, & vindex soli,
Recidiua ponas Pergama, & sparsos fuga
Ciues reducas? nomen & patriæ suum,

Phry

Phrygibúsq; reddas? sed mei fati immemor
Tam magna timeo vota: quod captis sat est,
Viuamus. heu me, quis locus fidus meo
Erit timori? quá ve te sede occulam?
Arx illa pollens opibus, & muris deûm,
Gentes per omnes clara & inuidiæ capax,
Nunc puluis altus, strata sunt flamma omnia,
Superéstq; vasta ex vrbe ne tantum quidem,
Quo lateat infans. quem locum fraudi legam?
Est tumultus ingens coniugi charo, sacer:
Verendus hosti, mole quem immensa parens,
Opibúsq; magnis struxit in luctus suos
Rex non auarus: optime credam patri.
Sudor per artus frigidus totos cadit,
Omen tremisco misera feralis loci.
SEN. *Hæc causa multos vna ab interitu arcuit,*
Credi perisse: vix spei quidquam est super.
Graue pondus illum, magna nobilitas premit.
AND. *Ne prodat aliquis.* SEN. *Amoue testes doli.*
AND. *Si quæret hostis?* SEN. *Vrbe ineuersa perijt.*
AND. *Quid proderit latuisse redituro in manus?*
SEN. *Victor feroces impetus primos habet.*
AND. *Quid quòd latere sine metu magno nequit?*
SEN. *Miser occupet præsidia, securus legat.*
AND. *Quis te locus, quæ regio seducta, inuia*
Tutò reponet? quis feret trepidis opem?
Quis proteget? qui semper, etiam nunc tuos
Hector tuere, coniugis furtum piæ
Serua, & fideli cinere victurum excipe.

Succede tumulo nate: quid retro fugis?
Turpésque latebras spernis? agnosco indolem,
Pudet timere, spiritus magnos fuge,
Animósque veteres: sume, quos casus dedit.
En intuere, turba quae simus super:
Tumulus, puer, captiua: cedendum est malis.
Sanctas parentis conditi sedes, age
Aude subire: fata si miseros iuuant,
Habes salutem: fata si vitam negant,
Habes sepulchrum SEN. *Claustra cōmissum tegūt,*
Quem ne tuus producat in medium timor,
Procul hinc recede, téque diuersam amoue.
AND *Leuius solet timere, qui propius timet.*
Sed, si placet, referamus hinc aliò pedem.
SEN. *Cohibe parumper ora, questusq; opprime:*
Gressus nefandos dux Cephalenum admouet.
AND *Dehisce tellus tuq; coniux vltimo*
Specu reuulsam scinde tellurem Stygis,
Sinu profundo conde depositum meum.
Adest Vlysses & quidem dubio gradu,
Vultúque nectit pectore astus callidos.
VL. *Dure minister sortis hoc primum pete,*
Vt ore quamuis verba dicantur meo,
Non esse credas nostra: Graiorum omnium,
Procerúmque vox est, petere quos seras domos
Hectorea soboles prohibet: hanc fata expetunt.
Sollicita Danaos pacis incertae fides
Semper tenebit: semper à tergo timor
Respicere coget: arma nec poni sinet

Dum

Dum Phrygibus animos natus euersis dabit
Andromacha. AN. *Vester augur hoc Calchas canit?*
VLY. *Et si taceret augur hæc Calchas, tamen*
Dicebat Hector, cuius & stirpem horreo.
Generosa in ortus semina exurgunt suos.
Sic ille magni paruus armenti comes,
Primísq; nondum cornibus findens cutem,
Ceruice subitò celsus, & fronte arduus,
Gregem paternum ducit, ac pecori imperat.
Quæ tenera cæso virga de trunco stetit,
Par ipsa matri tempore exiguo subit,
Vmbrasq; terris reddit: & cælo nemus.
Sic male relictus igne de magno ciuis
Vires resumit. est quidem iniustus dolor
Regum æstimator: si tamen tecum exigas,
Veniam dabis. quòd bella post annos decem,
Totidémq; menses iam senex miles timet:
Aliásq; clades rursus, ac nunquam bene
Troiam iacentem magna res Danaos mouet
Futurus Hector: libera nos hoc metu,
Hæc vna naues causas deductas tenet,
Hîc classis hæret. ne ve crudelem putes
Quòd sorte iussus Hectoris natum petam.
Petissem Orestem. patere quod victor tulit.
AND. *Vtinã quidem esses nate materna in manu,*
Nossémq;, quis te casus ereptum mihi
Teneret, aut quæ regio: non hostilibus
Confossa telis pectus, aut vinclis manus
Secantibus præstricta, non acri latus

Vtrunque flamma cincta, maternam fidem
Vnquam exuissem. nate quis te nunc locus,
Fortuna quæ possedit? errore auio
Vagus arua lustras, vastus an patriæ vapor
Corripuit artus? sæuus an victor tuo
Lusit cruore? nunquid immanis feræ
Morsu peremptus pascis Idæas aues?
VLY. *Simulata remoue verba, non facile est tibi*
Decipere Vlyssem, vicimus matrum dolos,
Etiam dearum: cassa consilia amoue.
Vbi nat⁹ est? AN. *Vbi Hector? vbi cũcti Phryges?*
Vbi Priamus? vnum quæris, ego quæro omnia.
VL. *Coacta dices, sponte quod fari abnuis.*
AND. *Tuta est, perire quæ potest, debet, cupit.*
VL. *Magnifica verba mors ꝓpè admota excutit.*
AND. *Si vis Vlysse cogere Andromacham metu,*
Vitam minare, nam mori votum est mihi.
VL. *Verberibus, igne, morte, cruciatu, eloqui*
Quodcunque celas, adiget inuitam dolor,
Et pectore imo condita arcana eruet:
Necessitas plus posse, quàm pietas, solet.
AND. *Propone flammas, vulnera, & diras mali*
Doloris artes, & famem, & sæuam sitim,
Variasq; pestes vndique, & ferrrum inditum
Visceribus vstis, carceris cæci luem,
Et quidquid audet victor iratus tumens.
VL. *Stulta est fides, celare quod prodas statim.*
Animosa nullos mater admittis metus.
Hic ipse, quo nunc contumax perstas, amor,

Con

Consulere paruis liberis Danaos monet,
Post arma tam longinqua, post annos decem.
Minus timerem, quos facis Calchas metus,
Si mihi timerem: bella Telemacho paras.
AND. *Immiti Vlyßi gaudium, ac Danais dabo,*
Dandum est: fatere, quos premis, luctus dolor.
Gaudete Atridæ, túq; lætifica (vt soles)
Refer Pelasgis: Hectoris proles obit.
VL. *Et esse verum hoc, qua probas Danais fide?*
AND. *Ita quod minari maximum victor potest,*
Contingat, & me fata maturo exitu
Faciliq; soluant, ac meo condant solo,
Et patria tellus Hectorem leuiter premat,
Vt luce cassus, inter extinctos iacet,
Datúsq; tumulo debita exanimis tulit.
VL: *Expleta fata stirpe sublata Hectoris,*
Solidámq; pacem lætus ad Danaos feram.
Quid agis Vlisse? Danaidæ credent tibi?
Tu cui? parenti? fingit ad quidquam parens?
Nec abominandæ mortis auspicium pauet?
Auspicia metuunt qui nihil maius timent?
Fidem alligauit iureiurando suam.
Si peierat, timere quid grauius potest?
Nunc aduoca astus animæ, nunc fraudes, dolos,
Et totum Vlyssem: veritas nunquam latet.
Scrutare matrem: mœret, illacrymat, gemit:
Et huc, & illuc anxios gressus refert,
Missasq; voces aure sollicita excipit.
Magis hæc timet, quàm mœret: ingenio est opus.

Alios parentes alloqui in luctu decet:
Tibi gratulandum est, misera quòd nato cares,
Quem mors manebat saeua, praecipitem datum
E turre, lapsis sola quae muris manet.
AND. *Reliquit animus mẽbra, quatiũtur, labant,*
Torpétq; vinctus frigido sanguis gelu.
VL. *Entremuit, hac hac parte quaerenda est mihi,*
Matrem timor detexit: iterabo metum.
Ite ite celeres, fraude materna abditum
Hostem Pelasgi nominis, pestem vltimam
Vbicunque latitat, erutam in medium date.
Bene est, tenetur. perge, festina, attrahe.
Quid respicis? trepidásq; ? iam certè perit.
AND. *Vtinam timerem, solitus ex longo est metus.*
Dediscit animus serò quod didicit diu.
VL. *Lustrale quoniam debitum muris puer*
Sacrum antecessit, nec potest vatem sequi
Meliore fato raptus: hoc Calchas ait
Modo piari posse redituras rates,
Si placet vndas Hectoris sparsi cinis,
Ac tumulus imo totus aequetur solo.
Nunc ille quoniam debitam effugit necem.
Erit admouenda sedibus sacris manus.
AN. *Quid agimus? animũ distrahit gemin' timor:*
Hinc natus, illinc coniugis chari cinis,
Pars vtra vincit? testor immites Deos,
Deosq; veros: coniugis manes mei.
Non aliud Hector in meo nato mihi
Placere quàm te, viuat vt possit tuos

Refer

Referre vultus, prorutus tumulo cinis
Mergetur? Ossa fluctibus spargi sinam
Disiecta vastis? potius hic mortem oppetat.
Poteris nefandæ deditum mater neci
Videre? poteris celsa per fastigia
Missum rotari? potero, perpetiar, feram,
Dum non meus post fata victoris manu
Iactetur Hector. hic suam pœnam potest
Sentire. at illum fata iam in tuta locant.
Quid fluctuaris? statue, quem pœnæ extrahas.
Ingrata dubitas? Hector est illinc tuus.
Erras, vtrinque est Hector: hic sensu potens
Forsan futurus vltor extincti patris.
Vtrique parci non potest, quidnam facis?
Serua è duobus anime, quem Danai timent.
VLY. *Responsa peragam, funditus busta eruam.*
AND. *Quæ vēdidistis?* VL. *Pergā, & è summo ag-*
Trahā sepulchra. AND. *Cœlitū appello fidē, (gere*
Fidemq; Achillis, Pyrrhe genitoris tui
Munus tuere. VL. *Tumulus hic campo statim*
Toto iacebit. AND. *Fuerat hoc prorsus nefas,*
Danais inausum, templa violastis, deos
Etiam fauentes, busta transierat furor.
Resistam: inermes offeram armatis manus:
Dabit ira vires: qualis argolicas ferox
Turmas Amazon strauit: aut qualis deo
Percussa Mænas, Entheo syluas gradu
Armata thyrso terret, atque expers sui
Vulnus dedit, nec sensit: in medios ruam,

Tumuloq; cineris socia defenso cadam.
VLY. *Cessatis? & vos flebilis clamor mouet?*
Furorq; cassus fœminæ? iussa ocyus
Peragite. AND. *Me me sternite hîc ferro prius.*
Repelle, Auernum, rumpe fatorum moras,
Molire terras Hector, vt Vlyssem domes,
Vel vmbra satis es. arma concußit manu,
Iaculatur ignes. cernitis Danai Hectorem?
An sola video? VLY. *Eruite cuncta funditus.*
AND. *Quid agis? ruina mater, & natũ, & virum*
Prosternis vna: forsitan Danaos prece
Placare poteris, conditum elidet statim
Immane busti pondus: intereat miser,
Vbicunque potius, ne pater natum obruat,
Prematq; patrem natus. ad genua accido
Supplex Vlysse, quamq; nullius pedes
Nouere dextram, pedibus admoueo tuis:
Miserere matris, & preces placidus pias
Patiensq; recipe: quoq; te celsum altius
Superi leuarunt, mitius lapsos preme.
Misero datur, quodcunque fortunæ datur.
Sic te reuisat coniugis sanctæ torus,
Annósque, dum te recipit, extendat suos
Laërta sic te iuuenis excipiat tuus,
Et vota vincens vestra felici indole,
Aetate auum transcendat, ingenio patrem.
Miserere matris: vnicum afflictæ mihi
Solamen hic est. VLY. *Exhibe natum, & roga.*

AND.

ANDROMACHA.
Anapæstici.

HVc è latebris procede tuis
Flebile matris furtum miseræ.
Hic puer, hic est terror Vlysse
Mille carinis submitte manus,
Dominíque pedes supplice dextra
Stratus adora: nec turpe puta
Quidquid miseros fortuna iubet:
Pone ex animo reges atauos,
Magníque senis iura per omnes
Inclyta terras: excidat Hector.
Gere captiuum, positóque genu,
Si tua nondum vulnera sentis,
Matris fletus imitare tuæ.
Vidit pueri regis lacrymas
Et Troia prior, paruusq; minas
Trucis Alcidæ flexit Priamus.
Ille ille ferox, cuius vastis
Viribus omnes cessere feræ.
Qui perfracto limine Ditis,
Cæcum retro patefecit iter.
Hostis parui victus lacrymis,
Suscipe, dixit, rector habenas,
Patrióque sede celsus solio,
Sed sceptra fide meliore tene.
Hoc fuit illo victore capi.
Discite mites Herculis iras:
An sola placent Herculis arma?

Iacet ante pedes non minor ille
Supplice supplex, vitámque petit.
Regnum Troiæ, quocunque volet
Fortuna ferat.

VLYSSES. ANDROMACHA. ASTYANAX.

Trimetri Iambici.

Matris quidem me mœror attonitæ mouet,
Magis Pelasgæ me tamen matres mouent,
Quarum iste magnos crescit in luctus puer.
AND. *An has ruinas vrbis in cinerem datas*
Hic excitabit? hæ manus Troiam erigent?
Nullas habet spes Troia, si tales habet.
Non sic iacemus Troes, vt cuiquam metus
Poßimus esse. spiritus genitor facit?
Sed nempe tractus ipse post Troiam pater
Posuisset animos, magna quos frangunt mala.
Si pœna petitur, quæ peti grauior potest?
Famulare collo nobili subeat iugum:
Seruire liceat. aliquis hoc regi negat?
VL. *Non hoc Vlysses, sed negat Calchas tibi.*
AND. *O machinator fraudis, ô scelerum artifex,*
Virtute cuius bellica nemo occidit:
Dolis, & astu maleficæ mentis iacent
Etiam Pelasgi, vatem, & insontes deos
Prætendis? hoc est pectoris facinus tui
Nocturne miles, fortis in pueri necem.
Iam solus audes aliquid, & claro die.
VL. *Virtus Vlyßis nota Danais est satis.*

Nimisq;

Nimísque Phrygibus, non vacat vanis diem
Conterere verbis, ambo horas classis legit.
AND. *Breuem morã largire, dum officium parens*
Nato supremum reddo, & amplexu vltimo
Auidos dolores satio. VLY. *Misereri tui*
Vtinam liceret: quod tamen solum licet,
Tempus, morámque dabimus arbitrio tuo.
Implere lacrymis: fletus ærumnas leuat.
AND. *O dulce pignus, ô decus lapsæ domus,*
Summúmque Troiæ funus, ô Danaûm timor,
Genitricis ô spes vana, cui demens ego
Laudes parentis bellicas, annos aui
Medios precabar: vota destituit deus
Iliaca non tu sceptra regali potens
Gestabis aula, iura nec populis dabis,
Victásque gentes sub tuum mittes iugum,
Non Graia cædes terga, non Pyrrhum trahes,
Non arma tenera parua tractabis manu,
Sparsásque passim saltibus latis feras
Audax sequêris, nec stato lustri die
Solenne referens. Troici lustri sacrum
Puer citatas nobilis turmas ages.
Non inter aras mobili velox pede,
Reuocante flexo concitos cornu modos,
Barbarica prisco templa saltatu coles.
O morte dira tristius leti genus:
Flebilius aliquid Hectoris magni nece
Muri videbunt. VLY. *Rumpe iam fletus parens,*
Magnus sibi ipse non facit finem dolor.

Lacry

AN. *Lacrymis Vlysse parua, quā petimus, mora est.*
Concede paruos, vt mea condam manu
Viuentis oculos. occidis paruus quidem,
Sed iam timendus: Troia te expectat tua.
I, vade liber, liberos Troas vide.
AST. *Miserere mater.* AN. *Quid meos retines sinus?*
Manúsque matris? cassa præsidia occupas?
Fremitu leonis qualis audito tener
Timidum iuuencus applicat matri latus.
At ille sæuus matre summota leo,
Prædam minorem morsibus vastis premens
Frangit, vehítque: talis è nostro sinu
Te rapiet hostis: oscula, & fletus puer
Laceróśque crines excipe, & plenus mei
Occurre patri: pauca maternæ tamen
Perfer querelæ verba: si manes habent
Curas priores, nec perit flammis amor:
Seruire Graio pateris Andromachen iugo
Crudelis Hector? lentus, & segnis iaces?
Rediit Achilles. sume nunc iterum comas,
Et sume lacrymas, quidquid è misero viri
Funere relictum est: sume quæ reddas tuo
Oscula parenti, matris hanc solatio
Relinque vestem, tumulus hanc tetigit meus,
Manésque chari. quicquid hic cineris latet,
Scrutabor ore. V L Y. *Nullus est flendi modus,*
Abripite propere classis Argolicæ moram.

CHORVS.
Sapphici.

Qua

QVæ vocat sedes habitanda captas?
Thessali montes, & opaca Tempe?
An viro tellus dare militares
Aptior Pthie? meliórque fætu
Fortis armenti lapidosa Trachin?
An maris vasti domitrix Iolchos?
Vrbibus centum spatiosa Crete?
Parua Gortyne? sterilísque Trice?
An frequens ruscis leuibus Methone,
Quæ sub Oetæis latebrosa syluis
Misit infestos Troiæ ruinis
Non semel arcus?
Olenos tectis habitata raris?
Virginis Pleuros inimica diuæ?
An maris lati sinuosa Træzen?
Pelion regnum Protei superbum
Tertius cœlo gradus? Hîc recumbens
Montis exesi spatiosus antro
Iam trucis Chiron pueri magister,
Tinnulas plectro feriente chordas,
Tunc quoque ingentes acuebat iras
Bella canendo.
An ferax rari lapidis Carystos?
An premens littus maris inquieti
Semper Euripo properante Chalcis?
Quolibet vento faciles Echidnæ?
An carens nunquam Gonoëssa vento?
Quæq; formidant Boream Enispæ?
Attica pendens Peparethos ora?

An

An sacris gaudens tacitis Eleusis?
Nunquid Aiacis Salamina veri
An fera notam Calydona saeua?
Quásve perfundit subiturus aequor,
Segnibus terras Titaresos vndis?
Bessan, & Scarphen? Pilon an senilem?
Pharin? an Pisam Iouis, & coronis
Elida claram?
Quolibet tristis miseras procella
Mittat, & donet cuicunque terrae:
Dum luem tantum Troiae atque Achiuis
Quae tulit Sparte, procul absit, absit
Argos, & saeui Pelopis Mycenae,
Neritos parua breuior Zacyntho,
Et nocens saxis Itache dolosis.
Quod manet fatum, dominúsque quis te
Aut quibus terris Hecube videndam
Ducet? in cuius moriere regno?

ACTVS QVARTVS.

HELENA. ANDROMACHA. HECVBA.

Trimetri iambici.

QVicunque hymen funestus, illaetabilis,
Lamenta, caedes, sanguinē, gemitus habens
Est auspice Helena dignus: euersis quoque
Nocere cogor Phrygibus: ego Pyrrhi toros,
Narrare falsos iubeor, ego cultus dare
Habitúsque Graios: arte capietur mea,

Meáque fraude concidet Paridis soror?
Fraudetur, ipsi leuius hoc equidem reor:
Optanda mors est, sine metu mortis mori.
Quid iussa cessas agere? ad autorem redit
Sceleris coacti culpa. Dardaniæ domus
Generosa virgo, melior afflictos deus
Respicere cœpit: téque felici parat
Dotare thalamo: tale coniugium tibi
Non ipsa sospes Troia, non Priamus daret.
Nam te Pelasgæ maximum gentis decus
Ad sancta lecti iura legitimi petit:
Cui regna campi lata Thessalici iacent.
Te magna Tethys, téque tot pelagi deæ,
Placidúmque numen æquoris tumidi Tethys
Suam vocabunt: te datam Pyrrho socer
Peleus nurum vocabit, & Nereus nurum.
Depone cultus squalidos, festos cape.
Dedisce captam, deprime horrentes comas,
Crinémque docta patere distingui manu.
Hic forsitan te casus excelso magis
Solio reponet: profuit multis capi.
AND. *Hoc deerat vnũ Phrygibus euersis malum*
Gaudere, flagrant strata passim Pergama.
O coniugale tempus: an quisquam audeat
Negare? quisquam dubius ad thalamos eat,
Quos Helena suadet? pestis, exitium, lues
Vtriusque populi: cernis hoc tumulos ducum?
Et nuda totis ossa quæ passim iacent
Inhumata campis? Hæc hymen sparsit tuus:

Tibi

Tibi fluxit Asiæ, fluxit Europe cruor,
Cùm dimicantes læta prospiceres viros
Incerta voti perge, thalamos appara.
Tædis quid opus est? quídve solemni face?
Quid igne? Thalamis Troia prælucet nouis.
Celebrate Pyrrhi Troades connubia,
Celebrate: digni planctus, & gemitus sonent.
HEL. *Ratione quamuis careat, & flecti neget*
Magnus dolor, sociósque nonnunquam sui
Mœroris ipsos oderit: causam tamen
Possum tueri iudice infesto meam.
Grauiora passa luget Andromacha Hectorem,
Et Hecuba Priamum, solus occultè Paris
Lugēdus Helenæ est. durū, & inuisum, & graue est
Seruitia ferre: patior hoc olim iugum
Annis decem captiua: prostratum Ilium est,
Versi penates, perdere est patriam graue,
Grauius timere: vos leuat tanti mali
Comitatus, in me victus, & victor furit.
Quam quisque famulam traheret, incerto diu
Casu pependit: me meus traxit statim
Sine sorte dominus. causa bellorum fui
Tantaq; Teucris cladis: hoc verum puta.
Spartana puppis vestra si secuit freta:
Sin rapta Phrygiis præda remigibus fui,
Deditq; donum iudici victrix dea,
Ignosce Paridi: iudicem iratum puta:
Habitura causa est, ista Menelaum manent
Arbitria. hanc nunc luctibus paulum tuis

Andr

Andromacha omiſſis flecte: vix lacrymas queo
Retinere. A. *Quãtũ eſt Helena, q lacrymat, malũ?*
Cur lacrymat autem? fare quos Ithacus dolos,
Quæ ſcelera nectat? vtrum ab Idæis iugis
Iactanda virgo eſt, arcis an celſæ edito
Mittenda ſaxo? num per has vaſtum in mare
Voluenda rupes, latere quas ſciſſo leuat
Altum vadoſos Sigæon ſpectans ſinus?
Dic: fare quicquid ſubdolo vultu tegis.
Leuiora mala ſunt cuncta, quàm Priami gener
Hecubæq; Pyrrhus: fare quam pœnam pares:
Exprome, & vnum hoc deme noſtris cladibus,
Falli: paratas perpeti mortem vides.
HEL. *Vtinam iuberet me quoque interpres deûm*
Abrumpere enſe lucis inuiſæ moras,
Vel Achillis ante buſta furibunda manu
Occidere Pyrrhi: fata comitantem tua
Polyxena miſeranda, quam tradi ſibi,
Cinerémque Achilles ante mactari ſuum,
Campo maritus vt ſit Elyſio iubet.
AN. *Vide vt animus ingens lætus audierit necem,*
Cultus decoros regiæ veſtis petit,
Et admoueri crinibus patitur manum:
Mortem putabat illud, hoc thalamos putat.
At miſera luctu mater audito ſtupet,
Labefacta mens ſuccubuit: aſſurge, alleua
Animum, & cadentem miſera firma ſpiritum.
Quàm tenuis anima vinclo pendet leui.
Minimum eſt, quod Hecubam facere felicẽ poteſt.

Spirat, reuixit: prima mors miseros fugit.
HEC. *Adhuc Achilles viuit in pœnas Phrygum,*
Adhuc rebellat. ô manum Paridis leuem.
Cinis ipse nostrum sanguinem, ac tumulus sitit.
Modò turba felix latera cingebat mea,
Lassabar in tot oscula, & in totum gregem
Diuidere matrem: sola nunc hac est super
Votum, comes, leuamen afflictæ, quies:
Hæc totus Hecubæ fœtus, hac sola vocor
Iam voce mater, dura, & infelix: age,
Elabere anima: denique hoc vnum mihi
Remitte funus. irrigat fletus genas,
Imbérque victo subitus è vultu cadit.
Lætare, gaude nata, quàm vellet tuos
Cassandra thalamos: vellet Andromache tuos.
AN. *Nos Hecuba, nos nos Hecuba lugēdæ sumus,*
Quas mota classis huc, & huc sparsas feret,
Hanc chara tellus sedibus patriis teget.
HEL. *Magis inuidebis: si tuam sortem scias.*
AND. *An aliqua pœnæ pars meæ ignota est mihi?*
HEL. *Versata dominos vrna captiuis dedit.*
AND. *Cui famula tradar, ede: quem dominū voco?*
HEL. *Te sorte prima Scyrius iuuenis tulit.*
Cassandra felix, quam furor sorte eximit,
Phœbúsque, regum hanc maximus rector tenet.
HEC. *Estne aliquis Hecubam qui suam dici velit?*
HEL. *Ithaco obtigisti præda nolenti breuis.*
HEC. *Quis tam impotens, ac dirus & iniquæ ferus*
Sortitor vrnæ haud regibus reges dedit?

Quis

Quis tam sinister diuidit captas deus?
Quis arbiter crudelis, & miseris grauis
Eligere dominos nescit? & sæua manu
Dat iniqua miseris fata? quis matrem Hectoris
Armis Achillis miscet? ad Vlyssem vocor.
Nunc victa, nunc captiua, nunc cunctis mihi
Obsessa videor cladibus: domini pudet,
Non seruitutis. Hectoris spolium feret,
Qui tulit Achillis, sterilis, & sæuis fretis
Inclusa tellus num capit tumulos meos?
Duc, duc Vlysse, nil moror, dominum sequor,
Me mea sequentur fata: non pelago quies
Tranquilla veniat: sæuiat ventis mare,
Et bella, & ignis, & mea, & Priami mala:
Dúmque ista veniēt, interim hæc pœna in loco est:
Sortem occupaui, præmium eripuit mihi.
Sed incitato Pyrrhus accurrit gradu,
Vultúque toruo. Pyrrhe quid cessas? age,
Reclude ferro pectus, & Achillis tui
Coniunge soceros. perge mactator senum,
Et hic decet te sanguis. abreptam trahit.
Maculate superos cæde funesta deos,
Maculate manes: quid precer vobis? precor
His digna sacris æquora, hoc classi accidat
Toti Pelasgæ, ratibus hoc mille accidat,
Meæ precabor, cum vehar, quidquid rati.

CHORVS. Sapphici.

D*Vlce merenti populus dolentum,*
Dulce lamentis resonare gentes.

Lentius luctus, lacrymaéq; mordent,
Turba quas fletu simili frequentat,
Semper ah semper dolor ipse magnus
Gaudet in multos sua fata mitti,
Séque non solum patuisse pœnæ.
Ferre, quàm sortem patiuntur omnes,
Nemo recusat.
Nemo se credit miserum, licet sit.
Tolle felices, remoueto multo
Diuites auro, remoueto centum
Rura qui scindant opulenta bobus,
Pauperi surgent animi iacentes.
Est miser nemo nisi comparatus.
Dulce in immensis posito ruinis
Neminem lætos habuisse vultus.
Ille deplorat, queritúrque fatum
Qui secans fluctum rate singulari
Nudus in portus cecidit petitos,
Aequior casum tulit, & procellas,
Mille qui ponto pariter carinas
Obrui vidit, tabuláque littus
Naufraga spargi, mare dum coactis
Fluctibus. Corus prohibet reuerti.
Questus est Hellen cecidisse Phryxus,
Cùm gregis ductor radiante villo
Aureo, fratrem simul, & sororem
Sustulit tergo, medióque iactum
Fecit in ponto. tenuit querelas
Et vir, & Pyrrha, mare cùm viderent,

Et nihil, præter mare, cùm viderent,
Vnici terris homines relicti.
Soluet hunc queſtum, lacrymáſq; noſtras
Sparget huc illuc agitata claſsis,
Et tuba iuſsi dare vela nautæ,
Cùm ſemel ventis properante remo
Prenderint altum, fugiéntq; littus.
Quis ſtatus mentis miſeris, vbi omnis
Terra decreſcet, pelagúſq; creſcet?
Celſa cum longè latitabit Ide.
Tum puer matri, genitríxq; nato,
Troia qua iaceat regione monſtrans
Dicet, & longè digito notabit.
Ilium eſt illic, vbi fumus altè
Serpit in cælum, nebulæq; turpes.
Troes hoc ſigno patriam videbunt.

ACTVS QVINTVS.

NVNTIVS. ANDROMACHA.
HECVBA.
Trimetri Iambici.

O *Dira fata, ſ[illegible]miſeranda, horrida,*
Quod tam f[illegible]tam triſte, bis quinis ſcelus
Mars vidit annis? quod prius referens gemam?
Tuóſne potius? an tuos luctus anus?
HEC. *Quoſcunq; luctus fleueris, flebis meos:*
Sua quenq; tantum, me omnium clades premit.
Mihi cūcta pereūt: quiſquis eſt, Hecubæ eſt, miſer.
NVN. *Mactata virgo eſt, miſſus è muris puer:*

Sed vterq; letum mente generosa tulit.
AND *Expone seriem cædis,& duplex nefas*
Prosequere:gaudet animus ærumnas meas
Tractare totas:ede,& enarra omnia.
NVN. *Est vna magna turris è Troia super*
Assueta Priamo,cuius è fastigio,
Summísq; pinnis,arbiter belli sedens
Regebat acies,turre in hac blando sinu
Fouens nepotem:cùm metu versos graui
Danaos fugaret Hector & ferro,& face,
Paterna puero bella monstrabat senex.
Hæc nota quondam turris,& muri decus,
Nunc sæua cautes,vndiq; effusa ducum,
Plebísq; turba cingitur,totum coit
Ratibus relictis vulgus,his collis procul
Aciem patenti liberam præbet loco:
His alta rupes,cuius è cacumine
Erecta summos turba librauit pedes:
Hunc pinus,illum laurus,hunc fagus tegit:
Et tota populo sylua suspenso tremit.
Extrema montis ille prærupti petit.
Semusta at ille tecta,vel saxum imminens
Muri cadentis pressat:atq; [illegible]uis,nefas,
Tumulo ferus spectator Hectoreo sedet.
Per spatia latè plena sublimi gradu
Incedit Ithacus,paruulum dextra trahens
Priami nepotem:nec gradu segni puer
Ad alta pergit mœnia.vt summa stetit
Pro turre,vultus huc & huc acres tulit.

Intre

Intrepidus animo, qualis ingentis feræ
Paruus, tenérq; fœtus, & nondum potens
Sæuire dente: iam tamen tollit minas,
Morsúsq; inanes tentat, atq; animus tumet.
Sic ille dextra prensus hostili puer
Ferox superbè mouerat vulgum, ac duces,
Ipsumq; Vlyssem: non stet è turba omnium
Qui fletur: ac dum verba fatidici, & preces
Concipit Vlysses vatis, & sæuos ciet
Ad sacra superos, sponte dissiluit sua
In media Priami regna.
AND. *Quis Colchus hæc, quis sedis incertæ Scytha*
Commisit? aut quæ Caspium tangens mare
Gens iuris expers ausa? non Busiridis
Puerilis aras sanguis aspersit feri,
Nec parua gregibus membra Diomedes suis
Epulanda posuit. quis tuos artus teget?
Tumulóq; tradet? NVN. *Quos enim præceps locus*
Reliquit artus? ossa disiecta, graui
Elisa casu, signa clari corporis,
Et ora, & illas nobilis patris notas
Confudit imam pondus ad terram datum.
Soluta ceruix, silicis incussu caput
Ruptum cerebro penitus expresso, iacet
Deforme corpus. AND. *Hic quoq; est similis patri.*
NVN. *Præceps vt altis cecidit è muris puer,*
Fleuitq; Achiuûm turba, quod fecit, nefas
Idem ille populus aliud ad facinus redit,
Tumulúmq; Achillis. huius extremum latus

Rhœtea leni verberant fluctu vada,
Aduersa cingit campus, & cliuo leni
Erecta medium vallis includens locum
Crescit theatri more, concursus frequens
Impleuit omne littus: hi classis moras
Hac morte solui rentur: hi stirpem hostium
Gaudent recidi. magna pars vulgi leuis
Odit scelus, spectátque, nec Troes minus
Suum frequentant funus, & pauidi metu
Partem ruentis vltimam Troiæ vident,
Cùm subitò thalami more præcedunt faces,
It pronuba illi Tyndaris mœstum caput
Demissa. tali nubat Hermione face,
Phryges precantur: sic viro turpis suo
Reddatur Helena. terror attonitos mouet
Vtrosq; populos: ipsa deiectos gerit
Vultus pudore. sed tamen fulgent genæ,
Magísq; solito splendet extremus decor,
Vt esse Phœbi dulcius lumen solet
Iam iam cadentis, astra cùm repetunt vices,
Premitúrq; dubius nocte vicina dies.
Stupet omne vulgus, & ferè cuncti magis
Vt peritura laudant. hos mouet formæ decus,
Hos mollis ætas, hos vagæ rerum vices:
Mouet animus omnes fortis, & leto obuius.
Pyrrhum antecedit: omnium mentes tremunt:
Miserentur, ac mirantur. vt primùm ardui
Sublime montis tetigit, atq; altè editus
Iuuenis paterni vertice in busti stetit.

Audax

Audax virago non tulit retro gradum,
Conuersa ad ictum stat truci vultu ferox.
Tam fortis animus omnium mentes ferit.
Nouumq; monstrum, est Pyrrhus ad cædem piger.
Vt dextra ferrum penitus exacta abdidit,
Subitus recepta morte prorupit cruor
Per vulnus ingens: nec tamen moriens adhuc
Deponit animos: cecidit, vt Achilli grauem
Factura terram, prona, & irato impetu.
Vterq; fleuit cœtus: ac timidum Phryges
Misêre gemitum: clarius victor gemit.
Hic ordo sacri: non stetit fusus cruor,
Humóve summa fluxit: abduxit statim,
Sæuúsq; totum sanguinem tumulus bibit.
HEC. *Ite, ite Danai, petite iam tuti domos.*
Optata velis maria diffusis secet
Secura classis: concîdit virgo, ac puer.
Bellum peractum est. quò meas lacrymas feram?
Vbi hanc anilis expuam leti moram?
Natam, an nepotem? cõiugem, an patriam fleam?
An omnia? an me? sola mors votum meum.
Infantibus violenta virginibus venis.
Vbicunq; properas sæua, me solam times,
Vitásq; gladios inter ac tela, & faces.
Quæsita tota nocte cupientem fugis.
Non hostis, aut ruina, non ignis meos
Absumpsit artus: quàm propè à Priamo steti?
NVN. *Repetite celeri maria captiuæ gradu,*
Iam vela puppis laxat, & classis mouet.

MEDEA
TRAGOEDIA
SEPTIMA.

✱

ARGVMENTVM.

Medea quondam, cuius apud Nasonem, Diodorum, & Iustinum ritè extat historia, queritur in hac septima Tragœdia de Iasonis periurio atq; repudio, in cuius etiam vltionem sæuissimè aduocat Deos omnes. Mox vnius dieculæ à Creonte, qui exilium illi indixerat, dilatione impetrata, secum deliberat ipsa Medea, vt & veneficiorum ope Creontis domus incendio absumatur, & filij, quos ex Iasone receperat, ante ipsius parentis ora miserè iugulentur. Quæ scelera, vt fœmina scelestissima statuerat, fœdè & immaniter in calce patrantur.

INTERLOCVTORES.

MEDEA.	CREON.
CHORVS.	IASON.
NVTRIX.	NVNTIVS.

ACTVS PRIMVS.

MEDEA.

Trimetri iambici.

I coniugales, tuq; genealis tori
Lucina custos, quaq; domitorẽ freti
Tiphyn nouã frænare docuisti ratẽ,
Et tu profũdi sæue dominator maris,
Clarumq; Titan diuidẽs orbi diẽ,
Tacitisq; præbens conscium sacris iubar
Hecate triformis, quósq; iurauit mihi
Deos Iason, quósq; Medea magis
Fas est precari, noctis æternæ chaos,
Aduersa superis regna, manésq; impios,
Dominúmq; regni tristis, & dominam fide
Meliore raptam, voce non fausta precor
Adeste: adeste sceleris vltrices Deæ,
Crinem solutis squalidæ serpentibus,
Atram cruentis manibus amplexæ facem:
Adeste, thalamis horridæ quondam meis
Quales stetistis: coniugi letum nouæ,
Letúmq; socero, & regiæ stirpi date.
Mihi peius aliquod, quod precer sponso malum.
Viuat: per vrbes erret ignotas egens,
Exul, pauens, inuisus, incerti laris,
Me coniugem optet, limen alienum expetat
Iam notus hospes: quóq; non aliud queam
Peius precari, liberos similes patri,
Similésq; matri: parta, iam parta vltio est,
Peperi: querelas, verbáq; incassum sero.

Non ibo in hostes? manibus excutiam faces
Cælóq; lucem? spectat hoc nostri sator
Sol generis, & spectator, & curru insidens
Per solita puri spatia decurrit poli?
Num redit in ortus, & remetitur diem?
Da, da per auras curribus patris vehi,
Committe habenas genitor, & flagrantibus
Ignifera loris tribue moderari iuga.
Gemino Corinthus littori opponens moras
Cremata flammis maria committat duo.
Hoc restat vnum: pronubam thalamo feram
Vt ipsa pinum: postq; sacrificas preces
Cædam dicatis victimas altaribus.
Per viscera ipsa quære supplicio viam,
Si viuis anime, si quid antiqui tibi
Remanet vigoris, pelle fœmineos metus,
Et inhospitalem Caucasum mente indue.
Quodcunq; vidit Phasis, aut Pontus nefas,
Videbit Isthmos, effera, ignata, horrida,
Tremenda cælo pariter, ac terris mala.
Mens intus agitat vulnera, & cædem, & vagos
Funus per artus, leuia memoraui nimis.
Hæc virgo feci: grauior exurgat dolor.
Maiora iam me scelera post partus decent.
Accingere ira, teq; in exitium para
Furore toto: paria narrentur tua
Repudia thalamis. quo virum linques modo?
Hoc quo secuta es. rumpe iam segnes moras.
Quæ scelere parta est, scelere linquetur domus.

CHO

CHORVS.

Asclepiadei, Glyconici, Hexametri Heroici.

AD regum thalamos numine prospero,
Qui cælum superi, quiq; regunt fretum
Adsint, cum populus rite fauentibus.
Primus sceptriferis colla tonantibus,
Taurus celsa ferat tergore candido.
Lucinam niuei fæmina corporis
Intentata iugo placet, & asperi
Martis sanguineas quæ cohibet manus,
Quæ dat belligeris fœdera gentibus,
Et cornu retinet diuite copiam,
Donetur tenera mitior hostia.
Et tu qui facibus legitimis ades,
Noctem discutiens aspice dextera,
Huc incede gradu marcidus ebrio,
Præcingens roseo tempora vinculo.
Et tu quæ gemini præuia temporis
Tardè stella redis semper amantibus.
Te matres auidæ, te cupiunt nurus,
Quàm primùm radios spargere lucidos.
Vincit virgineus decor
Longè Cecropias nurus:
Et quas Taygeti iugis
Exercet iuuenum modo
Muris quod caret, oppidum:
Et quas Aonius latex,
Alpheusq; sacer lauat.

Cedent

Cedent Aesonio duci,
Si forma velit aspici.
Proles fulminis improbi,
Apta qui iuga Tigribus
Nec non qui Tripodas mouet,
Frater virginis asperæ.
Cedet Castore cum suo
Pollux cæstibus aptior.
Sic sic cælicolæ, precor,
Vincat fœmina coniuges,
Vir longè superet viros.
Hæc cùm virgineo constitit in choro:
Vnius facies præminet omnibus.
Sic cum sole perit sideribus decor,
Et densi latitant Pleiadum greges,
Cum Phœbe solitum lumine non suo
Orbem circuitis cornibus alligat.
Ostro sic niueus. Phœniceo color
Perfusus rubuit: sic nitidum iubar
Pastor luce noua roscidus aspicit.
Ereptus thalamis Phasidos horridis,
Effrenæ solitus pectora coniugis
Inuita trepidus prendere dextera,
Felix Aoniam prendito virginem.
Nunc primùm soceris sponte volentibus
Concesso iuuenes ludite iurgio.
Hinc illinc iuuenes mittite carmina.
Rara est in dominos iusta licentia.
Candida thyrsigeri proles generosa Lyæi,

Multifidam iam tempus erat succendere pinum.
Excute solemnem digitis marcentibus ignem,
Festa dicax fundat conuitia fescenninus.
Soluat turba iocos, tacitis eat illa tenebris,
Siqua peregrino nubit fugitiua marito.

ACTVS SECVNDVS.

MEDEA. NVTRIX.

Trimetri Iambici.

OCcidimus, aures pepulit Hymenæus meas.
Vix ipsa tantum, vix adhuc credo malum.
Hæc facere Iason potuit? erepto patre,
Patria, atque regno, sedibus solam exteris
Deserere? durus merita contempsit mea,
Qui scelere flammas viderat vinci, & mare?
Adeóne credit omne consumptum nefas?
Incerta, vecors, mente non sana feror
Partes in omnes: vnde me vlcisci queam.
Vtinam esset illi frater: est coniux, in hanc
Ferrum exigatur, hæc meis satis est malis.
Si quod Pelasgæ, si quod vrbes barbaræ
Nouere facinus, quod tuæ ignorant manus,
Nunc est parandum, scelera te hortentur tua,
Et cuncta redeant: inclytum regni decus
Raptum, & nefandæ virginis paruus comes
Diuisus ense, funus incestum patri,
Sparsumq; ponto corpus, & Peliæ senis
Decocta aheno membra funestum impiè
Quàm sæpe fudi sanguinem: at nullum scelus

Irata

Irata feci, sæuit infelix amor.
Quid tamen Iason potuit alieni arbitrij
Iurisq; factus? debuit ferro obuium
Offerre pectus, melius, ah melius dolor.
Furiose loquere: si potest, viuat meus
Vt fuit, Iason: si minus, viuat tamen:
Memorq; nostri muneri parcat meo.
Culpa est Creontis tota, qui sceptro impotens
Coniugia soluit, quiq; genitricem abstrahit
Natis, & arcto pignore astrictam fidem
Dirimit. petatur: solus hic pœnas luat,
Quas debet: alto cinere cumulabo domum.
Videbit atrum verticem flammis agi
Malea longas nauibus flectens moras.
NVT. *Sile obsecro, questusq; secretò abditos*
Manda dolori: grauia quisquis vulnera
Patiente, & æquo motus animo pertulit,
Referre potuit. ira, quæ tegitur, nocet.
Professa perdunt odia vindictæ locum.
ME. *Leuis est dolor, qui capere consilium potest,*
Et clepere sese: magna non latitant mala:
Libet ire contrà. NVT. *Siste furialem impetum*
Alumna, vix te tacita defendit quies.
ME. *Fortuna fortes metuit: ignauos premit.*
NVT. *Tunc est probanda, si locum virtus habet.*
ME. *Nunquam potest non esse virtuti locus.*
NVT. *Spes nulla monstrat rebus afflictis viam.*
ME. *Qui nil potest sperare, desperet nihil.*
NVT. *Abiere Colchi, coniugis nulla est fides,*

Nihilq;

Nilq; superest opibus è tantis tibi.
MED. *Medea superest, hîc mare, & terras vides,*
Ferrumq; & ignes, & deos, & fulmina.
NVT. *Rex est timẽdus.* ME. *Rex meus fuerat pater.*
NVT. *Nõ metuis arma?* ME. *Sint licet terra edita.*
N. *Moriere.* ME. *Cupio.* N. *Fuge.* M. *Pœnituit fugæ.*
N. *Medea.* M. *Fugiã?* N. *Mater es.* M. *Cui sim vides.*
N. *Profugere dubitas?* M. *Fugiã, at vlciscar prius.*
N. *Vindex sequetur.* ME. *Forsan inueniam moras.*
NVT. *Compesce verba, parce, iam demens minus,*
Animosq; minue: tempori aptari decet.
MED. *Fortuna opes auferre, non animum potest.*
Sed cuius ictu regius cardo strepit?
Ipse est Pelasgo tumidus imperio Creon.

CREON. MEDEA.
Trimetri Iambici.

M*Edea Colchi noxium AEetæ genus,*
Nondum meis exportat è regnis pedem?
Molitur aliquid: nota fraus: nota est manus.
Cui parcet illa? quémve securum sinet?
Abolere propere pessimam ferro luem
Equidem parabam, precibus euicit gener.
Concessa vita est, liberet fines metu,
Abeatq; tuta, fert gradum contrà ferox,
Minaxq; nostro propius affatus petit.
Arcete famuli, tactu & accessu procul,
Iubete sileat, regium imperium pati
Aliquando discat: vade veloci via,
Monstrumq; sæuum, horribile iamdudum, auehe.

MED. *Quod crimẽ, aut quæ culpa multatur fuga?*
CRE. *Quæ causa pellat, innocens mulier rogat?*
MED. *Si iudicas, cognosce: si regnas, iube.*
CRE. *Aequũ, atq; iniquũ regis imperiũ feras.*
MED. *Iniqua nunquam regna perpetuò manent.*
CR. *I, querere Colchis.* M. *Redeo: qui auexit, ferat.*
CRE. *Vox constituto sera decreto venit.*
MED. *Qui statuit aliquid parte inaudita altera,*
Aequum licet statuerit, haud æquus fuit.
CRE. *Auditus à te Pelia supplicium tulit,*
Sed fare, causæ detur egregiæ locus.
MED. *Difficile quàm sit animum ab ira flectere*
Iam concitatum, quámq; regale hoc putet,
Sceptris superbas quisquis admouit manus,
Qua cœpit ire, regia didicit mea.
Quamuis enim sim clade miseranda obruta,
Expulsa, supplex, sola, deserta, vndiq;
Afflicta, quondam nobili fulsi patre,
Auoq;, clarum Sole deduxi genus.
Quodcunq; placidis flexibus Phasis rigat,
Pontúsq; quidquid Scythicus à tergo videt,
Palustribus quæ maria dulcescunt aquis,
Armata peltis quidquid exterret cohors
Inclusa ripis vidua Thermodontijs,
Hoc omne noster genitor imperio regit.
Generosa, felix, decore regali potens
Fulsi: petebant tum meos thalamos viri,
Qui nunc petuntur: rapida fortuna, ac leuis,
Præcepsq; regno eripuit, exilio & dedit,

Confide

Confide regnis, cùm leuis magnas opes
Huc ferat, & illuc casus. hoc reges habent
Magnificum, & ingens, nulla quod rapiet dies,
Prodesse miseris, supplices fido lare
Protegere: solùm hoc Colchico regno extuli.
Decus illud ingens, Græciæ florem inclytum,
Præsidia Achiuæ gentis, & prolem Deum
Seruasse memet: munus est Orpheus meum,
Qui saxa cantu mulcet, & syluas trahit:
Geminumq; munus Castor, & Pollux meum est,
Satiq; Borea: quique trans pontum quoque
Summota Lynceus lumine immisso videt:
Omnesq; Minyæ: nam ducum taceo ducem,
Pro quo nihil debetur, hunc nulli imputo:
Vobis reuexi cæteros: vnum mihi.
Incesse nunc, & cuncta flagitia ingere:
Fatebor: obiici crimen hoc solum potest,
Argo reuersa virgini placeat pudor:
Paterq; placeat: tota cum ducibus ruet
Pelasga tellus: hic tuus primus gener
Tauri ferocis ore flagranti occidet.
Fortuna causam, quæ volet, nostram premat,
Non pænitet seruasse tot regum decus.
Quodcunque culpa præmium ex omni tuli,
Hoc est penes te: si placet, damna ream:
Sed redde crimen, sum nocens, fateor, Creon,
Talem sciebas esse, cùm genua attigi,
Petijq; supplex præsidis dextræ fidem.
Terra hac miseris angulum, & sedem rogo,

Latebrasq; viles: vrbe si pelli placet,
Detur remotus aliquis in regnis locus.
CRE. *Non esse me, qui sceptra violenter geram,*
Nec qui superbo miserias calcem pede:
Testatus equidem videor, haud clare parum.
Generum exulem legendo, & afflictum, & graui
Terrore pauidum: quippe te pœnæ expetit
Letoq; Acastus regna Thessalica obtinens:
Senio trementem debili, atque æuo grauem
Patrem peremptum queritur, & cæsi senis
Discissa membra, cum dolo captæ tuo
Piæ sorores impium auderent nefas.
Potest Iason (si tuam causam amoues)
Suam tueri: nullus innocuum cruor
Contaminauit, abfuit ferro manus,
Prorsusq; vestro purus à cœtu stetit.
Sed tu malorum machinatrix facinorum,
Cui fœminea nequitia ad audendum omnia
Virile robur, nulla famæ memoria est:
Egredere, purga regna, letales simul
Tecum aufer herbas, libera ciues metu.
Alia sedens tellure sollicita Deos.
MED. *Profugere cogis: redde fugienti ratem,*
Vel redde comitem. fugere cur solam iubes?
Non sola veni, bella si metuis pati,
Vtrumque regno pelle: cur sontes duos
Distinguis? illi Pelia, non nobis iacet.
Fugam, rapinas, adijce desertum patrem,
Lacerumq; fratrem, quidquid etiamnum nouam

Docet

Docet maritus coniugem, non est meum.
Toties nocens sum facta: sed nunquam mihi.
CRE. *Iam exisse decuit, quid seris fando moras?*
MED. *Supplex recedens illud extremum precor,*
Ne culpa natos matris insontes trahat.
CRE. *Vade hos paterno, vt genitor, excipiam sinu.*
MED. *Per ego auspicatos regij thalami toros,*
Per spes futuras, perq; regnorum status,
Fortuna varia dubia quos agitat vice,
Precor, breuem largire fugienti moram,
Dum extrema natis mater infigo oscula
Fortasse moriens. CRE. *Fraudibus tempus petis.*
MED. *Quae fraus timeri tempore exiguo potest?*
CRE. *Nullũ ad nocendũ tẽpus angustũ est malis.*
MED. *Parúmne temporis miseris lachrymis negas?*
CRE. *Et si repugnat precibus infelix timor,*
Vnus parando dabitur exilio dies.
MED. *Nimis est, & ex hoc aliquid abscindas licet.*
CRE. *Et ipsa propera, capite supplicium lues,*
Clarus priusquam Phœbus attollat diem,
Nisi cedis Isthmo: sacra me thalami vocant:
Vocat precari festus Hymenaeo dies.

CRORVS.

Anapæstici versus.

A*Vdax nimium, qui freta primus*
Rate tam fragili perfida rupit,
Terrasq; suas post terga videns,
Animam leuibus credidit auris,
Dubioq; secans aequora cursu

Potuit tenui fidere ligno,
Inter vitæ mortisq; vias
Nimium gracili limite ducto.
Nondum quisquam sidera norat,
Stellisq;, quibus pingitur æther,
Non erat vsus: nondum Pleiadas,
Hyadas poterant vitare rates,
Non Oleniæ sidera capræ:
Non quæ sequitur, flectitq; senex
Arctica tardus plaustra Bootes.
Nondum Boreas, nondum Zephyrus
Nomen habebant.
Ausus Tiphys pondere vasto
Carbasa ponto, legesq; nouas
Scribere ventis, nunc lina sinu
Tendere toto, nunc prolato
Pede transuersos captare notos,
Nunc antennas medio tutas
Ponere malo: nunc in summo
Religare loco, cùm iam Notos
Auidus nimiùm nauita flatus
optat, & alto rubicunda tremunt
Suppara velo.
Candida nostri secula patres
Videre procul fraude remota,
Sua quisque piger littora tangens,
Patrioq; senex fractus in aruo,
Paruo diues: nisi quas tulerat
Natale solum, non norat opes.
Bene dissepti fœdera mundi

Traxit in vnum Thessala pinus,
Iussitq; pati verbera pontum,
Partémq; metus fieri nostri
Mare sepositum. dedit illa graues
Improba pœnas per tam longos
Ducta timores: cùm duo montes
Claustra profundi, hinc atque illinc
Subito impulsu, velut æthereo
Gemerent sonitu, spargeret astra
Nubesq; ipsas mare depressum,
Palluit audax Tiphys, & omnes
Labente manu misit habenas:
Orpheus tacuit torpente lyra,
Ipsaq; vocem perdidit Argo.
Quid cùm Siculi virgo Pelori
Rabidos vtero succincta canes,
Omnes pariter soluit hiatus?
Quis non tot horruit artus
Toties imo latrante malo?
Quid cùm Ausonium diræ pestes
Voce canora mare mulcerent?
Cùm Pieria resonans cithara
Thracius Orpheus, solitam cantu
Retinere rates penè coegit
Sirena sequi? quod fuit huius
Pretium cursus? aurea pellis,
Maiúsq; mari Medea malum,
Merces prima digna carina.
Nunc iam cessit pontus, & omnes

Patitur leges: non Palladia
Compacta manu regum referens
Inclyta remos queritur Argo.
Qualibet altum cymba pererrat:
Terminus omnis motus, & urbes
Muros terra posuere nouos.
Nil qua fuerat sede reliquit
Peruius orbis. Indus gelidum
Potat Araxem, Albin Persæ,
Rhenumq́; bibunt. venient annis
Secula seris, quibus Oceanus
Vincula rerum laxet, & ingens
Pateat tellus, Tiphysq́; nouos
Detegat orbes, nec sit terris
Vltima Thule.

ACTVS TERTIVS.

NVTRIX. MEDEA.

Trimetri Iambici.

ALumna celerem quò rapis tectis pedem?
Resiste, & iras comprime, ac retine impetũ.
Incerta qualis Entheos cursus tulit,
Cùm iam recepto Mænas insanit Deo,
Pindi iugalis vertice, aut Nisæ iugis,
Talis recursat huc, & huc motu effero,
Furoris ore signa lymphati gerens,
Flammata facies spiritum ex alto citat,
Proclamat, ô superi, oculos fletu rigat.
Renidet, omnis affectus specimen capit,

Hæret,

Hæret, minatur, æstuat, queritur, gemit.
Quò pondus istud verget? vbi ponet minas?
Vbi se iste fluctus franget? exundat furor.
Non facile secum versat, aut medium scelus.
Se vincet, iræ nouimus veteres notas.
Magnũ aliquid instat, efferum, immane, impium,
Vultum furoris cerno: dij fallant metum.
ME. *Si quæris odio misera, quem statuas modum,*
Imitare amorem, regias egóne vt faces
Inulta patiar? segnis hic ibit dies
Tanto petitus ambitu, tanto datus?
Dum terra cælum media libratum feret,
Nitidusq; certas mundus euoluet vices,
Numerusq; arenis deerit, & solem dies,
Noctem sequentur astra, dum siccas polus
Versabit arctos: flumina in pontum cadent:
Nunquam meus cessabit in pœnas furor,
Crescétq; semper, quæ ferarum immanitas,
Quæ Scylla, quæ Charybdis, Ionium mare
Siculumq; sorbens, quæq; anhelantem premens
Titana, tantis Aetna feruebit minis?
Non rapidus amnis, non procellosum mare,
Pontusq; Coro sæuus, aut vis ignium
Adiuta flatu, possit inhibere impetum,
Irasq; nostras: sternam, & euertam omnia.
Timuit Creontem, ac bella Thessalici ducis:
Amor timere neminem verus potest.
Sed cesserit conuictus, & dederit manus,
Adire certè, & coniugem extremo alloqui

Sermone potuit.hoc quoque extimuit ferox?
Laxare certè tempus immitis fugæ
Genero licebat:liberis vnus dies
Datus duobus, non queror tempus breue,
Multum patebit: faciet, hic faciet dies,
Quod nullus vnquam taceat.inuadam Deos,
*Et cuncta quatiam.*NVT.*Recipe turbatũ malis*
*Hera pectus,animũ mitiga.*MED.*Sola est quies,*
Mecum ruina cuncta si video obruta.
Mecum omnia abeant,trahere,cùm pereas libet.
NVT. *Quàm multa sint timenda, si perstas vide.*
Nemo potentes aggredi tutus potest.

IASON. MEDEA.

Trimetri Iambici.

O *Dura fata semper,& sortem asperam,*
Cùm sæuit,& cùm parcit, ex æquo malam:
Remedia toties inuenit nobis Deus
Periculis peiora:si vellem fidem
Præstare meritis coniugis,leto fuit
Caput offerendum:si mori nolim,fide
Misero carendum est.non timor vincit virum,
Sed trepida pietas:quippe sequeretur necem
Proles parentum.O sancta,si cælum incolis,
Iustitia.numen inuoco,ac testor tuum:
Nati patrem vicere:quin ipsam quoque,
Et si ferox est corde,nec patiens iugi,
Consulere natis male,quàm thalamis,reor.
Constituit animus precibus iratam aggredi:
Atque ecce,viso memet,exiluit,furit,

Fert

Fert odia præ se: totus in vultu est dolor.
MED. *Fugimus Iason, fugimus: hoc non est nouum*
Mutare sedes: causa fugiendi noua est.
Pro te solebam fugere, discedo, exeo,
Penatibus profugere quam cogis tuis,
Ad quos remittis? Phasin, & Colchos petam?
Patriúmque regnum? quæque fraternus cruor
Perfudit arua? quas peti terras iubes?
Quæ maria monstras? Pontici fauces freti?
Per quas reuexi nobiles regum manus
Adulterum secuta per Symplegadas?
Paruámne Hiolcon, Thessala an Tempe petam?
Quascunque aperui tibi vias, clausi mihi,
Quò me remittis? exuli exilium imperas,
Nec das: eatur, regius iussit gener.
Nihil recuso, dira supplicia ingere,
Merui: cruentis pellicem pœnis premat
Regalis ira: vinculis oneret manus:
Clausámque saxo noctis æternæ obruat,
Minora meritis patiar. O ingratum caput.
Reuoluat animus igneos tauri halitus,
Intérque sæuos gentis indomitæ metus,
Armifero in aruo flammeum Aeetæ pecus,
Hostísque subiti tela, cùm iussu meo
Terrigena miles mutua cæde occidit.
Adiice expetita spolia Phryxei arietis,
Somnóque iussum lumina ignoto dare
Insomne monstrum: traditum fratrem neci,
Et scelere in vno non semel factum scelus,

Iussas

Iussásque natas fraude deceptas mea,
Secare membra non reuicturi senis:
Alienáque sequens regna, deserui mea.
Per spes tuorum liberûm, & certum larem,
Per victa monstra, per manus, pro te quibus
Nunquam peperci, pérque præteritos metus,
Per cælum, per vndas, coniugij testes mei,
Miserere, redde supplici felix vicem.
Ex opibus illis, quas procul raptas Scytha
Vsque à perustis Indiæ populis petunt,
Et quas referta vix domus gazas capit,
(Ornamus auro nemora) nil exul tuli,
Nisi fratris artus: hos quoque impendi tibi.
Tibi patria cessit, tibi pater frater, pudor,
Hac dote nupsi: redde fugienti sua.
IAS. *Perimere cùm te vellet infestus Creon,*
Lacrymis meis euictus exilium dedit.
MED. *Pœnam putabã: munus, vt video, est fuga.*
IAS. *Dum licet abire, profuge, téque hinc eripe:*
Grauis ira regũ est semper. ME. *Hoc suades mihi?*
Præstas Creusæ, pellicem inuisam amoues.
IAS. *Medea amores obijcis?* ME. *Et cædẽ, & dolos.*
IAS. *Obijcere crimen quod potes tandem mihi?*
MED. *Quodcunq; feci.* IAS. *Restat hoc vnũ insuper,*
Tuis vt etiam sceleribus fiam nocens.
MED. *Tua illa, tua sunt illa: cui prodest scelus,*
Is fecit: omnes coniugem infamem arguant,
Solus tuere, solus insontem voca.
Tibi innocens sit quisquis est pro te nocens.

Ingra

IAS. *Ingrata vita est, cuius accepta pudet.*
MED. *Retinenda non est, cuius accepta pudet.*
IAS. *Quin potius ira concitum pectus doma,*
Placare natis. MED. *Abdico, eiuro, abnuo,*
Meis Creusa liberis fratres dabit?
IAS. *Regina natis exulum afflictis potens.*
MED. *Nō veniat vnquā tam malus miseris dies,*
Qui prole fœda misceat prolem inclytam,
Phœbi nepotes Sisyphi nepotibus.
IAS. *Quid misera méque téque in exitium trahis?*
Abscede quæso. MED. *Supplicem audiuit Creon.*
IA. *Quid facere possim, loquere.* M. *Prome vel scelus.*
IAS. *Hic rex, & illinc.* ME. *Est & his maior metus*
Medea. nos confligere, certemus, sine:
Sit pretium Iason. IAS. *Cedo defessus malis,*
Et ipsa casus sæpe iam expertos time.
MED. *Fortuna semper omnis intra me stetit.*
IAS. *Acastus instat, propior est hostis Creon.*
MED. *Vtrūque profuge: nolo vt in socerum manus*
Armes, nec vt te cæde cognata inquines.
Medea cogit: innocens mecum fuge.
IAS. *Et quis resistet gemina si bella ingruant?*
Creon, Acastúsque arma si iungant sua?
MED. *His adijce Colchos, adijce Aetem ducem,*
Scythas Pelasgis iunge, demersos dabo.
IAS. *Alta extimesco sceptra.* ME. *Ne cupias, vide.*
IAS. *Suspecta ne sint, longa colloquia amputa.*
MED. *Nunc summo toto Iuppiter cælo tona,*
Intende dextram, vindices flammas para,

Omnem

Omnémque ruptis nubibus mundum quate,
Nec deligenti tela librentur manu,
In me vel istum: quisquis è nobis cadet,
Nocens peribit: non potest in nos tuum
Errare fulmen. IAS. *Sana meditari incipe,*
Et placida fare, siquid ex soceri domo
Potest fugam leuare, solamen pete.
MED. *Contemnere animus regias, vt scis, opes*
Potest, solétque liberos tantum fugæ
Habere comites liceat, in quorum sinu
Lacrymas profundam: te noui nati manent.
IAS. *Parere precibus cupere me fateor tuis,*
Pietas vetat: nanque istud haud possum pati,
Non si ipse memet cogat & rex, & socer:
Hæc causa vitæ est, hoc perusti pectoris
Curis leuamen: spiritu citius queam
Carere, membris luce. MED: *Sic natos amat?*
Bene est, tenetur, vulneri patuit locus.
Suprema certè liceat abeuntem loqui
Mandata: liceat vltimum amplexum dare.
Gratum est, & illud voce iam extrema peto:
Ne, siqua noster dubius effudit dolor,
Maneant in animo verba, sed melior tibi
Memoria nostri subeat: hæc iræ data
Obliterentur. IAS. *Omnia ex animo expuli,*
Precórque; & ipsa feruidam vt mentem regas,
Placidéque tractes: miserias lenit quies.
MED. *Discessit, itáne est? vadis oblitus mei,*
Et tot meorum facinorum: excidimus tibi:

Nun

Nunquam excidemus. hoc age: omnes aduoca
Vires, & artes: fructus est scelerum tibi,
Nullum scelus putare. vix fraudi est locus.
Timemur: hac aggredere, quà nemo potest
Quidquam timere. perge, nunc aude, incipe
Quidquid potes Medea, quidquid non potes.
Tu fida nutrix socia mœroris mei,
Variique casus, misera consilia adiuua.
Est palla nobis munus ætheriæ domus,
Decúsque regni, pignus Aeetæ datum
A sole gemmis est, & auro textili
Monile fulgens, quódque gemmarum nitet
Distinguit aurum, quo solent cingi comæ:
Hæc nostra nati dona nubenti ferant:
Sed antè diris illita, ac tincta artibus.
Vocetur Hecate: sacra luctifica appara:
Struantur aræ, flamma iam tectis sonet.

CHORVS.

Sapphici versus.

NVlla vis flammæ, tumidíque venti
Tanta, nec teli metuenda torti,
Quanta, cùm coniux viduata tædis
Ardet, & odit.
Non vbi hybernos nebulosus imbres
Auster aduexit, properatq; torrens
Ister, & iunctos vetat esse pontes,
Ac vagus errat.
Non vbi impellit Rhodanus profundum,
Aut vbi in riuos niuibus solutis

Sole

Sole iam forti, medióque vere
Tabuit Aemus.
Cæcus est ignis stimulatus ira,
Nec regi curat, patitúrve frænos,
Haud timet mortem, cupit ire in ipsos
Obuius enses.
Parcite ô diui, veniam precamur,
Viuat vt tutus mare qui subegit.
Sed furit vinci dominus profundi
Regna secunda.
Ausus æternos agitare currus
Immemor metæ iuuenis paternæ,
Quos palo sparsit, furiosus ignes
Ipse recepit.
Constitit nulli via nota magno.
Vade, qua tutum populo priori,
Rumpe nec sancti violenta mundi
Fœdera sacra.
Quisquis audacis tetigit carinæ
Nobiles remos, nemoris sacrati
Pelion densa spoliauit vmbra:
Quisquis intrauit scopulos vagantes,
Et tot emensus pelagi labores,
Barbara funem religauit ora,
Raptor externi rediturus auri,
Exitu diro temerata ponti
Iura piauit.
Exigit pœnas mare prouocatum.
Tiphys in primis domitor profundi,

Liquit indocto regimen magistro
Littore externo procul à paternis,
Occidens regnis, tumulóque vili
Tectus, ignotas iacet inter vmbras.
Aulis amissi memor inde regis
Portubus lentis retinet carinas
Stare querentes.
Ille vocali genitus camœna,
Cuius ad cordas modulante plectro
Restitit torrens, siluere venti,
Cui suo cantu volucris relicto
Adfuit tota comitante sylua,
Thracios sparsus iacuit per agros,
Ad caput tractus fluuialis Hebri,
Contigit notam Styga, Tartarumq;
Non rediturus.
Strauit Alcides Aquilone natos,
Patre Neptuno genitum necauit,
Sumere innumeras solitum figuras.
Ipse post terræ, pelagíque pacem,
Post feri ditis patefacta regna,
Viuus ardenti recubans in Oeta
Præbuit sæuis sua membra flammis,
Tabe consumptus gemini cruoris
Munere nuptæ.
Strauit Ancæum violentus ictu
Setiger: fratres Meleagre matris
Impius mactas, morerísque dextra
Matris iratæ. meruere cuncti,

Morte: quod crimen tener expiauit
Herculi magno puer irrepertus,
Raptus haud tutas puer inter vndas,
Ite nunc fortes perarate pontum
Sorte timenda.
Idmonem quamuis bene fata nosset,
Condidit serpens Libycis arenis,
Omnibus verax, sibi falsus vni
Concidit Mopsus, caruítque Thebis.
Ille qui verè cecinit futura.
Exul errauit Thetidis maritus.
Igne fallaci nociturus Argis
Nauplios, praeceps cadit in profundum.
Crimini pœnas patrio pependit
Fulmine, & ponto moriens Oileus.
Coniugis fatum redimens Pheraei
Vxor impendit animam marito.
Ipse qui praedam, spoliúmque iussit
Aureum prima reuehi carina:
Vstus accenso Pelias aheno
Arsit angustas vagus inter vndas.
Iam satis diui mare vindicastis,
Parcite iusso.

ACTVS QVARTVS.

NVTRIX.

Trimetri Iambici.

PAuet animus, horret, magna pernicies adest.
Immane quantum augescit, & semet dolor
Accendit ipse, vímque praeteritam integrat.

Vidi

Vidi furentem sæpe, & aggressam deos
Cælum trahentem, maius his maius parat
Medea monstrum. nanque vt attonito gradu
Euasit, & penetrale funestum attigit,
Totas opes effudit, & quidquid diu
Etiam ipsa timuit, promit, atque omnem explicat
Turbam malorum: arcana, secreta, abdita,
Et triste læua complicans sacrum manu,
Pestes vocat, quascunque feruenti creat
Arena Libyæ, quásque perpetua niue
Taurus coercet frigore Arctoo rigens,
Et omne monstrum tractat magicis cantibus.
Squamea latebris turba desertis adest,
Hic sæua serpens corpus immensum trahit.
Trifidámque linguam exertat, & quærens quibus
Mortifera veniat, carmine audito stupet,
Tumidúmque, nodis corpus aggestis plicat,
Cogítque in orbes parua sunt, inquit, mala,
Et vile telum est, ima quod tellus creat:
Cælo petam venena, iam nunc tempus est
Aliquid mouere fraude vulgari altius.
Huc ille vasti more torrentis iacens
Descendat Anguis, cuius immensos duæ
Maior minórque sentiunt nodos feræ,
Maior Pelasgis apta, Sidoniis minor.
Pressas tandem soluat Ophiuchus manus,
Virúsque fundat: adsit ad cantus meos
Lacessere ausus gemina Python numina,
Et Hydra, & omnis redeat Herculea manu

Succisa serpens cæde se reparans sua.
Tu quoque relictis peruigil Colchis ades
Sopite primum cantibus serpens meis.
Postquam euocauit omne serpentum genus,
Congerit in vnum frugis infaustæ mala,
Quæcunque generat inuius saxis Eryx,
Quæ fert opertus hyeme perpetua iugis
Sparsus cruore Caucasus Promethei,
Pharetráque pugnax Medus, aut Parthus leuis,
Et queis sagittas diuites Arabes linunt,
Aut quos sub axe frigido succos legunt
Lucis Sueui nobiles Hercyniis,
Quodcunque tellus vere nidifico creat,
Aut rigida cùm iam bruma discußit decus
Nemorum, & niuali cuncta constrinxit gelu.
Quodcunque gramen flore mortifero viret,
Dirúsve tortis succus in radicibus
Causas nocendi gignit, attrectat manu.
Aemonius illas contulit pestes Athos,
Has Pindus ingens, illa Pangæi iugis
Teneram cruenta falce deposuit comam.
Has aluit altum gurgitem Tigris premens,
Danubius illas: has per arentes plagas
Tepidis Hydaspes gemmifer currens aquis,
Noménque terris qui dedit Bethys suis
Hesperia pulsans maria languenti vado.
Hæc passa ferrum est, dum parat Phœbus diem:
Illius alta nocte succisus frutex:
At huius vngue secta cantato seges,

Morti

Mortifera capit gramina, ac serpentium
Saniem exprimit, miscétq; & obscenas aues,
Mæstiq; cor bubonis, & raucæ strigis
Execta viuæ viscera. hæc scelerum artifex
Discreta ponit. his rapax vis ignium,
His gelida pigri frigoris glacies inest.
Addit venenis verba non istis minus
Metuenda: sonuit ecce vesano gradu,
Canitque. mundus vocibus primis tremit.

MEDEA.

Tetrametri Trochaici Catalectici, & alij.

VOs precor vulgus silentũ, vósq; ferales Deos,
Et chaos cæcũ, atq; opacã Ditis vmbrosi do-
Tartari ripis ligatos squalidæ mortis specus, (mũ,
Supplicijs animæ remissis currite ad thalamos nouos,
Rota resistat membra torquẽs, tãgat Ixion humũ,
Tantalus securus vndas hauriat Pyrenidas,
Grauiórq; pœna sedeat coniugis socero mei,
Lubricus per saxa retro Sisyphum voluat lapis.
Vosq;, quas vrnis foratis irritus ludit labor,
Danaides coite, vestras hic dies quærit manus.
Nunc meis vocata sacris noxium sidus veni,
Pessimos induta vultus, fronte non vna minax.

Trimetri Iambici.

Tibi more gentis vinculo soluens comam,
Secreta nudo nemora lustraui pede,
Et euocaui nubibus siccis aquas,
Egíq; ad imum maria, & Oceanus graues
Interius vndas æstibus victis dedit.

Pariterq; mundus lege confusa aetheris
Et solem, & astra vidit, & vetitum mare
Tetigistis Vrsae, temporum flexi vices,
Aestiua tellus floruit cantu meo.
Messem coacta vidit hybernam Ceres:
Violenta Phasis vertit in fontem vada:
Et Ister in tot ora diuisus truces
Compressit vndas omnibus ripis piger.
Senuere fluctus, tumuit insanum mare,
Tacente vento: nemoris antiqui domus
Amisit vmbram vocis imperio meae.
Die relicto Phoebus in medio stetit.
Hyadésq; nostris cantibus motae labant.
Adesse sacris tempus est Phoebe tuis.
Tibi haec cruenta serta texuntur manu.

Dimetri & Trimetri Iambici.

Nouena quae serpens ligat.
Tibi haec Typhoeus, membra qui discors tulit,
Qui regna concussit Iouis.
Vectoris istic perfidi sanguinis inest,
Quem Nessus expirans dedit.
Oetaeus isto cinere defecit rogus,
Qui virus Herculeum bibit.
Piae sororis impiae matris facem
Vltricis Althea vides.
Reliquit istas inuio plumas specu
Harpyia, dum Zetum fugit.
His adijce, pinnas sauciae Stymphalidos
Lernaea passae spicula.

Sonui

Sonuistis aræ: Tripodas agnosco meos
Fauente commotos Dea.

Anapæstici.

Video Triuiæ currus agiles,
Non quos pleno lucida vultu
Pernox agitat, sed quos facie
Lurida mæsta, cùm Thessalicis
Vexata minus cælum fræno
Propiore legit. sic face tristem
Pallida lucem funde per auras.
Horrore nouo terre populos.
Inq; auxilium Dictynna tuum
Pretiosa sonent æra Corinthi:
Tibi sanguineo cespite sacrum
Solenne damus: tibi de medio
Rapta sepulchro fax nocturnos
Sustulit ignes.
Tibi mota caput flexa voces
Ceruice dedi: tibi funereo
De more iacens passos vincit
Vitta capillos.
Tibi iactatur tristis Stygia
Ramus ab vnda: tibi nudato
Pectore Mænas, sacro feriam
Brachia cultro. manet noster
Sanguis ad aras: assuesce manus
Stringere ferrum, charósq; pati
Posse cruores.
Sacrum laticem percussa dedi:

Quòd si nimium sæpe vocari
Quereris, votis ignosce, precor.
Causa vocandi Persei tuos
Sæpius arcus, vna atq; eadem est
Semper Iason.
Tu nunc vestes tingue Creusæ,
Quas cùm primum sumpserit, imas
Vrat serpens flamma medullas.
Ignis fuluo clausus in auro
Latet obscurus, quem mihi cæli
Qui furta luit viscere fœto,
Dedit, & docuit condere vires
Arte Prometheus: dedit & tenui
Sulfure tectos Mulciber ignes:
Et viuacis fulgura flammæ
Do cognato Phaethonte tuli.
Habeo mediæ dona Chimæræ.
Habeo flammas vsto Tauri
Gutture raptas, quas permisto
Felle Medusæ, tacitum iussi
Seruare malum: adde venenis
Stimulos Hecate, donisq; meis
Semina flammæ condita serua.
Fallant visus, tactusq; ferant,
Meet in pectus, venásq; calor:
Stillent artus, ossaq; fumant,
Vincátq; suas flagrante coma
Noua nupta faces.
Vota tenentur, ter latratus

Audax

Audax Hecate dedit, & sacros
Edidit ignes face luctifera.

Trimetri Iambici.

Peracta vis est omnis, huc natos voca,
Pretiosa per quos dona nubenti feras,
Ite, ite nati matris infaustæ genus,
Placate vobis munere, & multa prece
Dominam & nouercam: vadite, & celeres domũ
Referte gressus, vltimo amplexu vt fruar.

CHORVS.

Dimetri Iambici Catalectici.

QVonam cruenta Mænas
Præceps amore sæuo
Rapitur? quod impotenti
Facinus parat furore?
Vultus citatus ira
Riget, & caput feroci
Quatiens superba motu
Regi minatur vltro.
Quis credat exulantem?
Flagrant genæ rubentes,
Pallor fugat ruborem.
Nullum vagante forma
Seruat diu colorem.
Huc fert pedes, & illuc,
Vt tigris orba natis,
Cursu furente lustrat
Gangeticum nemus: sic
Frænare nescit iras

Medea, non amores.
Nunc ira, amórq; causam
Iunxere: quid sequetur?
Quando efferet Pelasgis
Nefanda Colchis aruis
Gressum? metúq; soluet
Regnum, simúlq; reges?
Nunc Phœbe mitte currus
Nullo morante loro,
Nox condat alma lucem.
Mergat diem timendum
Dux noctis Hesperugo.

ACTVS QVINTVS.

NVNTIVS. CHORVS. NVTRIX.
MEDEA. IASON.
Trimetri Iambici.

PEriere cuncta, concidit regni status.
Nata atq; genitor cinere permisto iacent.
CHO *Qua fraude capti?* NVN. *Qua solēt reges ca-*
Donis. CHO. *In illis esse quis potuit dolus?* (pi,
NVN. *Et ipse miror, vixq; iam facto malo*
Potuisse fieri credo. CHO. *Quis cladis modus?*
NVN. *Auidus per omnem regiæ partem furit*
Vt iussus, ignis: tota iam domus occidit,
Vrbi timetur. CHO. *Vnda flammas opprimat.*
NVN *Et hoc in ista clade mirandum accidit,*
Alit vnda flammas, quóq; prohibetur magis,
Magis ardet ignis: ipsa præsidia occupat.

NVN.

NVN. *Effer citatum sede Pelopeia gradum*
Medea: præceps quaslibet terras pete.
MED. *Egóne vt recedam? si profugissem prius,*
Ad hoc redirem, nuptias specto nouas.
Quid anime cessas? sequere felicem impetum.
Pars vltionis ista, qua gaudes, quota est?
Amas adhuc furiosa? sic satis est tibi
Cœlebs Iason? quære pœnarum genus
Haud vsitatum: iamq; sic temet para:
Fas omne cedat, abeat expulsus pudor.
Vindicta leuis est, quam ferunt paruæ manus,
Incumbe in iras, téq; languentem excita,
Penitusq; veteres pectore ex imo impetus
Violentus hauri: quidquid admissum est adhuc,
Pietas vocetur: hoc age, & faxo, sciant
Quàm leuia fuerint, quámq; vulgaris notæ,
Quæ commodaui scelera: prælusit dolor
Per ista noster. quid manus poterant rudes
Audere magnum? quid puellaris furor?
Medea nunc sum: creuit ingenium malis.
Iuuat, iuuat rapuisse fraternum caput,
Artus iuuat secuisse, & arcano patrem
Spoliasse sacro: iuuat in exitium senis
Armasse natas: quære materiam dolor,
Ad omne facinus non rudem dextram afferes.
Quò te igitur ira mittis? aut quæ perfido
Intendis hosti tela? nescio quid ferox
Decreuit animus intus, & nondum sibi
Audet fateri, stulta properaui nimis.

Ex pellice vtinam liberos hostis meus
Aliquos haberet. quidquid ex illo tuum est,
Creusa peperit. placuit hoc pœnæ genus,
Meritóq; placuit. vltimum magno scelus
Animo parandum est: liberi quondam mei
Vos pro paternis sceleribus pœnas date.
Cor pepulit horror, membra torpescunt gelu,
Pectúsq; tremuit, ira discessit loco,
Matérq; tota coniuge expulsa redit.
Egóne vt meorum liberûm, ac prolis meæ
Fundam cruorem? melius ah demens furor
Incognitum istud facinus, ac dirum nefas
A me quoq; absit. quod scelus miseri luent?
Scelus est Iason genitor, & maius scelus
Medea mater: occidant: non sunt mei:
Pereant. mei sunt: crimine & culpa carent.
Sunt innocentes, fateor, & frater fuit.
Quid anime titubas? ora quid lacrymæ rigant?
Variámq; nunc huc ira, nunc illuc amor
Diducit? anceps æstus incertam rapit.
Vt sæua rapidi bella cum venti gerunt,
Vtrinq; fluctus maria discordes agunt,
Dubiúmq; pelagus feruet, haud aliter meum
Cor fluctuatur: ira pietatem fugat,
Irámq; pietas. cede pietati dolor.
Huc chara proles, vnicum afflictæ domus
Solamen, huc vos ferte, & infusos mihi
Coniungite artus: habeat incolumes pater
Dum & mater habeat: vrget exilium, ac fuga.

Iam

Iam iam meo rapientur euulsi sinu,
Flentes, gementes: sed oculis pereant patris,
Periere matris, rursus increscit dolor,
Et feruet odium: repetit inuisam manum
Antiqua mentis ira, quà ducis, sequor.
Vtinam superba turba Tantalidos meo
Exisset vtero, bisq; septenos parens
Natos tulissem: sterilis in pœnas fui,
Fratri, patríque, quod sat est, peperi duos.
Quónam ista tendit turba furiarum impotens?
Quem quærit? aut quò flammeos ictus parat?
At cui cruentas agmen infernum faces
Intentat? ingens anguis excusso sonat
Tortus flagello, quem trabe infesta petit
Megæra? cuius vmbra dispersis venit
Incerta membris? frater est, pœnas petit:
Dabimus: sed omnes fige luminibus faces:
Lania, perure, pectus en furijs patet.
Discedere à me frater vltrices Deas,
Manésq; ad imos ire securas iube,
Mihi me relinque, & vtere hac frater manu,
Quæ strinxit ensem, victima manes tuos
Placamus ista. quid repens affert sonus?
Parantur arma, méq; in exitium petunt.
Excelsa nostræ tecta conscendam domus
Cæde inchoata: perge tu mecum comes,
Tuum quoq; ipse corpus hinc mecum auehe.
Nunc hoc age anime: non in occulto tibi est
Perdenda virtus, approba populo manum.

IAS.

IAS *Quicunq; regum es cladibus fidus dolens,*
Concurre, vt ipsam sceleris autorem horridi
Capiamus: huc huc fortis armigeri cohors
Conferte tela, vertite ex imo domum.
MED. *Iam iam recepi sceptra, germanum, patrem,*
Spoliúmq; Colchi pecudis auratæ tenent,
Rediere regna, rapta virginitas redit.
O placida tandem numina, ô festum diem,
O nuptialem. vade, perfectum est scelus,
Vindicta nondum: perage, dum faciunt manus.
Quid nunc moraris anime? quid dubitas? potens
Iam cecidit ira: pœnitet facti pudet.
Quid misera feci? misera pœniteat licet;
Feci: voluptas magna me inuitam subit,
Et ecce crescit. deerat hoc vnum mihi
Spectator ipse. nil adhuc factum reor.
Quidquid sine isto fecimus sceleris, perit.
IAS *En ipsa tecti parte præcipiti imminet,*
Huc rapiat ignes aliquis, vt flammis cadat
Suis perusta. MED. *Congere extremum tuis*
Natis Iason funus, ac tumulum strue.
Coniux, socérq; iusta iam functis habent
A me sepulti: natus hic fatum tulit,
Hic te vidente dabitur exitio pari.
IAS. *Per numen omne, pérq; communes fugas,*
Torósque, quos non nostra violauit fides,
Iam parce nato: si quod est crimen, meum est:
Me dede morti: noxium macta caput.
MED. *Hac qua recusas, qua doles ferrum exigam.*
I, nunc

I, nunc superbe virginum thalamos pete,
Relinque matres. IAS. *Vnus est pœna satis.*
MED. *Si posset vna cæde satiari manus,*
Nullam petisset: vt duos perimam tamen
Nimium est dolori numerus angustus meo.
In matre, si quod pignus etiamnum latet,
Scrutabor ense viscera, & ferro extraham.
IAS. *Iā perage cœptū facinus, haud vltrà precor,*
Morámq; saltem supplicijs dona meis.
MED. *Perfruere lento scelere, ne propera dolor,*
Meus dies est: tempore accepto vtimur.
IAS. *Infesta memet perime.* MED *Misereri iubes.*
Bene est, peractum est, plura non habui dolor
Quæ tibi litarem: lumina huc tumida alleua
Ingrate Iason. coniugem agnoscis tuam?
Sic fugere soleo, patuit in cœlum via.
Squamosa gemini colla serpentes iugo
Summissa præbent, recipe iam natos parens,
Ego inter auras aliti curru vehar.
IAS. *Per alta vade spatia sublimi ætheris,*
Testare nullos esse, quà veheris, Deos.

AGAMEMNON TRAGOEDIA OCTAVA.

ARGVMENTVM.

Thyestes olim ille natorum tumulus, nefandis iniuriis ab Atreo germano suo admodum lacessitus, ab inferis remeans excitat & hortatur Aegisthum filiũ, vt propere se accingat ad tantas suæ domus iniurias vlciscẽdas. Agamemnonis itaque ex Atreo geniti, & in bello Troiano diutius commorantis coniugem Clytemnestram, vt stuprum clementer inferat, inuadit Aegisthus: quod & iampridem oraculum persuaserat. Illa demum Aegisthi amore correpta, eóque identidem potita, quo minus adulteri complexus impedirentur, reuersum maritum, nec sibi talia metuentem interficit.

INTERLOCVTORES.

THYESTES.	CHORVS *Græcorum.*
CHORVS.	EVRIBATES.
CLYTEMNESTRA.	CASSANDRA.
NVTRIX.	AGAMEMNON.
AEGISTHVS.	ELECTRA.

STROPHILVS.

ACTVS

ACTVS PRIMVS.

THYESTES.

Trimetri Iambici.

PACA linquẽs Ditis inferni loca
Adsũ, pfundo Tartari emissus specu
Incertus vtras oderim sedes magis:
Fugio Thyestes inferos, superos fugo.
En horret animus, & pauor membra excutit.
Video paternos, immo fraternos lares:
Hoc est vetustum Pelopeiæ limen domus:
Hinc auspicari regium capiti decus
Mos est Pelasgis: hoc sedent alti toro,
Quibus superba sceptra gestantur manu.
Locus hic habendæ curiæ: hic epulis locus.
Libet reuerti: nónne vel tristes lacus
Incolere satius? nónne custodem Stygis
Trigemina nigris colla iactantem iubis?
Vbi ille celeri corpus euinctus rota
In se refertur: vbi per aduersum irritus
Redeunte toties luditur saxo labor:
Vbi tondet ales auida fæcundum iecur:
Et inter vndas feruida exustus siti
Aquas fugaces ore decepto appetit,
Pœnas daturus cælitum dapibus graues.
Sed ille nostræ pars quota est culpæ senex?
Reputemus omnes, quos ob infandas manus
Quæsitor vrna Cnosius versat reos,
Vincam Thyestes sceleribus cunctos meis,

A fratre vincar liberis plenus tribus
In me sepultis: viscera exedi mea,
Nec hactenus fortuna maculauit patrem,
Sed maius aliud ausa commisso scelus,
Natæ nefandos petere concubitus iubet.
Non pauidus hausi dicta, sed cepi nefas:
Ergo vt per omnes liberos irem parens,
Coacta fatis nata fert vterum grauem:
Me patre dignum. versa natura est retro,
Auo parentem (prò nefas) patri virum,
Natis nepotes miscuit, nocti diem.
Sed sera tandem respicit fessos malis
Post fata demum sortis incestæ fides,
Rex ille regum, ductor Agamemnon ducum,
Cuius secutæ mille vexillum rates
Iliaca velis maria texerunt suis:
Post dena Phœbi lustra, deuicto Ilio,
Adest daturus coniugi iugulum suæ,
Iam iam natabit sanguine alterno domus:
Enses, secures, tela diuisum graui
Ictu bipennis regium video caput.
Iam scelera propè sunt: iam dolus, cædes, cruor.
Parantur epulæ, causa natalis tui
Aegisthe venit. quid pudor vultus grauat?
Quid dextra dubio trepida consilio labat?
Quid ipse temet consulis? torques? rogas
An deceat hoc te? respice an matrem decet.
Sed cur repente noctis æstiuæ vices
Hyberna longa spacia producunt mora?

Aut quid cadentes detinet stellas polo?
Phœbum moramur: redde iam mundo diem.

CHORVS.
Dimetri Anapæstici.

O Regnorum magnis fallax
Fortuna bonis, in præcipiti
Dubioq; nimis excelsa locas,
Nunquam placidam sceptra quietem,
Certúmve sui tenuere diem.
Alia ex alijs cura fatigat,
Vexatq; animos noua tempestas.
Non sic Libycis Syrtibus æquor
Furit alternos voluere fluctus:
Non Euxini turget ab imis
Commota vadis vnda, niuali
Vicina polo: vbi cæruleis
Immunis aquis lucida versat
Plaustra Bootes:
Vt præcipites regum casus
Fortuna rotat. metui cupiunt,
Metuiq; timent: non nox illis
Alma recessus præbet tutos,
Non curarum somnus domitor
Pectora soluit.
Quas non arces scelus alternum
Dedit in præceps? impia quas non
Arma fatigant? iura, pudorq;,
Et coniugij sacrata fides
Fugiunt aulas: sequitur tristis

Sanguinolenta Bellona manu,
Quæq; superbos vrit Erinnys,
Tumidas semper comitata domos,
Quas in planum qualibet hora
Tulit ex alto. licet arma vacent,
Cessentq; doli, sidunt ipso
Pondere magna, ceditq; oneri
Fortuna suo.
Vela secundis inflata Notis
Ventos nimium timuere suos.
Nubibus ipsis inserta caput
Turris pluuio vapulat Austro:
Densasq; nemus spargens vmbras
Annosa videt robora frangi.
Feriunt celsos fulmina colles:
Corpora morbis maiora patent.
Et cùm in pastus armenta vagos
Vilia currunt, placet in vulnus
Maxima ceruix. quidquid in altum
Fortuna tulit, ruitura leuat.
Modicis rebus longius æuum est.
Felix, mediæ quisquis turbæ
Parte quietus, aura stringit
Littora tuta, timidusq; mari
Credere cymbam, remo terras
Propiore legit.

ACTVS SECVNDVS.

CLYTEMNESTRA. NVTRIX.

Trimetri Archilochij.

Quid

QVid segnis anime tuta consilia expetis?
Quid fluctuaris, clausa iã melior via est.
Licuit pudicos coniugis quondam toros,
Et sceptra casta iuncta tutari fide:
Periere mores, ius, decus, pietas, fides,
Et qui redire, cùm perit, nescit pudor.
Da fræna, & omnem prona nequitiam incita.
Per scelera semper sceleribus tutum est iter.
Tecum ipsa nunc euolue fæmineos dolos,
Quod vlla coniux perfida, atque impos sui
Amore cæco, quod nouercales manus
Ausæ, quod ardens impia virgo face
Phasiaca fugiens regna Thessalica trabe:
Ferrum, venena, vel Mycenæa domo
Coniuncta socio profuge furtiua rate.
Quid timida loqueris? furta, & exiliũ, & fugas?
Sors ista fecit, te decet maius nefas.
NVT. *Regina Danaûm, & inclytum Ledæ genus,*
Quid tacita versas? quídve consilij impotens
Tumido feroces impetus animo geris?
Licet ipsa sileas, totus in vultu est dolor.
Proin quid est? da tempus ac spatium tibi.
Quod ratio nequijt, sæpe sanauit mora.
CL. *Maiora cruciant, quàm vt moras possim pati:*
Flammæ medullas, & cor exurunt meum,
Mistus dolori subdidit stimulos timor.
Inuidia pulsat pectus, hinc animum iugo
Premit Cupido turpis, & vinci vetat.
Et inter istas mentis obsessæ faces,

Fessus quidem, & deiectus, & pessundatus
Pudor rebellat: fluctibus varijs agor,
Vt cùm hinc profundum ventus, hinc æstus rapit,
Incerta dubitat vnda, cui cedat malo.
Proinde omisi regimen è manibus meis:
Quocunque me ira, quò dolor, quò spes feret,
Huc ire pergam, fluctibus dedi ratem.
Vbi animus errat, optimum est casum sequi:
NVT. *Cæca est temeritas, quæ petit casum ducẽ.*
CLY. *Cui vltima est fortuna, quid dubiũ timet?*
NVT. *Tuta es, latetq; culpa, si pateris, tua.*
CL. *Perlucet omne regiæ vitium domus,*
NVT. *Piget prioris, & nouum crimen struis.*
CL. *Res est profectò stulta, nequitiæ modus.*
NV. *Quod metuit, auget, qui scelus scelere obruit.*
CL. *Et ferrum & ignis sæpe medicinæ loco est.*
NVT. *Extrema primo nemo tentauit loco.*
CL. *Capienda rebus in malis præceps via est.*
NVT. *Ad te reflectat coniugij nomen sacrum.*
CL. *Decem per annos vidua respiciam virum?*
NVT. *Meminisse debes sobolis ex illo tuæ.*
CL. *Equidem & iugales filiæ memini faces,*
Et generum Achillem: præstitit matri fidem.
NVT. *Redemit illa classis immotæ moras,*
Et maria pigro fixa languore impulit.
CL. *Pudet, pigetq;: Tyndaris cæli genus*
Lustrale classi Doricæ peperit caput.
Reuoluit animus virginis thalamos meæ,
Quos ille dignos Pelopeia fecit domo.

Cùm

Cùm ſtetit ad aras ore ſacrifico pater
Quaſi nuptiales horruit Calchas ſuæ
Reſponſa vocis,& recedentes focos.
O ſcelera ſemper ſceleribus vincens domus,
Cruore ventos emimus,bellum nece.
NVT. *Sed vela pariter mille fecerunt rates.*
CLY. *Non eſt ſoluta proſpero claßis deo,*
Eiecit Aulis impias portu rates.
Sic auſpicatus bella,non melius gerit.
Amore captæ captus,immotus prece
Smynthea tenuit ſpolia Phœbei ducis,
Ardore ſacræ virginis iam tum furens.
Non illum Achilles flexit indomitis minis:
Non ille,ſolus fata qui mundi videt.
In nos fidelis augur,in captas leuis:
Non populus æger,& relucentes rogi,
Inter ruentis Græciæ ſtragem vltimam.
Sine hoſte victus marcet,ac Veneri vacat
Reparátq; amores, néve deſertus foret
A pellice vnquam vel ſuus cælebs torus,
Ablatam Achilli diligit Briſeida.
Nec rapere puduit è ſinu vulſam viri.
Item Paridis hoſtem,nunc nouum vulnusus erens
Amore Phrygiæ vatis incenſus furit:
Et poſt trophæa Troica,ac verſum Ilium,
Captæ maritus remeat,& Priami gener.
Accingere anime,bella non leuia apparas.
Scelus occupandū eſt.pigra quem expectas diem?
Pelopeia Phrygiæ ſceptra dum teneant nurus?

An te morantur virgines viduæ domi,
Patrique Orestes similis? horum te mala
Ventura moueant. turbo queis rerum imminet?
Quid misera cessas? en adest natis tuis
Furens nouerca: per tuum, si aliud nequit
Latus exigatur ensis, & perimat duos.
Misce cruorem, perde pereundo virum,
Mors misera non est, commori cum quo velis.
NVT. *Regina frena temet, & siste impetus,*
Et, quanta tentas, cogita: victor venit
Asiæ ferocis: vltor Europæ trahit
Captiua Pergama, & diu victos Phrygas.
Hunc fraude nunc conaris insana aggredi,
Quem non Achilles ense violauit fero,
Quamuis procacem toruus armasset manum.
Non melior Aiax morte decreta furens,
Non sola Danais Hector, & bello mora:
Non tela Paridis certa, non Memnon niger,
Non Xanthus armis corpora immistis gerens,
Fluctusq; Simois cæde purpureos agens,
Non niuea proles Cycnus æquorei dei,
Non bellicosa Thressa cum Rheso phalanx,
Non picta pharetras & securigera manu
Peltata Amazon. hunc domi reducem paras
Mactare? & aras cæde maculare impia?
Vltrix inultum Græcia hoc facinus feret?
Equos, & arma, classibusq; horrens fretum
Propone, & alto sanguine exundans solum,
Et tota captæ fata Dardaniæ domus

Regest

Regesta Danais: comprime affectus truces,
Mentemq; tibimet ipsa pacifica tuam.

AEGISTHVS. CLYTEMNESTRA.
Trimetri Iambici.

Quod tempus animo semper, ac mēte horrui,
Adest profecto rebus extremum meis.
Quid terga vertis anime? quid primo impetu
Deponis arma? crede perniciem tibi,
Et dira sæuos fata moliri deos.
Oppone cunctis vile supplicijs caput,
Ferrúmq; & ignes pectore aduerso excipe.
CLY. *Aegisthe non est pœna sic nato mori.*
AEG. *Tu nos pericli socia, tu Leda sata*
Comitare: tantum sanguinem reddet tibi
Ignauus iste ductor, ac fortis pater.
Sed quid trementes circuit pallor genas?
Iacénsq; vultu languido obtutus stupet?
CL. *Amor iugalis vincit, ac flectit retro.*
Remeemus illuc, vnde non decuit prius
Abire: sed nunc casta repetatur fides:
Nam sera nunquam est ad bonos mores via.
Quem pœnitet peccasse, pæna est innocens.
AEG. *Quò raperis amens? credis, aut speras tibi*
Agamemnonis fidele coniugium? vt nihil
Subesset animo, quod graues faceret metus,
Tamen superba, & impotens flatu nimis
Fortuna magno spiritus tumidos daret.
Grauis ille socijs stante adhuc Troia fuit.
Quid rere ad animum suapte natura trucem

Troiam addidisse? rex Mycenarum fuit:
Veniet Tyrannus. prospera animos efferunt.
Effusa circa pellicum quanto venit
Turba apparatu? sola sed longe eminet,
Tenetq; regem famula veridici dei.
Feresne thalami victa consortem tui?
At illa nolet. vltimum est nuptæ malum:
Palam mariti possidens pellex domum.
Nec regna socium ferre, nec tædæ sciunt.
CL. *Aegisthe quid me rursus in præceps rapis?*
Iramq; flammis iam residentem excitas?
Permisit aliquid victor in captam sibi,
Nec coniugem hoc respicere, nec dominam decet.
Lex alia solio est, alia priuato in toro.
Quid quod seueras ferre me leges viro
Non patitur animus, turpis admissi memor?
Det ille veniam facile, cui venia est opus.
AEG. *Ita est: pacisci mutuam veniam licet.*
Ignota tibi sunt iura regnorum haud noua.
Nobis maligni iudices, æqui sibi.
Id esse regni maximum pignus putant,
Si quidquid aliis non licet, solis licet.
CLY. *Ignouit Helenæ, iuncta Menelao redit,*
Quæ Europam, & Asiam, paribus afflixit malis.
AEG. *Sed nulla Atridem Venere furtiua abstulit.*
Nec cepit animum coniugi obstrictum suæ.
Iam crimen ille quærit, & causas parat.
Nil esse crede turpe commissum tibi:
Quid honesta prodest vita flagitio carens,

Vbi

Vbi dominus odit? fit nocens, non quæritur.
Spartenne repetes spreta, & à tanto viro,
Patriásque sedes profuga? non dant exitum
Repudia regum: spe metum falsa leuas.
CLY. *Delicta nouit nemo, nisi fidus, mea.*
AEG. *Non intrat vnquam regium limen fides.*
CLY. *Opibus merebor, vt fidem pretio obligem.*
AEG. *Pretio parata, vincitur pretio fides.*
CLY. *Surgit residuus pristinæ mentis pudor,*
Quid obstrepis? quid voce blandiloqua mala
Consilia dictas? scilicet nubet tibi
Regum relicto rege generosa exuli?
AEG. *Et cur Atrida videor inferior tibi*
Natus Thyestæ? CLY. *Si parũ est, adde & nepos.*
AEG. *Authore Phœbo gignor, haud generis pudet.*
C[illegible] *Phœbum nefandæ stirpis autorem vocas?*
Q[illegible] nocte subita fræna reuocantem sua
Cælo expulistis? quid deos probro aduocas,
Surripere doctus fraude geniales toros,
Quem Venere tantum scimus illicita virum?
Secede propere, dedecus claræ domus
Asporta ab oculis: hæc vacat regi, ac viro.
AEG. *Exilia mihi sunt haud noua, assueui malis.*
Si tu imperas regina, non tantum domo
Argísve cedo, nil moror iussu tuo
Aperire ferro pectus ærumnis graue.
CLY. *Siquidem hoc cruenta Tyndaris fieri sinam?*
Quæ inuita peccat, debet & culpæ fidem.
Secede mecum potius, vt rerum statum

Dub

IAS *Quicunq; regum es cladibus fidus dolens,*
Concurre, vt ipsam sceleris autorem horridi
Capiamus: huc huc fortis armigeri cohors
Conferte tela, vertite ex imo domum.
MED. *Iam iam recepi sceptra, germanum, patrem,*
Spoliúmq; Colchi pecudis aurata tenent,
Rediere regna, rapta virginitas redit.
O placida tandem numina, ô festum diem,
O nuptialem. vade, perfectum est scelus,
Vindicta nondum: perage, dum faciunt manus.
Quid nunc moraris anime? quid dubitas? potens
Iam cecidit ira: pœnitet facti pudet.
Quid misera feci? misera pœniteat licet;
Feci: voluptas magna me inuitam subit,
Et ecce crescit. deerat hoc vnum mihi
Spectator ipse. nil adhuc factum reor.
Quidquid sine isto fecimus sceleris, perit.
IAS *En ipsa tecti parte præcipiti imminet,*
Huc rapiat ignes aliquis, vt flammis cadat
Suis perusta. MED. *Congere extremum tuis*
Natis Iason funus, ac tumulum strue.
Coniux, socérq; iusta iam functis habent
A me sepulti: natus hic fatum tulit,
Hic te vidente dabitur exitio pari.
IAS. *Per numen omne, pérq; communes fugas,*
Torósque, quos non nostra violauit fides,
Iam parce nato: si quod est crimen, meum est:
Me dede morti: noxium macta caput.
MED. *Hac qua recusas, qua doles ferrum exigam.*
I, nunc

I, nunc superbe virginum thalamos pete,
Relinque matres. IAS. *Vnus est pœna satis.*
MED. *Si posset vna cæde satiari manus,*
Nullam petisset: vt duos perimam tamen
Nimium est dolori numerus angustus meo.
In matre si quod pignus etiamnum latet,
Scrutabor ense viscera, & ferro extraham.
IAS. *Iā perage cœptū facinus, haud vltrà precor,*
Morámq; saltem supplicijs dona meis.
MED. *Perfruere lento scelere, ne propera dolor,*
Meus dies est: tempore accepto vtimur.
IAS. *Infesta memet perime.* MED. *Misereri iubes.*
Bene est, peractum est, plura non habui dolor
Quæ tibi litarem: lumina huc tumida alleua
Ingrate Iason. coniugem agnoscis tuam?
Sic fugere soleo, patuit in cælum via.
Squamosa gemini colla serpentes iugo
Summissa præbent, recipe iam natos parens,
Ego inter auras aliti curru vehar.
IAS. *Per alta vade spatia sublimi ætheris,*
Testare nullos esse, qua veheris, Deos.

AGA

AGAMEMNON TRAGOEDIA OCTAVA.

ARGVMENTVM.

Thyeſtes olim ille natorum tumulus, nefandis iniuriis ab Atreo germano ſuo admodum laceſſitus, ab inferis remeans excitat & hortatur Aegiſthum filiũ, vt propere ſe accingat ad tantas ſuæ domus iniurias vlciſcẽdas. Agamemnonis itaque ex Atreo geniti, & in bello Troiano diutius commorantis coniugem Clytemneſtram, vt ſtuprum clementer inferat, inuadit Aegiſthus: quod & iampridem oraculum perſuaſerat. Illa demum Aegiſthi amore correpta, eóque identidem potita, quo minus adulteri complexus impedirentur, reuerſum maritum, nec ſibi talia metuentem interficit.

INTERLOCVTORES.

THYESTES.	CHORVS *Græcorum.*
CHORVS.	EVRIBATES.
CLYTEMNESTRA.	CASSANDRA.
NVTRIX.	AGAMEMNON.
AEGISTHVS.	ELECTRA.

STROPHILVS.

ACTVS

ACTVS PRIMVS.

THYESTES.

Trimetri Iambici.

PACA linquẽs Ditis inferni loca
Adsũ, ꝓfundo Tartari emissus specu
Incertus vtras oderim sedes magis:
Fugio Thyestes inferos, superos fugo.
En horret animus, & pauor membra excutit.
Video paternos, immo fraternos lares:
Hoc est vetustum Pelopeiæ limen domus:
Hinc auspicari regium capiti decus
Mos est Pelasgis: hoc sedent alti toro,
Quibus superba sceptra gestantur manu.
Locus hic habendæ curiæ: hic epulis locus.
Libet reuerti: nónne vel tristes lacus
Incolere satius? nónne custodem Stygis
Trigemina nigris colla iactantem iubis?
Vbi ille celeri corpus euinctus rota
In se refertur: vbi per aduersum irritus
Redeunte toties luditur saxo labor:
Vbi tondet ales auida fœcundum iecur:
Et inter vndas feruida exustus siti
Aquas fugaces ore decepto appetit,
Pœnas daturus cælitum dapibus graues.
Sed ille nostræ pars quota est culpæ senex?
Reputemus omnes, quos ob infandas manus
Quæsitor vrna Gnosius versat reos,
Vincam Thyestes sceleribus cunctos meis,

A fratre vincar liberis plenus tribus
In me sepultis: viscera exedi mea,
Nec hactenus fortuna maculauit patrem,
Sed maius aliud ausa commisso scelus,
Natæ nefandos petere concubitus iubet.
Non pauidus hausi dicta, sed cepi nefas:
Ergo vt per omnes liberos irem parens,
Coacta fatis nata fert vterum grauem:
Me patre dignum. versa natura est retro,
Auo parentem (prò nefas) patri virum,
Natis nepotes miscuit, nocti diem.
Sed sera tandem respicit fessos malis
Post fata demum sortis incestæ fides,
Rex ille regum, ductor Agamemnon ducum,
Cuius secutæ mille vexillum rates
Iliaca velis maria texerunt suis:
Post dena Phœbi lustra, deuicto Ilio,
Adest daturus coniugi iugulum suæ,
Iam iam natabit sanguine alterno domus:
Enses, secures, tela diuisum graui
Ictu bipennis regium video caput.
Iam scelera propè sunt: iam dolus, cædes, cruor.
Parantur epulæ, causa natalis tui
Aegisthe venit. quid pudor vultus grauat?
Quid dextra dubio trepida consilio labat?
Quid ipse temet consulis? torques? rogas
An deceat hoc te? respice an matrem decet.
Sed cur repente noctis æstiuæ vices
Hyberna longa spacia producunt mora?

Aut

Aut quid cadentes detinet stellas polo?
Phœbum moramur: redde iam mundo diem.

CHORVS.
Dimetri Anapæstici.

O Regnorum magnis fallax
Fortuna bonis, in præcipiti
Dubioq; nimis excelsa locas,
Nunquam placidam sceptra quietem,
Certúmve sui tenuere diem.
Alia ex aliјs cura fatigat,
Vexatq; animos noua tempestas.
Non sic Libycis Syrtibus æquor
Furit alternos voluere fluctus:
Non Euxini turget ab imis
Commota vadis vnda, niuali
Vicina polo: vbi cæruleis
Immunis aquis lucida versat
Plaustra Bootes:
Vt præcipites regum casus
Fortuna rotat. metui cupiunt,
Metuiq; timent: non nox illis
Alma recessus præbet tutos,
Non curarum somnus domitor
Pectora soluit.
Quas non arces scelus alternum
Dedit in præceps? impia quas non
Arma fatigant? iura, pudorq;,
Et coniugij sacrata fides
Fugiunt aulas: sequitur tristis

Sanguinolenta Bellona manu,
Quæq; superbos vrit Erinnys,
Tumidas semper comitata domos,
Quas in planum qualibet hora
Tulit ex alto. licet arma vacent,
Cessentq; doli, sidunt ipso
Pondere magna, ceditq; oneri
Fortuna suo.
Vela secundis inflata Notis
Ventos nimium timuere suos.
Nubibus ipsis inserta caput
Turris pluuio vapulat Austro:
Densasq; nemus spargens vmbras
Annosa videt robora frangi.
Feriunt celsos fulmina colles:
Corpora morbis maiora patent.
Et cùm in pastus armenta vagos
Vilia currunt, placet in vulnus
Maxima ceruix. quidquid in altum
Fortuna tulit, ruitura leuat.
Modicis rebus longius æuum est.
Felix, mediæ quisquis turbæ
Partè quietus, aura stringit
Littora tuta, timidusq; mari
Credere cymbam, remo terras
Propiore legit.

ACTVS SECVNDVS.

CLYTEMNESTRA. NVTRIX.

Trimetri Archilochij.

Quid

QVid segnis anime tuta consilia expetis?
Quid fluctuaris, clausa iā melior via est.
Licuit pudicos coniugis quondam toros,
Et sceptra casta iuncta tutari fide:
Periere mores, ius, decus, pietas, fides,
Et qui redire, cùm perit, nescit pudor.
Da fræna, & omnem prona nequitiam incita.
Per scelera semper sceleribus tutum est iter.
Tecum ipsa nunc euolue fœmineos dolos,
Quod vlla coniux perfida, atque impos sui
Amore cæco, quod nouercales manus
Ausæ, quod ardens impia virgo face
Phasiaca fugiens regna Thessalica trabe:
Ferrum, venena, vel Mycenæa domo
Coniuncta socio profuge furtiua rate.
Quid timida loqueris? furta, & exiliū, & fugas?
Sors ista fecit, te decet maius nefas.
NVT. *Regina Danaûm, & inclytum Ledæ genus,*
Quid tacita versas? quídve consilij impotens
Tumido feroces impetus animo geris?
Licet ipsa sileas, totus in vultu est dolor.
Proin quid est? da tempus ac spatium tibi.
Quod ratio nequijt, sæpe sanauit mora.
CL. *Maiora cruciant, quàm vt moras poßim pati:*
Flammæ medullas, & cor exurunt meum,
Mistus dolori subdidit stimulos timor.
Inuidia pulsat pectus, hinc animum iugo
Premit Cupido turpis, & vinci vetat.
Et inter istas mentis obsessæ faces,

Fessus quidem,& deiectus,& pessundatus
Pudor rebellat: fluctibus varijs agor,
Vt cùm hinc profundum ventus, hinc æstus rapit,
Incerta dubitat vnda, cui cedat malo.
Proinde omisi regimen è manibus meis:
Quocunque me ira, quò dolor, quò spes feret,
Huc ire pergam, fluctibus dedi ratem.
Vbi animus errat, optimum est casum sequi:
NVT. *Cæca est temeritas, quæ petit casum ducē.*
CLY. *Cui vltima est fortuna, quid dubiū timet?*
NVT. *Tuta es, latetq́; culpa, si pateris, tua.*
CL. *Perlucet omne regiæ vitium domus,*
NVT. *Piget prioris, & nouum crimen struis.*
CL. *Res est profectò stulta, nequitiæ modus.*
NV. *Quod metuit, auget, qui scelus scelere obruit.*
CL. *Et ferrum & ignis sæpe medicinæ loco est.*
NVT. *Extrema primo nemo tentauit loco.*
CL. *Capienda rebus in malis præceps via est.*
NVT. *Ad te reflectat coniugij nomen sacrum.*
CL. *Decem per annos vidua respiciam virum?*
NVT. *Meminisse debes sobolis ex illo tuæ.*
CL. *Equidem & iugales filiæ memini faces,*
Et generum Achillem: præstitit matri fidem.
NVT. *Redemit illa classis immotæ moras,*
Et maria pigro fixa languore impulit.
CL. *Pudet, pigetq́;: Tyndaris cæli genus*
Lustrale classi Doricæ peperit caput.
Reuoluit animus virginis thalamos meæ,
Quos ille dignos Pelopeia fecit domo.

Cum

Cùm stetit ad aras ore sacrifico pater
Quasi nuptiales horruit Calchas suæ
Responsa vocis, & recedentes focos.
O scelera semper sceleribus vincens domus,
Cruore ventos emimus, bellum nece.
NVT. *Sed vela pariter mille fecerunt rates.*
CLY. *Non est soluta prospero classis deo,*
Eiecit Aulis impias portu rates.
Sic auspicatus bella, non melius gerit.
Amore captæ captus, immotus prece
Smynthea tenuit spolia Phœbei ducis,
Ardore sacræ virginis iam tum furens.
Non illum Achilles flexit indomitis minis:
Non ille, solus fata qui mundi videt.
In nos fidelis augur, in captas leuis:
Non populus æger, & relucentes rogi,
Inter ruentis Græciæ stragem vltimam.
Sine hoste victus marcet, ac Veneri vacat
Reparátq; amores, néve desertus foret
A pellice vnquam vel suus cœlebs torus,
Ablatam Achilli diligit Briseida.
Nec rapere puduit è sinu vulsam viri.
Item Paridis hostem, nunc nouum vulnusus erens
Amore Phrygiæ vatis incensus furit:
Et post trophæa Troica, ac versum Ilium,
Captæ maritus remeat, & Priami gener.
Accingere anime, bella non leuia apparas.
Scelus occupandũ est. pigra quem expectas diem?
Pelopeia Phrygiæ sceptra dum teneant nurus?

An te morantur virgines viduæ domi,
Patrique Orestes similis? horum te mala
Ventura moueant. turbo queis rerum imminet?
Quid misera cessas? en adest natis tuis
Furens nouerca: per tuum, si aliud nequit
Latus exigatur ensis, & perimat duos.
Misce cruorem, perde pereundo virum,
Mors misera non est, commori cum quo velis.
NVT. *Regina fræna temet, & siste impetus,*
Et, quanta tentas, cogita: victor venit
Asiæ ferocis: vltor Europæ trahit
Captiua Pergama, & diu victos Phrygas.
Hunc fraude nunc conaris insana aggredi,
Quem non Achilles ense violauit fero,
Quamuis procacem toruus armasset manum.
Non melior Aiax morte decreta furens,
Non sola Danais Hector, & bello mora:
Non tela Paridis certa, non Memnon niger,
Non Xanthus armis corpora immistis gerens,
Fluctusq; Simois cæde purpureos agens,
Non niuea proles Cycnus æquorei dei,
Non bellicoso Thressa cum Rheso phalanx,
Non picta pharetras & securigera manu
Peltata Amazon. hunc domi reducem paras
Mactare? & aras cæde maculare impia?
Vltrix inultum Græcia hoc facinus feret?
Equos, & arma, classibusq; horrens fretum
Propone, & alto sanguine exundans solum,
Et tota captæ fata Dardaniæ domus

Rege st

Regesta Danais:comprime affectus truces,
Mentemq; tibimet ipsa pacifica tuam.

AEGISTHVS. CLYTEMNESTRA.
Trimetri Iambici.

QVod tempus animo semper,ac mẽte horrui,
Adest profecto rebus extremum meis.
Quid terga vertis anime?quid primo impetu
Deponis arma?crede perniciem tibi,
Et dira sæuos fata moliri deos.
Oppone cunctis vile supplicijs caput,
Ferrúmq;,& ignes pectore aduerso excipe.
CLY. *Aegisthe non est pœna sic nato mori.*
AEG. *Tu nos pericli socia,tu Leda sata*
Comitare:tantum sanguinem reddet tibi
Ignauus iste ductor,ac fortis pater.
Sed quid trementes circuit pallor genas?
Jacénsq; vultu languido obtutus stupet?
CL. *Amor iugalis vincit,ac flectit retro.*
Remeemus illuc,vnde non decuit prius
Abire:sed nunc casta repetatur fides:
Nam sera nunquam est ad bonos mores via.
Quem pœnitet peccasse,pœnæ est innocens.
AEG. *Quo raperis amens?credis, aut speras tibi*
Agamemnonis fideleconiugium?vt nihil
Subesset animo,quod graues faceret metus,
Tamen superba,& impotens flatu nimis
Fortuna magno spiritus tumidos daret.
Grauis ille socijs stante adhuc Troia fuit.
Quid rere ad animum suapte natura trucem

Vbi dominus odit? fit nocens, non quæritur.
Spartenne repetes spreta, & à tanto viro,
Patriásque sedes profuga? non dant exitum
Repudia regum: spe metum falsa leuas.
CLY. *Delicta nouit nemo, nisi fidus, mea.*
AEG. *Non intrat vnquam regium limen fides.*
CLY. *Opibus merebor, vt fidem pretio obligem.*
AEG. *Pretio parata, vincitur pretio fides.*
CLY. *Surgit residuus pristinæ mentis pudor,*
Quid obstrepis? quid voce blandiloqua mala
Consilia dictas? scilicet nubet tibi
Regum relicto rege generosa exuli?
AEG. *Et cur Atrida videor inferior tibi*
Natus Thyestæ? CLY. *Si parũ est, adde & nepos.*
AEG. *Authore Phœbo gignor, haud generis pudet.*
CLY. *Phœbum nefandæ stirpis autorem vocas?*
Qui nocte subita fræna reuocantem sua
Cælo expulistis? quid deos probro aduocas,
Surripere doctus fraude geniales toros,
Quem Venere tantum scimus illicita virum?
Secede properè, dedecus claræ domus
Asporta ab oculis: hæc vacat regi, ac viro.
AEG. *Exilia mihi sunt haud noua, assueui malis.*
Si tu imperas regina, non tantum domo
Argísve cedo, nil moror iussu tuo
Aperire ferro pectus ærumnis graue.
CLY. *Siquidem hoc cruenta Tyndaris fieri sinam?*
Quæ inuita peccat, debet & culpæ fidem.
Secede mecum potius, vt rerum statum

Dub

Dubium, ac minacem iuncta consilia explicent.

CHORVS.

Anapæstici.

Canite ô pubes inclyta Phœbum.
Tibi festa caput turba coronat:
Tibi virgineas laurum quatiens
De more comas innuba fundit
Stirps Inachia. tu quoque nostros
Thebana manus comitare choros:
Quæq; Erasini gelidos fontes,
Quæq; Eurotam, quæq; virenti
Tacitum ripa bibis Ismenon,
Quam fatorum præscia Manto
Sata Tiresia Latonigenas
Monuit sacris celebrare deos.
Arcus victor pace relata
Phœbe relaxa, humeróque graues
Leuibus telis pone pharetras,
Resonétque manu pulsa citata
Vocale chelys. nil acre velim,
Magnúmque modis intonet altis,
Sed quale soles leuiore lyra
Flectere carmen simplex, lusus
Cùm docta tuos musa recenset.
Licet & chorda grauiore sones,
Quale canebas, cùm Titanas
Fulmine misso fregere dei:
Vel cùm montes montibus altis

Super

Superimpositi struxere gradus
Trucibus monstris. stetit imposita
Pelion Ossa: pinifer ambos
Preßit Olympus. ades ô magni
Soror, & coniux, consors sceptri
Regia Iuno: tua te colimus
Turba Mycena: tu sollicitum
Suppléxque tui numinis Argos
Sola tueris: tu bella manu
Pacémque regis: tu nunc lauros
Agamemnonias accipe victrix.
Tibi multifora tibia buxo
Solenne canit: tibi fila mouent
Docta puellæ carmine molli:
Tibi votiuam matres Graiæ
Lampada iactant: ad tua coniux
Candida tauri delubra cadit
Nescia aratri, nullo collum
Signata iugo. túque ô magni
Nata Tonantis inclyta Pallas,
Quæ Dardanias sæpe petisti
Cuspide turres: te permisto
Matrona minor, maiórque choro
Colit: & reserat veniente dea
Templa sacerdos: tibi nexilibus
Turba coronis redimita venit:
Tibi grandæui laßique senes,
Compote voto reddunt grates,
Libántque manu vina trementi.

Et

Et te Triuia grata memores
Voce precamur. tu maternam
Sistere Delon Lucina iubes,
Huc atque illuc prius errantem
Cyclada ventis, quæ iam stabilis
Fixa terras radice tenet.
Respuit auras, religátque rates
Assueta sequi. Tu Tantalidos
Funera matris victrix numeras.
Stat nunc Sypili vertice summo
Flebile saxum, & adhuc lacrymas
Marmora fundunt antiqua nouas.
Colit impensè fœmina, vírque
Numen geminum. túque ante omnes
Pater, ac rector fulmine pollens,
Cuius nutu simul extremi
Tremuere poli, generis nostri
Iuppiter autor, cape dona libens,
Abauúsque tuam non degenerem
Respice prolem.

Trimetri Iambici.

Sed ecce vasto concitus miles gradu
Manifesta properat signa lætitiæ gerens.
Nanque hasta summo lauream ferro gerit.
Fidúsque regi semper Eurybates adest.

ACTVS TERTIVS.

EVRYBATES. CLYTEMNESTRA.

Trimetri Iambici.

Delubra, & aras cælitum, & patrios lares
Post longa fessus spatia vix credens mihi
Supplex adoro: vota superis soluite.
Telluris altum remeat Argolicæ decus,
Tandem ad penates victor Agamemnon suos.
CLY. *Felix ad aures nuntius venit meas,*
Vbinam petitus per decem coniux mihi
Annos moratur? pelagus, an terras premit
Incolumis, auctus gloria, laude inclytus
Reducem expetito littori impreßit pedem.
EVR. *Sacris calamus prosperum tandem diem.*
CLY. *Et si propitios, attamen lentos deos.*
Tu pande, viuat coniugis frater mei,
Et pande, teneat quas soror sedes mea.
EVR. *Meliora votis posco, & obtestor deos:*
Nam certa fari sors maris dubij vetat.
Vt sparsa tumidum claßis excipit mare,
Ratis videre socia non potuit ratem.
Quin ipse Atrides æquore immenso vagus
Grauiora pelago damna, quàm bello tulit,
Remeátque victo similis, exiguas trahens
Laceráſque victor classe de tanta rates.
CL. *Quis, fare, nostras, hauserit casus rates:*
Aut quæ maris fortuna dispulerit duces.
EVR. *Acerba fatu poscis: infaustum iubes*
Miscere læto nuntium: refugit loqui
Mens ægra, tantis atque inhorrescit malis.
CL. *Exprome: clades scire qui refugit suas,*
Grauat timorem: dubia plus torquent mala.

EVR.

EVR. *Vt Pergamon omne Dorica cecidit face,*
Diuisa præda est, maria properantes petunt,
Iámque ense fessum miles exonerat latus.
Neglecta summas scuta per puppes iacent.
Ad militares remus aptatur manus,
Omnísque nimium longa properanti mora est.
Signum recursus regia vt fulsit rate,
Et clara lentum regimen emonuit tuba,
Aurata primas prora signauit vias,
Aperítque cursus, mille quos puppes secent.
Hinc aura primò lenis impellit rates
Allapsa velis: vnda vix tactu leuis
Tranquilla Zephyri mollis afflatu tremit,
Splendétque classe pelagus, & pariter latet.
Iuuat videre nuda Troiæ littora,
Iuuat relicti sola Sigæi loca.
Properat iuuentus omnis adductos simul
Lentare remos: adiuuat ventos manu,
Et valida nixu brachia alterno mouet.
Sulcata vibrant æquora, & latera increpant,
Dirimúntque canæ cæruleum spumæ mare.
Vt aura plenos fortior tendit sinus,
Posuere tonsas: credita est vento ratis,
Fusisq; transtris nauita aut terras procul
Quantum recedunt vela fugientes notat:
Aut bella narrat, Hectoris fortis minas,
Currúsque, & empto redditum corpus rogo,
Sparsum cruore regis Hercæum Iouem.
Tum qui iacente reciprocus ludit salo,

Tumi

Tumidúmque pando transilit dorso mare,
Tyrrhenus omnis piscis exultat freto,
Agitque gyros, & comes lateri annatat,
Anteire naues lætus, & rursus sequi.
Nunc prima tangens rostra lasciuit Chorus,
Millesimam nunc ambit, & lustrat ratem.
Iam littus omne tegitur, & campi latent,
Et dubia parent montis Idæi iuga.
Et iam, quod vnum peruicax acies videt,
Iliacus atra fumus apparet nota.
Iam lassa Titan colla releuabat iugo,
In astra iam lux prona, iam præceps dies,
Exigua nubes sordido crescens globo
Nitidum cadentis inquinat Phœbi iubar,
Suspecta varius occidens fecit freta.
Nox prima cælum sparserat stellis, iacent
Deserta vento vela: tum murmur graue
Maiora minitans collibus summis cadit,
Tractúque longo littus, ac petræ gemunt,
Agitata ventis vnda venturis tumet,
Cùm subitò luna conditur, stellæ cadunt,
In astra pontus tollitur, & cælum perit.
Nec vna nox est, densa tenebras obruit
Caligo, & omni luce subducta fretum
Cælúmque miscet. vndique incumbunt simul,
Rapiúntque pelagus infimo euersum solo.
Aduersus Euro Zephyrus, & Boreæ Notus.
Sua quique mittunt tela, & infesti fretum
Emoliuntur, turbo conuoluit mare.

Strymonius altas Aquilo contorquet niues,
Libycúsque arenas Auster, ac Syrtes agit.
Nec manet in Austro, fit grauis nimbis Notus,
Imber auget vndas, Eurus Orientem mouet
Nabathæa quatiens regna, & Eoos sinus.
Quid rapidus ora Corus Oceano exerens?
Mundum reuelli sedibus totum suis,
Ipsosq; rupto crederes cælo deos
Decidere, & atrum rebus induci chaos.
Vento resistit æstus, & ventus retro
Aestum reuoluit: non capit sese mare,
Vndásque miscent imber & fluctus suas.
Nec hoc leuamen denique ærumnis datum est,
Videre saltem, & nosse, quo pereant malo.
Premunt tenebræ lumina, & diræ Stygis
Inferna nox est: excidunt ignes tamen,
Et nube dirum fulmen elisa micat:
Miserisq; lucis tanta dulcedo est malæ,
Hoc lumen optant. ipsa se classis premit,
Et prora proræ nocuit, & lateri latus.
Illam dehiscens pontus in præceps rapit,
Hauritq; & alto redditam reuomit mare.
Hæc onere sidit, illa conuulsum latus
Summittit vndis: fluctus hanc decimus tegit.
Hæc lacera, & omni decore populato leuis
Fluitat, nec illi vela, nec tonsæ manent,
Nec rectus altas malus antennas ferens,
Sed fracta toto puppis Ionio natat.
Nil ratio, & vsus audet in magnis malis.

Tenet horror artus: omnis officio stupet
Nauita relicto: remus effugit manus:
In vota miseros vltimus cogit timor.
Eadémque superos Troës, & Danai rogant.
Quid fata possunt? inuidet Pyrrhus patri,
Aiaci Vlysses, Hectori Atrides minor,
Priamo Agamemnon. quisquis ad Troiam iacet,
Felix vocatur, cadere qui meruit manu,
Quem fama seruat, victa quem tellus tegit.
Nil nobile ausos pontus, atque vndæ ferent.
Ignaua fortes fata consument viros:
Pudenda mors est. quisquis es nondum malis
Satiate tantis cælitum, tandem tuum
Numen serena: cladibus nostris daret
Vel Troia lacrymas. odia si durant tua,
Placétque mitti Doricum exitio genus:
Quid hos simul perire nobiscum iuuat,
Quibus perimus? sistite infestum mare.
Vehit ista Danaos classis, & Troas simul.
Nec plura possunt, occupat vocem mare.
Ecce alia clades: fulmine irati Iouis
Armata Pallas, quidquid aut hasta minax,
Aut ægide, aut furore Gorgoneo potest,
Aut igne patrio, tentat, & cælo noua
Spirant procellæ: sol us inuictus malis
Luctatur Aiax: vela cogentem hunc sua
Tenso rudente flamma perstrinxit cadens.
Libratur aliud fulmen: hoc toto impetu
Certum reducta Pallas excussit manu,

Imitata patrem, transit Aiacem, & ratem,
Ratísque partem secum, & Aiacis tulit.
Nil ille motus, ardua vt cautes salo
Ambustus extat: dirimit insanum mare,
Fluctúsque rumpit pectore, & nauem manu
Complexus in se traxit, & cæco mari
Collucet Aiax, omne resplendet fretum.
Tandem occupata rupe, furibundum intonat:
Superasse nunc se pelagus, atque ignes: iuuat
Vicisse cælum, Palladem, fulmen, mare.
Non me fugauit bellici terror dei,
Et Hectorem vnà solus, & Martem tuli,
Phœbæa nec me tela pepulerunt gradu:
Cum Phrygibus istos vicimus: tandem horream
Aliena inerti tela mitti dextera?
Quod si ipse mittat? plura cùm auderet furens,
Tridente rupem subruit pulsam pater
Neptunus, imis exerens vndis caput,
Soluítque montem, quem cadens secum tulit:
Terráque & igne victus, & pelago, iacet.
Nos alia maior naufragos pestis vocat.
Est humilis vnda scrupeis mendax vadis,
Vbi saxa rapidis clausa vorticibus tegit
Fallax Caphareus. æstuat scopulis fretum,
Feruétque semper fluctus alterna vice.
Arx imminet prærupta, quæ spectat mare
Vtrinque geminum, Pelopis hinc oras tui,
Et Isthmon, arcto qui recuruatus solo
Ionia iungi maria Phryxeus vetat.

Hinc

Hinc scelere Lemnon nobilem, hinc Chalcedona,
Tardámq; ratibus aulida: hunc arcem occupat
Palamedis ille genitor, & clarum manu
Lumen nefanda vertice ex summo efferens
In saxa ducit perfida classem face.
Hærent acutis rupibus fixæ rates,
Has inopis vndæ breuia comminuunt vada,
Pars vehitur: huius prima pars scopulo sedet:
Hanc alia retro spatia relegentem ferit,
Et fracta frangit, iam timent terram rates,
Voluntq; maria: cedit in luctum furor.
Postquam litatum est, Phœbus in lucem redit.
Et damna noctis tristis ostendit dies.
CLY. *Vtrúmne doleam, læter an reducem virum*
Remeasse? lætor: vulnus at regni graue
Lugere cogor. redde iam Graijs pater
Altisona quatiens regna, placatos deos,
Nunc omne læta fronde veletur caput,
Sacrifica dulces tibia effundat modos,
Et niuea magnas victima ante aras cadat.
Sed ecce turba tristis incomptæ comas
Iliades adsunt: quas super celso gradu
Effrena Phœbas entheas laurus quatit.

CHORVS. CASSANDRA.

Variæ metrorum species ex dactylicis, sapphicis, anapæsticis, iambicis, adonijs.

HEu quàm dulce malum mortalibus additum,
Vitæ durus amor: cùm pateat malis
Effugium, & miseros libera mors vocet,

Portus æterna placidus quiete.
Nullus hunc terror, nec impotens
Procella fortunæ mouet,
Aut iniqui flamma Tonantis.
Pax alta nullos ciuium cœtus
Timet, aut minaces victoris iras:
Non maria asperis insana Coris:
Non acies feras puluereámq; nubem
Motam barbaricis equitum cateruis:
Non vrbe cum tota populos cadentes,
Hostica muros populante flamma.
Indomitum bellum perrumpet onme.
Solus contemptor leuium Deorum,
Qui vultus Acherontis atri,
Qui Styga tristem non tristis videt,
Audétq; vitæ ponere finem:
Par ille regi: par superis erit.
O quàm miserum est nescire mori.
Vidimus patriam ruentem nocte funesta,
Cùm Dardana tecta Dorici raperent ignes.
Non illa bello victa nec armis,
Vt quondam Herculea cecidit pharetra:
Quam non Pelei, Thetidísq; natus,
Charúsq; Pelidæ nimium feroci
Vicit, acceptis cùm fulsit armis,
Fuditq; Troas falsus Achilles:
Aut cum ipse Pelides animos feroces
Sustulit luctu, celerémq; saltu
Troades summis timuere muris.

Perd

Perdidit in malis extremum decus,
Fortiter vinci: restitit annis
Troia bis quinis, vnius noctis peritura fato.
Vidimus simulata dona molis immensæ,
Danaúmq; fatale munus duximus nostra
Creduli dextra, tremuítq; sæpe
Limine in primo sonipes, cauernis
Conditos reges, bellúmq; gestans.
Et licuit versare dolos, vt ipsi
Fraude sua capti caderent Pelasgi.
Sæpe commotæ sonuere parmæ,
Tacitúmq; murmur percußit aures,
Et fremuit male subdolo parens
Pyrrhus Vlyßi.
Secura metus Troica pubes,
Sacros gaudet tangere funes.
Hinc æquæui gregis Astyanax,
Hinc Æmonio desponsa rogo,
Ducunt turmas: hæc fœmineas,
Ille viriles.
Festæ matres votiua ferunt
Munera diuis.
Festi patres adeunt arás,
Vnus tota est vultus in vrbe.
Et quod nunquam post Hectoreos
Vidimus ignes,
Læta est Hecube. quid nunc primum
Dolor infelix,
Quid ve extremum deflere paras?

Mœnia Diuûm fabricata manu
Diruta nostra?
An templa Deos super vsta suos?
Non vacat istis lacrymare malis:
Te magne parens flent Iliades.
Vidi, vidi senis in iugulo
Telum Pyrrhi vix exiguo
Sanguine tingui.

Iambici.

CAS. *Cohibite lacrymas omne quas tempus petit*
Troades, & ipsæ vestra lamentabili
Lugete gemitu funera: ærumnæ meæ
Socium recusant: cladibus questus meis
Remouete: nostris ipsa sufficiam malis.

Anapæstici.

CHO. *Lacrymas lacrymis miscere iuuat.*
Magis exurunt, quos secretæ
Lacerant curæ. iuuat in medium
Deflere suos. nec enim quamuis
Dura virago, patiénsq; mali,
Poteris tantas flere ruinas.
Non quæ verno nobile carmen,
Ramo cantat tristis Aedon
Ityn in varios modulata sonos,
Non quæ tectis Bistonis ales
Residens summis impia diri
Furta mariti garrula deflet,
Lugere tuam poterit dignè
Conquesta domum: licet ipse velit

Clarus niueos inter olores
Istrum Cycnus, Tanaímq; colens
Extrema loqui: licet Halcyones
Cæyca suum fluctu leniter
Plangente sonent, cùm tranquillo
Male confisæ credunt se iterum
Pelago audaces, fœtusq; suos
Nido pauidæ titubante fouent.
Non si molles imitata viros
Tristis laceret brachia tecum,
Quæ turritæ turba parenti
Pectore rauco concita, buxum
Ferit, vt Phrygium lugeat Atym.
Non est lacrymis Cassandra modus,
Quia quæ patimur vicere modum.

Iambici.

Sed cur sacratas diripis capiti infulas?
Miseris colendos maxime superos reor.
CAS. *Vicere nostra iam metus omnes mala.*
Equidem nec vlla cælites placo prece:
Nec si velint sæuire, quo noceant, habent.
Fortuna vires ipsa consumpsit suas.
Quæ patria restat? quis pater? quæ iam soror?
Bibêre tumuli sanguinem, atq; aræ meum.
Quid illa felix turba fraterni gregis?
Exhausta: nempe regiam miseri senis
Vacuam relicti, totq; per thalamos vident
Præter Lacænam cæteras viduas nurus.
Tot illa regum mater, & regimen Phrygum

Fœcunda in ignes Hecuba, fatorum nouas
Experta leges, induit vultus feros:
Circa ruinas rabida latrauit suas
Troiæ superstes, Hectori, Priamo, sibi.
CHO. *Silet repente Phœbas, & pallor genas,*
Crebérq; totum poßidet corpus tremor.
Stetere vittæ, mollis horrescit coma,
Anhela corda murmure incluso fremunt:
Incerta nutant numina, & versi retro
Torquentur oculi, rursus immites rigent.
Nunc leuat in auras altior solito caput,
Graditúrq; celsa, nunc reluctantes parat
Reserare fauces, verba nunc clauso male
Custodit ore, Mænas impatiens Dei.
CAS. *Quid me furoris incitam stimulis noui,*
Quid mentis inopem sacra Parnaßi iuga
Rapitis? recede Phœbe, iam non sum tua.
Extingue flammas pectori infixas meo.
Cui nunc vagor vesana? cui bacchor furens?
Iam Troia cecidit, falsa quid vates ago?
Vbi sum? fugit lux alma, & obscurat genas
Nox alta, & æther abditus tenebris latet.
Sed ecce gemino sole præfulget dies,
Geminúmq; duplices Argos attollit domos:
Idæa cerno nemora, fatalis sedet
Inter potentes arbiter pastor Deas.
Timete reges moneo, furtiuum genus:
Agrestis ille alumnus euertet domum.
Quid ista vecors tela fœminea manu

Distri

Districta præfert? quem petit dextra virum
Lacæna cultu ferrum Amazonium gerens?
Quæ versat oculos alta nunc facies meos?
Victor ferarum colla vexatus iacet
Ignobili sub dente Marmaricus Leo,
Morsus cruentos passus audacis Leæ.
Quid me vocatis sospitem solam é meis
Vmbræ meorum? te sequor tota pater
Troia sepulta. frater auxilium Phrygum,
Terrórq; Danaûm, non ego antiquum decus
Video, aut calentes ratibus exustis manus,
Sed lacerá membra, & saucios vinclo graui
Fortes lacertos. te sequor nimium citò
Congresse Achilli Troile. incertos geris
Deiphobe vultus, coniugis munus noua.
Iuuat per ipsos ingredi Stygios lacus:
Iuuat videre tartari sæuum canem,
Auidíq; regna Ditis. Hæc hodie ratis
Phlegethontis atri regias animas vehet,
Victámq; victricémque: vos vmbræ precor,
Iurata superis vnda te pariter precor,
Reserate paulum terga nigrantis poli,
Leuis vt Mycenas turba prospiciat Phrygum.
Spectate miseri: fata se vertunt retro.

Iambici Tetrametri Acatalectici.

Instāt sorores squalidæ, sanguinea iactāt verbera,
Fert læua semustas faces, ardéntq; pallentes genæ,
Et vestis atri funeris exesa cingit ilia,
Strepúntq; nocturni metus, & ossa vasti corporis
Corru

Corrupta longinquo situ palude limosa iacent,
Et ecce defessus senex ad ora ludentes aquas
Non captat oblitus sitis, mæstus futuro funere.
Exultat, & ponit gradus pater decoros Dardan?.

Trimetri.

CHO. *Iam peruagatus ipse se fregit furor,*
Caditque flexo qualis ante aras gradu
Ceruice taurus vulnus incisa gerens.
Releuemus artus entheos. tandem suos
Victrice lauro cinctus Agamemnon adit.
Coniúxq; pariter obuios illi tulit
Gressus, redítq; iuncta concordi gradu.

ACTVS QVARTVS.

AGAMEMNON.

CASSANDRA.

Trimetri iambici.

Tandem reuertor sospes ad patrios lares.
O chara salue terra, tibi tot barbaræ
Dedere gentes spolia: tibi felix diu
Potentis Asiæ Troia summisit manus.
Cur ista vates corpus effusa, ac tremens
Dubia labat ceruice? famuli attollite,
Refouete gelido latice. iam recipit diem
Marcente visu. suscita sensus tuos,
Optatus ille portus ærumnis adest.
Festus dies est. CAS. *Festus & Troiæ fuit.*
AGA. *Veneremur aras.* CAS. *Cecidit ante aras pa-* (ter.
AGA. *Ioue precemur pariter.* CAS. *Herceũ Iouem?*

AGA.

AG. *Credis videre te Iliũ?* CAS. *Et Priamũ simul.*
A. *Hic Troia nõ est.* CA. *Vbi Helena est, Troiã peto.*
AG. *Ne metue dominã famula.* CA. *Libertas adest.*
AGA. *Secura viue.* CAS. *Mors mihi est securitas.*
AG. *Nullũ est periculũ tibi.* CAS. *At magnũ tibi est.*
AG. *Victor timere quid potest?* CA. *Quod nõ timet.*
AGA. *Hãc fida famuli turba, dum excutiat Deũ,*
Retinete, nequid impotens peccet furor.
At te pater, qui sæua torques fulmina,
Pellísq; nubes, sidera, & terras regis,
Ad quem triumphi spolia victores ferunt,
Et te sororem cuncta pollentis viri
Argolica Iuno pecore votiuo libens,
Arabúmq; donis, supplice & fibra colam.

CHORVS *Græcorum.*

Asclepiadei, Iambici, Trochaici, & Sapphici.

ARgos nobilibus nobile ciuibus,
Argos iratæ charum nouercæ,
Semper ingentes educas alumnos,
Imparem æquasti numero Deorum.
Tuus ille bisseno meruit labore
Allegi cælo magnus Alcides.
Cui lege mundi Iuppiter rupta,
Roscidæ noctis geminauit horas,
Iussítq; Phœbum tardius celeres
Agitare currus, & tuas lentè
Remeare bigas candida Phœbe:
Retulítq; pedem alternis nomen
Stella quæ mutat, seq; mirata est

Hesper

Hesperum dici. Aurora mouit
Ad solitas vices caput, & relabens
Imposuit senis humero mariti.
Sensit ortus, sensit occasus,
Herculem nasci: violentus ille
Nocte non vna poterat creari:
Tibi concitatus substitit mundus,
O puer magnum subiture cælum.
Te sensit Nemeæus arcto
Pressus lacerto fulmineus Leo,
Ceruáq; Parrhasis.
Sensit Arcadij populator agri,
Gemuítq; taurus Dictæa linquens
Horridus arua.
Morte fæcundum domuit draconem,
Vetuítq; collo pereunte nasci.
Geminósq; frater pectore ab vno
Tria monstra natos, stipite incusso
Fregit insultans: duxítq; ad ortus
Hesperiúmq; pecus Geryonei
Spolium triformis.
Egit Threicium gregem,
Quem non Strimonij gramine fluminis
Hebríue ripis pauit tyrannus.
Hospitum dirus stabulis cruorem
Præbuit sæuis, tinxítq; crudos
Vltimus rictus sanguis aurigæ.
Vidit Hippolyte ferox
Pectore è medio rapi spolium, & sagittas.

Nub

Nube percussa Stymphalis alto
Decidit cælo.
Arborq; pomis fertilis aureis
Extimuit manus, insueta carpi,
Fugitq; in auras leuiore ramo.
Audiuit sonitum crepitante flamma
Frigidus custos nescius somni,
Linqueret cùm iam nemus omne fuluo
Plenus Alcides vacuum metallo.
Tractus ad cælum canis inferorum
Triplici catena tacuit, nec vllo
Latrauit ore, lucis ignotæ
Metuens colorem. te duce succidit.
Mendax Dardaniæ domus,
Et sensit arcus iterum timendos.
Te duce concidit totidem diebus
Troia quot annis.

ACTVS QVINTVS.

CASSANDRA.

Trimetri Iambici.

R*Es agitur intus magna, par annis decem.*
Eheu quid hoc est? anime consurge, & cape
Pretium furoris, vicimus victi Phryges.
Bene est, resurgis Troia, traxisti iacens
Pares Mycenas, terga dat victor tuus.
Tam clara nunquam prouidæ mentis furor
Ostendit oculis: video, & intersum, & fruor,
Imago visus dubia non fallit meos,
Spectamus: epulæ regia instructæ domo,

Quales fuerunt vltimæ Phrygibus dapes,
Celebrantur. ostro lectus Iliaco nitet,
Merúmq; in auro veteris Assaraci trahunt,
Et ipse picta veste sublimis iacet
Priami superbas corpore exuuias gerens.
Detrahere cultus vxor hostiles iubet:
Induere potius coniugis fidæ manu
Textos amictus horreo, atq; animo tremo.
Regémne perimet exul, & adulter virum?
Venêre fata, sanguinem extremæ dapes
Domini videbunt, & cruor Baccho incidet.
Mortifera vinctum perfidæ tradet neci.
Induta vestis exitum manibus negat,
Capútq; laxi, & inuij claudunt sinus.
Haurit trementi semiuir dextra latus,
Nec penitus adigit, vulnere in medio stupet.
At ille, vt altis hispidus syluis aper
Cum casse vinctus, tentat egressus tamen,
Arctátq; motu vincla, & incassum furit,
Cupit fluentes vndique, & cæcos sinus
Disijcere, & hostem quærit implicitus suum.
Armat bipenni Tyndaris dextram furens.
Qualísq; ad aras colla taurorum pius
Designat oculis antequàm ferro petat,
Sic huc, & illuc impiam librat manum.
Habet: peractum est: pendet exigua malè
Caput amputatum parte: & hinc trunco cruor
Exundat, illinc ora cum fremitu iacent.
Nondum recedunt: ille iam exanimem petit,

Lacer

Laceratq́; corpus: illa fodientem adiuuat,
Vterque tanto scelere respondet suis.
Hic est Thyeste natus, hæc Helenæ soror.
Stat ecce Titan dubius emerito die,
Suáne currat, an Thyestea via.

ELECTRA.
Trimetri Iambici.

FVge ô paternæ mortis auxilium vnicum,
Fuge, & scelestas hostium euita manus.
Euersa domus est funditus: regna occidunt.
Quis iste celeres concitus currus agit?
Germane vultus veste furabor tuos,
Quos anime demens refugis? externos fugis?
Domus timenda est. pone iam trepidos metus
Oresta: amici fida præsidia intuor.

STROPHILVS. ELECTRA.
Trimetri Iambici.

PHocide relicta Strophilus, Elea inclytus,
Palma reuertor: causa veniendi fuit
Gratari amico, cuius impulsum manu
Cecidit decenni Marte concussum Ilium.
Quænam ista lacrymis lugubrem vultum rigat?
Pauetq́; mœsta? regium agnosco genus.
Electra luctus causa quæ læta in domo est?
ELE. *Pater peremptus scelere materno iacet,*
Comes paternæ quæritur natus neci
Ægisthus arces Venere quæsitas tenet.
STR. *O nulla longi temporis felicitas!*
ELE. *Per te parentis memoriam obtestor mei,*

Quales fuerunt vltimæ Phrygibus dapes,
Celebrantur. ostro lectus Iliaco nitet,
Merúmq; in auro veteris Assaraci trahunt,
Et ipse picta veste sublimis iacet
Priami superbas corpore exuuias gerens.
Detrahere cultus vxor hostiles iubet:
Induere potius coniugis fidæ manu
Textos amictus horreo, atq; animo tremo.
Regémne perimet exul, & adulter virum?
Venêre fata, sanguinem extremæ dapes
Domini videbunt, & cruor Baccho incidet.
Mortifera vinctum perfidæ tradet neci.
Induta vestis exitum manibus negat,
Capútq; laxi, & inuij claudunt sinus.
Haurit trementi semiuir dextra latus,
Nec penitus adigit, vulnere in medio stupet.
At ille, vt altis hispidus syluis aper
Cum casse vinctus, tentat egressus tamen,
Arctátq; motu vincla, & incassum furit,
Cupit fluentes vndique, & cæcos sinus
Disijcere, & hostem quærit implicitus suum.
Armat bipenni Tyndaris dextram furens.
Qualísq; ad aras colla taurorum pius
Designat oculis antequam ferro petat,
Sic huc, & illuc impiam librat manum.
Habet: peractum est: pendet exigua malè
Caput amputatum parte: & hinc trunco cruor
Exundat, illinc ora cum fremitu iacent.
Nondum recedunt: ille iam exanimem petit,

Laceratq́; corpus: illa fodientem adiuuat,
Vterque tanto scelere respondet suis.
Hic est Thyeste natus, hæc Helenæ soror.
Stat ecce Titan dubius emerito die,
Suáne currat, an Thyestea via.

ELECTRA.

Trimetri Iambici.

FVge ô paternæ mortis auxilium vnicum,
Fuge, & scelestas hostium euita manus.
Euersa domus est funditus: regna occidunt.
Quis iste celeres concitus currus agit?
Germane vultus veste furabor tuos,
Quos anime demens refugis? externos fugis?
Domus timenda est. pone iam trepidos metus
Oresta: amici fida præsidia intuor.

STROPHILVS. ELECTRA.

Trimetri Iambici.

PHocide relicta Strophilus, Elea inclytus,
Palma reuertor: causa veniendi fuit
Gratari amico, cuius impulsum manu
Cecidit decenni Marte concussum Ilium.
Quænam ista lacrymis lugubrem vultum rigat?
Pauetq́; mæsta? regium agnosco genus.
Electra luctus causa quæ læta in domo est?
ELE. *Pater peremptus scelere materno iacet,*
Comes paternæ quæritur natus neci
AEgisthus arces Venere quæsitas tenet.
STR. *O nulla longi temporis felicitas!*
ELE. *Per te parentis memoriam obtestor mei,*

Per sceptra terris nota, per dubios Deos,
Recipe hunc Oresten, ac pium furtum occule.
S T R. *Et si timendum casus Agamemnon docet,*
Aggrediar, & te Oresta furabor libens.
Poscunt fidem secunda, at aduersa exigunt.
Cape hoc decorum ludicri certaminis
Insigne frontis, laeua victricem tenens
Frondem, virenti protegat ramo caput:
Et ista demum palma Pisaei Iouis
Velamen eadem praestet, atque omen tibi.
Tuq; ô paternis aßidens fraenis comes
Condisce Pilade patris exemplo fidem.
Vos Graecia nunc teste veloces equi
Infida cursu fugite praecipiti loca.
E L E. *Exceßit, abijt, currus effraeno impetu*
Effugit aciem: tuta iam opperior meos
Hostes, & vltro vulneri opponam caput:
Adest cruenta coniugis victrix sui,
Et signa caedis veste maculata gerit:
Manus recenti sanguine etiamnum madent,
Vultusq; prae se scelera truculenti ferunt.
Concedunt ad aras patere me vittis tuis
Cassandra iungi, pariam etuentem tibi.

CLYTEMNESTRA. ELECTRA. AEGISTHVS. CASSANDRA.

Trimetri Iambici.

HOStis parentis impium atque audax caput,
Quo more coetus publicos virgo petis?
E L E. *Adulterorum virgo deserui demum.*

CLY

CLY. *Quis esse credat virginē?* ELE. *Gnatā tuā?*
CLY. *Modestius cum matre.* ELE. *Pietatē doces?*
CLY. *Animos viriles corde tumefacto geris.*
Sed agere domita fœminam disces malo.
ELE. *Ni forte fallor, fœminas ferrum decet.*
CLY. *Et esse demens te parem nobis putas?*
ELE. *Nobis? quis iste est alter Agamemnon tuus?*
CLY. *Indomita posthac virginis verba impiæ*
Regina frangam citius. ELE. *Interea mihi*
Tu vidua loquere: vir caret vita tuus.
CLY. *Edissere vbi sit gnatus, vbi frater tuus.*
ELE. *Exijt Mycenas* CLY. *Redde nunc natū mihi.*
ELE. *Et tu parentē redde.* CL. *Quo latitat loco?*
ELE. *Tuto quietus, regna non metuens noua:*
Iustæ parenti satis, at iratæ parum.
CL. *Morieris hodie.* EL. *Dūmodo hac moriar manu*
Recedo ab aris: siue te iugulo iuuat
Mersisse ferrum, præbeo iugulum volens:
Seu more pecudum colla resecari placet,
Intenta ceruix vulnus expectat tuum,
Scelus peractum est: cæde respersam viri,
Atque obsoletam sanguine hoc dextram ablue.
CL. *Consors pericli pariter, ac regni mei*
Aegisthe gaudes? nata genitricem impiè
Probris lacessit, abditum fratrem occulit.
AEG. *Furibunda virgo vocis infandæ sonum,*
Et aure verba indigna materna opprime.
ELE. *Etiam monebit sceleris infandi artifex,*
Per scelera natus, nomen ambiguum suis,

Idem sororis natus, & patris nepos.
CLY. *Aegisthe cessas impium ferro caput*
Demetere? fratrem reddat, aut animam statim.
Abstrusa caeco carcere, & saxo exigat
AEuum per omnes torta poenarum modos:
Referre, quem nunc occulit, forsan volet
Inops, egens, inclusa, paedore obsita:
Vidua ante thalamos, exul, inuisa omnibus
AEthere negato, sero succumbet malis.
ELE. *Concede mortem.* CLY. *Si recusares, darem.*
Rudis est tyrannus, morte qui poenam exigit.
EL. *Mortẽ aliquid vltra est?* C. *vita, si cupias mori.*
Arripite famuli monstrum, & auectum procul
Vltra Mycenas vltimo in regni angulo
Vincite septam nocte tenebrosi specus,
Vt inquietam virginem carcer domet.
At ista poenas capite persoluat suo
Captiua coniux, regij pellex tori.
Trahite, vt sequatur coniugem ereptum mihi.
CAS. *Ne trahite, vestros ipsa praecedam gradus,*
Perferre prima nuntium Phrygibus meis
Propero, repletum ratibus euersis mare,
Captas Mycenas, mille ductorem ducũm:
Vt paria fata Troicis tulerit malis,
Perisse dono foeminae, stupro, dolo.
Nil moramur rapite: quin grates ago.
Iam iam iuuat vixisse, post Troiam, iuuat.
CLY. *Furibũda morere.* CAS. *Veniet & vobis furor.*

OCTAVIA TRAGOEDIA NONA.

*

ARGVMENTVM.

Satis constat Octauiam, quæ huic tragœdiæ fecit titulum, patrem habuisse Claudium imperatorem, matrem verò Messalinā filiam Barbari Messalæ eiusdē Claudij consobrini. Hæc Octauia Syllano primùm desponsata est. Quo repudiato atque occiso, iterum à patre Neroni collocata est priuigno suo, quem antea adoptauerat. Sed Nero illius consuetudinem aspernatus, ægrè ferente id popul. Rom. dimisit vt sterilem, móxque etiam interfecit, adulterium falsò probante Aniceto pædagogo, quòd ei falsò etiam obiecerat Nero. Queritur itaque nunc Octauia miserrimam fortunā suam, simúlq; patris obitum, quem filius veneno necauerat: queritur insuper Seneca Neronis ipsius præceptor mores sui temporis atque calamitatem. Demum iussu principis infelix Octauia, annuente id pop. Rom. quod iampridem negauerat, ad necem traditur.

INTERLOCVTORES.

OCTAVIA.	NVNTIVS.
NVTRIX.	AGRIPPINA.
CHORVS ROMANORVM.	POPPEA.
	NERO.
SENECA.	PRAEFECTVS.

Vltra Oceanum:
Cuiq; Britanni terga dedere,
Ducibus nostris antè ignoti,
Iurisq; sui.
Coniugis, heu me, pater insidijs
Oppresse iaces: seruitq; domus
Cum prole tua capta tyranno.

NVTRIX.

Trimetri Iambici.

FVlgore primo captus, & facili bono
Fallacis aulæ, quisquis attonitus stupet,
Subito latentis ecce fortunæ impetu
Modò præpotentem cernat euersam domum,
Stirpemq; Claudij: cuius imperio fuit
Subiectus orbis: paruit liber diu
Oceanus, & recepit inuitus rates.
En qui ora Tanais primus imposuit iugo,
Ignota tantis claßibus texit freta,
Interq; gentes barbaras tutus fuit,
Et sæua maria, coniugis scelere occidit:
Mox illa gnati, cuius extinctus iacet
Frater venenis: mæret infelix soror,
Eademq; coniux, nec graues luctus valet
Ira coacta tegere crudelis viri.
Secreta refugit semper, atque odio pari
Ardens mariti mutua flagrat face.
Animum dolentis nostra solatur fides,
Pietasq; frustra: mutat immitis dolor
Consilia nostra, nec regi mentis potest

Generosus ardor, sed malis vires capit.
Heu quàm nefandum prospicit noster timor
Scelus, quod vtinam numen auertat Deûm.

OCTAVIA. NVTRIX.

Anapæstici.

O Mea nullis æquanda malis
Fortuna: licet repetam luctus
Electra tuos: tibi mœrenti
Cæsum licuit flere parentem,
Scelus vlcisci vindice fratre,
Tua quem pietas hosti rapuit,
Texítque fides. me crudeli
Sorte parentes raptos prohibet
Lugere timor: fratrísque necem
Deflere vetat, in quo fuerat
Spes vna mihi, tótque malorum
Breue solamen. nunc in luctus
Seruata meos magni resto
Nominis vmbra. NVT. *Vox en nostras*
Perculit aures tristis alumnæ:
Cessat thalamis inferre gradus
Tarda senectus. OCT. *Excipe nostras*
Lacrymas nutrix, testis nostri
Fida doloris. NVT. *Quis te tantis*
Soluet curis miseranda dies?
OCT. *Qui me Stygias mittet ad vndas.*
NVT. *Omnia, quæso, sint ista procul.*
OCT. *Non vota meos tua nunc casus,*
Sed facta regunt. NVT. *Dabit afflictæ*

Melio

Meliora Deus tempora mitis.
Tu modò blando vince obsequio
Placata virum. OCT. *Vincam sæuos*
Antè leones, tigresq́; truces,
Fera quàm sæui corda tyranni.
Odit genitos sanguine claro:
Spernit superbos, humiléſque simul:
Nec fortunam capit ipſe ſuam,
Quam dedit illi per ſcelus ingens
Infanda parens. licet ingratum
Diræ pudeat munere matris,
Hoc imperium cepiſſe: licet
Tantum munus morte rependat,
Feret hunc titulum poſt fata tamen
Fœmina longo ſemper in æuo.
NVT. *Animi retine verba furentis,*
Temere emiſſam comprime vocem.

Trimetri Iambici.

OCT. *Tolerãda quãuis patiar, haud vnquã queãt,*
Niſi morte triſti noſtra finiri mala.
Genitrice cæſa, per ſcelus rapto patre,
Orbata fratre, miſeriјs, luctu obruta,
Mærore preſſa, coniugi inuiſa, ac meæ
Subiecta famulæ, luce non grata fruor,
Trepidante ſemper corde, non mortis metu,
Sed ſceleris. abſit crimen à fatis meis,
Mori iuuabit. pœna nam grauior nece eſt
Videre tumidos, & truces miſeræ mihi
Vultus tyranni, iungere atque hoſti oſcula,

Timere nutus, cuius obsequium meus
Haud ferre posset fata post fratris dolor
Scelere interempti, cuius imperium tenet,
Et morte gaudet autor infandae necis.
Quàm saepe tristis umbra germani meis
Offertur oculis, membra cùm soluit quies,
Et fessa fletu lumina oppressit sopor!
Modo facibus atris armat infirmas manus,
Oculosq; & ora fratris infestus petit.
Modò trepidus idem refugit in thalamos meos,
Persequitur hostis, atque inhaerenti mihi
Violentus ensem per latus nostrum rapit.
Tunc tremor, & ingens excutit somnos pauor,
Renouatq; luctus, & metus miserae mihi.
Adijce his superbam pellicem, nostrae domus
Spolijs nitentem; cuius in manus suam
Stygiae parentem natus imposuit rati:
Quam dira post naufragia superato mari
Ferro interemit saeuior pelagi fretis.
Quae spes salutis post nefas tantum mihi?
Inimica, victrix, imminet thalamis meis,
Odioq; nostri flagrat, & pretium stupri
Iustae maritum coniugis captat caput.
Emergere undis, & fer auxilium tuae
Natae inuocanti genitor: aut Stygios sinus
Tellure rupta pande, quò praeceps ferar.
NVT. *Frustra parentis inuocas manes tui*
Miseranda: frustra, nulla qui prolis suae
Manet inter umbras cura, qui nato suo

Præferre potuit sanguine alieno satum,
Genitámque fratris coniugem captus sibi
Toris nefandus flebili iunxit face.
Hinc orta series facinorum, cædes, doli,
Regni cupido, dira sanguinis sitis.
Mactata soceri concidit thalamis gener
Victima, tuis ne fieret hymenæis potens.
Prò facinus ingens, fœminæ est munus datus
Syllanus, & cruore fœdauit suo
Patrios penates, criminis factus reus.
Intrauit hostis hei mihi captam domum
Dolis nouercæ principis factus gener,
Idémque natus, iuuenis infandi ingenij,
Capáxque scelerum, dira cui genitrix facem
Accendit, & te iunxit inuitam metu.
Tantóque victrix facta successu ferox
Ausa imminere est orbis imperio sacri.
Quis tot referre facinorum formas potest?
Et spes nefandas fœminæ, & blandos dolos
Regnum petentis per gradum scelerum omnium?
Tunc sancta pietas extulit trepidos gradus,
Vacuámque Erynnis sæua funesto pede
Intrauit aulam, polluit Stygia face
Sacros penates: iura naturæ furens
Fásque omne rupit: miscuit coniux viro
Venena sæua: cecidit atque eadem sui
Mox scelere nati. tu quoque extinctus iaces
Deflende nobis semper infelix puer,
Modò sidus orbis, columen augustæ domus

Britan

Britanice: heu me, nunc leuis tantum cinis,
Et tristis vmbra: sæua cui lacrymas dedit
Etiam nouerca, cùm rogis artus tuos
Dedit cremandos, membraq́; & vultus deo
Similes volanti flamma feruens abstulit.
OCT. *Extinguat & me, ne manu nostra cadat.*
NVT. *Natura vires non dedit tantas tibi.*
OCT. *Dolor, ira, mæror, miseriæ, luctus dabunt.*
NVT. *Vince obsequendo potius immitem virum.*
OCT. *Vt fratrem ademptũ scelere restituat mihi?*
NVT. *Incolumis vt sis ipsa, labentem vt domum*
Genitoris olim sobole restituas tua.
OCT. *Expectet aliam principis sobolem domus:*
Me dira miseri fata germani trahunt.
NVT. *Confirmet animum ciuium tantus fauor.*
OCT. *Solatur iste, nostra non releuat mala.*
NV. *Vis magna populi est.* OC. *Prĩcipis maior tamẽ.*
NVT. *Respiciet ipse coniugem.* OCT. *Pellex vetat.*
NVT. *Inuisa cũctis nẽpe.* OCT. *Sed chara est viro.*
NV. *Nõdũ vxor est.* OC. *Iã fiet, & genitrix simul.*
NVT. *Iuuenilis ardor impetu primo furit,*
Languescit idem facile, nec durat diu
In Venere turpi, ceu leuis flammæ vapor:
Amor perennis coniugis castæ manet,
Violare prima quæ toros ausa est tuos,
Animúmque domini famula possedit diu,
Iam metuet eadem nempe prælatam sibi.
Subiecta, & humilis, atque monumenta extruit
Quibus timorem fassa testatur suum,

Et

Et hanc leuis, falláxque destituet deus
Volucer Cupido: sit licet forma eminens,
Opibus superba, gaudium capiet breue.

Anapæstici.

Passa est similes ipsa dolores
Regina deùm, cùm se formas
Vertit in omnes dominus cæli,
Diuûmque pater: & modo pennas
Sumpsit oloris, modò Sidonij
Cornua tauri: ac aureus idem
Fulsit in imbri. fulgent cælo
Sidera Ledæ. patrio resìdet
Bacchus Olympo. deus Alcides
Possidet Heben: nec Iunonis
Iam timet iras, cuius gener est
Qui fuit hostis, vicit sapiens
Tamen obsequium coniugis altè
Pressúsque dolor, sola Tonantem
Tenet ætherio secura toro
Maxima Iuno: nec mortali
Captus forma deserit altam
Iuppiter aulam. tu quoque terris
Altera Iuno, soror Augusti,
Coniux, graues vince dolores.

Iambici Trimetri.

OCT. *Iungentur antè sæua sideribus freta,*
Et ignis vndæ, tartaro tristi polus,
Lux alma tenebris, rosida nocti dies,
Quàm cum scelesti coniugis mente impia

Mens

Mens nostra, semper fratris extincti memor.
Vtinam nefandi principis dirum caput
Obruere flammis cœlitum rector paret,
Qui sæpe terras fulmine infesto quatit,
Mentésque nostras ignibus terret sacris,
Nouísque monstris: videmus cælo iubar
Ardens, cometam pandere infestam facem,
Quà plaustra tardus noctis æternæ vice
Regit Bootes, frigido arctoo rigens.
En ipse diro spiritu sæui ducis
Polluitur æther: gentibus clades nouas
Minantur astra, quas regit dux impius.
Non tam ferum Typhona neglecto Ioue
Irata tellus edidit quondam parens.
Hæc grauior illo pestis: hic hostis deûm
Hominúmque, templis expulit superos suis,
Ciuésque patria: spiritum fratri abstulit:
Hausit cruorem matris: & lucem videt,
Fruitúrque vita, noxiam atque animam trahit.
Prò summe genitor, tela cur frustra iacis
Inuicta toties temere regali manu?
In tam nocentem dextra cur cessat tua?
Vtinam suorum facinorum pœnas luat
Nero ipse diuo Domitio genitus patre,
Orbis tyrannus, quem premit turpi iugo,
Morúmque vitiis nomen augustum inquinat.
NVT. *Indignus ille fateor est thalamis tuis,*
Sed cede fatis, atque fortunæ tuæ
Alumna quæso, néve violenti moue

Iram

Iram mariti: forsitan vindex deus
Existet aliquis, lætus & veniet dies.
OCT. *Graui deorum nostra iampridem domus*
Vrgetur ira: prima quam pressit Venus
Furore miseræ dira genitricis meæ:
Quæ nupta demens nupsit incesta face
Oblita nostri coniugis, legum immemor.
Illò soluta crine, succincta anguibus,
Vltrix Erinnys venit ad Stygios toros,
Raptásque thalamis sanguine extinxit faces.
Incendit ira principis pectus truci
Cædem in nefandam: cecidit infelix parens
Heu nostra ferro, méque perpetuo obruit
Extincta luctu, coniugem trusit suum,
Natúmque ad vmbras: prodidit lapsam domum.
NVT. *Renouare luctus parce cum fletu pios,*
Manes parentis néve sollicita tuæ,
Graues furoris quæ sui pœnas dedit.

CHORVS *Romanorum.*
Anapæstici.

QVæ fama modò venit ad aures,
Vtinam falsò credita perdat
Frustra toties iactata fidem.
Nec noua coniux nostri thalamos
Principis intret, teneátque suos
Nupta penates Claudia proles:
Edat partu pignora pacis,
Qua tranquillus gaudeat orbis,
Seruétque decus Roma æternum.

Fra

Fratris thalamos sortita tenet
Maxima Iuno: soror Augusti
Sociata toris, cur à patria
Pellitur aula? sancta quid illi
Prodest pietas, diuúsque pater?
Quid virginitas, castúsque pudor?
Nos quoque nostri sumus immemores
Post fata ducis, cuius stirpem
Prodimus sæuo suadente metu.
Vera priorum virtus quondam
Romana fuit, verúmque genus
Martis in illis sanguísque viris.
Illi reges hac expulerant
Vrbe superbos: vltíque tuos
Sunt benè manes virgo dextra
Cæsa parentis, ne seruitium
Paterere graue, & improba ferret
Præmia victrix dira libido.
Te quoque bellum triste secutum est,
Mactata tua miseranda manu
Nata Lucreti, stuprum sæui
Passa Tyranni. dedit infandi
Sceleris pœnas cum Tarquinio
Tullia coniux, quæ per cæsi
Membra parentis egit sæuos
Impia currus: laceróque seni
Violenta rogos nata negauit,
Hæc quoque nati nostra videre nefas
Secula magnum, cùm Tyrrhenum

Rate ferali princeps captam
Fraude parentem misit in æquor:
Properant placidos linquere portus
Iussi nautæ: resonant remis
Pulsata freta: fertur in altum
Prouecta ratis, quæ resoluto
Robore labens pressa dehiscit,
Sorbetq́; mare. tollitur ingens
Clamor ad astra, cum fœmineo
Mistus planctu. mors ante oculos
Dira vagatur: quærit leti
Sibi quisque fugam, alij laceræ
Puppis tabulis hærent nudi,
Fluctusq́; secant: repetunt alij
Littora nantes: multos mergunt
Fata profundo. scindit vestes
Augusta suas, laceratq́; comas.
Rigat & mæstis fletibus ora.
Postquam spes est nulla salutis,
Ardens ira iam victa malis
Hæc, exclamat, mihi pro tanto
Munere reddis præmia nate?
Hac sum, fateor, digna carina,
Quæ te genui: quæ tibi lucem
Atque imperium, nomenq́; dedi
Cæsaris amens. exere vultus
Acheronte tuos, pœnisq́; meis
Pascere coniux: ego causa tua
Miserande necis, natoq́; tuo

y *Fune*

Funeris autor: en, vt merui,
Ferar ad manes inhumata tuos
Obruta sæuis æquoris vndis.
Feriunt fluctus ora loquentis,
Ruit in pelagus, rursumq; salo
Pressa resurgit: pellit palmis
Cogente metu fata, & cedit
Fessa labori. mansit tacitis
In pectoribus spreta tristi
Iam morte fides: multi dominæ
Ferre auxilium pelago fractis
Viribus audent, brachia quamuis
Lenta trahentem voce hortantur,
Manibusq; leuant. quid tibi sæui
Fugisse maris profuit vndas?
Ferro es nati moritura tui:
Cuius facinus vix posteritas
Tarde semper credula credet.
Furit, ereptam pelagoq; dolet
Viuere matrem impius, ingens
Geminatq; nefas, ruit in miseræ
Fata parentis, patiturq; moram
Sceleris nullam: missus peragit
Iussa satelles, referat dominæ
Pectora ferro: cædis moriens
Illa ministrum rogat infelix,
Vtero dirum condat vt ensem.
Hic est, hic est fodiendus, ait,
Ferro monstrum qui tale tulit.

Post hanc vocem cum supremo
Mistam gemitu animam tandem
Per fera tristem vulnera reddit.

ACTVS SECVNDVS.

SENECA.

Trimetri Iambici.

QVid me potens fortuna fallaci mihi
Blandita vultu sorte contentum mea,
Altè extulisti? grauius vt ruerem edita
Receptus arce, tótque prospicerem metus?
Melius latebam, procul ab inuidiæ malis
Remotus, inter Corsici rupes maris:
Vbi liber animus, & sui iuris mihi
Semper vacabat studia recolenti mea.
O quàm iuuabat, quo nihil maius parens
Natura genuit operis immensi artifex,
Cælum intueri, solis & currus sacros,
Mundíque motus, solis alternas vices,
Orbémque Phœbes, astra quem cingunt vaga,
Latéque fulgens ætheris magni decus,
Qui sese nescit, tantus in cæcum chaos
Casurus iterum. nunc adest mundo dies
Supremus ille, qui premat genus impium
Cæli ruina, rursus vt stirpem nouam
Generet renascens melior, vt quondam tulit
Iuuenis tenente regna Saturno poli.
Tunc illa virgo, numinis magni dea,
Iustitia cælo missa cum sancta fide,

Terra regebat mitis humanum genus.
Non bella norant, non tubæ fremitus truces,
Non arma gentes: cingere assuerant suas
Muris nec vrbes. peruium cunctis iter,
Communis vsus omnium rerum fuit:
Et ipsa tellus læta fœcundos sinus
Pandebat vltro, tam piis felix parens,
Et tuta alumnis. alia sed soboles minus
Conspecta mitis. tertium solers genus
Nouas ad artes extitit, sanctum tamen,
Mox inquietum, quod sequi cursu feras
Auderet acres, fluctibus tectos graues
Extrahere pisces rate, vel calamo leui,
Decipere volucres crate, vel calamo, aut leui
Tenere laqueo: premere subiectos iugo
Tauros feroces: vulnere, immunem prius,
Sulcare terram. læsa quæ fruges suas
Interius altè condidit sacro sinu.
Sed in parentis viscera intrauit suæ
Deterior ætas, eruit ferrum graue,
Aurumq́;, sæuas mox & armauit manus.
Partita fines regna constituit, nouas
Extruxit vrbes, tecta defendit suis
Aliena telis, aut petiit, prædæ imminens.
Neglecta terras fugit, & mores feros
Hominum, & cruenta cæde pollutas manus
Astrea virgo, siderum magnum decus.
Cupido belli creuit, atque auri fames.
Totum per orbem maximum exortum est malum,

Luxu

Luxuria pestis blanda, cui vires dedit
Robúrq; longum tempus, atq; error grauis.
Collecta vitia per tot ætates diu
In nos redundant: seculo premimur graui,
Quo scelera regnant, sæuit impietas furens.
Turpi libido venere dominatur potens.
Luxuria victrix orbis immensas opes
Iampridem auaris manibus, vt perdat, rapit.
Sed ecce gressu fertur attonito Nero,
Trucíq; vultu. quid ferat mente horreo.

NERO. PRAEFECTVS. SENECA.

Trimetri Iambici.

PErage imperata, mitte qui Plauti mihi,
Syllæq; cæsi referat abscissum caput.
PRA. *Iussa haud morabor, castra cõfestim petam.*
SEN. *Nihil in propinquos temere constitui decet.*
NER. *Iustũ esse facile est, cui vacat pectus metu.*
SEN. *Magnum timoris remedium clementia est.*
NER. *Extinguere hostẽ, maxima est virtus ducis.*
SEN. *Seruare ciues maior est patriæ patri.*
NER. *Præcipere mitem conuenit pueris senem.*
SEN. *Regenda magis est feruida adolescentia.*
NER. *Aetate in hac satis esse consilij reor.*
SEN. *Vt facta superi comprobent semper tua.*
NER. *Stulte verebor, esse cùm faciam, deos.*
SEN. *Hoc plus verere: quòd licet tantum tibi.*
NER. *Fortuna nostra cuncta permittit mihi.*
SEN. *Crede obsequenti parcius: leuis est dea.*
NER. *Inertis est, nescire quid liceat sibi.*

SEN. *Id facere laus est, quod decet, non quod licet.*
NER. *Calcat iacĕtē vulgus.* SEN. *Inuisū opprimit.*
NER. *Ferrum tuetur principem.* SEN. *Melius fides.*
NER. *Decet timeri Cæsarem.* SEN. *At plus diligi.*
NER. *Metuāt necesse est.* SEN. *Quidquid exprimitur graue est.*
NER. *Iussisq; nostri pareant.* SEN. *Iusta impera.*
NER. *Statuā ipse.* SEN *Quæ cōsensus efficiat rata.*
NER. *Despectus ensis faciet.* SEN. *Hoc absit nefas.*
NER. *An patiar vltro sanguinem nostrum peti*
Inuictus, & contemptus, vt subitò opprimar?
Exilia non fregere summotos procul
Plautum atq; Syllam, pertinax quorum furor
Armat ministros sceleris in cædem meam.
Absentium cùm maneat etiam ingens fauor
In vrbe nostra, qui fouet spes exulum,
Tollantur hostes ense suspecti mihi.
Inuisa coniux pereat, vt charum sibi
Fratrem sequatur: quidquid excelsum est, cadat.
SEN. *Pulchrum eminere est inter illustres viros,*
Consulere patriæ, parcere afflictis, fera
Cæde abstinere, tempus atq; iræ dare,
Orbi quietem, seculo pacem suo.
Hac summa virtus, petitur hac cælum via.
Sic ille patriæ primus Augustus parens
Complexus astra est, colitur & templis deus.
Illum tamen fortuna iactauit diu
Terra mariq;, per graues belli vices,
Hostes parentis donec oppressit sui.
Tibi numen incruenta summisit suum,

Et dedit habenas imperi facili minu,
Nutúq; terras, maria subiecit tuo.
Inuidia tristis victa consensu pio
Cessit: senatus, equitis assensus, fauor
Plebisque votis, atque iudicium patrum est.
Tu pacis autor, generis humani arbiter
Electus, orbem tu sacra specie regis
Patriæ parens: quod nomen, vt serues, petit,
Suosq; ciues Roma commendat tibi.
NER. *Munus Deorum est, ipsa quòd seruit mihi*
Roma, & senatus, quodq; ab inuitis preces,
Humilesq; voces exprimit nostri metus.
Seruare ciues & principi, & patriæ graues,
Claro tumentes genere, quæ dementia est,
Cùm liceat, vna voce suspectos sibi
Mori iubere? Brutus in cædem ducis
A quo salutem tulerat, armauit manus.
Inuictus acie, gentium domitor, Ioui
Aequatus altos sæpe per honorum gradus,
Cæsar nefando ciuium scelere occidit.
Quantum cruoris Roma tunc vidit sui
Lacerata toties! ille qui meruit pia
Virtute cælum, diuus Augustus, viros
Quot interemit nobiles, iuuenes, senes,
Sparsos per orbem, cùm suos mortis metu
Fugerent penates! & trium ferrum ducum
Tabula notante deditos tristi neci?
Exposita rostris capita cæsorum patres
Videre mæsti, flere nec licuit suos,

Non gemere, dira tabe polluto foro,
Stillante sanie per putres vultus graui.
Nec finis hic cruoris, aut cædis stetit:
Pauere volucres, & feras sæuas diu
Tristes Philippi: hausit etiam siculum mare
Classes, virósq; sæpe cedentes suos.
Concussus orbis viribus magnis ducum
Superatus acie puppibus Nilum petit
Fugæ paratis, ipse periturus breui.
Hausit cruorem incesta Romani ducis
Aegyptus iterum, nunc leues vmbras tegit.
Illic sepultum est impiè gestum diu
Ciuile bellum, condidit tandem suos
Iam fessus enses victor hebetatos feris
Vulneribus, & continuit imperium metus,
Armis, fidéq; militis tutus fuit,
Pietate natis factus eximia Deus
Post fata consecratus, & templis datus.
Nos quoq; manebunt astra, si sæuo prior
Ense occuparo quidquid infestum est mihi,
Dignáq; nostram sobole fundaro domum.
SEN. *Implebit aulam stirpe cælesti tuam*
Generata diuo, Claudiæ gentis decus,
Sortita fratris more Iunonis toros.
NER. *Incesta genitrix detrahit generi fidem,*
Animusq; nunquam coniugis iunctus mihi.
SEN. *Teneris in annis haud satis clara est fides,*
Pudore victus cùm tegit flammas amor.
NER. *Hoc equidem & ipse credidi frustra diu,*
Mani

Manifesta quamuis pectore insociabili
Vultúq; signa proderent odium mei,
Tandem quod ardens statuit vlcisci dolor,
Dignámq; thalamis coniugem inuenit meis
Genere, atq; forma, victa cui cedat Venus.
Iouísq; coniux, & ferox armis Dea.
SEN. *Probitas, fidésque coniugis mores, pudor,*
Placeant marito: sola perpetuo manent
Subiecta nulli mentis, atq; animi bona,
Florem decoris singuli carpunt dies.
NER. *Omnes in vnam contulit laudes Deus,*
Talémq; nasci fata voluerunt mihi.
SEN. *Recedat à te, temere ne credas, amor.*
NER. *Quem submouere fulminis dominus nequit*
Cæli tyrannum, sæua qui penetrat freta,
Ditísq; regna, detrahit superos polo.
SEN. *Volucrem esse amorē fingit immitem Deum*
Mortalis error: armat & telis manus,
Arcúsq; sacros instruit sæua face:
Genitúmq; credit Venere, Vulcano satum.
Vis magna mentis, blandus, atq; animi calor
Amor est, iuuenta gignitur, luxu, otio:
Nutritur inter læta fortunæ bona.
Quem si fouere atq; alere desistas, cadit,
Breuíq; vires perdit extinctus suas.
Hanc esse vitæ maximam causam reor,
Per quam voluptas oritur, interitu caret
Cùm procreetur semper humanum genus
Amore grato, qui truces mulcet feras.

NER. *Hic mihi iugales præferat tædas Deus,*
Iungátq; nostris igne Poppeam toris.
SEN. *Vix sustinere posset hos thalamos Deus,*
Videre populi sancta nec pietas sinat.
NER. *Prohibebor vnus facere quod cunctis licet?*
SEN. *Maiora populus semper à summo exigit.*
NER. *Libet experiri, viribus fractus meis,*
An cedat animis temere conceptus furor.
SEN. *Obsequere potius ciuibus placidus tuis.*
NER. *Malè imperatur, cùm regit vulgus duces.*
SEN. *Nihil impetrare, cùm valet, iustè dolet.*
NER. *Exprimere ius est, ferre q̃d nequeũt preces.*
SEN. *Negare durũ est.* NER. *Principẽ cogi nefas.*
SEN. *Permittat ipse.* NER. *Fama sed victũ feret.*
SEN. *Leuis atq; vana.* NER. *Sit licet, multos notat.*
SEN. *Excelsa metuit.* NER. *Nõ minus carpit tamẽ.*
SEN. *Facile opprimetur, merita te diui patris,*
Aetásq; frangant coniugis, probitas, pudor.
NER. *Desiste tandem iam grauis nimium mihi*
Instare: liceat facere quod Seneca improbat.
Et ipse populi vota iampridem moror:
Cùm portet vtero pignus, & partem mei,
Quin destinamus proximam thalamis diem?

ACTVS TERTIVS.

AGRIPPINA.

Trimetri Iambici.

T*Ellure rupta tartaro gressum extuli,*
Stygiam cruenta præferens dextra facem
Thalamis scelestis: nubat his flammis meo

Poppea

Poppea nato iuncta, quas vindex manus,
Dolorq́; matris vertet ad tristes rogos.
Manet inter vmbras impiæ cædis mihi
Semper memoria, manibus nostris grauis
Adhuc inultis, reddita & meritis meis
Funesta merces puppis, & pretium imperi.
Vox illa, qua naufragia defleui mea,
Comitum necem, natiq́; crudelis nefas
Deflere votum fuerat, haud tempus datum est
Lacrymis, sed ingens scelere geminauit nefas.
Perempta ferro, fœda vulneribus, sacros
Intra penates spiritum effudi grauem
Erepta pelago: sanguine extinxi meo
Nec odia nati, sæuit in nomen ferus
Matris tyrannus, obrui meritum cupit.
Simulacra, titulos destruit mortis metu
Totum per orbem, quem dedit pœnam in meam
Puero regendum noster infelix amor.
Extinctus vmbras agitat infestus meas,
Flammisq́; vultus noxios coniux petit,
Instat, minatur, imputat fatum mihi
Tumulumq́; nascipo scit autorem necis.
Iam parce, dabitur, tempus haud longum peto,
Vltrix Erinnys impio dignum parat
Letum tyranno, verbera, & turpem fugam,
Pœnas, queis & Tantali vincat sitim,
Dirum laborem Sisyphi. Tityi alitem,
Ixionisq́; membra rapientem rotam,
Licet extruat marmoribus, atq́; auro tegat

Super

Superbus aulam, limen armatæ ducis
Seruent cohortes, mittat immensas opes
Exhaustus orbis, supplices dextram petant
Parthi cruentam, regna diuitias ferant:
Veniet dies, tempúsque, quo reddat suis
Animam nocentem sceleribus, iugulum hostibus,
Desertus, & destructus, & cunctis egens.
Heu quò labor, quò vota ceciderunt mea?
Quò te furor prouexit attonitum tuus
Et fata nate? cedat vt tantis malis
Genitricis ira, quæ tuo scelere occidit?
Vtinam antè quàm te paruulum in lucem edidi,
Aluíque sæuæ nostra lacerassent feræ
Viscera: sine vllo scelere, sine sensu innocens
Meus occidisses, iunctus, atq; hærens mihi,
Semper quietam cerneres sedem inferûm,
Proauos, Patrémque, nominis magni viros:
Quos nunc pudor, luctúsq; perpetuus manet
Ex te nefande, méque, quæ talem tuli.
Quid tegere cesso Tartaro vultus meos
Nouerca, coniux, mater infelix meis?

OCTAVIA. CHORVS.

Anapæstici.

PArcite lacrymis vrbis festo,
Lætóq; die, ne tantus amor,
Nostríq; fauor, principis acres
Suscitet iras, vobisq; ego sim
Causa malorum. non hoc primum
Pectora vulnus mea senserunt,

Grauiora tuli: dabit hic nostris
Finem curis vel morte dies.
Non ego saeui cernere cogar
Coniugis ora: non inuisos
Intrare mihi thalamos famulæ.
Soror Augusti, non vxor, ero.
Absint tantum tristes pœnæ,
Lætíq; metus. Socerûm diri
Miseranda viri, potes hæc demens
Sperare memor? hos ad thalamos
Seruata diu victima tandem
Funesta cades. sed quid patrios
Sæpe penates respicis vdis
Confusa genis? propera tectis
Efferre gradus, linque cruentam
Principis aulam. CHO. *En illuxit*
Suspecta diu fama toties
Iactata dies. cessit thalamis
Claudia diri pulsa Neronis,
Quos iam victrix Poppea tenet,
Cessat pietas dum nostra graui
Compressa metu, segnísq; dolor.
Vbi Romani vis est populi,
Fregit claros quæ sæpe duces,
Dedit inuictæ leges patriæ,
Fasces dignis ciuibus olim:
Iussit bellum, pacémque, feras
Gentes domuit, captos reges
Carcere clausit? grauis en oculis

Vndiq;

Vndiq; nostris iam Poppeæ
Fulget imago iuncta Neroni.
Affigat humo violenta manus
Similes nimium vultus dominæ,
Ipsamq; toris detrahat altis.
Petat infelix mox & flammis,
Telisq; feris principis aulam.

ACTVS QVARTVS.

NVTRIX. POPPEA.
Trimetri Iambici.

QVò trepida gessum coniugis thalamis tui
Effers alumna? quódve secretu petis
Turbata vultu? cur genæ fletu madent?
Certè petitus precibus, & votis dies
Nostris refulsit: Cæsari iuncta es tuo
Tæda iugali, quem tuus cepit decor,
Et culpa Senecæ: tradidit vinctum tibi
Genitrix amoris maximum numen Venus.
O qualis, altos quanta pressisti toros
Residens in aula! vidit attonitus tuam
Formam senatus, tura cùm superis dares,
Sacrásq; grato spargeres aras mero,
Velata summum flammeo tenui caput.
Et ipse lateri iunctus atq; hærens tuo
Sublimis inter ciuium læta omina
Incessit, habitu, atq; ore lætitiam gerens
Princeps superbo. talis emersam freto
Spumante Peleus coniugem accepit Thetin,

Quor

Quorum toros celebrasse cœlestes ferunt,
Pelagíque numen omne consensu pari.
Quæ subita vultus causa mutauit tuos?
Quid pallor iste, quid ferant lacrymæ doce.
POP. *Confusa tristi proximæ noctis metu,*
Visúque nutrix, mente turbata feror,
Defecta sensu: læta nam postquàm dies
Sideribus atris cessit, & nocti polus
Inter Neronis iuncta complexus mei
Somno resoluor, nec diu placida frui
Quiete licuit: visa nam thalamos meos
Celebrare turba est mœsta, resolutis comis
Matres Latinæ flebiles planctus dabant.
Inter tubarum sæpe terribilem sonum
Sparsa cruore coniugis genitrix mei
Vultu minaci sæua quatiebat facem.
Quam dum sequor coacta præsenti metu
Diducta subitò patuit ingenti mihi
Tellus hiatu lata, quo præceps toros
Cerno iugales pariter & miror meos
In queis resedi fessa: venientem intuor
Comitante turba coniugem quondam meum
Natúmque, properat petere complexus meos
Crispinus, & intermissa libare oscula.
Irrupit intra tecta cùm trepidus mea,
Ensémque iugulo condidit sæuum Nero.
Tandem quietem magnus excussit timor,
Quatit ora, & artus horridus nostros tremor,
Pulsátque pectus, continet vocem timor,

Quam

Quam nunc fides, pietasq; produxit tua.
Heu quid minantur inferum manes mihi?
Aut quem cruorem coniugis vidi mei?
NVT. *Quæcunque mentis agitat infestus vigor,*
Ea per quietem sacer, & arcanus refert
Veloxq; sensus: coniugem, thalamos, rogos,
Vidisse te miraris amplexu noui
Hærens mariti: sed mouet læto die
Pulsata palmis pectora, & fusæ comæ:
Octauiæ dißidia planxerunt sacros
Intra penates fratris, & patrium larem.
Fax illa, quam secuta es Augustæ manu,
Prælata clarum nomen inuidia tibi
Partum ominatur, inferûm sedes, toros
Stabiles futuros spondet æternæ domus:
Iugulo quòd ensem condidit princeps tuus,
Bella haud mouebit, pace per ferrum teget.
Recollige animum, recipe lætitiam, precor.
Timore pulso, redde te thalamis tuis.
POP. *Delubra, & aras petere constitui sacras,*
Cæsis litare victimis numen Deûm,
Vt expientur noctis, & somni minæ,
Terrorq; in hostes redeat attonitus meos:
Et vota pro me suscipe, & precibus pijs
Superos adora, maneat vt præsens metus.

CHORVS. Anapæstici.

SI vera loquax fama Tonantis
Furta, & gratos narrat amores,
Quem modò Ledæ pressisse sinum

Tectum

Tectum plumis, pinnisq; ferunt:
Modò per fluctus raptam Europem
Taurum tergo portasse trucem,
Quæ regit & nunc deseret astra.
Petet amplexus Poppea tuos,
Quos & Ledæ præferre potest,
Et tibi quondam, cui miranti
Fuluo Danae fluxit in auro.
Formam Sparte iactet alumnæ
Licet, & Phrygius præmia pastor,
Vincet vultus hæc Tyndaridos,
Qui mouerunt horrida bella,
Phrygiæq; solo regna dedere.
Sed quis gressu ruit attonito?
Aut quis pectore portat anhelo?

NVNTIVS. CHORVS.
Trimetri Iambici.

QVicunque tectis miles exultat ducis,
Defendat aulã, cui furor populi imminet,
Trepidi cohortes ecce præfecti trahunt
Præsidia ad vrbis, victa nec cedit metu
Concepta rabies temere, sed vires capit.
CHO. *Quis iste mentes agitat attonitus furor?*
NVN. *Octauiæ furore perculsa agmina,*
Et efferata per nefas ingens ruunt.
CHO. *Quid ausa facere, quóve consilio doce.*
NVN. *Reddere penates Claudiæ diui parant,*
Torosq; fratris, debitam partem imperij.
CHO. *Quos iam tenet Poppea concordi fide?*

NVN. *Hic vrit animos pertinax nimium furor,*
Et in furorem temere præcipites agit.
Quæcunque claro marmore effigies ſtetit,
Aut ara fulgens, ora Poppeæ gerens,
Afflicta vulgi manibus, & ſæuo iacet
Euerſa ferro, membra per partes trahunt
Diducta laqueis, obruunt turpi diu
Calcata cœno, verba conueniunt feris
Immiſta factis, quæ timor recipit meus.
Sepire flammis principis ſedem parant
Populi, niſi iræ coniugem reddat nouam,
Reddat penates Claudiæ victus ſuos.
Vt noſcat ipſe ciuium motus, mea
Voce haud morabor iuſſa præfecti exequi.

Anapæſtici.

CHO. *Quid fera fruſtra bella mouetis?*
Inuicta gerit tela Cupido,
Flammis veſtros obruet ignes,
Queis extinxit fulmina ſæpe,
Captumq; Iouem cælo traxit.
Læſi triſtes dabitis pœnas
Sanguine veſtro. non eſt patiens
Feruidus iræ, faciliſq; regi.
Ille ferocem iuſſit Achillem
Pulſare lyram. fregit Danaos
Fregit Atriden: regna euertit
Priami, claras diruit vrbes.
Et nunc animus quid ferat horret
Vis immitis violenta dei.

NERO.

NERO.

Trimetri Iambici.

O Lenta nimium militis noſtri manus,
Et ira patiens poſt nefas tantum mea,
Quòd non cruor ciuilis accenſas faces
Extinguit in nos, cæde nec populi madet
Funerea Roma, quæ viros tales tulit.
Admiſſa ſed iam morte puniri parum eſt,
Grauiora meruit impium plebis ſcelus,
Et illa cui me ciuium ſubijcit furor,
Suſpecta coniux, & ſoror ſemper mihi.
Tandem dolori ſpiritum reddat meo,
Iramq́; noſtram ſanguine extinguat ſuo:
Mox tecta flammis concidant vrbis meis,
Ignes, ruinæ, noxium populum premant,
Turpisq́; egeſtas, ſæua cum luctu fames.
Exultat ingens ſeculi noſtri bonis
Corrupta turba: nec capit clementiam
Ingrata noſtram, ferre nec pacem poteſt,
Sed inquieta rapitur: hinc audacia,
Hinc temeritate fertur in præceps ſua.
Malis domanda eſt, & graui ſemper iugo
Premenda, nequid ſimile tentare audeat,
Contraq́; ſanctos coniugis vultus meæ
Attollere oculos: fracta per pœnas metu
Parère diſcet principis nutu ſui.
Sed adeſſe cerno, rara quem pietas virum,
Fidesq́; caſtris nota præpoſuit meis.

Diu nocentem tolle consilium, ac preces,
Et imperata perage: deuectam rate
Procul in remotum littus interim iube,
Tandem vt residat pectoris nostri tumor.

CHORVS. OCTAVIA.

Anapæstici.

O Funestus multis populi
Dirusq; fauor, qui cum flatu
Vela secundo rateis impleuit,
Vexitq; procul, languidus idem
Deserit alto, sæuoq; mari.
Fleuit gnatos miseranda parens,
Perdidit ingens quos plebis amor,
Nimiusq; fauor, genere illustres,
Pietate, fide, lingua claros,
Pectore fortes, legibus acres.
Te quoque lenis simili leto
Fortuna dedit: quem neque fasces
Texere sui, nec tecta domus.
Plura referre prohibet præsens
Exempla dolor: modò cui patriam
Reddere ciues aulam, & fratris
Voluere toros, nunc ad pœnam
Letumq; trahi, flentem & miseram
Cernere poßis, benè paupertas
Humili tecto contenta latet.
Quatiunt altas sæpe procellæ,
Aut euertit fortuna domos.
OCT. *Quò me trahitis? quód ve tyrannus*

Aut exilium fortuna iubet?
Si mihi vitam fracta remittit
Tot iam nostris euictam malis,
Si cæde mea cumulare parat
Luctus nostros: inuidet etiam
Cur in patria mihi sæua mori?
Sed iam spes est nulla salutis,
Fratris cerno miseranda ratem:
Hæc est cuius vecta carina
Quondam genitrix, nunc & thalamis
Expulsa soror miseranda vehar.
Nullum pietas nunc numen habet,
Nec sunt superi: regnat mundo
Tristis Erinnys.
Quis mea digne deflere potest
Mala? quæ lacrymis nostris questus
Reddet Aedon? cuius pennas
Vtinam miseræ mihi fata darent,
Fugerem luctus ablata meos
Penna volucri, procul & cœtus
Hominum tristes, cædemq; feram.
Sola in vacuo nemore, & tenui
Ramo pendens querulo possem
Gutture mœstum fundere murmur.
CHO. *Regitur fatis mortale genus,*
Nec sibi quidquam spondere potest
Firmum & stabile, per quæ casus
Voluit vario semper nobis
Metuenda dies. animum firment

Exempla tuum, iam multa domus
Quæ vestra tulit. quid sæuior est
Fortuna tibi? tu mihi primùm
Tot natorum memoranda parens
Nata Agrippæ, nurus Augusti,
Cæsaris vxor, cuius nomen
Clarum toto fulsit in orbe.
Vtero toties enixa graui
Pignora pacis: mox exilium,
Verbera, sæuas passa catenas,
Funera, luctus: tandem letum
Cruciata diu, felix thalamis
Liuia Drusi, natusq; ferum
Ruit in facinus, pœnamq; suam.
Iulia matris fata secuta est,
Post longa tamen tempora ferro
Cæsa est, quamuis crimine nullo.
Quid non potuit quondam genitrix
Tua, quæ rexit principis aulam,
Chara marito, partuq; potens?
Eadem famulo subiecta suo,
Cecidit diri militis ense.
Quid, cui licuit regnum in cælum
Sperare: parens tanta Neronis?
Non funesta violenta manu
Remigis antè, mox & ferro
Lacerata diu, sæui iacuit
Victima nati?
OCT. *Me quoque tristes mittet ad vmbras*

Ferus, & manes, ecce tyrannus.
Quid iam frustra miseranda moror?
Rapite ad letum, queis ius in nos
Fortuna dedit, testor superos.
(Quid agis demens? parce precari,
Queis inuisa es numina diuûm)
Tartara testor, Erebiq; deas
Scelerum vltrices, & te genitor
Dignum tali morte, & pœna,
Non inuisa est mors ista mihi,
Armate ratem, date vela fretis,
Ventisq; petat puppis rector
Tandem Phariæ littora terræ.
CHO. *Lenes auræ, Zephyriq; leues*
Tectam quondam nube ætheria
Qui vexistis raptam sæuæ
Virginis aris Iphigeniam,
Hanc quoque tristi procul à pœna
Portate, precor, templa ad Triuiæ.
Vrbe est nostra mitior Aulis,
Et Maurorum barbara tellus.
Hospitis illic cæde litatur
Numen superûm: cuius gaudet
Roma cruore.

HER

HERCVLES OETAEVS, TRAGOEDIA DECIMA.

*

ARGVMENTVM.

Hercules ſacrificaturus ob deletæ Oechaliæ vrbis victoriam,& raptum Iolæ,ad Deianiram coniugem miſit puerum,qui veſtem afferat, qua vti in ſacrificando conſueuerat.Deianira verò veſtem marito mittit ſanguine Neſſi centauri reſperſam,dubitans ne Iolæ amore ipſa poſthaberetur: quod ſuaſerat Neſſus fœminæ, vt faceret,ſi quando illa de mulieris alterius amore vereretur. Eam veſtem vbi primũ attigit Hercules, veneno aſperſus lenta tabe exedebatur. qua quidem de re conſultus Apollo Delphicus ,reſpõdet vti pyram Hercules in Oeta monte cõſtrueret, ac de reliquis Ioui curam relinqueret.Cõſtructa igitur pyra,& inibi per Philoctetis manus admoto igne, cùm nihil reliquiarum reperiſſent qui aderant , in cælum omnino ſublatum Herculem cenſuerunt.Atque hæc in ſuprema iſta tragœdia referuntur.

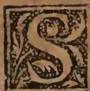
INTERLOCVTORES.

HERCVLES. HYLLVS. CHORVS MVLIERVM. ALCMENA.
IOLE. PHILOCTETES.
NVTRIX. DEIANIRA.

ACTVS PRIMVS.

HERCVLES.

Trimetri Iambici.

SATOR deorũ, cuius excussum manu
Vtraq; Phœbi sentiũt fulmen domus,
Secure regna protuli pacem tibi,
Quacũq; Nereus porrigi terras vetat,
Non est tonandum, perfidi reges iacent,
Saui tyranni: fregimus quidquid fuit
Tibi fulminandum: sed mihi cælum parens
Adhuc negatur: parui certè Ioue
Vbique dignus: teq; testata est meum
Patrem nouerca. quid tamen nectis moras?
Nunquid timemur? nunquid impositum sibi
Non poterit Atlas ferre cum cælo Herculem?
Quid astra genitor, quid negas (mors me tibi
Certe remisit) omne cùm cesset malum,
Quod terra genuit, pontus, aer, inferi?
Nullus per vrbes errat Arcadias Leo:
Stymphalus icta est: Mænali nulla est fera:
Sparsit peremptus aureum serpens nemus:
Et Hydra vires posuit: & notos Hebro
Cruore pingues hospitum fudi greges:
Hostisq; traxi spolia Thermodontiæ.
Vidi silentum fata: nec tantum redij,
Sed trepidus atrum Cerberum vidit dies,
Et ille solem, nullus Antæus Libys
Animam resumit: cecidit ante aras suas
Busiris: vna est Geryon sparsus manu,

Taurúsque populis horridus centum pauor.
Quodcunque tellus genuit infestum, occidit:
Meáque fusum dextera iratis deis
Non licuit esse. si negat mundus feras,
Animum nouerca: redde nunc nato patrem.
Vel astra forti. nec peto, vt monstres iter:
Permitte tantum genitor, inueniam viam.
Vel si times ne terra concipiat feras,
Properet malum quodcũque, dum terra Herculẽ
Habet, vidétque. nam quis inuadet mala?
Aut quis per vrbes rursus Argolicas erit
Iunonis odio dignus? in tutum meas
Laudes recepi: nulla me tellus silet.
Me sensit Vrsæ frigidum Scythicæ genus,
Indúsque Phœbo subditus, Cancro Libys.
Te clare Titan testor, occurri tibi
Quacunque fulges, nec meos lux prosequi
Potuit triumphos: solis excessit vices,
Infráque nostras substitit metas dies.
Natura cessit, terra defecit gradum,
Laxata per me nox, & extremum chaos
In me cucurrit: inde ad hunc orbem redij,
Vnde retro nemo. tulimus Oceani minas,
Nec vlla valuit quatere tempestas ratem
Quacũque pressi. pars quota est, quam prosequor?
Iam vacuus æther non potest odio tuæ
Sufficere nuptæ: quásque deuincam feras
Tellus timet concipere, nec monstra inuenit:
Feræ negantur: Hercules monstri loco

Iam cœpit esse. quanta nunc fregi mala,
Quot scelera nudus? quidquid immane obstitit,
Solæ manus strauere: nec iuuenis feras
Timui, nec infans: quicquid est iussum, leue est:
Nec vlla nobis segnis illuxit dies.
O quanta fudi monstra, quæ nullus mihi
Rex imperauit. institit virtus mihi
Iunone peior. sed quid impauidum genus
Fecisse prodest? non habent pacem dei.
Purgata tellus omnis in cælo videt
Quodcunque timuit: transtulit Iuno feras,
Ambit peremptus Cancer ardentem plagam,
Libyæq; sidus fertur, & messes alit.
Annum fugatæ tradit Astreæ Leo:
At ille iactans feruidam collo iubam
Austrum madentem siccat, & nimbos trahit.
Inuasit omnis ecce iam cælum fera,
Méque antecessit: victor è terris meos
Specto labores. astra portentis prius
Ferísque Iuno tribuit, vt cælum mihi
Faciat timendum: sparserit mundum licet,
Cælúmque terris peius, ac peius Styge
Iurata faciat, dabitur Alcidæ locus.
Si post feras, post bella, post Stygium canem
Nondum astra merui, Siculus Hesperium latus
Tangat Pelorus, & vna iam tellus erit:
Illinc fugabo maria: si iungi iubes,
Committat vndas Isthmos, & iuncto salo
Noua ferantur Atticæ puppes via.

Mutetur orbis: vallibus currat nouis
Ister, nouásque Tanais accipiat vias.
Da da tuendos Iuppiter saltem deos.
Illa licebit fulmen à parte auferas,
Ego quam tuebor: siue glacialem polum,
Seu me tueri feruidam partem iubes,
Hac esse superos parte securos puta.
Cirrhæa Pæan templa, & ætheriam domum
Serpente cæso meruit: at quoties iacet
Python in Hydra? Baccus, & Perseus deis
Iam se intulere: sed quota est mundi plaga
Oriens subactus? aut quota est Gorgon fera?
Quis astra natus laudibus meruit suis
Ex te, & nouerca? quem tuli mundum peto.
Sed tu comes laboris Herculei Lyca
Præfer triumphos, Euryti victos lares,
Stratúmque regnum: vos pecus rapite ocyus,
Quà templa tollens ara Cænai Iouis
Astro timendum spectat Euboicum mare.

CHORVS.
Asclepiadei.

PAr ille est superis, cui pariter dies
Et fortuna fuit: mortis habet vices,
Lentè cùm trahitur vita gementibus.
Quisquis sub pedibus fata rapacia
Et puppem posuit liminis vltimi,
Non captiua dabit brachia vinculis,
Nec pompæ veniet nobile ferculum.
Nunquam est ille miser, cui facile est mori.

Illum

Illum si medio deripiat ratis
Ponto, cùm Boream expulit Africus,
Aut Eurus Zephyrum, cùm mare diuidunt,
Non puppis laceræ fragmina colligit,
Vt littus medio speret in æquore.
Vitam qui poterit reddere protinus,
Solus naufragium non poterit pati.
Nos turpis macies, & lacrymæ tenent,
Et crinis patrio puluere sordidus.
Nos non flamma rapax, non fragor obruit.
Felices sequeris mors, miseros fugis.
Stamus nec patriæ mœnibus, heu locus
Et syluis dabitur, lapsaque sordidæ
Fient templa casæ: iam gelidus Dolops
Hac ducet pecudes, quà tepet obrutus
Stratæ qui superest Oechaliæ cinis:
Illo Thessalicus pastor in oppido
Indocta referens carmina fistula,
Cantu nostra canet tempora flebili,
Et dum pauca deus secula contrahit,
Quæretur patriæ quis fuerit locus.
Felix incolui non steriles locos
Nec ieiuna solis iugera Thessali.
Ad Trachyna vocor saxa rigentia,
Et dumeta iugis horrida torridis,
Vix gratum pecori montiuago nemus.
At si quas melior sors famulas vocat,
Illas aut volucer transferet Inachus,
Aut Dircæa colent mœnia, quà fugit

Ismenos

Ismenos tenui flumine languidus.
Hic mater tumidi nupserat Herculis.
Quæ cautes Scythiæ? quis genuit lapis?
Num Titana ferum te Rhodope tulit?
Te præruptus Athos, te fera Caspia,
Quæ virgata tibi præbuit vbera.
Falsa est de geminis fabula noctibus,
Aether cùm tenuit sidera longius,
Commisitq; vices lucifer Hespero,
Et soles metuit Delia tardior.
Nullis vulneribus peruia monstra sunt,
Ferrum sensit hebes, lentior est chalybs,
In nudo gladius corpore frangitur,
Et saxum resilit, fatáque negligit,
Et mortem indomito corpore prouocat.
Non illum poterunt figere cuspides,
Non arcus Scythica tensus arundine,
Non quæ tela gerit Sarmata frigidus,
Aut qui soliferæ suppositus plagæ
Vicino Nabathæ vulnera dirigit,
Parthus Gnosiacis certior ictibus.
Muros Oechaliæ corpore propulit.
Nil obstare valet. vincere quod parat,
Iam victum est, quota pars vulnere concidit?
Pro fato potuit vultus iniquior,
Et vicisse sat est Herculeis minis.
Qui vastus Briareus, qui tumidus Gyges
Supra Thessalicos constitit aggeres,
Vt cælo insereret vipereas manus,

Hos

Hoc vultu riguit:commoda cladibus
Magnis magna patent.nil supe rest ma:
Iratum miseræ vidimus Herculem.

IOLE. Anapæstici.

At ego infelix non templa suis
Collapsa deis,sparsósve focos,
Natis mistos arsisse patres,
Hominíque deos,templa sepulchris:
Nullum querimur commune malum.
Alio nostras fortuna vocat
Lacrymas:alias flere ruinas
Mea fata iubent:quæ prima querar?
Quæ summa gemam?pariter cuncta
Deflere iuuat:nec plura dedit
Pectora tellus,vt digna sonent
Verbera planctu.me vel Sypili
Flebile saxum figat,superi
Vel in Eridani ponite ripis,
Vbi mæsta sonat Phaëthontiadum
Turba sororum:me vel Siculis
Abdite saxis,vbi fata gemit
Thessala Syren:vel in Aedonias
Tollite syluas,qualis natum
Daulias ales solet Ismaria
Flere sub vmbra:formam lacrymis
Aptate meis,resonétque malis
Aspera Thrachyn.Cyprias lacrymas
Myrrha tuetur:raptum coniux
Ceica gemit:sibi Tantalis est

Facta superstes: fugit vultus
Philomela suos: natúmque sonat
Flebilis Itym: cur mea nondum
Capiunt volucres brachia plumas?
Felix felix cum sylua domus
Nostra feretur, patrióque sedens
Ales in agro referam querulo
Murmure questus, volucrémq; Iolen
Turba loquetur. vidi vidi
Miseranda mei fata parentis:
Cum letifero stipite pulsus,
Tota iacuit sparsus in aula.
Prò si tumulum fata dedissent,
Quoties genitor quærendus eras?
Potuíne tuam spectare necem
Nondum teneras vestite genas,
Necdum fortis sanguine Thoxeu?
Quid vestra querar fata parentes,
Quos in tutum mors æqua tulit?
Mea me lacrymas fortuna rogat.
Iam iam dominæ captiua colos,
Fusósque legam. prò sæpe dolor
Formáque mortem paritura mihi.
Tibi cuncta domus concidit vni,
Dum me genitor negat Alcidæ.
Atque Herculeus socer esse timet.
Sed iam dominæ tecta petantur.

CHORVS Anapæstici.

Quid regna tui clara parentis,

Proauósque tuos respicis amens?
Fugiat vultus fortuna prior.
Patiens quisquis nouit famulum,
Regémque pati, vultúsque suos
Variare potest, pepulit vires
Pondúsque mali: nec seruit inops,
Casus animo qui tulit æquo.

ACTVS SECVNDVS.

NVTRIX DEIANIRA.

Trimetri Iambici.

O Quàm cruentus fœminas stimulat dolor,
Cum patuit vna pellici, & nuptæ domus.
Scylla, & Charybdis Sicula contorquens freta
Minus est timenda: nulla non melior fera est.
Nanque vt reluxit pellicis captæ decus,
Et fulsit Iole, qualis innubis dies,
Purúmve claris noctibus sidus micat,
Stetit furenti similis, ac toruum intuens
Herculea coniux, fœta vt armento iacens
Sub rupe Tigris hoste conspecto exilit:
Aut iussa thyrsum quatere, conceptum ferens
Mænas Lyæum, dubia quò gressus agat,
Hæsit parumper: tum per Herculeos lares
Lymphata rapitur, tota vix satis est domus:
Incurrit, errat, sistit, in vultus dolor
Processit omnis, pectori penè intimo
Nihil est relictum, fletus insequitur genas:
Nec vnus habitus durat, aut vno furit

Con

Contenta vultu: nunc inardescunt genæ.
Pallor ruborem pellit, & formas dolor
Errat per omnes: queritur, implorat, gemit,
Sonuere postes: ecce præcipiti gradu
Secreta mentis ore confusa exerit.
DEI. *Quancunque partem sedis ætheriæ premis*
Coniux tonantis, mitte in Alciden feram,
Quæ mihi satis sit si qua fœcundum caput
Palude tota vastior serpens mouet
Ignara vinci: si quid excessit feras
Immane, dirum, horribile, quo viso Hercules
Auertat oculos, hoc specu immenso exeat.
Vel si feræ negantur, hanc animam, precor,
Conuerte in aliquod: quodlibet possum malum
Hac mente fieri, commoda effigiem mihi
Parem dolori: non capit pectus minas.
Quid excutis telluris extremæ sinus?
Orbémque versas? quid rogas Ditem mala?
Omnes in istoc pectore inuenias feras,
Quas timeat: odiis accipe hoc telum tuis:
Ego sum nouerca, perdere Alciden potes:
Perfer manus quocunque. quid cessas dea?
Vtere furente; quod iubes, fiet nefas.
Reperi, quid hæres? ipsa iam cesses licet,
Hæc ira satis est. NVT. *Pectoris sani parum*
Alumna questus comprime, & flammas doma,
Fræna dolorem, coniugem ostende Herculis.
DEI. *Iole meis captiua germanos dabit*
Natis, Iouísque fiet ex famula nurus?

Non flamma cursus pariter, & torrens ferent?
Et Vrsa pontum sicca cæruleum bibet?
Non ibo inulta: gesseris cælum licet,
Totúsque pacem debeat mundus tibi:
Est aliquid Hydra peius, iratæ dolor
Nuptæ. quis ignis tantus in cælum furit
Ardentis Aetnæ? quicquid est victum tibi
Hic vincet animus. capta præripiet toros?
Adhuc timebam monstra: iam nullum est malum:
Cessere pestes, in locum venit feræ
Inuisa pellex. summe protector deûm
Et clare Titan, Herculis tantum fui
Coniux timentis: vota quæ superis tuli,
Cessere captæ, pellici felix fui.
Illi meas audistis. ô superi preces:
Incolumis illi remeat. ô nulla dolor
Contente pœna, quære supplicia horrida,
Incognita, infanda: Iunonem doce
Quid odia valeant: nescit irasci satis.
Pro me gerebas bella, propter me vagas
Achelous vndas sanguine infecit suo,
Cùm lenta serpens fieret, in taurum trucem
Nunc flecteret serpente deposita minas,
Et mille in hoste vinceres vno feras.
Iam displicemus: capta prælata est mihi.
Non præferetur: qui dies thalami vltimus
Nostri est futurus, hic erit vitæ tuæ.
Quid hoc? recedit animus, & ponit minas.
Iam cessit ira: quid miser langues dolor?

Perdis furorem? coniugis sanctæ fidem
Mihi reddis iterum? quid vetas flammas ali?
Quid frangis ignes? hunc mihi serua impetum.
Pares eramus, non erat votis opus.
Aderit nouerca, quæ manus nostras regat,
Nec inuocata. NVT. *Quod paras demens scelus?*
Perimes maritum? cuius extremus dies
Primúsq; laudes nouit, & cælo tenus
Erecta terras fama soppositas habet?
Rogos in istos terra consurget parens,
Domúsq; soceri prima, & Aetolum genus
Sternetur omne: nam tuum gens Herculem
Defendit omnis: vna quot pœnas dabis?
Effugere terras crede, & humanum genus
Te posse: fulmen genitor Alcidæ gerit.
Iam iam minaces ire per cælum faces
Specta, & tonantem fulmine excusso diem.
Mortem quoq; ipsam, quam putas tutam, time.
Dominatur illic patruus Alcide tui.
Quocunq; pergis misera, cognatos Deos
Illic videbis. DEI. *Maximum fieri scelus*
Et ipsa fateor: sed dolor fieri iubet.
NVT. *Moriere.* DEI. *Moriar Herculis nũpe inclyti*
Coniux: nec vllus nocte discussa dies
Viduam notabit, nec meos pellex toros
Captiua capiet. antè ab occasu dies
Nascetur Indis: antè glacialem polum,
Scythásve tepida Phœbus afficiet rota:
Quàm me relictam Thessalæ aspiciant nurus.

Meo iugales sanguine extinguam faces.
Aut pereat, aut me perimat, elisis feris
Et coniugem addat: inter Herculeos licet
Me quoq; labores numeret: Alcidæ toros
Moritura certè corpore amplectar meo.
Ire, ire ad vmbras Herculi iunctam libet,
Sed non inultam. siquid ex nostro Hercule
Concepit Iole, manibus euellam meis
Antè, & per ipsas pellicem inuadam faces:
Me nuptiali victimam feriat die
Infestus: Iolen dum supra exanimem ruam.
Felix iacet, quicunq; quos odit, premit.
NVT. *Quid ipsa flammas pascis, & vastum foues*
Vltro dolorem misera? quid casum times?
Dilexit Iolen, nempe dum starent lares,
Regisq; natam peteret: in famulæ locum
Regina cecidit, perdidit vires amor,
Multúmq; ab illo traxit infelix statu.
DEI. *Illicita amantur, excidit quidquid licet.*
Fortuna amorem peior inflammat magis:
Amat vel ipsam, quòd caret patrio lare,
Quòd nudus auro crinis, & gemma iacet.
Ipsas misericors forsan ærumnas amat.
NVT. *Hoc vsitatum est Herculi, captas amat.*
Dilecta Priami nempe Dardanij soror
Concessa famulo est: adijce quot nuptas prius,
Quot virgines dilexit, errauit vagus.
Arcadia nempe virgo, Palladios choros
Dum nectit Auge, vim stupri passa excidit,

Nul

Nullamq; amoris retinet Herculei notam.
Referam quid alias? méne Thespiades vocant?
Breuiq; in illas arsit Alcides face.
Hospes Tymoli Lydiam fouit nurum,
Et amore captus ad leues sedit colos,
Vnum feroci stamen intorquens manu.
Nempe illa ceruix spolia deposuit feræ,
Crinémq; mitra pressit, & famulus stetit
Hirtam Sabæa marcidus myrrha comam.
Vbiq; caluit, sed leui caluit face.
DEI. *Hærere amantes post vagos ignes solent.*
NVT. *Famulámne, & hostis præferet natã tibi?*
DEI. *Vt alta syluas forma vernantes alit,*
Quas nemore nudo primus inuestit tepor:
At cùm solitos expulit Boreas Notos,
Et sæua totas bruma decussit comas,
Deforme solis aspicis truncis nemus:
Sic nostra longum formas percurrens iter,
Deperdit aliquid semper, & fulget minus,
Malisq; minus est. quidquid in nobis fuit
Olim petitum cecidit, & partu labat,
Matérq; multum rapuit ex illo mihi,
Aetas citato senior eripuit gradu.
Vides vt altum famula non perdat decus:
Cessere vultus penitus, & pædor sedet.
Tamen per ipsas fulget ærumnas decor,
Nihil ab illa casus, & fatum graue,
Nisi regna, traxit. hinc meum pectus timor
Altrix lacessit. hinc rapit somnos pauor.

Præclara totis gentibus coniux eram,
Thalamósq; nostros inuido fato nurus
Optabat omnis, quo nimis quisquis Deos
Orabat vllos, nuribus Argolicis fui
Mensura voti quem Ioui socerum parem
Altrix habebo? quis sub hoc mundo mihi
Dabitur maritus? ipse qui Alcidæ imperat,
Facibus suis me iungat Euristheus licet,
Minus est, toros meruisse regnantis leue est.
Alte illa cecidit, quæ viro caret Hercule.
NVT. *Conciliat animos coniugum partus ferè.*
DEI. *Sic ipse forsan diuidet partus toros.*
NVT. *Famula illa trahitur interim donum tibi.*
DEI. *Hic, quem per vrbes ire præclarum vides,*
Et viua tergo spolia gestantem feræ,
Qui regna miseris donat, & celsis rapit,
Vasta grauatus horridam claua manum,
Cuius triumphos vltimi Seres canunt,
Et quisquis alius orbe consepto iacet,
Leuis est, nec illum gloriæ stimulat decor.
Errat per orbem, non vt æquetur Ioui,
Nec vt per vrbes magnus Argolicas eat.
Quod amet requirit, virginum thalamos petit.
Si qua est negata, rapitur: in populos furit.
Nuptas ruinis quærit, & vitium impotens
Virtus vocatur: cecidit Oechalia inclyta,
Vnúsq; Titan vidit, atq; vnus dies
Stantem, & cadentem: causa bellandi est amor,
Toties timebit, Herculi natam parens

Quo

Quoties negabit: hostis est, quoties socer
Fieri recusat: si gener non est, furit.
Post hæc quid istas innocens seruo manus,
Donec furentem simulet, ac sæua manu
Intendat arcus, méque, natúmq; opprimat?
Sic coniuges expellit Alcides suas,
Hæc sunt repudia, nec potest fieri nocens:
Terris videri sceleribus causam suis
Fecit nouercam. quid stupes segnis furor?
Scelus occupandum est. perge, dum feruet manus.
NVT. *Perimes maritum?* DEI. *Pellicis certe mea.*
NV. *At Ioue creatũ?* DEI. *Népe & Alcmena satũ.*
N *Ferróne?* D. *Ferro.* N. *Si nequis?* DE. *Perimãdolo.*
NV. *Quis iste furor est?* DEI. *Quẽ meus cõiux docet.*
NVT. *Quẽ nec nouerca peremit, hũc perimes virũ?*
DEI. *Cælestis ira, quos premit miseros facit:*
Humana nullos. NVT. *Parce miseranda, & time.*
Contempsit omnes ille, qui mortem prius.
DEI. *Libet ire in enses.* NVT. *Maior admisso tuus*
Alumna dolor est, culpa par odium exigat.
Cur sæua modicis statuis? vt passa es, dole.
DEI. *Leue esse credis pellicis nuptæ malum?*
Quidquid dolorem pascit, id nimium puta.
NVT. *Amórne clari fugit Alcidæ tibi?*
DEI. *Non fugit altrix, remanet, & penitus sedet*
Fixus medullis: crede: sed magnus dolor
Iratus amor est. NVT. *Artibus magicis feré*
Coniugia nuptæ precibus admistis ligant.
Vernare iussi frigore in medio nemus,

Missumq; fulmen stare, concussi fretum
Cessante vento, turbidum explicui mare.
Et sicca tellus fontibus patuit nouis.
Habuere motum saxa, discussi fores.
Vmbrae stetistis, & mea iussi prece
Manes loquuntur, sonuit infernus canis:
Mare, terra, caelum, & tartarus seruit mihi.
Nox media solem vidit, & noctem dies,
Nihilq; leges ad meos cantus tenent.
Flectemus illum, carmina inuenient iter.

DE I. *Quas Pötus herbas generat, aut quas Thes-* (*sala*
Sub rupe Pindus, aut vbi inueniam malum,
Cui cedat ille? carmine in terras mago
Descendat astris luna desertis licet,
Et bruma messes videat, & cantus fugax
Sit deprehensum fulmen, & versa vice
Medius coactis fugerit stellis dies,
Non flectet illum. NVT. *Vicit & superos amor.*
DE I. *Vincetur vni forsan, & spolium dabit,*
Amórq; summus fiet Alcidae labor.
Sed te per omne caelitum numen precor,
Per hunc timorem, quidquid arcani apparo,
Penitus recundas, & fide tacita premas.
NVT. *Quid istud est, quod esse secretum iubes?*
DE I. *Non tela sunt, non arma, non ignis minae.*
NVT. *Praestare fateor posse me tacitam fidem,*
Si scelere careat, interim scelus est fides.
DE I. *Circumspice agedum, nequis arcana occupet,*
Partémq; in omnem vultus inquirens eat.

En

NVT. *En locus ab omni tutus arbitro vacat.*
DEI. *Est in remoto sedis egregiæ loco*
Arcana tacitus nostra defendens specus:
Non ille primos accipit soles locus:
Non ille seros, cùm ferens Titan diem
Lassam rubenti mergit Oceano rotam.
Illic amoris pignus Herculei latet.
Altrix fatebor, Nessus est autor mali,
Quem grauida nubes Thessalo genuit duci,
Qua celsus astris inserit Pindus caput,
Vtráq; nubes Othris eductus riget.
Nanq; vt subactus Herculis claua horridi
Achelous, omnes facilis in species dari,
Tandem peractus omnibus patuit feris,
Vnóq; turpis subdidit cornu caput,
Me coniugem dum victor Alcides habet,
Repetebat Argos, forte per campos vagus
Euenus altum gurgitem in pontum ferens
Iam penè summus turbidus ripis erat.
Transire Nessus verticem solitus vagum
Pretium poposcit, meq; iam dorso ferens,
Quà iungit hominem spina deficiens equo,
Frangebat ipsas fluminis tumidi minas,
Iam totis vndis Nessus exierat ferox.
Medióq; adhuc errabat Alcides vado,
Vasto rapacem verticem scindens gradu.
Ast ille vt esse vidit Alcidem procul,
Tu præda nobis, inquit, & coniux eris.
Prohibetur vndis. meq; complexam ferens

Gressum citabat, non tenent vndæ Herculem:
Inside vector, inquit, immisti licet
Ganges, & Ister vallibus iunctis eant,
Vincemus ambos, consequar telo fugam.
Præcessit arcus verba: tum longum ferens
Arundo vulnus, tenuit hærentem fugam,
Mortémq; fixit: ille iam quærens diem,
Tabem fluentis vulneris dextra excipit.
Tradítq; nobis vngula insertam sua,
Quam fortè sæua sciderat auulsam manu.
Tum verba moriens addit: Hoc, inquit, magæ
Dixere amorem posse desigi malo.
Hoc docta Mychale Thessalas monuit nurus,
Vnam inter omnes luna quam sequitur magam
Astris relictis: illitas vestes dabis
Hac, inquit, ipsa tabe, si pellex tuos
Inuisa thalamos tulerit, & coniux leuis
Aliam parenti dederit altisono nurum.
Hoc nulla lux conspiciat, hoc tenebræ tegant
Tantum remotæ: sic potens vires suas
Sanguis tenebit. verba deprehendit quies,
Mortémq; lassis intulit membris sopor.
Tu, quam meis admittit arcanis fides,
Perge, vt nitentes virus in vestes satum,
Mentem per artus adeat, & tactus sinus
Intret medullas. NVT. *Ocyus iussa exequar*
Alumna: precibus tu Deum inuictum aduoca,
Qui certa tenera tela dimittit manu.
DEI. *Te te precor, quē mundus, & superi timent,*

Et æquor, & qui fulmen Aetnæum quatis:
Timende matri teliger sæue puer,
Intende certa spiculum velox manu:
Non è sagittis leuibus, è numero precor
Grauiore profer, quod tuæ nondum manus
Misere in aliquem: non leui telo est opus,
Vt amare possit Hercules: rigidas manus
Intende, & arcum cornibus iunctis para.
Nunc nunc sagittã prome, qua quondam horridus
Iouem petisti fulmine abiecto Deus
Cùm fronte subita tumuit & rapidum mare
Taurus puellæ vector Assyriæ scidit.
Immitte amorem, vincat exempla omnia:
Amare discat coniuges: si quas decor
Immisit Ioles pectori Herculeo faces,
Extingue, totas perbibat flammas mei.
Tu fulminantem sæpe domuisti Iouem:
Tu furua nigri sceptra gestantem poli
Turbæ ducem maioris, & dominum Stygis:
Tu, qui nouerca es grauior irata Deus,
Cape hunc triumphum, solus euince Herculem.
NVT. *Prolata vis est, quæq; Palladia colis*
Lassauit omnem texta famularem manum:
Nunc congregetur virus, vt vestis bibat
Herculea pestem: precibus augebo malum.
In tempore ipso gnauus occurrit Lycas.
Celanda vis est, illa ne pateant mala.
DEI. *O quòd superbæ non habent vnquã domus,*
Fidele semper regibus nomen, Lyca,

Cape

Cape hos amictus, nostra quos neuit manus.
Dum vagus in orbem fertur, & victus mero
Tenet feroci Lydiam gremio nurum.
Nunc poscit Iolen: sed iecur fors horridum
Flectam emerendo: merita vincunt & malos.
Non antè vestes induat coniux, iube,
Quàm ture flammas spargat & poscat Deos
Cana rigentem populo vinctus comam.
Ipsa ad penates regios gressus feram,
Precibusq; amoris horridi matrem colam.
Vos, quas paternis extulit comites focis,
Calydoniae deflete lugendas vices.

CHORVS. Anapaestici.

FLemus casus Oenei tuos,
Comitum primos turba per annos.
Flemus dubios miseranda toros,
Nos Achelci tecum solitae
Pulsare vadum, cùm iam tumidas
Vere peracto poneret vndas,
Gracilísq; vado serperet aequo,
Nec praecipitem volueret amnem
Flauus rapido fonte Lycormas.
Nos Palladias ire per aras,
Et virgineos celebrare choros,
Nos Cadmeis orgia ferre
Tecum solitae condita cistis,
Cùm iam pulso sidere brumae
Tertia soles euocat aestas,
Et spicifera concessa Dea

Attica

Attica Mystas claudit Eleusis.
Nunc quoque fatum quodcunque times
Fidas comites accipe fatis:
Nam rara fides, vbi iam melior
Fortuna ruit.
Tu quicunque es qui sceptra tenes,
Licet omne tua vulgus in aula
Centum pariter limina pulset,
Cùm tot populis stipatus eas,
In tot populis vix vna fides.
Tenet auratum limen Erinnys,
Et cùm magnæ patuere fores
Intrant fraudes, cautiq; doli,
Ferrumq; latens: cumq; in populos
Prodire parant, comes inuidia est.
Noctem quoties summouet Eos,
Regem toties credite nasci.
Pauci reges, non regna colunt:
Plures fulgor conuocat aulæ.
Cupit hic regi proximus ipsi
Clarus latas ire per vrbes:
Vrit miserum gloria pectus,
Cupit hic gazis implere famem,
Nec tamen omnis plaga gemmiferi
Sufficit Istri, nec tota sitim
Lydia vincit: nec quæ Zephyro
Subdita tellus, stupet aurato
Flumine clarum radiare Tagum.
Nec si totus seruiat Hebrus,

Ruráq; diues cingat Hydaspes,
Intráq; suos currere fines
Spectet toto flumine Gangem.
Auidis auidis natura parum est.
Colit hic reges, regúmq; lares,
Non, vt presso vomere semper
Nunquam cesset curuus arator,
Vel mille secent arua coloni:
Solas optat, quas donet, opes.
Colit hic reges, calcet vt omnes,
Perdátq; aliquos, nullúmq; leuet,
Tantum vt noceat, cupit esse potens.
Quota pars moritur tempore fati?
Quos felices Cynthia vidit,
Vidit miseros abitura dies.
Rarus felix, idémq; senex.
Cæspes Tyrio mollior ostro
Solet impauidos ducere somnos.
Aurea rumpunt tecta quietem,
Vigilésq; trahit purpura noctes.
O si pateant pectora ditum,
Quantos intus sublimis agit
Fortuna metus: Brutia Coro
Pulsante fretum mitior vnda est.
Pectora pauper secura gerit.
Tenet è patula pocula fago.
Sed non trepida tenet ipsa manu,
Carpit faciles vilésq; cibos,
Sed non strictos respicit enses.

Aurea miscet pocula sanguis.
Coniux modico nupta marito
Non dispositio clara monili
Gestat pelagi dona rubentis:
Nec gemmiferas detrahit aures
Lapis Eoa lectus in vnda:
Nec Sidonio mollis aheno
Repetita bibit lana rubores:
Nec Maeonia distinguit acu,
Quae Phoebeis subditus Euris
Legit Eois Ser arboribus:
Quaelibet herbae tinxere colos,
Quas indoctae neuere manus.
Sed non dubios fouet illa toros,
Sequitur dira lampade Erinnys,
Quarum populi coluere diem.
Nec sibi felix pauper habetur,
Nisi felices cecidisse videt
Quisquis medium desugit iter.
Stabili nunquam tramite curret.
Dum petit vnum praeberi diem,
Patriosq; puer concitat axes,
Nec per solitum percurrit iter,
Sed Phoebaeis ignota secat
Sidera flammis errante rota,
Secum pariter perdidit orbem.
Medium caeli cum peragrat iter,
Tenuit Latias Daedalus oras,
Nulliq; dedit nomina ponto:

Sed dum volucres vincere veras
Icarus audet, patriasq; puer
Despicit alas, Phœboq; volat
Proximus ipsi, dedit ignoto
Nomina ponto.
Malè pensantur magna ruinis.
Felix alius, magnusq; volet,
Me nulla vocet turba potentum.
Stringat tenuis littora puppis,
Nec magna meos aura phaselos
Iubeat medium scindere pontum.
Transit tutos fortuna sinus,
Medioq; rates quærit in alto,
Quarum feriunt suppara nubes.
Sed quid pavido territa vultu,
Qualis Baccho saucia Thyas,
Fertur rapido regina gradu?
Quæ te rursus fortuna rotat
Miseranda refer: licet ipsa neges,
Vultus loquitur, quodcunque negas.

ACTVS TERTIVS.

DEIANIRA. CHORVS.

Trimetri Iambici.

Vagus per artus errat excussos tremor,
Erectus horret crinis, impulsis adhuc
Stat terror animis, & cor attonitum salit,
Pavidumq; trepidis palpitat venis iecur.
Vt fractus Austro pontus etiamnum tumet,

Quam

Quamuis quiescat languidis ventis dies,
Ita mens adhuc vexatur excusso metu.
Semel profecto premere felices Deus
Cum cœpit, vrget: hos habent magna exitus.
CHO. *Quis tam impotēs, ô misera, te casus rotat?*
DEI. *Vt missa palla est, tabe Nessea illita,*
Thalamisq; demens intuli gressum meis,
Nescio quid animus timuit, & fraudem astruit.
Libet experiri solibus virus ferum,
Flammisq; Nessus sanguinem offendi arguit.
Hic ipse fraudes esse præmonuit Deus.
Et forte nulla nube respersus iubar
Laxabat ardens feruidum Titan diem.
Vix ora solui patitur etiam nunc timor,
Medios in ignes solis & claram facem,
Quo tincta fuerat palla, vestisq; illita,
Abiectus horret sanguis, & Phœbi coma
Tepefactus ardet: vix queo monstrum eloqui,
Niues vt Eurus soluit, aut tepidus Notus,
Quas vere primo lubricus perdit Mimas.
Vtq; euolutos frangit Ionio salo
Opposita fluctus Leucas, & lapsus tumor
In littore ipso spumat; aut cælestibus
Aspera tepidis thura laxantur focis:
Sic languet omne virus, & perdit comam.
Dumq; ipsa miror, causa mirandi perit.
Quin ipsa tellus spumeos motus agit.
Et quidquid illa tabe contactum est, labat,
Tumensq; tacita sequitur, & quassat caput.

Natum pauentem cerno,& ardenti pede
Gressus ferentem, prome quid portes noui.

HYLLVS. DEIANIRA.
NVTRIX.
Trimetri Iambici.

I Profuge, quære si quid vlterius patet
Terris, freto, sideribus, Oceano, inferis,
Vltra labores mater Alcidæ fugæ.
DEI. *Nescio qd' animus grande præsagit malũ.*
HYL. *Regia triumphi templa Iunonis pete:*
Hæc tibi patent, delubra præclusa omnia.
DEI. *Effare quis me casus insontem premat.*
HYL. *Decus illud orbis, atq; præsidium vnicum,*
Quem fata terris in locum dederant Iouis,
O mater obijt: membra, & Herculeos toros
Vrit lues Nessea: qui domuit feras,
Ille ille victor vincitur, mæret, dolet.
Quid quæris vltrà? DEI. *Miserias properãt suas*
Audire miseri: fare, quo posita in statu
Iam nostra domus est: ô lares, miseri lares.
Nunc vidua, nunc expulsa, nunc feror obruta.
HYL. *Non sola mæres: Hercules toto iacet*
Mundo gemendus: fata nec mater tua
Priuata credas, iam genus totum obstrepit.
Hunc, eiulatu quem gemis, cuncti gemunt,
Commune terris omnibus pateris malum.
Luctum occupasti prima: non sola Herculem
Miserãda mæres. DEI. *Quàm prope à leto tamẽ*
Ede, ede, quæso, iaceat Alcides meus.

HYL. *Mors refugit illũ, victa quæ in regno suo*
Semel est: nec audent fata tam vastum nefas
Admittere: ipsa forsan trepida colos
Clotho manu proiecit, & fatum Herculis
Timet peragere. prò diem, infandum diem,
Hócne ille summo magnus Alcides eat
Ad fata, & vmbras, atque peiorem polum?
DEI. *Præcedere illum dicis? an possum prior*
Mortem occupare? fare, si nondum occidit.
HYL. *Euboica tellus vertice immenso tumens*
Pulsatur omni parte: Phryxeum mare
Scindit Caphareus, seruit hoc Austro latus.
At quà niuosi patitur Aquilonis minas,
Euripus vndas flectit instabiles vagus,
Septemq; cursus flectit, & totidem refert,
Dum lassa Titan mergat Oceano iuga.
Hic rupe celsa, nulla quam nubes ferit,
Annosa fulgent templa Cænæi Iouis.
Vt stetit ad aras omne votiuum pecus,
Totumq; tauris gemuit armentis nemus,
Spolium Leonis sordidum tabo exuit,
Posuitq; clauæ pondus, & pharetra grauis
Laxauit humeros: veste tunc fulgens tua
Cana reuinctus populo horrentem comam
Succendit aras: Accipe has, inquit, focis
Non falce messes genitor, & largo sacer
Splendescat ignis thure, quod Phœbum colens
Diues Sabæis colligit truncis Arabs.
Pacata tellus, inquit, & cælum, & freta,

Ferus subactis omnibus victor redij,
Depone fulmen. gemitus in medias preces
Stupente & ipso, cecidit: hîc cælum horrido
Clamore complet. qualis impressa fugax
Taurus bipenne, vulnus, & telum ferens
Delubra vasto trepida mugitu replet:
Aut quale mundo fulmen emissum tonat:
Sic ille gemitus sidera, & pontum ferit,
Et vasta Calpe sonuit, & voces Cyclas
Excepit omneis: hinc petræ Capharides,
Hinc omne voces reddit Herculeas nemus.
Flentem videmus, vulgus antiquam putat
Rabiem redisse: tunc fugam famuli petunt.
At ille vultus ignea torquens face,
Vnum inter omnes quærit, & sequitur Lycam:
Complexus aras ille tremebunda manu
Mortem metu consumpsit, & parum sui
Pœnæ reliquit: dumq; tremebundum manu
Tenuit cadauer: Hac manu, inquit, te feram,
O fata! victus Herculem perimit Lycas:
Ecce alia clades: Hercules perimit Lycam.
Fata inquinantur, fiet hic summus labor.
In astra missus fertur, & nubes vago
Spargit cruore: talis in cælum exilit
Arundo Getica iussa dimitti manu,
Aut quam Cydon excußit, inferius tamen
Fugiente trunco corpus in pontum cadit:
In saxa ceruix, funus ambobus iacet.
Resistite, inquit, non furor mentem abstulit.

Furo

Furore grauius istud, atque ira malum est,
In me iuuat sæuire. vix pestem indicat,
Et sæuit, artus ipse dilacerat suos,
Et membra vasta carpit auellens manu.
Exuere amictus quærit: hoc solum Herculem
Non posse vidi: trahere conatus tamen,
Et membra traxit: corporis palla horridi
Pars est, & ipsa vestis immiscet cutem.
Nec causa diræ cladis in medio patet,
Sed causa tamen est, vixq; sufficiens malo.
Nunc ore terram languidus prono ferit,
Nunc poscit vndas, vnda non vincit malum,
Et nota quærit littora, & pontum occupat,
Famularis illum retinet errantem manus.
O sortem acerbam! fuimus Alcidæ pares.
Nunc puppis illum littore Euboico refert,
Austerq; lenis pondus Herculeum rapit.
Destituit animus membra, nox oculos premit.
DEI. *Quid anime cessas? quid stupes factũ scelus?*
Natum reposcit Iuppiter, Iuno æmulum.
Reddendus orbi est, quod potest reddi exhibe:
Eat per artus ensis exactus meos.
Sic sic agendum est? tam leuis pœnas manus
Tantas reposcit? tolle fulminibus socer
Nurum scelestam, nec leui telo manus
Armetur: illud fulmen exiliat polo,
Quo, nisi fuisset genitus Alcides tibi
Hydram cremasses: pestem vt insolitam feri.
Et vt nouerca peius irata malum,

Emitte telum, quale in errantem prius
Phaethonta missum est: perdidi erepto Hercule
Et ipsa populos: quid rogas telum Deos?
Iam parce socero: coniugem Alcidæ necem
Optare pudeat: hoc erit votum: manus
A me petatur: occupa ferrum ocyus.
Quin de me ferrum, quidquid in mortem trahit
Telum est abunde: rupe ab ætheria ferar.
Hæc, hæc, renatum prima quæ poscit diem,
Oeta eligatur, corpus hinc mitti placet.
Abrupta cautes scindat, & partem mei
Ferat omne saxum: pendeant laceræ manus,
Totumq; rubeat asperi montis latus.
Leuis vna mors est: leuis, at extendi potest.
Eligere nescis anime, cui telo incubes.
Vtinam esset vtinam fixus, in thalamis meis
Herculeus ensis: huic decet ferro immori.
Vna perire dextera nobis sat est?
Coite gentes, saxa, & incensas faces
Iaculetur orbis, nulla nunc cesset manus:
Corripite tela, vindicem vestrum abstuli.
Impune sæui sceptra iam reges gerent,
Impune iam nascetur indomitum malum,
Reddentur aræ cernere assuetæ hostiam
Similem colenti sceleribus feci viam:
Ego vos tyrannis, regibus, monstris, feris,
Sæuisq; rapto vindice opposui Deis.
Cessas Tonantis socia? non spargis facem
Imitata fratrem, & mittis ereptam Ioui,

Me quę ipsa perdis? laus tibi erepta inclyta est,
Ingens triumphus: æmuli Iuno tui.
Mortē occupaui. NV. *quid domū impulsā trahis?*
Erroris isthuc omne quodcunque est nefas.
Haud est nocens, quicunque non sponte est nocēs.
DEI. *Quicunque facto ignoscit, & parcit sibi,*
Errare meruit: morte damnari placet.
NVT. *Nocens videri qui petit, mortem cupit.*
DEI. *Mors innocentes sola deceptos facit.*
NVT. *Titana fugies?* DEI. *Ipse me Titan fugit.*
NVT. *Vitā relinques misera?* DEI. *At Alcidē sequar.*
NVT. *Superest, & auras ille cælestes trahit.*
DEI. *Vinci Hercules cùm potuit, hinc cæpit mori.*
NVT. *Natum relinques? fatáque abrumpes tua?*
DEI. *Quęcunque natum sepelit, hæc vixit diu.*
NVT. *Virum sequeris?* DEI. *Prægredi castæ solēt.*
NVT. *Si te ipsa damnas, te sceleris misera arguis.*
DEI. *Nemo nocens sibi ipse pœnas irrogat.*
NVT. *Multis remissa est vita, quorū error nocēs,*
Non dextra fuerat. facta quis damnat sua?
DEI. *Quicunque fata iniqua sortitus fugit.*
NVT. *Hic ipse Megaram nempe confixam suis*
Strauit sagittis, atque natorum indolem,
Lernæa flectens tela furibunda manu:
Ter parricida factus, ignouit tamen
Sibi: nam furoris fonte Cynipheo scelus
Sub axe Libyco tersit, & dextram abluit.
Quò misera pergis? quid tuas damnas manus?
DEI. *Damnat meas deuictus Alcides manus.*

Fraudem placet punire. NVT. *Si noui Herculem,*
Aderit cruenti forsitan victor mali,
Dolorq; fractus cedet Alcidæ tuo.
DEI. *Excedit artus virus, vt fama est, Hydræ:*
Immensa pestis coniugis membra abstulit.
NVT. *Serpentis illi virus enectæ autumas*
Haud posse vinci, qui malum & viuum tulit?
Elisit Hydram, dente cùm infixo stetit
Media palude victor, effuso obrutus
Artus veneno. sanguis hunc Nessi opprimet,
Qui vicit ipsas horridi Nessi manus?
DEI. *Frustra tenetur ille qui statuit mori.*
Proinde lucem fugere decretum est mihi.
Vixit satis, quicunque cum Alcide occidit.
NVT. *Per has aniles ecce te supplex comas,*
Atque vbera ista pene materna obsecro,
Depone tumidas pectoris læsi minas,
Mortisq; diræ expelle decretum horridum.
DEI. *Quicunque misero fortè dissuadet mori,*
Crudelis ille est: interim pœna est mori,
Sed sæpe donum in pluribus veniæ fuit.
NVT. *Defende saltem dexteram infelix tuam:*
Fraudisq; facinus esse, non nuptæ scias.
DEI. *Defendar illic, inferi soluent ream,*
A me ipsa damnor: purget has Pluto manus,
Stabo ante ripas immemor Lethe tuas:
Et vmbra tristis coniugem excipiam meum.
Sed tu, nigrantis regna qui torques poli,
Para laborem, scelera quæ quisque ausus est,

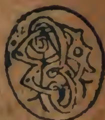
Hic

Hic vicit error. Iuno non ausa Herculem est
Eripere terris horridam pœnam para.
Sisyphia ceruix cesset, & nostros lapis
Impellat humeros: me vagus fugiat latex,
Meámque fallax vnda decipiat sitim:
Merui manus præbere turbinibus tuis,
Quæcunque regem Thessalum torques rota:
Effodiat auidus hinc, & hinc vultur fibras:
Vacet vrna Danais, has ego explebo vices.
Laxate manes, recipe me comitem tui
Phasiaca coniux: peior hæc, peior tua
Vtraque dextra est, scelere seu mater nocens,
Seu dira soror es adde me comitem tuis
Threicia coniux sceleribus: natam tuam
Althæa mater recipe, nunc veram tuam
Agnosce prolem. quid tamen tantum manus
Vestræ abstulerunt? claudite Elysium mihi,
Quæcunque fide coniuges nemoris sacri
Lucos tenetis: siqua respersit manus
Viri cruore, nec memor castæ facis
Stricto cruenta Belias ferro stetit,
In me suas cognoscat, & laudet manus:
In hanc abire coniugum turbam libet,
Sed & illa fugiet turba tam diras manus.
Inuicte coniux, innocens animus mihi,
Scelesta manus est. prò nimis mens credula:
Prò Nesse fallax: nanque semiferi dolis
Auferre cupiens pellici, eripui mihi.
Recede Titan, túque, quæ blanda tenes

In luce miseros, vita caritura Hercule
Lux vilis ista est, exigam pœnas tibi,
Reddámque vitam: fatáne extendam mea?
Mortémque coniux in tuas seruem manus?
Virtúsne superest aliqua? Sarmatica & manus
Intendere arcum tela missurum valet?
Num arma cessant? téque languenti manu
Num audit arcus? si potest telum dare
Animosa coniux, dexteram expecto tuam,
Mors differatur. frange vt insontem Lycam,
Alias in vrbes sparge, & ignotum tibi
Emitte in orbem. perde vt Arcadiæ nefas,
Et quidquid aliud restitit: ab illis tamen
Coniux redisti. HYL. *Parce iam mater precor:*
Ignosce fatis, error à culpa vacat.
DEI. *Si vera pietas, Hylle, quærenda est tibi,*
Iam perime matrē. pauida quid tremuit manus?
Quid ora flectis? hoc erit pietas scelus.
Ignaue dubitas? Herculem eripui tibi.
Hæc hæc peremit dextra, cui debes patri
Auum tonantem: maius eripui decus,
Quàm in luce tribui. si tibi ignotum est nefas,
A matre disce: seu tibi iugulo placét
Mersisse ferrum, siue maternum libet
Inuadere vterum, mater intrepidum tibi
Præbebit animum. non erit totum scelus
A te peractum, dextera sternar tua,
Sed mente nostra. natus Alcide times?
Ita nulla peragas iussa, nec peragens mala

Erres

Erres per orbem? si qua nascetur fera,
Refer.is parentem, dexteram intrepidam para.
Patet ecce plenum pectus ærumnis: feri,
Scelus remitto: dexteræ parcant tuæ
Eumenides ipsæ. verberum crepuit sonus.
Quænam ista torquens angue vipereo comam
Temporibus atras squalidis pinnas quatit?
Quid me flagrante dira persequeris face
Megæra? pœnas poscit Alcides: dabo.
Iámne inferorum, diua, sedere arbitri?
Sed ecce diras carceris video fores.
Quis iste saxum immane detritis gerit
Iam senior humeris? ecce iam victus lapis
Quærit relabi. membra quis præbet rotæ?
Hic ecce pallens dira Tisiphone stetit,
Causam poposcit. parce verberibus precor,
Megæra: parce: sustine Stygias faces:
Scelus est amoris. sed quid hoc? tellus labat,
Et aula tectis crepuit: excessit minax
Vnde iste cœtus? totus in vultus meos
Decurrit orbis, hinc & hinc populi fremunt,
Totúsque poscit vindicem mundus suum.
Iam parcite vrbes. quò fugam præceps agam?
Mors sola portus, dabitur ærumnis locus.
Testor nitentis flammeam Phœbi rotam,
Superosque. testor, Herculem terris adhuc
Moritura linquo. HYL. *Fugit attonita, hei mihi*
Peracta iam pars matris est, statuit mori:
Nunc nostra superest mortis auferre impetum,

O mi.

O misera pietas, si mori matrem vetas,
Patri es scelestus: si mori pateris tamen,
In matre peccas: surgit hinc illinc nefas.
Inhibenda tamen est: pergam, & eripiam scelus.

CHORVS.

Glyconici Choriambici.

VErum est quod cecinit sacer
Thressæ sub Rhodopes iugis
Tangens Threiciam chelym,
Orpheus Calliopæ genus,
Aeternum fieri nihil.
Illius stetit ad modos
Torrentis rapidi fragor,
Oblitúsque sequi fugas
Amisit liquor impetum:
Et dum fluminibus mora est,
Defecisse putant Geten
Hebrum Bistones vltimi.
Aduexit volucres nemus,
Et sylua residens venit.
Aut si qua aëra peruolat
Auditis vaga cantibus
Ales deficiens cadit.
Abrupit scopulos Athos
Centauris obitum ferens,
Et iuxta Rhodope stetit
Laxata niue cantibus:
Et quercum fugiens suam,
Ad vatem properat Dryas.

Ad

Ad cantus veniunt suis
Ipsæ cum latebris feræ:
Iuxtáque impauidum pecus
Sedit Marmaricus leo,
Nec damæ trepidant lupos:
Et serpens latebras fugit,
Tunc oblita mali sui.
Qui per Tænareas fores,
Manes commonitos adit,
Mœrentem feriens chelyn
Cantu tartara flebili,
Et tristes Erebi deos
Mouit.nec timuit Stygis
Iuratos superis lacus.
Hæsit non stabilis rota
Victo languida turbine.
Increuit Tityi iecur,
Dum cantu volucres tenet.
Audito quoque nauita
Inferni ratis æquoris
Nullo remigio venit.
Tunc primum Phrygius senex
Vndis stantibus immemor
Excussit rabidam sitim,
Nec pomis adhibet manus.
Sed cùm linqueret inferos
Orpheus carmina fundens,
Et vinci lapis improbus,
Et vatem potuit sequi,

Consum

Consumptas iterum deæ
Supplent Eurydices colos.
Sed dum respicit immemor,
Nec credens sibi redditam
Orpheus Eurydicem sequi,
Cantus præmia perdidit:
Quæ nata est iterum perit.
Tunc solamina cantibus
Quærens flebilibus modis
Hæc Orpheus cecinit Getis:
Leges in superos datas:
Et qui tempora digerens
Quatuor præcipitis deus
Anni disposuit vices,
Nulli non auidas polo
Parcas stamina nectere,
Quod natum est, poterit mori.
Vati credere Thracio
Deuictus iubet Hercules.
Iam iam legibus obrutis
Mundo cùm veniet dies,
Australis polus obruet
Quidquid per Libyam iacet,
Et sparsus Garamas tenet,
Arctous polus obruet
Quidquid subiacet axibus,
Et siccus Boreas ferit.
Amissum trepidus polo
Titan excutiet diem.

Cæli

Cæli regia concidet,
Certos atque obitus trahet:
Atque omnes pariter deos
Perdet mors aliqua, & chaos
Et mors fata nouissima
In se constituet sibi.
Quis mundum capiet locus?
Discedet via Tartari,
Stratis vt pateat polis?
An quod diuidit æthera
A terris, spatium sat est?
Et mundi nimium malis?
Quis tantum capiet nefas
Fati? quis superis locus?
Pontum, sidera, tartara,
Regna vnus capiet tria.
Sed quis non modicus fragor
Aures attonitas mouet?
Est est Herculeus sonus.

ACTVS QVARTVS.

HERCVLES. CHORVS.
Trimetri Iambici.

COnuerte Titan clare anhelantes equos:
Emitte noctem, pereat hic mundo dies,
Quo moriar: atra nube inhorrescat polus.
Obstat nouerca. nunc pater cæcum chaos
Reddi decebat: hinc & hinc compagibus
Ruptis, vterque debuit frangi polus.

Quid parcis astris? Herculem amittis pater,
Nunc parte in omni Iupiter specta poli
Nequis gigas Thessalica iaculetur iuga,
Et fiat Othrys pondus Encelado leue.
Laxabit atri carceris iam iam fores
Pluton superbus, vincula excutiet patri,
Cælóque reddet: ille, qui pro fulmine,
Tuísque facibus natus in terris eram,
Ad Styga reuertor: surget Enceladus ferox,
Mittétque, quo nunc premitur, in superos onus.
Regnum omne genitor ætheris dubium tibi
Mors nostra faciet. antequàm spolium tui
Cælum omne fiat, conde me tota pater
Mundi ruina: frange, quem perdis, polum.
CHO. *Non vana times nate Tonantis,*
Iam Thessalia Pelion Ossa
Premet, & Pindo congestus Athos
Nemus æthereis inseret astris.
Vincet scopulos inde Typhoeus,
Et Tyrrhenam feret Inarimen.
Feret Aetnæos inde caminos,
Scindetq; latus montis aperti
Nondum Enceladus fulmine victus.
Iam te cæli signa sequentur.
HER. *Ego, qui relicta morte, contempta Styge,*
Per media Lethes stagna cum spolio redij,
Cùm penè trepidis excidit Titan equis:
Ego quem deorum regna senserunt tria,
Morior, nec vllus per meum stridet latus

Tran

Transmissus ensis: haud meæ telum necis
Saxum est, nec instar montis abrupti latus,
Aut totus Othrys, non truci vultu Gigas
Pindo cadauer obruit toto meum.
Sine hoste vincor, quódque me torquet magis,
(O misera virtus) summus Alcidæ dies
Nullum malum prostenit: impendo malè
In nulla vitam facta. prò mundi arbiter,
Superique quondam dexteræ testes meæ,
Pro cuncta tellus, Herculis vestri placet
Mortem perire? dirus o nobis pudor,
O turpe fatum: fœmina Herculeæ necis
Autor feretur: autor Alcides quibus?
Inuicta si me cadere fœminea manu
Voluëre fata, pérque tam turpes colos
Mea mors cucurrit, cadere potuissem mihi
Iunonis odio: fœminæ caderem minis,
Sed cælum habentis: sed nimis superis fuit.
Scythico sub axe genita domuisset meas
Vires Amazon: fœminæ cuius manu
Iunonis hostis vincor: hinc grauior tui
Nouerca pudor est. quid diem hunc lætum vocas?
Quid tale tellus genuit iratæ tibi?
Mortalis odia fœmina excessit tua.
Adhuc ferebas esse te Alcidæ imparem,
Victa es duobus: pudeat irarum deos.
Vtinam meo cruore satiasset suos
Nemeæa rictus pestis: aut centum anguibus
Vallatus Hydram tabe pauissem mea.

Vtinam fuissem præda Centauris datus,
Aut inter vmbras vinctus æterno miser
Saxo sederem. spolia cùm traxi vltima
Fato stupente, tunc ab inferna Styge
Lucem recepi, Ditis euici moras:
Vbique me mors fugit, vt leto inclyto
Fortis carerem, pro feræ victæ, ô feræ.
Non me triformis sole conspecto canis
Ad Styga reduxit: non sub Hesperio polo
Ibera vicit turba pastoris feri:
Non gemina serpens: perdidi mortem, hei mihi,
Toties honestam: titulus extremus quis est?
CHO. *Viden' vt laudis conscia virtus*
Non Lethæos horreat amnes?
Pudet autoris, non morte dolet.
Cupit extremum finire diem
Vasta pressus mole gigantum,
Et monstriferum Titana pati,
Rabidæq; necem debere feræ.
Si tua causa est miseranda necis,
Quòd nulla fera est, nullúsque gigas,
Iam quis dignus necis Herculeæ
Superest autor, nisi dextra tui?
HER. *Eheu quis intus scorpius, quis feruida*
Plaga reuersus cancer infixus meas
Vrit medullas? sanguinis quondam capax
Tumidi iecur pulmonis arentes fibras
Distendit: ardet felle siccato iecur,
Totúmque lentus sanguinem auexit vapor.

Primam

Primam cutem consumpsit, hinc aditus nefas
In membra fecit, abstulit costis iecur:
Exedit artus penitus, & totas malum
Hausit medullas, ossibus vacuis sedet:
Nec ossa durant ipsa, sed compagibus
Discussa ruptis mole collapsa fluunt.
Defecit ingens corpus, & pesti satis
Herculea nō sunt membra. pro quantū est malū,
Quod esse vastum fateor: ô dirum nefas,
En cernite vrbes, cernite ex illo Hercule
Quid iam supersit. Herculem agnoscas pater?
Hisne ego lacertis spolia Nemeæi mali
Elisa pressi? tensus hac arcus manu
Astris ab ipsis detulit Stymphalidas?
His ego citatam gressibus vici feram
Radiante clarum fronte gestantem caput?
His fracta Calpe manibus elisit fretum?
His tot feræ, tot scelera, tot reges iacent?
His mundus humeris sedit? hæc moles mei est?
Hæcne illa ceruix? has ego opposui manus
Cælo ruenti? cuius ô custos manu
Trahetur vltra Stygius: ô vires prius
In me sepultæ? quid patrem appello Iouem?
Quid per Tonantem vendico cælum mihi?
Iam iam meus credetur Amphitryo pater.
Quæcunque pestis viscere in nostro lates,
Procede: quid me vulnere occulto petis?
Quis te sub axe frigido pontus Scythes,
Quæ pigra Tethys genuit? aut Maurum premēs

Ibera Calpe littus? ô dirum malum.
Vtrúmne serpens squalidum crista caput
Vibrans, an aliquod es mihi ignotum malum?
Nunquid cruore es genita Lernææ feræ?
An te reliquit Stygius in terris canis?
Omne es malum, nullúmque. quis vultus tibi est?
Concede saltem scire quo peream malo.
Quæcunq; pestis sæua, quæcunq; effera es,
Palàm timeres. quis tibi in medias locum
Fecit medullas? ecce, direpta cute
Viscera manus detexit: vlterior tamen
Inuenta latebra est. ô malum simile HERCULI.
Vnde iste fletus? vnde in has lacrymæ genas?
Inuictus olim vultus est: nunquam malis
Lacrymas suis præbere consuetus: pudet:
Iam flere didicit. quis dies fletum HERCULIS,
Quæ terra vidit? siccus ærumnas tuli.
Tibi illa virtus, quæ tot elisit mala,
Tibi cessit vni prima, & ante omnes mihi
Fletum abstulisti: durior saxo horrido,
Et chalybe vultus, & vaga Symplegade
Rictus meos infregit, & lacrymam extulit.
Flentem, gementem, summe protector poli
Me terra vidit, quódq; me torquet magis,
Nouerca, vidit. vrit ecce iterum fibras.
Incaluit ardor: vnde nunc fulmen mihi?
CHO. *Quid non possit superare dolor?*
Quondam Getico durior Aemo,
Nec Parrhasio lentior axe

Sæuo

Saeuo cessit membra dolori.
Fessumq; mouens per colla caput
Latus alterno pondere flectit.
Fletum virtus saepe resoluit.
Sic arctoas laxare niues,
Quamuis tepido sidere Titan,
Non tamen audet, vicitq; nefas
Solis adusti glaciale iubar.

HERCVLES. ALCMENA
Trimetri Iambici.

Conuerte vultus ad meas clades pater.
Nunquam ad tuas cōfugit Alcides manus,
Non, cùm per artus Hydra foecundum meos
Caput explicaret. inter infernos lacus
Possessus atra nocte cum fato steti,
Nec inuocaui. tot feras vici horridas,
Reges, tyrannos: non tamen vultus meos
In astra torsi: semper haec nobis manus
Votum spopondit: nulla propter me sacro
Micuere caelo fulmina. hic aliquid dies
Optare iussit: primus audierit preces,
Idemq; summus, vnicum fulmen peto.
Giganta crede, non minus verum mihi
Asserere potui: dum patrem verum puto,
Caelo peperci: siue crudelis pater,
Siue es misericors, commoda nato manum.
Propera ante mortē, & occupa hanc laudē tibi.
Vel, si piget, manusq; detrectat nefas,
Emitte Siculo vertice ardentes pater

Titanas in me, qui manu Pindum ferant,
Aut te ossa, qui me monte proiecto opprimant.
Abrumpe & Erebi claustra: me stricto petat
Bellona ferro: mitte Gradiuum trucem,
Armetur in me dirus: est frater quidem,
Sed ex nouerca tu quoq; Alcidæ soror
Tantum ex parente cuspidem in fratrem tuum
Iaculare Pallas. supplices tendo manus
Ad te nouerca, sparge tu saltem, præcor,
Telum: perire fœminæ possum manu.
Iam fracta, iam satiata, quid pascis minas?
Quid quæris vltrà? supplicem Alciden vides,
Et nulla tellus, nulla me vidit fera
Te deprecantem: nunc mihi irata quidem
Opus est nouerca: nunc tuus cessat dolor:
Nunc odia ponis: parcis, vbi votum est mori.
O terræ, & vrbes, non facem quisquam Herculi,
Non arma tradet? tela subtrahitis mihi?
Ita nulla sæuas terra concipiat feras
Post me sepultum: nec meas vnquam manus
Imploret orbis: si qua nascetur fera,
Nascatur alius: vndiq; infelix caput
Mactate saxis, vincite ærumnas meas.
Ingrate cessas orbis? excidimus tibi?
Adhuc malis, ferisq; suppositus fores,
Ni me tulisses. vindicem vestrum malis
Excipite populi: tempus hoc vobis datum.
Pensate merita: mors erit pretium omnium.
ALC. *Quas misera terras mater Alcidæ petam?*

Vbi

Vbi natus, vbi nam est? certa si visus notat,
Reclinis ecce corde anhelanti æstuat,
Gemit: peractum est. membra complecti vltima
O nate liceat: spiritus fugiens meo
Legatur ore, brachia in amplexus rape.
Vbi membra sunt? vbi illa, quæ mundum tulit,
Stelligera ceruix? quis tibi exiguam tui
Partem reliquit? HER. *Herculem spectas quidē*
Mater, sed vmbræ simile nescio quid mei
Agnosce mater. ora quid flectis retro,
Vultúmq; mærens? Herculem dici tuum
Partum erubescis? AL. *Quis feram mūdus nouā,*
Quæ terra genuit? quódve tam dirum nefas
De te triumphat? Victor Herculeus quis est?
HER. *Nuptæ iacentem cernis Alciden dolis.*
ALC. *Quis tātus est, qui vincat Alciden dolus?*
HER. *Quicunq; mater fæminæ iratæ sat est.*
ALC. *At vnde in artus pestis, aut ossa incidit?*
HER. *Aditum venenis palla fœmineis dedit.*
AL. *Vbinā ipsa palla est? mēbra nudata intuor.*
HE. *Cōsūpta mecū est.* AL. *Tātáne inuēta est lues?*
HER *Errare medijs credo visceribus meis*
O mater Hydram, & mille cum Lerna feras.
Quæ tanta nubes flamma Sicanias bibit?
Quæ Lemnos ardens? quæ plaga inferni poli
Vetans flagranti currere in Zona diem?
In ipsa me iactate, pro comites, freta,
Mediósq; in amnes. quis sat est Ister mihi?
Non ipse terris maior Oceanus meos

Franget vapores:omnis in nostris malis
Deficiet humor,omnis arescet latex.
Quid rector Erebi me remittebas Ioui?
Decuit tenere.redde me tenebris tuis.
Talem subactis Herculem ostende inferis.
Nil inde ducam:quid? times iterum Herculem?
Inuade mors non trepida:iam possum mori.
ALC. *Cõpesce lacrymas saltē, & ærūnas doma.*
Malisq; tantis Herculem indomitum refer,
Mortemq; vince,quod soles,vince inferos.
HER. *Si me catenis horridus vinctum suis*
Præberet auidæ Caucasus volucri dapem.
Scythia gementem,flebilis gemitus mihi
Non extitisset:si vagæ Symplegades
Vtraq; premerent rupe,redeuntis minas
Ferrem ruinæ:Pindus incumbat mihi,
Atq; Aemus,& qui Thracios fluctus Athos
Frangit tonantis fulmen excipiens Iouis.
Non,ipse si in me,mater,hic mundus ruat,
Supérque nostros flagret incensus rogos
Phœbæus axis,degener mentem Herculis
Clamor domaret:mille decurrant feræ,
Pariterq; lacerent,hinc feris clangoribus
Aetheria me Stymphalis,hinc & taurus minax
Ceruice tota pulset,& quidquid furit:
Solum quoq; ingens surgat, hinc illinc fremens,
Artusq; nostros durus imminuat dolor,
Sparsus silebo:non feræ excutient mihi,
Non arma gemitus:nil,quod impelli potest.

ALC.

ALC. *Non vires artus nate fœmineum coquit:*
Sed dura series operis, & longus tibi
Feruet cruentus forsitan morbis dolor.
HER. *Vbi mors? vbi illa? testis est aliquis mali?*
Intendat arcus, nuda sufficiet manus:
In orbe veniat, veniat huc aliquis mihi,
Procedat agedum huc. ALC. *Hei mihi, sensus*
Excussit ille nimius impulsus dolor. (queq;
Remouete quæso tela, & infestas, precor,
Rapite hinc sagittas. igneæ suffusæ genæ
Scelus minantur. qua fuga latebras petam?
Dolor iste furor est: Herculem solus domat.
Cur deinde lacrymas, aut fugam vecors petam?
Obire forti meruit Alcmene manu.
Vel scelere pereat, antè quàm letum mihi
Ignauus aliquis mandet, ac turpis manus
De me triumphet: ecce lassatus malis
Sopore fessas alligat venas dolor,
Grauique anhelum pectus impulsu quatit.
Fauete superi si mihi natum inclytum
Misere negatis, vindicem saltem, precor,
Seruate terris, abeat excussus dolor,
Corpusq; vires reparet Herculeum suas.

HYLLVS. ALCMENA. HERCVLES.
Trimetri Iambici.

PRò lux acerba, prò capax scelerum dolor.
Nurus Tonantis occidit, natus tacet,
Nepos supersum: scelere materno hic perit.
Fraude illa capta est. quis per annorum vices,

Totoq;

Totóque in æuo poterit ærumnas senex
Referre tantas? vnus eripiet dies
Parentem vtrunque, cetera vt sileam mala,
Parcamq; fatis, Herculem amitto patrem.
ALC. *Compesce voces inclytum Alcidæ genus,*
Miseræq; nato similis Alcmenæ nepos,
Longus dolorem forsitan vincet sopor.
Sed ecce lassam deserit mentem quies,
Redditque morbo corpus, & luctus mihi.
HER. *Quid hoc? rigenti cernitur Trachyn iugo?*
Aut inter astra positus euasi genus
Mortale tandem? quis mihi cælum parat?
Te te pater iam video, placatam quoque
Specto nouercam. quis sonus nostras ferit
Cælestis aures? Iuno me generum vocat.
Video nitentem regia clari atheris,
Phœbique tritam flammea zonam rota:
Cubile video Noctis: hinc tenebras vocat.
Quid hoc? quis axem cludit, & ab ipsis pater
Deducor astris? ora Phœbeus modò
Afflabat axis, tam propè à leto fui.
Trachyna video, quis mihi terras dedit?
Modò nempe me infra steterat, ac totus mihi
Suppositus orbis, tam bene exciderat dolor.
Cogis fateri: parce, & hanc vocem occupa.
Hac Hylle dona matris, hoc munus parat.
Vtinam liceret stipite ingesto impiam
Effringere animam, quale Amazoniũ malum
Circa niualis Caucasi domui latus.

O clara

O clara Megara, túnc cùm furerem, mihi
Coniux fuisti? stipitem, atq; arcus date.
Dextera inquinetur, laudibus maculā imprimā.
Summus legatur fœmina Herculeus labor.
HYL. *Compesce diras genitor irarum minas.*
Habet, peractum est: quas petis pœnas dedit,
Tua perempta dextera mater iacet.
HER. *Cæci dolores: manibus irati Herculis*
Occidere meruit: perdidit comitem Lycas.
Sæuire in ipsum corpus exanime impetus,
Atq; ira cogit: cur minis nostris caret?
Ipsum cadauer pabulum accipiant feræ.
HYL. *Plus misera læso doluit: huic aliquid quoq;*
Detrahere velles, occidit dextra sua
Tuo dolore: plura, quàm poscis, tulit.
Sed non cruentæ sceleribus nuptæ iaces,
Nec fraude matris: Nessus hos struxit dolos,
Ictus sagittis qui tuis vitam expulit.
Cruore tincta est palla semiferi pater,
Nessusq; nunc has exigit pœnas sibi.
HER. *Habet, peractū est, fata se nostra explicāt.*
Lux ista summa est, quercus hanc sortem mihi
Fatidica quondam dederat, & Parnassio
Cyrrhea quatiens templa mugitu nemus.
De[illegible]ra perempti victor Alcide viri
Olim iacebis: hic tibi emenso freta,
Terrásque, & vmbras, finis extremus datur.
Nil querimur vltrà, decuit hunc finem dari,
Ne quis superstes Herculis victor foret.

Nunc

Nunc mors legatur, clara, memoranda, inclyta,
Me digna prorsus, nobilem hunc faciam diem.
Cædatur omnis sylua, & Oetæum nemus
Suscipiat ignis, Herculem accipiat rogus.
Sed ante mortem tu genus Pæantium
Hoc triste nobis iuuenis officium appara,
Herculea totum flamma succendat diem.
Ad te preces nunc Hylle supremas fero:
Est clara, captas inter incultas genus
Regnúmq; referens, Euryto virgo edita
Iole, tuis hanc facibus, & flaminis para.
Victor cruentus abstuli patrio à lare,
Nihílq; miseræ præter Alciden dedi,
Et iste rapitur: penset ærumnas suas:
Iouis nepotem foueat, & natum Herculis.
Tibi illa pariat quidquid ex nobis habet.
Tuq; ipsa planctus pone funebres, precor,
O clara genitrix, viuet Alcides tuus.
Virtute nostra pellicem feci tuam
Credi nouercam, siue nascente Hercule
Non illa certa est, siue mortalis meus
Pater est, licet sit falsa progenies mihi,
Materna culpa cesset, & crimen Iouis.
Merui parentem, contuli cælo decus,
Natura me concepit in laudes Iouis.
Quin ipse quoq; Iupiter credi meus
Pater esse gaudet: parce iam lacrymis meis:
Superba matres inter Argolicas eris.
Quid tale Iuno peperit ætherium gerens

Sceptrum; & tonanti nupta? mortali tamen
Cælum tenens inuidit, Alciden suum
Dici esse voluit. perage nunc Titan vices
Solus relictus: ille, qui tuus comes
Vbique fueram, tartara, & manes peto.
Hanc tamen ad imos perferam laudem inclytã,
Quòd nulla pestis vicit Alciden palàm,
Omnémque pestem vicit Alcides palàm.

CHORVS.

Sapphicum carmen.

O Decus mundi radiate Titan,
Cuius ad primos Hecate vapores
Lassa nocturnæ leuat ora bigæ,
Dic sub aurora positis Sabæis.
Dic sub occasu positis Iberis,
Quíque feruentem patiuntur axem,
Quíque sub plaustro patiuntur Vrsæ:
Dic ad æternos properare manes
Herculem, & regnum canis inquieti,
Vnde non vnquam remeauit vllus.
Sume quos nubes radios sequantur,
Pallidus mæstas speculare terras,
Et caput turpes nebulæ pererrent.
Quando, prò Titan, vbi, quóve summe
Herculem in terris alium sequeris?
Quas manus orbis miser inuocabis?
Si qua sub terra numerosa pestis
Sparget intentam rabiem draconis?
Arcadum si quis populi vetusti

Feceris

Fecerit ſyluas aper inquietas?
Thraciæ ſi quis Rhodopes alumnus
Durior terris Elices niuoſæ
Sparget humano ſtabulum cruore?
Quis dabit pacem populo timenti,
Si quid irati ſuperi per vrbes
Iuſſerint naſci? iacet omnibus par,
Quem parem tellus genuit Tonanti.
Planctus immenſas reſonet per vrbes,
Et comas nullo cohibente nodo,
Fœmina exertos feriat lacertos.
Soláque obductis foribus Deorum,
Templa ſecuræ pateant nouercæ.
Vadis ad Lethen, Stygiúmque littus,
Vnde te nullæ referent carinæ.
Vadis ad manes miſerandus, vnde
Morte deuicta tuleras triumphum.
Vmbra nudatis venies lacertis,
Languido vultu, trepidóque collo:
Téque non ſolum feret illa puppis.
Non tamen viles eris inter vmbras,
Aeacúmque inter, geminóſque Cretas
Fata diſcernens, feri tyranni
Parcite ô dites, inhibete dextras.
Laudis eſt purum tenuiſſe ferrum,
Dumq; regnabas minimum cruentis
In tuas vrbes licuiſſe factis.
Sed locum virtus habet inter aſtra:
Sedis Arctoæ ſpatium tenebis?

An

An grauis Titan vbi promit æstus?
An sub occasu tepido nitebis,
Vnde commisso resonare ponto
Audies Calpen? loca quæ sereni
Deprimes cæli? quis erit recepto
Tutus Alcide locus inter astra?
Horrido tantum procul à Leone
Det pater sedes, calidóq; Cancro:
Ne tuo vultu tremefacta leges
Astra conturbent, trepidetq; Titan.
Vere dum flores venient tepenti,
Et comam syluis hyemes recident,
Vel comam syluis reuocabit æstas,
Pomaq; autumno fugiente cedent,
Nulla te terris rapiet vetustas.
Tu comes Phœbo, comes ibis astris.
Antè nascetur seges in profundo,
Vel fretum dulci resonabit vnda,
Antè discedet glacialis Vrsæ
Sidus, & ponto vetito fruetur,
Quàm tuas laudes populi quiescant.
Te pater rerum miseri precamur,
Nulla nascatur fera, nulla pestis,
Non duces sæuos miseranda tellus
Habeat, nec vlla dominetur aula,
Cui potest solum decus esse regni,
Semper intensum tenuisse ferrum.
Si quid in terris iterum timetur,
Vindicem terræ petimus relictæ.

En quid hoc? mundus sonat, ecce mæret,
Mæret Alciden pater? an deorum
Clamor? an vox est timidæ nouercæ?
Hercule an viso fugit astra Iuno?
Lassus an pondus titubauit Atlas?
An magis diri tremuere manes
Herculem, & visum canis inferorum
Fugit abruptis trepidus catenis?
Fallimur: læto venit ecce vultu
Quem tulit Pæas, humerisq; tela
Gestat, & notas populis pharetras.
Herculis hæres.

ACTVS QVINTVS.

NVTRIX. PHILOCTETES.

Trimetri Iambici.

E*Ffare casus iuuenis Herculeos precor,*
Vultuq; quonam tulerit Alcides necem.
PHI. *Quo nemo vitã.* NVT. *Latus adeóne vltimos*
Inuasit ignes? PHI. *Ecce iam flammas nihil*
Ostendit ille, qui sub occasu Hercules
Virtute vinci docuit indomita omnia.
NVT. *Inter vapores quis fuit forti locus?*
PHI. *Quod vnũ in orbẽ venerat nondũ malum,*
Et flamma victa est, hæc quoque accessit feris.
Inter labores ignis Herculeos abit.
NVT. *Edissere agedũ flamma quo victa est modo?*
PHI. *Vt omnis Oeten mœsta corripuit manus,*
Hinc fagus vmbras perdit, & tota iacet
Succisa trunco, flexit hinc pinum ferox

Astris

Astris minantem, & nube de media vocat.
Ruitura cautes mouit: & syluam trahit
Secum minorem. Chaonis quondam loquax
Stat lata vasti quercus, & Phœbum vetat,
Vltraq; totos porrigit ramos nemus,
Gemit illa multo vulnere impresso minax,
Frangítq; cuneos, resilit excussus chalybs,
Vulnusq; ferrum patitur, & truncum fugit:
Commota tandem est, tunc cadens lenta mora
Duxit ruinam: protinus radios locus
Admisit omnes; sedibus pulsæ suis
Volucres pererrant nemore succiso diem,
Quæruntq; lassis garrulæ pennis nemus.
Iamq; omnis arbor sonuit, & sacræ quoque
Sensere quercus horridam ferro manum,
Nulliq; priscum profuit ligno nemus.
Aggeritur omnis sylua, & alternæ trabes
In astra tollunt Herculi augustum rogum.
Rapit alta flammas pinus, & robur tenax,
Et breuior ilex: sylua contexit pyram,
Populea sylua frondis Herculeæ nemus.
At ille (vt ingens nemore sub Nasamonio
AEger recliui pectore admugit Leo)
Fertur. quis illum credat ad flammas rapi?
Vultus petentis astra, non ignes erant.
Vt pressit Oeten, ac suis oculis rogum
Lustrauit, omnes fregit impositus trabes,
Arcúmq; poscit. Accipe hæc, inquit, sate
Pæante dona, & munus Alcidæ cape:

(Has Hydrasensit, his iacent Stymphalides
Et quidquid aliud eminus vici malum)
Victure felix. has enim nunquam irritas
Mittes in hostes: siue de media voles
Auferre volucres nube, descendent aues,
Et certa prædam tela de cælo ferent:
Nec fallet vnquam dexteram hic arcus tuam.
Librare telum didicit, & certam dare
Fugam sagittis: ipsa non fallunt iter
Emissa neruo tela: tu tantum, precor,
Accommoda ignes, & facem extremam mihi.
Hic nodus, inquit, nulla quem capiet manus,
Mecum per ignem flagret; hoc telum Herculem
Tantum sequetur: hoc quoque acciperes, ait,
Si ferre posses: adiuuet domini rogum,
Tum rigida secum spolia Nemeæi mali
Arsura poscit: latuit in spolio rogus,
Ingemuit omnis turba: nec lacrymas dolor
Cuiquam remisit: mater in luctum furens
Diduxit auidum pectus, atque vtero tenus
Exerta vastos vbera in planctus ferit,
Superosq́;, & ipsum vocibus pulsans Iouem,
Impleuit omnem voce fœminea locum.
Deforme letum, mater, Herculeum facis,
Compesce lacrymas, inquit: introrsus dolor
Fœmineus abeat. Iuno cur lætum diem
Te flente ducat? pellicis gaudet suæ
Spectare lacrymas: comprime infirmum iecur
Mater: nefas est vbera, atque vterum tibi

Laniare

Laniare, qui me genuit, & dirum fremens,
Qualis per vrbes duxit Argolicas Canem,
Cum victor Erebi dite contempto redit
Tremente fato, talis incubuit rogo.
Quis sic triumphans lætus in curru stetit
Victor? quis illo gentibus vultu dedit
Leges tyrannus? quanta pax obitum tulit?
Hæsere lacrymæ, cecidit expulsus dolor
Nobis quoque ipsis: nemo morituro ingemit.
Iam flere pudor est: ipsa, quam sexus iubet
Mœrere, siccis hæsit Alcmene genis,
Stetitq; nato penè iam similis parens.
NVT. *Nulláne in astra misit aut superos preces*
Arsurus? aut in vota respexit Iouem?
PHI. *Iacuit sui securus, & cœlum intuens*
Quæsiuit oculis, arce an ex aliqua pater
Despiceret illum, tum manus tendens ait:
Quacunque parte prospicis natum pater,
Iste est pater, quem nocte commissa dies
Quæsiuit vnus. si meas laudes canit
Vtrunque Phœbi littus, & Scythiæ genus,
Et omnis ardens ora quam torret dies.
Si pace tellus plena, si nullæ gemunt
Vrbes, nec aras impias quisnam inquinat:
Si scelera desunt, spiritum admitti hunc precor
In astra, nec me mortis infernæ locus,
Nec mœsta nigri regna conterrent Iouis,
Sed ire ad illos vmbra, quos vici, deos
Pater erubesco, nube discussa diem

Pande, vt deorum vultus ardentem Herculem
Spectet: licet tu sidera, & mundum neges,
Vltro pater cogêre: si voces dolor
Abstulerit vllas, pande tum Stygios lacus,
Et redde fatis. approba natum prius:
Vt dignus astris videar, hic faciet dies.
Leue est, quod actum est. Herculem genitor prius
Inuenit, an damnauit? hoc postquàm addidit:
Nouerca cernat, quo feram flammas modo.
Flammas popoſcit: hoc age Alcidæ comes,
Non ſegnis, inquit, corripe Oetæam facem.
Quid dextra tremuit? num manus pauida impiũ
Scelus refugit? redde iam pharetras mihi
Ignaue, iners, inermis est nostros manus
Quæ tendat arcus? quis ſedet pallor genis?
Animo faces inuade, quo Alciden vides
Vultu iacere: reſpice arſurum miſer.
Rogat ecce iam me genitor, & pandit polos.
Venio pater. vultusq; non idem fuit.
Tremente pinum dextera ardentem impuli.
Refugit ignis, & reluctantur faces,
Et membra vitant: ſed recedentem Hercules
Inſequitur ignẽ. Caucaſum, aut Pindũ, aut Athon
Ardere credas: nullus erumpit ſonus:
Tantum ingemiſcit ignis ad durum iecur.
Typhon in illo poſitus immanis rogo
Gemuiſſet ipſe: quiq; conuulſum ſolo
Impoſuit humeris Oſſan Enceladus ferox.
At ille medias inter exurgens faces

Semi

Semiustus, ac laniatus, intrepidus, rubens,
Nunc ô parens Herculea, sic stare ad rogum
Te mater, inquit, sic decet fleri Herculem?
Inter vapores positus, & flammæ minas
Immotus, inconcussus, in neutrum latus
Correpta flectens membra adhortatur, monet,
Gerit aliquid ardens: omnibus, fortem addidit
Animum ministris: vrere ardentem putes.
Stupet omne vulgus, vix habent flammæ fidem,
Tam placida frons est, tanta maiestas viro.
Nec properat vri: cumq; iam forti datum
Leto satis pensauit, igniferas trabes
Hinc inde traxit, nimia quas flamma occupat,
Totasq; in ignem vertit: & quà plurimus
Exundat ignis, recipit intrepidus, ferox.
Nunc ora flammis implet: ast illi graues
Luxere barbæ: cumq; iam vultum minax
Appeteret ignis, lamberent flammæ caput,
Non pressit oculos. sed quid hoc? mæstam intuor
Sinu gerentem reliquias magni Herculis:
Crinemq; iactans squalidum Alcmene gemit.

ALCMENA. PHILOCTETES.

Trimetri Iambici.

TImete superi fata, tam paruus cinis
Herculeus est, huc ille decreuit gigas.
O quanta Titan in nihil moles abit?
Anilis, heu me, cepit Alciden sinus,
Hic tumulus illi est: ecce vix totam Hercules
Compleuit vrnam: quàm leue est pondus mihi,

Cui totus æther pondus incubuit leue?
Ad Tartara olim, regnaq́; ô nate vltima
Rediturus ibas: quando ab inferna Styge
Remeabis iterum? non vti spolium trahas,
Rursumq́; Theseus debeat lucem tibi.
Sed quando solus ignis impositus tuas
Compescet vmbras, teq́; Tartareus canis
Inhibere poterit? quando Tænareas fores
Pulsabis, ah quas mater ad fauces agar?
Quà mors aditur? vadis ad manes iter
Habiturus vnum quid diem questu tero?
Quid misera duras vita? quid lucem hanc tenes?
Quem parere rursus Herculem possim Ioui?
Quis me parentem natus Alcmenam suam
Tantus vocabit? ô nimis felix, nimis
Thebane coniux, Tartari intrasti loca
Florente nato, téq; venientem inferi
Timuere forsan, quòd pater tantum Herculis
Vel falsus aderas quas petam terras anus
Inuisa sæuis regibus? si quis tamen
Rex est relictus sæuus: hei misera mihi:
Quicunque cæsos ingemunt nati patres
A me petent supplicia: me cuncti obruent:
Si quis minor Busiris, aut si quis minor
Antæus. vrbes perfidæ terrent plagæ,
Ego præda ducar. si quis Ismarios greges
Thracis cruenti vindicans, carpent greges
Mea membra diri. forsitan pœnas petet
Irata Iuno, totus vretur dolor,

Secura victo tandem ab Alcide vacat,
Pellex superſum, ſupplicia de qua exigat.
Ne parere poſſem, fecit hic natus mihi
Vterum timendum. quæ petam Alcmena loca?
Quis me locus? quæ regio? quæ mundi plaga
Defendet? aut quas mater in latebras agar?
Vbique certè nota. ſi patriam petam,
Lareſq; miſeros, Argos Euryſtheus tenet.
Orbata Thebas: regnum & Hiſmenum petam,
Thalamoſq; noſtros, in quibus quondam Iouem
Dilecta vidi? prò nimis felix, nimis,
Si fulminantem, & ipſa ſenſiſſem Iouem.
Vtinam meis viſceribus Alcides foret
Exectus infans. nunc datum eſt miſeræ, datum
Videre natum laude certamen Ioui:
Et hoc daretur ſcire, quod fatum mihi
Eripere poſſet. quis memor viuet tui
O nate populus? omne iam ingratum eſt genus.
Petam Cleonas? Arcadum an populos petam?
Meritiſq; terram nobilem quæram tuis?
Hîc dira ſerpens cecidit, hîc ales fera,
Hîc rex cruentus, hîc tua fractus manu,
Qui te ſepulto poßidet cælum Leo.
Si grata terra eſt, populus Alcmenam tuam
Defendat omnis, Thracias gentes petam,
Hebriq; populos? hæc quoque eſt meritis tuis
Defenſa tellus: ſtabula cum regno iacent.
Hic pax cruento rege proſtrato data eſt.
Vbi enim negata? quod tibi infelix anus

Quæram sepulcrum? de tuis totus rogis
Contendat orbis. relliquias magni Herculis
Quis populus, aut quæ templa, quæ gentes colent?
Quis iam petet, quis poscet Alcmenes onus?
Quæ tibi sepulcra nate, quis tumulus sat est?
Hic totus orbis fama erit tumulus tibi,
Quid anime trepidas? Herculis cineres tene,
Complectere ossa, reliquiæ auxilium dabunt,
Erunt satis præsidia, terrebunt tuæ
Reges vel vmbræ. PHI. *Indebitos nato quidem*
Compesce fletus mater Alcidæ inclyti.
Non est gemendus, nec graui vrgendus nece,
Virtute quisquis abstulit fatis iter.
Æterna virtus Herculem fleri vetat,
Fortes vetat mœrere, degeneres iubet.
ALC. *Sedabo questus? vindicem amisi parens*
Terræ atque pelagi, quaq; purpureus dies
Vtrunque clara spectat Oceanum rota.
Quot misera in vno condidi natos parens?
Regno carebam, regna sed poteram dare.
Vna inter omnes terra quas matres gerit,
Votis peperci: nil ego à superis petij
Incolume nato. quid dare Herculeus mihi
Non poterat ardor? quis Deus quidquam mihi
Negare poterat? vota in hac fuerant manu:
Quidquid negaret Iuppiter, daret Hercules,
Quid tale genitrix vlla mortalis tulit?
Defleuit aliqua mater, & toto stetit
Succisa fœtu, bisq; septenos greges
Deplanxit vna: gregibus æquari meus

Quot ille poterat? matribus miseris adhuc
Exemplar ingens deerat, Alcmene dabit.
Cessate matres, pertinax si quas dolor
Adhuc iubet lugere, quas luctus grauis
In saxa vertit: cedite his cuncta malis,
Agédum, senile pectus ô miseræ manus
Pulsate, & vna funeri tanto sat est
Grandæua anus defecta? quod totus breui
Iam quæret orbis? expedi in planctus tamen
Defessa quanquàm brachia, vt inuidiam deis
Lugendo facias: aduoca in planctum genas.

ALCMENA *sola.* Anapæstici.

FLete Alcmenen, magníque Iouis
Plangite natum, cui concepto
Lux vna perit, noctésque duas
Contulit Eos; ipsa quiddam
Plus luce perit: totæ pariter
Plangite gentes, quarum sæuos
Ille tyrannos iussit Stygias
Penetrare domos, populísque madens
Ponere ferrum. fletum meritis
Reddite tantis: totus, totus
Personet orbis. fleat Alciden
Cærula Crete, magno tellus
Clara Tonante. centum populi
Brachia pulsent: nunc Curetes,
Nunc Corybantes arma Idæa
Quassate manu: armis illum
Lugere decet: nunc nunc funus
Plangite verum: Iacet Alcides

Non minor ipso, Creta, Tonante:
Flete Herculeos Arcades obitus,
Nondum Phœbo nascente genus.
Et iuga Spartes Nemeæq; sonent,
Feriatq; graueis Mænala planctus.
Poscite magno Alciden gemitu,
Stratus vestris setiger oris,
Alésque sequi iussa sagittas,
Totum pennis velata diem.
Flete Argolicæ, flete Cleonæ,
Hîc terrentem mœnia quondam
Vestra Leonem fregit nostri
Dextera nati. date Sithoniæ
Verbera matres, gelidúsque sonet
Planctibus Hebrus. flete Alciden.
Quòd non stabulis vescitur infans,
Nec vestra greges viscera carpunt.
Fleat Antæo libera tellus,
Et rapta fero plaga Geryone.
Mecum miseræ plangite gentes,
Audiat ictus vtraque Tethys.
Vos quoque mundi turba citati
Flete Herculeos numina casus.
Vestrum Alcides ceruice meus
Mundum superi cœlúmque tulit,
Cùm stelligeri vector Olympi,
Pondere liber spirauit Atlas.
Vbi nunc nostræ Iuppiter arces?
Vbi promißi regia mundi?
Nempe Alcides mortalis obit,

Nempe

Nempe sepultus. quoties telis,
Facibúsque tuis ille pepercit?
Quoties ignis spargendus erat?
In me saltem iaculare facem,
Semelénque puta.
Iámne Elysias ô nate domus,
Iam littus habes, ad quod populos
Natura vocat? an post raptum
Styx atra canem præclusit iter,
Téque in primo limine Ditis
Monstra morantur? quis nunc vmbras
Nate tumultus, manésque tenet?
Fugit abducta nauita cymba?
Et Centauris Thessala motis
Ferit attonitos vngula manes?
Anguésque suos Hydra sub vndis
Territa mersit? téque labores
O nate timent?
Fallor, fallor vesana parens,
Nec te manes, vmbræq; timent.
Non Argolico rapta Leoni
Fulua pellis contecta iuba
Læuos operit dura lacertos,
Vallántque feri tempora dentes.
Donum pharetræ cessere tuæ,
Teláque mittet iam dextra minor.
Vadis inermis nate per vmbras,
Ad quas semper mansurus eris.

HERCVLES, ALCMENA.
Trimetri Iambici partim.

Quid

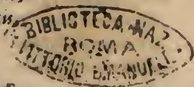
QVid me tenentem regna siderei poli,
Cælóque tandem redditum planctu iubes
Sentire fatum? parce, nam virtus mihi
In astra, & ipsos fecit ad superos iter.
ALC. *Vnde sonus trepidas aures ferit?*
Vnde meas inhibet lacrymas fragor?
Agnosco, agnosce, victum est chaos.
A Styge, nate, redis iterum mihi:
Fractáque non semel est mors horrida.
Vicisti rursus noctis loca,
Puppis & infernæ vada tristia.
Peruius est Acheron iam languidus,
Et remeare licet soli tibi,
Nec te fata tenent post funera.
An tibi præclusit Pluton iter?
Et pauidus regni metuit sibi?
Certè ego te vidi flagrantibus
Impositum syluis, cùm pluribus
In cælum furerent flammæ minis,
Arsisti certè, verùm vltima
Non tenuere tuas vmbras loca.
Quid timuere tui manes precor?
Vmbra quoque est Diti nimis horrida?
HER. *Non me rigentis stagna Cocyti tenent,*
Non puppis vmbras furua transuexit meas,
Iam parce mater questubus: manes semel,
Vmbrásque vidi: quidquid in nobis tui
Mortale fuerat, ignis inuictus tulit:
Paterna cælo pars data est, flammis tua,
Proinde planctus pone, quos nato paris

Geni

Genitrix in ortu: luctus in turpes eat.
Virtus in astra tendit, in mortem timor.
Præsens ab astris mater Alcides cano:
Pœnas cruentus iam tibi Eurystheus dabit
Curru superbum vecta transcendens caput.
Me iam decet subire cœlestem plagam:
Inferna vinco rursus Alcides loca.
ALC. *Mane parumper. cessit: ex oculis abit:*
In astra fertur. fallor, an vultus putat
Vidisse natum? misera mens est credula,
Et numen & te mundus æternus tenet.
Credo triumphis, regna Thebarum petam,
Nouúmque templis additum numen canam.

CHORVS. Anapæstici.

NVnquam Stygias fertur ad vmbras
Inclyta virtus: viuite fortes,
Nec lethæos sæua per amnes
Vos fata trahent: sed cùm summas
Exiget horas consumpta dies,
Iter ad superos gloria pandet.
Sed tu domitor magne ferarum,
Orbísque simul pacator ades,
Nunc quoque nostras respice terras:
Et si qua nouo bellua vultu
Quatiet populos terrore graui,
Tu fulminibus frange trisulcis,
Fortius ipso genitore tuo
Fulmina mittens.

FINIS.

INDEX

INDEX IN DECEM
L. ANNEI SENECAE
Tragœdias.

* * *

Affli

Bima

Cocyti

Fides

Hector

Iason

I

Innare

Iustus

Libatio

N

Nouer

O

P

Pandio

Pyrrhus

S

Thyestis

V

FINIS.

19

